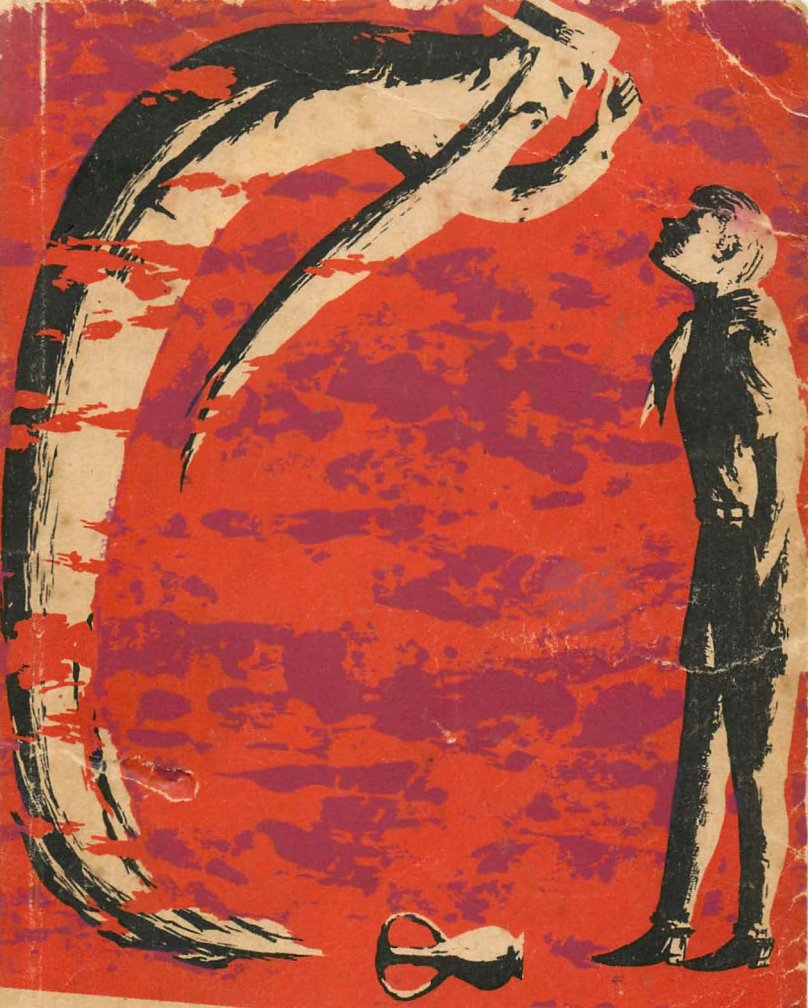

L. L A G H I N

VRAJITORUL

EDITURA TINERETULUI

În românește de
N A T A L I A S T R O E
și A L I N A M I R E A

COPERTA: C. CONDACCI

Л. ЛАГИН
СТАРИК ХОММАБЫЧ
Детгиз 1956

L. L A G H I N

VRĂJITORUL

1959

E D I T U R A T I N E R E T U L U I

Nr. 3166

Redactor de carte: E. Sismanian
Tehnoredactor: El. Ceașu

*Dat la cules 24.IV.959. Bun de tipar 5.VI.959. Tiraj
25.100 ex. Hîrtie tipar de 50 gr. m.p. Coli de tipar
17. Coli de editură 12.6. Ft. 32/84×108. Com. edi-
turii 3165. Ediție 1. A. 0361. Pentru bibliotecile
mici indicele de clasificare 8 (S)=A*

Tiparul executat sub com. nr. 90524 la Combinatul
Poligrafic Casa Scintei „I. V. STALIN”,
București — R.P.R.

CUVÎNT ÎNAINTE

Desigur, niciunul dintre voi nu crede în minuni. Dar, spuneți-mi drept, nu vi s-a întâmplat niciodată ca, înaintea unui examen greu — mai ales cînd un număr de capitole din cartea de istorie sau geografie au rămas neîndestulător studiate — să doriți să se petreacă o minune și cineva nevăzut și neauzit de ceilalți să vă șoptească la ureche răspunsul bun, pe care singur nu-l puteți da? Mai sînt chiar unii școlari care — vrînd probabil să ajute să se producă minunea — înșeală pe examinador și pe colegii lor, copînd de pe o fișică dosită sub bancă. Însă nu despre asemenea fapte urite și necinstite e vorba în povestirea „Vrăjitorul”, ci despre întîmplările extraordinare trăite de pionierul Volka Kostîlkov. Ei bine, lui Volka i-a suflat odată cineva la un examen. Dar asta nu pentru că el n-ar fi învățat, ci pentru că, din întîmplare, a provocat împlinirea unei minuni: l-a dezlegat de un groaznic blestem pe un prea înțelept vrăjitor care, întruchipîndu-se din fum înaintea ochilor săi, i-a jurat o mare recunoștință. Numai că această recunoștință departe de a-i folosi lui Volka, dimpotrivă, l-a băgat într-o mulțime de încurcături. Vrăjitorul era tare bătrîn, avea vreo cîteva mii de ani căci, firește, se născuse o dată cu

străvechile basme și legende, în lumea fanteziei cîntăreților populari de demult. Și, trezindu-se deodată, după un somn adînc de atîtea milenii, în societatea noastră, vestitul vrăjitor nu prea și-a găsit locul.

Începînd cu clipa neplăcută cînd i-a suflat lui Volka la proba de sfîrșit de an și pînă cînd a încurcat circulația unei întregi străzi, acest prieten al pionierului nostru s-a dovedit o persoană cît se poate de năstrușnică. Din toate acestea Volka și-a dat seama de faptul că nu trebuie să primești să-ți sufle nimeni, nici cel mai iscusit vrăjitor, precum și de multe alte lucruri. Cît despre L. Laghin, autorul acestei povestiri, cred că nici o clipă nu s-a lăsat de învățătură în nădejdea vreunei minuni. Toată copilăria și tinerețea a studiat temeinic, cu conștiinciozitate și perseverență.

L. Laghin s-a născut la Vitebsk, în decembrie 1903. După ce a absolvit în 1920 școala din Minsk, a intrat la facultatea de economie a Institutului de Științe Agricole „Plehanov”. Pînă în 1929 a ocupat diverse slujbe administrative în Crimeea și la Moscova, Tambov și Voronej, iar apoi și-a reluat și perfecționat studiile la Institutul economic pentru pregătirea cadrelor didactice. După terminarea acestui institut se dedică profesiei de scriitor și ziarist, pentru care din adolescență simțea o chemare puternică. A început încă din 1921 să publice încercările sale literare. În 1929 i-a apărut în revista „Pionier” povestirea „Vrăjitorul” — una dintre cele mai iubite și răspîndite scrieri din literatura sovietică pentru copii. În anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei, în focul luptei, el colaborează la periodicele Flotei maritime, cu schițe, articole și versuri, clocoțitoare de ură și indignare contra invadatorilor pașnicului pămînt sovietic.

În romanele sale științifico-fantastice și de aventuri (Crucișetorul Aniuta (1946), Insula dezamăgiriilor (1951), Atavia Proxima (1956) și Patentul A.V.

(1957) scriitorul demască cu deosebită combativitate imperialismul contemporan.

Lucrările lui L. Laghin sînt rodul unei imaginații bogate și al unui dezvoltat spirit științific.

În literatura din trecut mulți scriitori, pentru a dezvălui trăsăturile societății în care trăiau, s-au slujit în operele lor de un personaj care, venind în contact cu o țară necunoscută pentru el, putea pe larg să vorbească despre relațiile dintre oameni, despre obiceiurile și instituțiile acesteia. În epoca premergătoare revoluției franceze (1789) de pildă, prin gura unor eroi foarte naivi ori sosiți de pe meleaguri străine, care străbătînd Franța rămîneau uimiți de putreziciunea moravurilor, de concepția și nedreptatea ce domneau în orînduirea feudală, Voltaire în *Candide* și Montesquieu în *Scrisori Persane* au putut să-și exprime răspicat ideile lor democratice, năzuința către libertate. În *Vrăjitorul*, situația e inversă. Concepțiile înapoiate ale *Vrăjitorului* se ciocnesc de marele realizări pe tărîm social și cultural din Uniunea Sovietică. În fața mentalității înaintate și a moralei noi a oamenilor sovietici, în fața uriașelor realizări științifice, farmecele bătrînului vrăjitor nu numai că pălesc, dar sînt cu totul de prisos. Dîndu-și seama încetul cu încetul de toate acestea, vrăjitorul se convinge că trebuie să se „recalifice”, să-și caute altă meserie. Cum ajunge, însă, să ia această hotărîre gravă și definitivă, veți afla citind cele ce urmează.

CUVÎNTUL AUTORULUI

În „O mie și una de nopți” este și „Povestea unui pescar”. Și-a scos odată pescarul năvodul din mare și, ce să vezi? Prinsese în el un vas de aramă și în vasul acela un djinn, adică un vrăjitor atotputernic! Zăcuse djinnul în mare veacuri multe — cam douăzeci — și se legase să facă cel mai fericit om din lume pe cel care-l va scăpa din temnița sa de aramă. Să-i dea bogății, să-i arate locul tuturor comorilor de pe fața pământului, să-l facă mai puternic decît toți sultanii lumii și, pe deasupra, să-i îplinească și trei dorințe!

Sau „Lampa fermecată a lui Aladin”... O lampă veche și urîță, bună de zvîrlit la fiare vechi... Dar dacă o frecai puțin, se iveau, nu se știe de unde, un djinn, care îndeplinea celui ce o avea în stăpînire orice poruncă, fie ea cît de năstrușnică. Poftai, de-o pildă, cele mai alese băuturi sau mîncăruri? Gata! Rîvneai lăzi pline de aur și nestemate? Poftim! Sau un palat ca din basme? Pe dată! Sau să-ți vezi dușmanul prefăcut într-o jivină tiritoare, într-o fiară? Mă rog, cu plăcere!

Dacă îngăduiai unui vrăjitor din aceștia să dăruiască binefăcătorului său ce-i dorea inimă, în

aceeași zi se pornea o ploaie de lăzi cu aur și nestemate, și palate împărătești, dăruite norocosului.

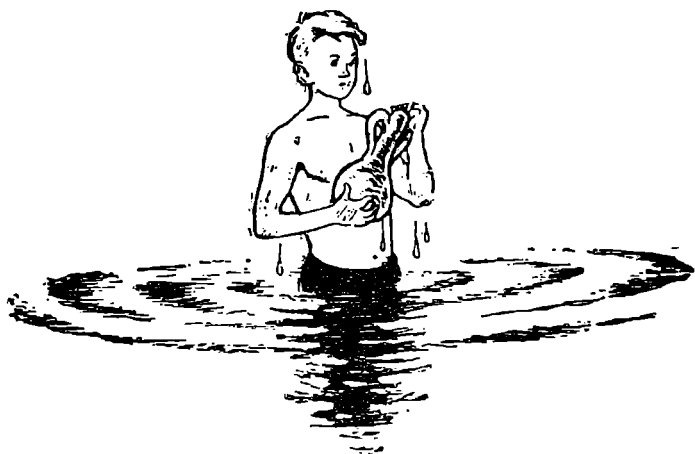
Pentru că, după felul în care înțelegeau viața djinnii din basme, și după concepția despre viață a celor cărora li se îndeplineau dorințele, aceasta era cea mai mare fericire pe care și-o putea dori cineva...

Au trecut sute și sute de ani de când poveștile acestea au fost istorisite pentru prima oară, și încă mult, mult timp după aceea — în țările capitaliste, chiar și în ziua de azi — pentru nespus de mulți oameni, ideea fericirii a rămas strâns legată de lăzile pline cu aur și mărgăritare și de miraculoasa forță de-a putea porunci altora.

Ah, ce n-ar da oamenii aceștia să pună mîna pe un djinn, fie el cît de prăpădit, ca să le pună la picioare palate și comori! Își fac socoteala, vezi bine, că orice djinn, dacă a zăcut închis douăzeci de veacuri într-un vas de aramă, vrînd-nevrînd a cam rămas în urmă cu viața și s-ar prea putea ca palatul pe care l-ar oferi să nu corespundă întocmai din punctul de vedere al confortului, al tehnicii la care s-a ajuns azi. Pentru că, nu-i așa, de la Harun al Rașid încoace, arhitectura a făcut pași mari înainte. Au apărut băile, ascensoarele, ferestrele mari și luminoase, caloriferele și lumina electrică. Dar de ce să ne împiedicăm de fleacuri? Să ne dea palate și lăzi cu briliante și aur, că restul vine de la sine! Vine singură stima lumii, puterea și trîndava viață fericită a unor lepădături „civilizate”, care nu au decît dispreț pentru toți cei care trăiesc din munca brațelor lor. Unui djinn ca acesta i se poate ierta orice. Ce importanță are dacă încalcă mai toate regulile vieții sociale de acum, dacă habar n-are de bunele maniere și dacă uneori te pune în situații delicate? Totul se poate ierta unui vrăjitor care așa, într-o doară, aruncă lăzi de nestemate... Cel puțin așa li se pare acestor oameni...

Toate bune și frumoase ! Dar ce s-ar întâmpla dacă unul dintre vrăjitorii aceștia ar nimeri în țara noastră, unde altfel înțelegem fericirea și dreptatea, unde puterea celor bogați a fost desființată odată pentru totdeauna și unde numai munca cinstită poate să aducă omului fericire, stimă și glorie ?

Am încercat să-mi închipui ce s-ar întâmpla dacă acel djinn din basme ar fi fost scăpat din închisoarea lui, de exemplu de un pionier sovietic ca toți pionierii sovietici, de unul din milioanele de băieți din fericita noastră țară. Închipuiți-vă, așa-dar, că într-o bună zi, Volka Kostîlkov, băiatul care a locuit un timp la noi, în stradela Trehprud-nîi... Știți voi de cine vorbesc ! De pionierul care anul trecut, în tabără, se dădea cel mai bine afund. Dar stați !... Mai bine să vi le povestesc toate pe rînd, așa cum au fost.-

I. O DIMINEAȚĂ NEOBIȘNUITĂ

În dimineața aceea, exact la ora șapte și treizeci și două de minute, o sugubată rază de soare se furișă printr-o găurică a storului și se instalează drept pe vârful nasului lui Volka Kostilkov, elev în clasa a șasea elementară. Volka strănută și deschise ochii.

Tot în aceeași clipă se auzi din camera alăturată vocea mamei :

— Nu-i nici o grabă, Aleoșa ! Lasă-l pe copil să mai doarmă puțin ! Azi are examen.

Volka se strîmbă necăjit.

„Cînd o să vină și ziua în care maică-sa n-o să-l mai facă copil ! ”

— Prostii ! răsună de dincolo glasul tatii. Flăcăul nostru împlinește în curînd treisprezece ani ! Să facă bine să se scoale și să ajute la împachetat !

Ca mâine au să-i mijească mustățile, și tu îi tot dai că e „copil” ! „Copil” !

„Să împacheteze !” Cum de uitase Volka de împachetat ? !

Azvîrli pătura cît colo și își trase zorit pantalonii. Cum de uitase ? Era doar o zi atît de mare !

Familia Kostîlkov se muta într-o locuință nouă, într-un bloc nou-nouț, cu șase caturi. Își strînseră din ajun, seara, mai toate lucrurile, mama și bunica adunaseră vasele în băița în care de mult — o, da, de mult ! — îl îmbăiaseră pe el, pe micul Volka, iar tata, cu mînele suflecate și cu gura plină de cuie ca un cizmar, închisese cărțile în lăzi.

Pe urmă se luaseră la harță cum și unde să pună lucrurile, ca să le fie mai la îndemînă a doua zi de dimineață, cînd le vor coborî în curte. Iar după aceea și-au băut în grabă ceaiul, servit ca „pe timp de război”, adică pe masa goală. Pînă la sfîrșit au căzut de acord că în privința așezării bagajelor să aștepte mai bine pînă a doua zi dimineața. Așa că Volka nu putea pricepe cum de uitase că-n dimineața aceea se mutau în locuința cea nouă...

Nici n-apucaseră bine să-și bea ceaiul, cînd dădură buzna peste ei hamalii, care, bocănind cu cizmele lor grele, izbiră de perete amîndouă canaturile ușii și întrebaseră cu voci răsunătoare :

— Ne apucăm de cărat ?

— Vă rog ! Vă rog ! răspunseră într-un glas mama și bunica și începură să se foiască și să alerge de colo pînă colo.

Volka, plin de importanță, scoase pe rînd afară, pe stradă, sulurile și spătarul divanului și le puse lîngă un camion de trei tone, care aștepta.

— Vă mutați ? îl întrebă un mucos din vecini.

— Da ! îi răspunse Volka nepăsător, ca și cum în fiecare săptămînă se muta în alt apartament, așa că pentru el totul nu era decît un lucru banal.

Veni și Stepanîci, portarul. Își răsuci o țigară, serios din cale afară, și deodată începu să discute cu Volka de la egal la egal. De mîndrie și de fericire, băiatul simți că-l ia cu amețală. Luîndu-și inima în dinți, Volka îl pofti pe Stepanîci să-l viziteze în locuința cea nouă. „Cu toată plăcerea!” îi răspunse portarul. Într-un cuvînt, discutau serios, ca doi bărbați, cînd din casă răsună vocea mamei:

— Volka! Volka! Unde-i copilul ăla nesuferit?

Volka se repezi în casa goală, care, așa pustiită de mobilă, părea ciudat de mare. Peste tot zăceau ghemotoace de hirtie și sticlute murdare de doctorii.

— În sfîrșit! răsufală mama. Ia-ți faimosul acvariu și urcă-te imediat în mașină. Stai jos și ține-l pe genunchi. Că altfel n-avem cum să-l ducem. Auzi? Și ia seama! Să nu care cumva să verși apă pe banchetă...

Absolut de neînțeles! De ce cînd te muți într-o casă nouă, părinții sînt atît de nervoși?

II. VASUL MISTERIOS

În sfîrșit, iată-l pe Volka al nostru instalat comod în camion!

Înăuntru era răcoare și un întuneric plin de mistere. Dacă închideai ochii, puteai să visezi că nu mergi de-a lungul străzii Trehprudnîi, în care ți-ai petrecut toată viața, ci undeva, pe întinsurile depărtatei Siberii, unde în luptă aprigă cu natura urmează să se construiască un nou gigant al industriei sovietice! Se înțelege că el, Volka Kostilkov, va fi în primele rînduri ale celor mai de frunte dintre muncitorii acestui șantier; primul va sări din mașină, cînd va ajunge caravana autocamioane-

lor la destinație; primul își va ridica cortul și tot primul și-l va pune la dispoziția tovarășilor care s-au îmbolnăvit pe drum, în timp ce el, glumind și rîzînd cu ceilalți muncitori, va rămîne să înnopteze în pădure, în jurul focului, pe care tot el îl va aprinde într-o clipă, cu mîinile lui istețe și pricepute de pionier. Iar cînd, pe un ger năprasnic sau pe un viscol nemilos, cineva își va încetini ritmul muncii, alții îl vor dojeni: „Rușine, tovarășe! Ia pildă de la brigada model a lui Vladimir Kostilov!”...

După divan, hamalii așezaseră, cu picioarele în sus, masa din sufragerie. Văzută așa, avea ceva neobișnuit și părea grozav de interesantă. Pe fundul mesei zdrăngănea o căldare plină cu fel de fel de sticle, iar lîngă unul din pereții laterali ai caroseriei, strălucea abia deslușit nichelul patului. Butoiul cel vechi, în care bunica punea varză pentru iarnă, căpătase și el dintr-o dată un aer atît de misterios, atît de solemn, încît Volka nu s-ar fi mirat dac-ar fi aflat că era aceeași butie în care se adăpostisc cîndva filozoful Diogene, despre care se pomenește în istoria greacă.

Printre găurile prelatei străbăteau cîteva raze sfi-oase de soare. Volka își lipi ochiul de una din găurile acestea și văzu perindîndu-se în zbor, ca pe-un ecran, străzi vesele și zgomotoase, alei umbroase și liniștite, și piețe spațioase, prin care mulțimea se scurgea valuri-valuri, în toate direcțiile, pe două rînduri. Iar dincolo, după valurile acestea, sclikeau geamurile mari ale vitrinelor ticsite de mărfuri, prin care vedeai vînzătorii și cumpărătorii grăbiți, și ți se părea că toate aceste vitrine fug înapoi. Treceau în goană curțile școlilor, împetritate, deși era atît de devreme, de bluzele albe și de cravatele roșii ale școlarilor nerăbdători, ce nu-și mai găseau astîmpăr acasă, acum, în ziua examenelor. Zburau prin fața lui teatre, cluburi, uzine, zidurile roșii ale clădirilor în construcție, despărțite de

stradă prin garduri de scînduri și trotuare înguste de scînduri. Apoi, prin dreptul camionului în care se afla Volka, alunecă lin o clădire joasă, cu o cupolă rotundă, roșiatică: circul mult visat! Pe zidurile lui nu se mai vedeau afișele atît de adevărate, cu lei galbeni ca oul și cu zîne grațioase galopînd într-un picior pe spinarea unor cai măiestri. Era vară, și circul se mutase în Parcul de Cultură și Odihnă, în uriașul cort de pînză al fostului circ Chapiteau. Tocmai pe cînd treceau în goană pe lîngă circul pustiu, îi ajunse din urmă un autobuz albastru, plin cu excursioniști. Vreo treizeci de micuți mergeau pe trotuar, perechi-perechi, ținîndu-se de mînă și cîntau în cor, tare, serioși, dar cam fals. Vreo grădiniță de copii care își scosese „elevii” la plimbare, pe bulevard... Și din nou școli, magazine, cluburi, uzine, cinematografe, biblioteci și șantiere, care o luau nebunește la goană, fugind de Volka...

Dar iată că, pufnind și gîfîind, autocamionul se opri lîngă frumoasa intrare a clădirii în care aveau să locuiască de acum înainte. Hamalii cărară la repezeală toate mobilele sus și plecară.

Tatăl se căzni să desfacă lăzile cu lucrurile de care știa că vor avea imediată nevoie. Apoi zise: — Restul cînd m-oi întoarce de la uzină!

Și plecă grăbit la lucru.

Mama și bunica se apucară să scoată farfuriile și vasele de bucătărie, iar Volka își făcu socoteala că n-ar fi rău să dea o fugă pînă la rîu. E drept că tata îi spusese să nu se ducă la scăldat fără el, pentru că aici rîul era foarte adînc, dar Volka își și găsisese scuza:

„Trebuie să fac o baie, dacă vreau să am capul limpede! Doar n-o să mă prezint la examen obosit!”

Curios, ce repede găsea Volka o scuză cînd era vorba să facă ceva nepermis!

Tare-i mai plăcea că apele râului treceau atît de aproape de casă ! Maică-si îi spuse că se duce pînă acolo, ca să mai citească la geografie. Și, la drept vorbind, chiar avusese de gînd să mai răsfoiască manualul cîteva minute, dar cum se văzu pe mal, se dezbracă și țuști, în apă ! Era unsprezece, și malul pustiu. Asta era și bine, și rău. Bine — fiindcă nu-l putea nimeni împiedica să se scalde după pofta inimii, și rău, pentru că nu avea cine să-l admire, cine să se minuneze cît de ușor, cît de frumos înoată și, mai ales, ce bine se dă la fund !

Și a înotat Volka al nostru, și s-a dat la fund, pînă cînd s-a învinețit de-a binelea. Văzînd să s-a cam întrecut cu măsura, a dat să iasă la mal, dar tot nu s-a îndurat și s-a mai afundat o dată în apa limpede și liniștită, străbătută pînă în adînc de razele vii ale soarelui de amiază.

Numai că, tocmai cînd să se ridice la suprafață, atinse cu mîna fundul gîrlei și dădu de un obiect lunguiet. Îl luă și ieșind chiar lîngă mal, scoase din apă un vas foarte alunecos, de pămînt. Avea o formă neobișnuită și era tot acoperit cu mușchi. Semăna cu o amorfă antică și avea gura lipită cu o substanță verzuie rășinoasă, pe care era imprimat ceva ce aducea cu o pecete.

Völka cîntări vasul în mînă. Era greu. Încremeni pe loc.

„O comoară ! îi trecu fulgerător prin mînte. O comoară cu giuvaere antice, de o imensă valoare științifică ! Așa mai zic și eu !”

Și, îmbrăcîndu-se în grabă, porni în fugă spre casă, zorit să desfunde vasul undeva, nevăzut de nimeni.

Dar pînă să ajungă acasă, își și compusese în mînte textul informației care avea să apară chiar a doua zi în toate ziarele ! Îi găsise pînă și titlul : „Un pionier sprijină știința”.

Iată cam cum avea să sune textul : „Ieri, la circumscripția cutare a Miliției locale s-a prezentat

pionierul Kostîlkov Vladimir, care a încredințat ofițerului de serviciu o comoară compusă din giuvaere antice de aur, găsite de el pe fundul riului, la mare adîncime. Comoara a fost predată de către organele de miliție Muzeului local de istorie. Din informațiile primite din sursă de încredere, Kostîlkov Vladimir este un remarcabil plonjor."

Furișîndu-se prin fața bucătăriei, în care mama pregătea masa de prînz, Volka dădu buzna în odaie atît de vijelios, că se poticni de o lampă care nu fusese încă atîrnată la locul ei și fu cît pe ce să-și rupă piciorul. Era vestita lustră a bunicii, pe care, demult, încă înainte de revoluție, răposatul lui bunic o transformase dintr-o lampă de gaz în candelabru electric. Era o amintire de care bunica nu voia să se despartă pentru nimic în lume, dar, fiindcă nu arăta tocmai frumos pentru sufragerie, aveau de gînd să o agățe în odaia în care intrase el acum. De altfel, în tavan fusese chiar bătut un cîrlig mare de fier...

Frecîndu-și genunchiul lovit, Volka trase ușa după el, scoase din buzunar briceagul și, tremurînd de emoție, rase pecetea de pe gura vasului.

În clipa următoare însă, camera se umplu de un fum negru, înecăcios, și ceva care semăna cu o foarte puternică explozie, dar care nu făcu nici un zgomot, îl aruncă pe amicul nostru în tavan, unde rămase atîrnat de cîrligul de care urma să fie prins candelabruul bunicii.

III. MOȘ HOTTABÎCI, VRĂJITORUL

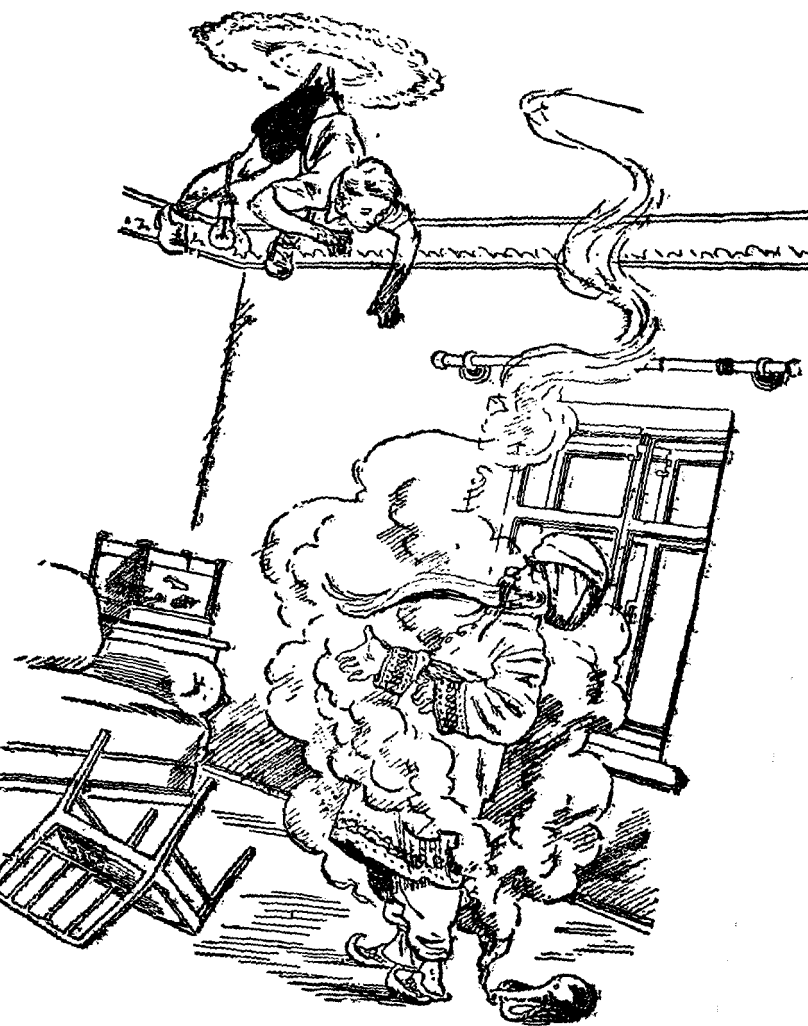
În timp ce Volka se legăna în cîrlig și încerca să priceapă ce s-a petrecut cu el, fumul se risipî încetul cu încetul și băiatul băgă de seamă deodată

că în cameră se mai afla o ființă vie, un moșneag costeliv, cu fața smeadă și barba pînă-n brîu, cu un turban bogat pe cap și cu un caftan alb, din postav scump, subțire, cusut în aur și argint, cu salvari de mătase albi ca zăpada și încălțat în niște papuci de safian trandafiriu cu virfuri lungi, în-doite în sus.

— Hapciu! strănută bătrînul necunoscut de se cutremurară pereții, și se aruncă cu fața la pămînt. Te salut, o, cel mai curajos și mai frumos fecior!

— Sînteți de la oficiu? îl întrebă repede Volka, holbînd ochii nedumerit.

— Nu, tinărul meu stăpîn! îi răspunse bătrînul, care rămase mai departe cu fața la pămînt, deși strănuta mereu. Eu nu-s de la oficiu, ci... din vasul acesta! Și arată spre misterioasa amforă din care ieșea încă o diră subțire de fum. Află, tu, cel mai binecuvîntat dintre cei mai frumoși, că eu sînt puternicul și măritul în toate țările djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab, sau, cum se spune pe la voi, Hassan Abdurrahman Hottabîci! Cu mine s-a întîmplat, hapciu! cea mai de necrezut poveste care, poate, scrisă cu slova vremii în vreo carte înțeleaptă, va putea folosi drept învățătură tuturor învățăceilor! Eu, nenorocit djinn, am încălcat porunca marelui Suleiman ibn Daud — pace lor amîndurora! — eu și fratele meu, Omar Iusuf Hottabîci! Iar Suleiman a trimis atunci după noi pe Asaf ibn Barahia, vizirul său, care ne-a adus cu de-a sila în fața sa. Iar Suleiman ibn Daud — pace lor amîndurora! — a poruncit atunci să i se aducă două vase — unul de pămînt și altul de aramă. Pe mine m-a vîrit în vasul de pămînt, iar pe fratele meu, Omar Hottabîci, în cel de aramă. Apoi, cu mîna lui chiar, a pecetluit cele două vase, juruindu-le în numele lui Allah, dînd djinnilor poruncă să ne arunce, pe fratele meu în mare, iar pe mine chiar în apele rîului din care m-ai scos tu, o, salvatorul meu binecuvîntat! Hapciu! Hapciu! Rie ca să se prelungească

zilele vieții tale, o ...iartă-mă, tu, cel mai încântător dintre feciori, nespus de fericit aș fi să-ți aflu numele !

— Pe mine mă cheamă Volka — îi răspunse eroul nostru, continuînd să se legene încet, încoace și încolo, în cîrligul din tavan.

— Dar numele preafericitului tău părinte, fie el binecuvîntat în vecii vecilor ? Cum îi spune respectabila ta mamă nobilului tău părinte, pace lor amîndurora ?

— Îi spune Alioșa. Adică Aleksei...

— Vei ști, o, cel mai bun dintre feciori, o, stea a sufletului meu, tu Volka ibn Alioșa, că de-acu' înainte îți voi îndeplini toate voile, ca răsplată că m-ai scăpat din groaznica mea închisoare ! Hapciu !

— Mă rog, dar de ce strănuți dumneata atît de tare ? îl întrebă Volka, ca și cum acesta era singurul lucru de mirare din toate cîte vedea și auzea.

— Pentru că am trăit veacuri de-a rîndul la umezeală, lipsit de binefăcătoarea lumină a soarelui, în vasul acela rece, în fundul apelor ! Așa m-am procopsit eu, nevrednica ta slugă, cu acest guturai îngrozitor. Hapciu !... Hapciu !... Dar toate astea sînt fleacuri, nedemne de prețioasa ta luare-amînte. Poruncește-mi ce vrei, o, tînărul meu domn și stăpîn ! încheie, plin de ardoare, Hassan Adburrahman ibn Hottab, ridicînd capul spre tavan, dar continuînd să stea mai departe în genunchi.

— Întii și întii, aș vrea să nu mai stați în genunchi — spuse Volka.

— Cuvîntul tău e lege pentru mine ! răspunse bătrînul supus și se ridică în picioare. Aștept alte porunci.

— Și acum — începu Volka, cu o voce nesigură — dacă nu vă este prea greu... fiți atît de bun... bineînțeles, dacă pentru aceasta nu trebuie să vă osteniți prea mult... adică, ce să mai lungim vorba ? vreau jos.

În aceeași clipă, Volka se pomeni pe podele, alături de moș Hottabîci. Primul lucru pe care-l făcu fu să-și pipăie fundul pantalonilor. Dar pantalonii erau întregi.

Dovadă că minunile începuseră !

IV. EXAMENUL DE GEOGRAFIE

— Poruncește-mi ! continuă Hottabîci, uitîndu-se la Volka cu ochi de cîine credincios. Poate ai vreo supărare, o, Volka ibn Aleoșa ? Spune-mi, și te voi ajuta. Poate te chinuiește vreun gînd, vreun dor ascuns ?

— Da, mă chinuiește — mărturisi sfios Volka. Azi am examen la geografie.

— La geografie ? ! exclamă bătrînul ridicîndu-și, plin de măreție, spre cer, brațele păroase și descăr-nate. Examen la geografie ? Află dar, o, tu cel mai minunat dintre minunați, că fără seamăn ți-i norocul, fiindcă, dintre toți djinnii lumii, cele mai vaste cunoștințe în materie de geografie le am eu, credincioasa ta slugă, Hassan Abdurrahman ibn Hottab. Vom merge împreună la școală, binecuvîntate fie-i temelia și acoperămîntul ! Îți voi sufla, nevăzut de nimeni, răspunsuri la toate întrebările ce ți se vor pune și vei deveni vestit printre elevii școlii tale și printre elevii tuturor școlilor minunatului tău oraș.

— Mulțumesc, Hassan Hottabîci — spuse Volka, oftînd din greu. Mulțumesc, dar n-am nevoie ! Noi, pionierii, sîntem din principiu împotriva suflatului și luptăm organizat contra lui.

De unde să știe bătrînul djinn, care petrecuse atîta amar de ani închis într-un vas, ce înseamnă „din principiu” ? Numai că oftatul cu care-și înso-

țise tînărul său prieten cuvintele pline de nobilă tristețe îl întărise în credința că ajutorul său îi este mai trebuincios ca oricînd.

— Adîncă mi-e mîhnirea pricinuită de împotrivirea-ți, o, Volka ibn Aleoșa ! spuse Hottabîci. Te rog să ai în vedere că nimeni n-o să bage de seamă că îți suflu.

— Aș ! zîmbi Volka, cu amărăciune. Serghei Se-meonovici aude și musca zburînd ! Nimic nu-i scapă !

— De astă dată nu numai că mă mîhnești, dar mă și jignești, o, Volka ibn Aleoșa ! Dacă Hassan ibn Hottab spune că nimeni n-o să bage de seamă, știe el ce spune !

— Nimeni ? Chiar nimeni ? mai întrebă Volka o dată, ca să se asigure.

— Nimeni. Ceea ce voi avea fericirea să-ți suflu, va zbura de pe respectuoasele mele buze, drept în prearespectatele tale urechi !

— Zău dacă mai știu ce să fac cu dumneata, Hassan Hottabîci — suspină Volka fățarnic. Tare n-aș vrea să te mîhnesc refuzîndu-te... Fie !... Geografia nu-i matematică sau limba rusă. La acelea nici în ruptul capului nu te-aș lăsa să-mi suflî ! Dar fiindcă geografia, orice s-ar zice, nu este obiect principal... Fie... Să ne grăbim, dacă așa stau lucrurile !... Numai că... — și Volka se uită cam nemulțumit la ciudatele veșminte ale bătrînului. M-m-m-da-a !... Ce-ar fi să te schimbi, Hassan Hottabîci ?

— Oare hainele mele nu desfată privirile celui mai meritos dintre feciori ?

— Ba i-o desfată, cum să nu i-o desfete — răs-punse Volka, perfid — numai că... vezi dumneata... ești îmbrăcat... cum să zic... La noi, alta e moda... Iar ținuta dumitale e cam prea bătătoare la ochi !

Peste o clipă, din casa în care locuia începînd din ziua aceea familia Kostîlkov, ieșiră, ținîndu-se de braț, Volka și moș Hottabîci. Bătrînul arăta mînnat în hainele lui moi de doc, cu cămașa ucrai-

neamă cusută cu arnici și cu pălănia tare de pai. Singurul lucru la care nu se învoise în ruptul capului să renunțe, erau încălțărilor. Dăduse vina pe bătăături, vechi de trei milenii, pe puțin, și își păstrase în picioare papucii trandafirii, cu virfurile întoarse în sus, papuci care, la timpul lor, ar fi făcut probabil să-și piardă mințile chiar și pe cel mai mare filfizon de la curtea vestitului calif Harun al Rașid.

Iată-i deci pe Volka și pe Hottabîci complet transformat apropiindu-se în fugă de intrarea școlii medii de băieți nr. 245. Bătrînul, după ce se admiră, cochet, ca într-o oglindă, în geamul ușii, se declară foarte mulțumit.

Portarul, om în vîrstă, care își citea ziarul cu un aer serios, puse gazeta deoparte de îndată ce-i zări pe Volka și pe însoțitorul lui. Îi era cald și avea chef de vorbă.

Sărînd cîte două trepte deodată, Volka urcă scara. Coridoarele erau pustii și tăcute — semn prost, dar de netăgăduit, că examenele începuseră și că, prin urmare, el, Volka, întîrziase.

— Dumneavoastră, cetățene? îl întrebă binevoitor portarul pe Hottabîci, care pornise pe urma tînărului său prieten.

— Are de vorbit cu directorul! răspunse din capul scării Volka, în locul lui.

— Iertați-mă, vă rog, cetățene, dar directorul este ocupat. E la examen. Nu vă supărați, treceți mai pe seară.

Hottabîci încruntă supărat din sprîncene.

— Dacă-mi este îngăduit, o, venerabile bătrîn, aș fi mai bucuros să-l aștept aici — spuse el, iar lui Volka îi strigă: Du-te repede în clasă, o, Volka ibn Aleoșa! Sint încredințat că-i vei ului pe toți — și pe profesori, și pe colegii tăi — prin cunoștințele tale.

— Îi sinteți cumva bunic? încercă portarul să intre cu el în vorbă.

Dar Hottabîci, socotind mai prejos de demnitatea lui să mai discute, se mulțumi să molfăie în tăcere.

— Să vă dau un pahar cu apă rece — îi spuse atunci portarul. Ce căldură pe ziua de azi! Fe-rească sfîntul!

Umplu paharul cu apă dintr-o carafă, dar cînd se întoarse să-l dea ursuzului său musafir, băgă de seamă cu groază că acesta dispăruse. Cum și unde, nu știa, dar parcă-l înghițise pămîntul! Uluit de miraculoasa lui dispariție, portarul dădu pe gît toată apa destinată lui Hottabîci, își umplu aldoilea pahar, pe care-l dădu de dușcă în urma primului, bău și un al treilea, și nu se opri pînă cînd nu secă întreaga carafă. După care, obosit, se rezemă de speteaza scaunului și se apucă să-și facă vînt cu ziarul.

În acest timp, la etajul întîi, adică exact deasupra lojei portarului, în clasa a șasea B, avea loc o scenă nu mai puțin emoționantă. În fața tablei, acoperită toată cu hărți de geografie, la o masă învelită, în cinstea evenimentului, cu postav roșu, luaseră loc profesorii școlii, în frunte cu Pavel Vasilievici, directorul. Iar în fața lor, în bănci, dreپți și cuviincioși, așteptau elevii, pătrunși de însemnătatea momentului. În clasă era atîta liniște, încît deslușeai bîziitul monoton al unei muște rătăcite. Dacă elevii clasei a șasea B ar fi fost totdeauna atît de cuminți, clasa lor ar fi fost, fără îndoială, cea mai disciplinată din toată Moscova!

Trebuie totuși să precizăm că liniștea clasei nu se datora atît examenelor, cît faptului că fusese strigat la tablă elevul Kostîlkov. Iar elevul Kostîlkov lipsea.

— Kostîlkov Vladimir! repetă directorul, rotindu-și nedumerit privirea prin clasa încremenită de emoție.

Liniștea se făcu parcă și mai adîncă.

Deodată, din coridor răzbătu zgomot de pași grăbiți. Cineva se apropia de clasă în goana mare. Și chiar în clipa în care directorul striga pentru a treia și ultima oară: „Kostilkov Vladimir”, ușa se dădu zgomotos de perete și Volka, gîfîind, strigă cu vocea lui pițigăiată:

— ...'zent!

— Poftim la tablă! rosti directorul, supărat. Despre povestea cu întîrzierea, vorbim noi mai tîrziu...

— Sînt... sînt bolnav! bilbii Volka, spunînd primul lucru care-i trecu prin minte și se apropie șovăielnic de masa cu bilețele. Pînă să chibzuiască el ce bilet să aleagă, în coridor apăru deodată, ieșind din perete, bătrînul Hottabîci, care străbătu cu un aer îngrijorat alt perete, ce da în clasa vecină.

Pînă la urmă, Volka se hotărî, luă unul din biletele care îi venea mai la îndemînă, îl deschise încet-încet, încercîndu-și parcă norocul și se bucură cînd află că trebuia să vorbească despre India. Întîmplarea făcea ca el să știe foarte multe lucruri despre țara asta. De multă, foarte multă vreme îl interesase India!

— Ei bine — zise directorul — să-l ascultăm pe Kostilkov!

Răspunsul la prima întrebare și-l amintea Volka aproape cuvînt cu cuvînt, așa cum sta scris în manualul de geografie. Deschise deci gura și se pregăti să spună că peninsula Hindustan are forma unui triunghi, că acest triunghi uriaș este scăldat la sud de Oceanul Indian, la vest de Marea Arabică și de golful Bengal la est, că pe această peninsulă se află două țări mari — India și Pachistanul — locuite de popoare blînde și pașnice, cu o cultură străveche și bogată, că imperialiștii americani și englezi se străduiesc cu tot dinadinsul să dezbine aceste două țări... Numai că în aceeași clipă, Hottabîci, de alături, din clasa vecină, se lipi de perete și șopti sîrguitor, cu mîna pilnie la gură

— India, o mult cinstitul meu învățător...

Și numai ce începe Volka, fără voie, să turuie niște gugumăni de să-ți stea mintea în loc!

— India, o, mult cinstitul meu învățător, se află aproape de marginea discului pământesc, de care este despărțită prin locuri deșarte și neumblate de nimeni. Pentru că la răsărit de ea nu mai trăiește nici o vietate, nici pe pământ, nici zburătoare. India este o țară foarte bogată, mai ales în aur. Dar aurul nu este scos din adâncuri de oameni, ca în celelalte țări, ci de niște furnici uriașe, care îl cară neîncetat zi și noapte, din străfunduri. Aceste furnici au mărimea unui cîine. Sapă tunele pe sub pământ și de trei ori, într-o zi și o noapte, scot de dedesubt pulbere și bucăți de aur, pe care le adună în mormane mari. Dar vai de hindusul care s-ar încumeta să le fure fără să știe cum anume s-o facă! Pentru că furnicile acestea îl vor urmări și cum îl vor prinde, îl vor ucide. Dinspre miez-noapte și dinspre soare-apune, India se învecinează cu țara Oamenilor Pleșuvi. În țara aceasta, toți locuitorii — femei, bărbați sau copii — sînt pleșuvi, se hrănesc cu pește crud și cu un fel de cucuruz care crește în copaci. În vecinătatea ei se mai află o țară, la care nu te poți uita nici de aproape, nici de departe, pentru că pe toată întinderea ei sînt risipite numai puf și pene! Întreg pământul și aerul tot sînt îmbicsite de puf și pene, care te împiedică să vezi ceva...

— Stai, stai, Kostilkov! zîmbi profesorul. Nu-ți cere nimeni să ne spui cum înțelegeau cei din vechime geografia Asiei. Vorbește-ne despre adevărurile științifice, despre ceea ce a fost științificește dovedit!

Cît de fericit ar fi fost Volka să poată spune tot ce știa! Dar ce să facă, dacă nu mai avea nici o putere asupra vorbelor și faptelor sale? De cînd acceptase ca Hottabîci să-i sufle, era ca o jucărie, ca o păpușă neputincioasă în mîinile lui binevoi-

toare dar inculte ! 'Ar fi vrut să spună că, desigur, tot ceea ce-i turuise lui gura pînă atunci nu avea nimic comun cu datele științei de azi, dar Hottabîci, de acolo, de după zid, ridicase nedumerit din umeri și scuturase din cap, iar elevul din fața comisiei examinatoare fusese nevoit să dea și el din umeri și să facă „nu” din cap !

— Ceea ce am avut cîntea să-ți spun, o, prea stimată învățător, are la bază cele mai adevărate surse și nu avem informații mai științifice despre India decît acelea pe care, cu voia ta, ți le-am comunicat acum !

— Kostilkov, de cînd ai început să tutuiești oameni mai în vîrstă ca tine ? se miră profesorul de geografie. Și ține-te, te rog, de subiect ! Sintem la examen, nu la bal mascat ! Dacă nu cunoști subiectul, e mai cinstit s-o mărturisești ! Și-apoi, ce-a fost istoria asta cu discul pămîntului ? Nu știi că pămîntul este o sferă ?

‘Ce întrebare ! Să nu știe Volka Kostilkov, membru activ al cercului astronomic de pe lîngă planetariul din Moscova, că pămîntul are forma unui glob ! Dar asta o știe orice băiat dintr-a-nția !

Numai că Hottabîci, de dincolo de zid, zîmbi neîncrezător. Așa că zîmbi la neîncredere și amicul nostru Volka.

— Vrei să faci o glumă cu cel mai supus dintre elevii tăi, o, prea mărite ! Dacă pămîntul ar fi un glob, apele i s-ar scurge, oamenii ar muri de sete, iar plantele s-ar usca ! Pămîntul, o, cel mai demn și cel mai nobil dintre învățători, a avut și are forma unui disc turtit, spălat din toate părțile de un fluviu mareț, care se numește „Ocean”. Pămîntul se sprijină pe șase elefanți, iar elefanții se rezemă la rîndul lor pe o uriașă broască țestoasă. Iată cum arată lumea, o, învățătorule !

Examinatorii îl priveră tot mai mirați pe bietul candidat, care, dîndu-și îngrozit seama cît de deplină îi era neputința, fu scaldat de o sudoare rece.

Băieții din clasă tot nu-și dădeau seama ce anume se petrece cu tovarășul lor, dar cîte unul începuse să chicotească pe ici, pe colo. Prea avea haz povestea cu Țara Pleșuvilor, cu Țara pufului și a penelor, cu furnicile cît un cîine, care aduceau aur, și cu pămîntul turtit ca o lipie, purtat de șase elefanți și o broască țestoasă ! Cît despre Jenea Bogorad — prieten la cataramă cu Volka și conducătorul grupei de pionieri din care acesta făcea parte — să nu mai vorbim ! Era îngrijorat, nu glumă, mai ales că, dacă alții poate n-o aflaseră încă, el, Jenea, ținea minte perfect un lucru : că Volka era conducătorul cercului astronomic și că, dacă orice altceva n-ar ști el, trebuie să știe că pămîntul este o sferă ! Nu, nu ! Nu era posibil ca lui Volka să-i fi venit chef de pozne, și unde ? Tocmai la examen ! După cît se vede treaba, era bolnav ! Dar de ce boală ? Ce fel de boală, ciudată și nemaivăzută, era și asta ? Și apoi, lui Jenea îi era necaz și pentru grupa lui. Pînă acum, la toate examenele ieșiseră cu cele mai mari note și iată, acum, deodată, totul se prăbușea, din cauza răspunsurilor timpite date de Kostilkov, care fusese totdeauna un pionier foarte disciplinat și conștiincios !

— Vorbești serios, Kostilkov ? întrebă profesorul, care începuse să se cam supere.

— Serios, o, învățătorule ! îi răspunse Volka.

— Nu mai ai nimic de adăugat ? Cred că îți dai seama că nu ai răspuns la subiect !

— Nimic — clătină din cap Hottabici de după perete.

Și Volka, copleșit de conștiința că nu se poate împotrivi acestei puteri care-l împinge în prăpastie, făcu și el „nu” din cap.

— Nu, n-am ! Poate atîta, că toate orizonturile bogatei Indii sînt încinse de un briu de aur și mărgăritar...

— De necrezut ! se minună examinatorul,

Nu-i venea să creadă că Vladimir Kostilkov ar putea să-și bată joc de profesorii lui în halul acesta !

Și, aplecându-se la urechea directorului, șopti :

— După mine, copilul ăsta e bolnav !...

— S-ar putea — răspunse directorul.

Și examinatorii începură să discute încet între ei, aruncînd din cînd în cînd cîte o privire piezișă spre Volka. În cele din urmă, Serghei Semionovici, profesorul de geografie, propuse-n șoaptă :

— Să mai încercăm o dată să-i mai punem o întrebare, așa, ca să-l mai încurajăm ! Îmi dați voie să-l întreb ceva din materia anului trecut ?

Fură cu toții de acord și Serghei Semionovici îi spuse lui Volka :

— Kostilkov, liniștește-te, șterge-ți ochii și nu te mai enerva ! Pentru început, încearcă să ne spui ce este orizontul. Asta face parte din materia clasei a cincea...

— Ce este orizontul ? se bucură Volka. E cît se poate de simplu, Serghei Semionovici. Numim orizont o linie închipuită...

Dar de dincolo, Hottabîci prinse din nou viață și Volka căzu iar victima suflatului !

— Numim orizont, o, prea stimate învățător — se corectă Volka — numim orizont hotarul în care bolta de cleștar a tăriei atinge hotarul pămîntului !

— Din ce în ce mai rău ! Cum vrei să-ți înțeleg cuvintele „boltă de cleștar a tăriei”, la propriu sau la figurat ?

— La propriu, o, învățătorule — suflă Hottabîci din clasa de alături.

Și Volka fu nevoit să repete după el :

— La propriu, o, învățătorule !

— La figurat ! șuieră cineva, dintr-o bancă din tînd.

Dar Volka repetă din nou :

— Bineînțeles, la propriu !

— Stai ! Cum vine asta ? făcu profesorul, care nu-și putea crede urechilor. Din ceea ce spui ar reieși că cerul este solid !

— Da, solid...

— Va să zică, există un loc pe pământ, în care pământul se sfârșește, nu-i așa ?

— Da, acest loc există, o, mult stimat învățător !

Dincolo de perete, Hottabici dădea mulțumit din cap și-și freca satisfăcut miinile descărnate.

În clasă se lăsă o liniște asemănătoare celei oare prevestește furtuna. Chiar și băieții porniți pe ris încetară să mai zimbească. Hotărit ! Cu Volka se petrecea ceva rău.

Directorul se sculă, veni lângă el și-i pipăi îngrijorat fruntea. Dar nu ! Volka nu avea febră !

Numai că Hottabici, de după perete, adinc mișcat de gestul directorului, făcu o plecăciune pînă la pământ, duse palma întii la frunte, apoi la piept, și șopti ceva. Iar Volka, îmboldit de aceeași putere nenorocită, îi reproduse întocmai toate gesturile.

— Mulțumesc ție, o, cel mai mărinimos dintre toți, Pavel ibn Vasili ! Mulțumesc pentru grija ce-mi porți, dar teama ta este cu totul de prisos, pentru că eu, lăudat fie Allah, sînt sănătos tun !

Era cu adevărat nemaipomenit să auzi pe cineva spunind ceva atît de caraghios și de fără rost ! Copiii erau atît de îngrijorați, încît nici măcar un zîmbet nu se ivi pe chipurile lor. Directorul îl luă pe Volka blind de mînă, îl scoase din clasă și, trecîndu-și degetele prin părul băiatului care stătea cu capul în piept, spuse :

— Nu-i nimic, Kostilkov, nu te amări... Ești poate prea obosit... O să-ți revii, după ce te vei mai odihni. Vrei ?

— Vreau — spuse Volka. Numai că, pe cuvîntul meu de pionier, nu sînt cu nimic, dar cu nimic vinovat !...

— Dar nici nu mă gîndesc să-ți caut vreo vină
— răspunse blajin directorul. Știi ceva? Hai să-i
facem împreună o vizită lui Piotr Ivanovici.

Piotr Ivanovici, medicul școlii, îl ciocăni și-l
consultă pe Volka vreo zece minute. Îl puse să în-
chidă ochii, să întindă mîinile înainte și să stea
cu degetele răsirate, îl ciocăni la picior, mai jos
de genunchi, își plimbă stetoscopul pe trupul lui
gol. Cît dură consultația, Volka își reveni pe de-
plin. Își recăpătase roșeața din obraji și era din
nou bine dispus, ca de obicei.

— Copilul acesta este cum nu se poate mai să-
nătos — rosti Piotr Ivanovici, întorcîndu-se către
director. Drept să vă spun, mai rar așa sănătate!
Probabil că este vorba de o ușoară astenie, de pu-
tîn surmenaj... Exces de zel înainte de examen...
Încolo, sănătos, ab-so-lut sănătos! Un voinic din
poveste și alta nu!

Ceea ce nu-l împiedică pe doctor să amestece
niște picături într-un pahar cu apă, iar „voinicu-
lui din poveste” nu-i rămase decît să le dea pe gît.

Dar lui Volka îi trecu prin minte un plan năș-
trușnic: ce-ar fi ca, profitînd de absența lui Hotta-
bici, să încerce să-și dea încă o dată examenul cu
Pavel Vasilievici, aci pe loc, în cabinetul lui
Piotr Ivanovici?

— Pavel Vasilievici — se rugă el de director.
Vedeți? Piotr Ivanovici zice că-s sănătos! Îngă-
duiți-mi, deci, să vă răspund aici la geografie! O
să vedeți...

— Nu-nu-nu! dădu speriat din mîini Piotr Iva-
novici. Nu sînt de acord! În nici un caz! Lăsați-l
pe copil să se mai odihnească o zi-două. Nu fuge
ea nicăieri, geografia, n-ai grijă!

— Ai dreptate, ai dreptate! răsufală ușurat di-
rectorul, mulțumit că în cele din urmă totul se
sfîrșise cu bine. Du-te, dragă Kostilkov, acasă și
odihnește-te. Cînd te vei simți odihnit și voios,

vino să-ți dai examenul. Sint convins c-o să-l iei cu cinci... Ce părere ai, Piotr Ivanovici ?

— Un voinic ca ăsta ? Cred că nu se va mulțumi decît cu cinci plus...

— Dar... uite ce — spuse directorul. N-ar fi mai bine să-l conducă cineva pîn-acasă ?

— Nu, nu, Pavel Vasilievici ! se împotrivi Volka, neliniștit. N-ara nevoie de nimeni ! Pot să mă duc și singur.

Atît ar mai fi lipsit, ca însoțitorul lui să se-ntîlnească nas în nas cu năbădăiosul de moș Hottabîci, expert fără seamăn cînd era vorba să vîre oamenii la apă !

De altfel, Volka arăta acum atît de bine, încît Pavel Vasilievici, cu sufletul împăcat, îl lăsă să plece singur acasă.

Cînd directorul ajunse cu Volka în coridor, în suatele lor ieșise din perete, radios nevoie mare, și moș Hottabîci, dar zărindu-l pe director, dispăruse imediat. Iar Volka, luîndu-și rămas bun de la Pavel Vasilievici, coborî pe scara principală și ieși în vestibul.

Cum îl văzu, portarul se și repezi :

— Kostilkov, era cu tine bunicu-tău sau cine o fi fost...

Dar tocmai în clipa aceea răsări iar din perete moș Hottabîci. Vesel nevoie mare, fredona fericit ceva pe sub mustață.

— Aoleu ! icni portarul, și dădu să-și umple iar paharul cu apă. Dar carafa era goală.

Pînă să pună el cana jos și să se întoarcă spre vizitatori, în vestibul nu mai era nimeni. Nici Volka Kostilkov, nici misteriosul său însoțitor. Și nici nu puteau fi, pentru că erau afară, pe stradă, unde și dăduseră colțul.

— Te implor, tinărul meu stăpîn — spunea Hottabîci, plin de mîndrie, după o tăcere destul de îndelungată — spune-mi : copleșit-ai oare cu cunoștințele tale pe învățătorii și tovarășii tăi ?

— Copleșit! bombăni Volka și se uită la el cu o privire ucigătoare.

La care Hottabîci zîmbi foarte mulțumit de sine.

V. AL DOILEA SERVICIU FĂCUT DE HOTTABÎCI

Lui Volka nu-i venea să meargă acasă. Sufletul îi era negru de necaz, iar bătrînul simțea că ceva nu merge. Bineînțeles, habar n-avea în ce situație grea îl pusese pe Volka, dar era limpede că băiatul era nemulțumit de ceva și, după cîte se părea, vinovatul era el, Hassan Abdurrahman ibn Hottab, el și nimeni altul. Așa că ar fi vrut să-l distreze pe Volka într-un fel, ca să-i treacă necazul cît mai degrabă.

— O, feciorule! Tu care ești frumos ca luna, spune-mi, nu i-ar fi oare plăcut inimii tale să auzi povestiri despre întîmplări miraculoase și nemai-văzute? îl întrebă Hottabîci, cu un aer grozav de șiret pe băiatul care pășea posomorit lîngă el. 'Au-zit-ai oare povestea cu cei trei cocoși negri ai bărbierului din Bagdad și despre fiul său șchiop? Dar despre cămila de aramă cu cocoașa de argint? Sau aceea, în care e vorba de Ahmet și de miraculoasa lui găleată?

Volka tăcea îmbufnat, dar bătrînul, fără să-și piardă cumpătul, se grăbi să-i povestească:

— Află tu, cel mai frumos dintre toți elevii școlii medii de băieți nr. 245, că a trăit odată și odată la Bagdad un bărbier foarte priceput în meserie, după nume Selim. Și avea acest bărbier trei cocoși și un fiu șchiop, căruia lumea îi zicea „Ciutura”. Și s-a întîmplat odată ca pe lîngă prăvălia lui să treacă Harun al Rașid, califul... Dar... ce părere ai avea o, tu, cel mai atent dintre toți feciorii, dacă

ne-am așeza pe o bancă, pentru ca tinerele tale picioare să nu obosească cît va ține această poveste lungă și plină de tîlc ?

Volka primi, așa că se așezară pe bancă, la umbra unui tei bătrîn, de pe bulevard. Trei ceasuri și jumătate a ținut uluitoarea poveste a lui Hottabîci, care a încheiat cu aceste cuvinte viclene :

— Dar și mai uimitoare este povestea despre cămila de aramă cu cocoșa de argint !

Și pe loc, fără să mai stea să-și tragă sufletul, moșul începu și povestea aceasta. Și povesti, și tot povesti, pînă cînd ajunse la cuvintele :

— Atunci străinul luă un cărbune de pe grătar și desenă cu el pe zid o cămilă. Iar cămila dădu deodată din coadă, mișcă din cap și coborî pe pietrele caldarîmului ! !...

Aici Hottabîci făcu o pauză, ca să guste pe deplin adîncă impresie care o făcuse povestirea despre cămila care prinde viață. Dar îl aștepta o adîncă dezamăgire, pentru că Volka era sătul de filme cu desene animate. Spusele lui Hottabîci făcuseră însă să-i mijească în minte un gînd năstrușnic :

— Știi ceva ? Hai la un film. O să-mi povestești sfîrșitul după cinematograf !

— Dorința ta este lege pentru mine, o, Volka ibn 'Aleoșa — răspunse supus bătrînul. Dar lămurește-mă, rogu-te, ce înțelegi tu prin acest tainic cuvînt : „cinematograf” ? Baie să fie ? Sau, poate, piața, locul unde te poți plimba și sta de vorbă cu prietenii și cunoscuții tăi ?

— Cum așa ? se minună Volka. Și copiii mici știu ce-i aia cinema. Cinema e... — și Volka făcu cu mîna un gest nelămurit în aer. 'Apoi adăugă : Ei... lasă, cînd om ajunge acolo, ai să pricepi !

Numai că odată intrați la cinema, văzură la ghișeul casei un afiș : „Strict interzisă intrarea copiilor sub șaisprezece ani la spectacolele de seară !”

— Ce-i cu tine, o, cel mai mîndru dintre mîndri? se sperie Hottabîci, văzînd că Volka se posomorîse din nou.

— Ce să fie? E că am întirziat la spectacolele de zi. Nu mai intră decît cei care au împlinit şaisprezece ani... 'Acum ce să facem?... Că nu-mi vine să mă duc acasă...

— Nu te duce acasă! strigă Hottabîci. Nu vor trece două clipe şi au să ne lase să intrăm, şi vom trece înconjuraţi de slava şi respectul pe care-l meriţi tu, o, tinere plin de calităţi!... Stai puţin să văd ce hîrtiuţe arată oamenii femeii aceleia aspre care stă la uşa cinematografului atît de rîvnit de tine...

„Ce babalic lăudăros!“ gîndi Volka, înciudat. Dar deodată îşi dădu seama că ţine în pumnul drept două bilete!

— Hai să mergem! spuse Hottabîci, care se umflase ca un balon de fericire. Hai! Acum trebuie să-ţi dea drumul!

— Eşti sigur?

— Tot atît de sigur cum ştiu că te aşteaptă un viitor măreţ!

Şi îl împinse în faţa oglinzii care atîrna pe pereţe, aproape de ei. Cu gura căscată de uimire, Volka văzu că din oglindă îl privea un alt Volka, pe al cărui obraz pistruiat, care radia sănătate, crescuse o barbă castanie de toată frumuseţea.

VI. O ÎNTÎMPLARE NEOBIŞNUITĂ LA CINEMA

Triumfător, Hottabîci îl luă de mînă şi-l tîrî în holul de la etaj.

Numai că, lîngă intrarea în sala de spectacole se perpelea Jenea Bogorad în carne şi oase. Jenea

Bogorad, obiectul invidiei tuturor elevilor din a șasea „B” ! Acest favorit al sorții era nepot de soră administratorului principal al cinematografului „Saturn” și putea să intre și la spectacolele de seară. Va să zică, avea toate motivele să fie încântat, și când colo, băiatul suferea ! Partea proastă era alta : băiatul suferea. Suferea de singurătate ! Simțea nevoia să aibă cu orice preț în seara aceea un tovarăș cu care să discute uluitoarea purtare de azi a lui Volka Kostîlkov, la examenul de geografie. Dar, ca un făcut, nu zărea nici o mutră cunoscută !

De aceea luase hotărîrea să coboare în holul de la intrare, doar-doar s-o îndura soarta și i-o scoate în cale vreo cunoștință. În capul scării fu cît pe-aci să-l doboare un moșneag cu pălărie tare, de paie, și cu papuci de safian brodat, care-l trăgea de mină... Pe cine credeți ? — Pe Volka Kostîlkov în persoană ! Iar Volka, din cine știe ce misterios motiv, își acoperea fața cu amîndouă miinile !

— Volka ! se bucură Bogorad. Hei, Kostîlkov !

Dar, spre deosebire de Jenea, după cîte se părea, Volka era departe de a se bucura de această întîlnire. Dimpotrivă ! Se făcu că nici nu-l recunoaște pe cel mai bun prieten al său și se repezi unde mulțimea spectatorilor era mai deasă — acolo cînta orchestra.

— Mergi sănătos ! se supără Jenea și gîndi să se ducă la bufet, ca să bea un suc de fructe.

Iată de ce Jenea nu văzu cînd se adună mulțimea în jurul ciudatului bătrîn și a lui Volka. Cînd încercă însă să ajungă pînă în locul unde, dintr-un motiv necunoscut lui, se grămădise atîta omenire, își zări prietenul, înconjurat de o mulțime din ce în ce mai compactă. Spectatorii se ridicară apoi ca arși în picioare, pocnind strapontinele și ieșiră. Peste cîteva clipe, orchestra cînta în fața unei săli cu desăvîrșire pustii.

— Ce s-a întâmplat ? întrebă Jenea, dînd disperat din coate. Dacă a avut loc vreun accident, să dau un telefon... Unchiu-meu e administratorul principal al cinematografului... Ce s-a întâmplat?...

Dar ce se întîmplase nu ştia nimeni. Şi fiindcă tot nimeni nu mai vedea nimic, toţi voiau să afle cele ce se petrec dincolo de zidul acela omenesc, toţi se întrebau unii pe alţii şi toţi se supărau că nu primeau răspuns clar. Nu trecu mult şi se stîrni o larmă cumplită, care acoperi cu totul orchestra, deşi bieţii muzicanţi cîntau din răsputeri.

Atunci apăru în fuga mare şi unchiul lui Jenea, se căţăra pe un scaun şi strigă :

— Cetăţeni ! Nu vă îngrămădiţi !... Ce, n-aţi mai văzut copil cu barbă ?

Cînd cei de la bufet auziră una ca asta, îşi lăsară ceaiurile să se răcească şi băuturile răcoritoare să se încălzească şi se repeziră să vadă şi ei minunea copilului cu barbă.

— Volka ! răcni Jenea, care se lăsase păgubaş de gîndul că ar putea răzbate prin mulţime. Nu văd nimic... Tu vezi ?... Are barbă mare ?...

— Vai de mine ! ţipă Volka, cît pe ce să plîngă de desperare. Atît mi-ar lipsi ! Să mă vadă şi el...

— Nenorocit copil ! îl jeleau curioşii din jurul lui. Ce monstruozitate !... Să nu-i poată oare medicina veni în ajutor ?...

La început Hottabici crezuse că toată omenirea aceasta se adunase în jurul tînărului său prieten pentru a-i exprima respectul ei, dar pînă la urmă îi sări ţandăra.

— Nu vă grămădiţi, stimabililor ! urlă el, acoperind şi larma glasurilor omenеşti, şi acordurile orchestrei. Nu vă îngrămădiţi, dacă nu vreţi să vedeţi şi să păţiţi ce n-aţi văzut şi n-aţi păţit niciodată !

De frică, o elevă de liceu izbucni în lacrimi. Pe ceilalţi însă, ameninţarea bătrînului îi făcu să ridă. Într-adevăr, la ce grozăvenie se puteau oare aş-

tepta din partea moșneagului acela caraghios, cu papucii lui trandafirii? Cu un deget să-l fi atins și-l făceau praf!

Deci, nimeni nu-i luă în serios amenințarea. Numai că Hottabîci era deprins să semene groaza în suflete. Asta îl înfurie cu atît mai mult, cu cît își dădea seama că lumea își bătea joc de Volka. Nu se știe cum s-ar fi sfîrșit toată tărășenia, dacă n-ar fi sunat soneria, dacă ușile sălii de spectacol nu s-ar fi deschis larg, și dacă toată omenirea aceea n-ar fi năvălit în sală, ca să-și ocupe locurile. Jenea ar fi vrut grozav să profite de aceasta, ca să tragă măcar cu coada ochiului la minunea copilului cu barbă, dar aceeași mulțime, care mai înainte îl împiedicase să răzbească pînă la el, îl strînse în chingi din toate părțile și-l tirî cu sila după ea.

Nu apucă bine Jenea să-și ocupe locul, că lumina se și stinse.

— Uf! făcu el, ușurat. Cît pe-aci să-ntîrzi!... Cît despre copilul bărbos, am să-l văd cînd s-o sfîrși filmul...

Cu toate acestea, Jenea nu avea astîmpăr. Se tot foia pe scaun, și se tot întorcea să vadă nemai-pomenita minune a naturii.

— Astîmpără-te, băiete! se rățoi la el vecinul lui din dreapta. Stai liniștit!

Dar, spre marea lui mirare, pînă să termine de rostit aceste cuvinte, copilul de lîngă el dispăruse!

„S-o fi mutat! își spuse vecinul lui Jenea, nu fără urmă de invidie. Nu-i nici o bucurie să stai în primul rînd! Îți strici ochii! Lui, ce-i pasă! S-a dus să ia locul altuia!... Ce poate păți? Mai nimic! Are să fie luat la goană, și asta, în cel mai rău caz! E doar un copil!...”

Volka și Hottabîci fură ultimii spectatori care intraseră în sală.

La drept vorbind, Volka era atît de necăjit, încît o clipă îl bătuse gîndul să se lase păgubaș și

de cinematograf și de film, și de tot. Dar nu-l lăsase Hottabîci.

— Dacă barba cu care te-am împodobit numai și numai în propriul tău interes îți displace atât de mult, te scap de ea cum ne așezăm pe locurile noastre! Nu-i mare lucru pentru mine! Hai să mergem și noi unde s-au dus ceilalți. Ard de nerăbdare să aflu ce este un cinema. Cît de frumos trebuie să fie, dacă chiar bărbați serioși îl vizitează, cu toată zăpușeala verii!

Într-adevăr, cum și-au luat în primire locurile — erau în rîndul al șaselea — Hottabîci pocni din degetele mîinii stîngi. Numai că, deși îi făgăduise marea cu sarea, nu s-a întîmplat nimic cu barba lui Volka.

— Ce mai aștepti? îl întrebă Volka. Te-ai lăudat degeaba!

— Nu m-ăm lăudat, o, tu, cel mai frumos dintre învățăceii clasei a șasea „B”! Am avut însă fericirea să mă răzgîndesc la timp! Pentru că, dacă n-o să mai ai barbă, au să te alunge din cinematograful atât de drag ție!

Dar Volka avea să se lămurească foarte curînd că bătrînul îl trăsese pe sfoară! Numai că, pînă una alta, n-avea de unde s-o știe!

— N-avea grijă, că o dată ce-am intrat, nu mă mai alungă — îl liniști el.

Hottabîci se făcu însă că nu-l aude. Așa că Volka i-o mai repetă o dată. Moșul făcu și de rîndul acesta pe fudulul de-o ureche. Atunci Volka rosti, aproape strigînd:

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab!

— Te ascult o tînărul meu stăpîn! îi răspunse supus bătrînul.

— Tăcere, nu s-aude nimic din cauza voastră — se supără cineva din spate, așa că Volka continuă în șoaptă, aplecîndu-se spre urechea lui Hottabîci, care, trist, își lăsase capul în piept:

— Fă ce-i ști, dar să piară pe dată barba asta timpită !

— Nu-i timpită ! șușoti bătrînul. Este o barbă cît se poate de venerabilă și de frumoasă !

— Pe dată ! Mă auzi ? Pe dată !

— Aud și mă supun — răspunse tot în șoapte Hottabîci și începu să bodogăne ceva, pocnind cu sirguință din degete.

Dar clădăraia de păr de pe obrazul lui Volka, nici gînd să piară !

— Ei ? întrebă Volka, pierzîndu-și răbdarea.

— O clipă, numai o clipă, o, binecuvîntate Volka ibn Aleoșa ! îngînă bătrînul, continuînd să șoptească și să pocnească nervos din degete.

Dar barba, tot barbă !

— Ia privește ! Ia privește cine stă acolo, în rîndul al nouălea ! zise deodată Volka în șoaptă, uitînd de necaz.

În rîndul al nouălea se aflau doi cetățeni care, după părerea lui Hottabîci, nu aveau nimic interesant.

— Sînt doi artiști grozavi ! explică Volka, entuziasmat și spuse două nume bine cunoscute fiecăruia dintre cititorii noștri. Însă lui Hottabîci ele nu-i spuneau nimic.

— Artiști ? Adică măscărici ? îl întrebă bătrînul, zîmbind disprețuitor. Ce fac ? Joacă pe sîrmă ?

— Ba filmează la studio ! Sînt cei mai vestiți actori de cinema. Iată cine sînt !

— Atunci de ce stau cu mîinile-n sîn ? întrebă Hottabîci dînd din cap. Or fi niște măscărici leneși, și-mi pare rău cînd te aud ridicîndu-i în slavă cu atîta ușurință, o, cinema al inimii mele !

— Nu vorbi prostii ! rise Volka. Actorii de cinema nu joacă niciodată la cinema. Ei filmează în studiouri speciale !

— Trebuie să înțeleg prin aceasta că nu le vom vedea jocul și că alți măscărici vor juca în seara aceasta ?

— Nu ! Pe ei îi vom vedea. Înțelege, Hottabîci, ei filmează în studiouri ! Fac filme pe care le vedem pe ecran, la cinema ! Și copiii știu asta !

— Iartă-mă, stăpîne, dar vorbești în dodii, zău așa ! îl dojeni Hottabîci. Și dacă nu mă supăr, o fac pentru că nu deslușesc din vorbele tale că ai vrea cu tot dinadinsul să-ți bați joc de preaplecata ta slugă ! Poate că te face prea mult să suferi zăduful din această încăpere ! Păcat că nu văd nici o fereastră ! Aș deschide-o să se mai răcorească puțin !

Volka și-a dat seama că în cele cîteva minute cît mai erau pînă la începerea filmului, n-avea timp să-i explice bătrînului ce înseamnă să fii actor de cinema, așa că amină totul pentru mai tîrziu. Mai ales că-și adusese deodată aminte de beleaua căzută pe capul lui.

— Hottabîci dragă — spuse el — ce te costă ? Caută de mă scapă cît mai curînd de barbă !

Oftînd din greu, bătrînul își smulse un fir de barbă, își mai smulse unul, și încă unul, apoi dintr-o dată un smoc întreg, și începu să-l rupă înfrigurat, bucăți-bucăți, mormăind ceva. Mormăia cu privirile țintă la Volka, dar barba tînărului nostru amic nu numai că nu dispărea, dar nici nu se clintea măcar de la locul ei. Atunci Hottabîci începu să facă, pocnind din degete, cele mai variate combinații : cînd cu arătătorul, cînd cu mîna dreaptă, cînd cu mîna stîngă, apoi din nou cu mîna dreaptă. Dar degeaba ! Pînă la urmă, de necaz, bătrînul se apucă să-și sfîșie hainele de pe el.

— Ce-i cu dumneata, ai înnebunit ? se sperie Volka. Ce faci ?

— Vai de capul meu ! șopti amărît moșul, zgîriindu-și cu unghiile obrazul. Vai de capul meu !... Miile de ani petrecuți în vasul acela blestemat au lăsat urme ! Vai mie, vai mie ! Lipsa de exercițiu a avut o influență nefastă asupra profesiei mele !... Iartă-mă, o, tînăr salvator al meu, dar nu mai pot

face nimic cu barba ta !... Vai și vai mie, sărman djinn bătrîn, Hassan Abdurrahman ibn Hottab !

— Ce tot bodogănești acolo ? întrebă Volka. Înțeleg să vorbești în șoaptă, dar spune deslușit ce ai de spus, că nu pricep nimic.

Și Hottabîci îi răspunse, continuînd să-și sfîșie hainele cu aceeași ardoare :

— O, cel mai scump și cel mai plăcut dintre feciori ! Nu-ți revărsa asupra mea îndreptățita-ți mînie !... Nu mai pot să te scap de barbă !... Am uitat cum se face !...

— Puțină simțire, oameni buni ! făcură vecinii supărați. Aveți destul timp să vorbiți și acasă ! De ce nu lăsați lumea să vadă filmul ? Sau vreți să chemăm controlorul ?

— Rușine mie, rușine părului meu cărunt ! se văicări Hottabîci abia auzit. Să uit ~~un~~ farmec atît de simplu ! Și cine ? Eu, Hassan Abdurrahman ibn Hottab, cel mai puternic dintre toți djinnii, eu, Hassan Abdurahman ibn Hottab, pe care douăzeci de ani în șir s-a căznit să-l doboare însuși Suleiman ibn Daud, pace lor amîndurora !...

— Ia nu te mai miorlăi degeaba ! îl repezi Volka, tot în șoaptă, dar plin de dispreț. Spune-mi cinstit : pe mult timp m-ai fericit cu barba asta ?

— O, nu, bunule stăpîn ! Liniște sufletului tău ! îi răspunse bătrînul. Noroc că te-am vrăjit doar cu mica vrajă ! Așa, mîine, la ceasul ăsta, obrazul tău va fi neted ca al unui prunc... Dacă nu cumva îmi aduc pînă atunci aminte cum se desface vraja cea mică...

Pe ecran se terminase genericul cu care începe orice film și apăruseră oamenii care se mișcau și vorbeau. Hottabîci, cu un aer foarte satisfăcut, îi șopti lui Volka :

— Asta mai înțeleg și eu ! E cît se poate de simplu ! Toți acești oameni au trecut, pentru a veni aici, prin perete ! La așa ceva mă pricep și eu !

— N-ai înțeles nimic — șușoti Volka, zîmbind de ignoranța bătrînelului. Dacă vrei să știi, cinematograful este construit după principi...

Din rîndurile din față și din spate se auziră sîsîituri de nerăbdare și Volka se întrerupse la jumătatea cuvîntului.

O clipă, Hottabîci încremeni, ca fermecat. Pe urmă începu să se foiască pe scaun, întorcînd mereu capul spre rîndul al nouălea, unde, după cum vă amintiți, ședeau cei doi actori de cinema. Întoarse capul de cîteva ori, pînă ce se convinse definitiv că cei doi actori stăteau liniștiți, cu brațele încrucișate pe piept, galopînd în același timp pe cai focoși, acolo, în fața lui, pe singurul perete luminat al tainicei încăperi, adică pe ecran.

De spaimă și uimire, bătrînelului îi pieri un timp graiul. Apoi, palid și încruntat, se aplecă spre Volka :

— Uită-te puțin în spatele tău, o, Volka ibn Aleoșa, cel neînfricat !

— Ei da — spuse Volka — ei sînt ! Actorii de cinema care joacă în filmul ăsta rolurile principale. Au venit să vadă dacă spectatorilor, adică nouă, ne place jocul lor !

— Mie unul nu-mi place ! spuse Hottabîci repezit. Nu-mi place să văd oamenii care se dedublează ! Eu nu cunosc vraja prin care să poți sta în același timp pe scaun, cu brațele încrucișate pe piept, și să călărești niște cai aprigi care zboară ca vîntul ! Nici chiar Suleiman ibn Daud — pace lor amîndurora ! — n-ar fi în stare să facă așa ceva. Iată de ce-mi este frică !

— În regulă — zîmbi Volka, cu un aer protector. Uită-te la ceilalți spectatori. Vezi ? Nimeni nu se teme. Am să-ți explic pe urmă despre ce e vorba !

Deodată, un șuierat strident de locomotivă sfîșie tăcerea sălii. Hottabîci îl apucă pe Volka de mină.

— O, mărețe Volka ! șopti el, scăldat în sudoare de gheață. Recunosc acest glas ! E glasul regelui djinnilor, al lui Djirdjis !... Să fugim pînă mai e timp !

— Ce-s prostiile astea ? Stai liniștit !... Crede-mă, nu ne amenință nici o primejdie !

— Aud și mă supun ! biigui Hottabîci, tremurînd însă ca frunza în vînt.

Dar peste o clipă, cînd pe ecran apăru o locomotivă enormă, care venea, șuierînd, drept spre ei, un sfîșietor strigăt de groază răsună deodată :

— Fugi !... Fugi !... țipa Hottabîci ca din gură de șarpe, rupînd-o la fugă pentru a nu se mai opri pînă la ieșire. Ajuns însă acolo, își aduse aminte de Volka, se întoarse în cîteva salturi și, apucîndu-l de braț, îl tîri după el afară. — Să fugim, o, Volka ibn Aleoșa ! Să fugim pînă mai este timp !

— Vă rog... — spuse hotărît controlorul, vrînd să-i oprească.

Dar în aceeași clipă făcu în aer o parabolă lungă și nespus de spectaculoasă, care-l duse pînă în fața ecranului, pe scenă.

— De ce-ai țipat ? Ce e cu panica asta caraghioasă ? îl întrebă Volka, enervat, pe bătrîn, îndată ce se pomeniră în stradă.

Iar Hottabîci îi răspunse :

— Cum să nu țip cînd te amenința cea mai groaznică dintre toate primejdiile lumii ! Marele șaitan ¹ Djirdjis ibn Redjmus, nepotul mătușii Ierișa, venea drept spre noi, scuipeînd foc și moarte !

— Ce Djirdjis ! Ce mătușă ! Era o locomotivă ca toate locomotivele !

— Nu cumva tînărul meu domn și stăpîn dorește să-l învețe pe bătrînul djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab ce-i aia un șaitan ? îl luă Hottabîci peste picior și Volka își dădu seama că pentru a-l lămuri ce este un cinematograf sau ce

¹ Diavol, satana. (n.t.)

este o locomotivă, nu i-ar ajunge cinci minute ba nici o oră întreagă !

După ce se mai liniști, Hottabîci îl întrebă, plin de umilință :

— Ce ți-ai dori acum, o, neprețuită lumină a ochilor mei ?

— Parcă tu nu știi ! ? Să scap de barbă, vezi bine !

— Vai și amar ! rosti bătrînul mîhnit. Nu pot încă să-ți îndeplinesc dorința. Dar poate că mai ai și alta ! Dacă-i așa, împărtășește-mi-o și-ți va fi împlinită pe dată !

— Să mă rad... și cît mai repede !

Peste cîteva minute se aflau într-o frizerie, iar peste alte cîteva minute, frizerul, obosit, strigă :

— Cine-i la rînd ?

Atunci, dintr-un colțișor ferit de ochii tuturor, de lîngă cuier, ieși un băiat cu capul acoperit cu un șal prețios de mătase, care se așeză grăbit în fața oglinzii.

— Tuns ? întrebă frizerul, văzînd strania coafură a băiatului.

— Ba ras ! îi răspunse acesta cu glas sugrumat și-și scoase șalul care-i acoperea fața pînă sub ochi.

VII. O SEARĂ DE ZBUCIUM

Noroc că Volka nu era brunet ! Pentru că, dacă în locul lui ar fi fost Jeneă Bogorad, după bărbierit, obrazii i-ar fi rămas vineți. Pe cînd așa, după ce ieși de la frizer, obrazii lui nu se deosebeau prea mult de ai celorlalți băieți de vîrsta lui.

Deși trecuse de ora șapte seara, afară era încă lumină, și la fel de cald.

— Oare aici, în orașul vostru binecuvîntat, nu se află nici o tarabă unde s-ar putea cumpăra șerbet sau alte asemenea răcoritoare, ca să ne mai potolim setea ?

— Ai dreptate ! exclamă Volka. Grozav ar fi să bem o limonadă rece, sau un suc de fructe !

Intrară în primul pavilion cu răcoritoare ce le ieși în cale, se așezară la o masă și chemară ospătara.

— Vă rog, două sticle de limonadă — comandă Volka.

Ospătara dădu din cap și se îndreptă spre tejghea. Numai că Hottabîci îi strigă nemulțumit :

— Ia vîino-ncoa', nedemnă servă ! Nu-mi prea place cum ai răspuns la porunca tînărului meu prieten și stăpîn !

— Hottabîci, potolește-te ! 'Auzi ? Potolește-te numaidecît ! încercă Volka să-l domolească, în șoaptă.

Dar Hottabîci îi astupă, blînd, gura cu palma uscățivă :

— Lasă-mă, te rog, să-ți apăr demnitatea, dacă tu, blînd cum ești, nu vrei sau nu poți s-o faci !

— Hottabîci ! te înșeli ! strigă Volka, speriat de cele ce i se puteau întîmpla bieteii ospătare. Ți-am spus doar pe rusește...

Dar deodată băiatul își dădu îngrozit seama că și-a pierdut graiul ! Voi să se așeze între bătrîn și fata care nu bănuia încă nimic, dar nu fu în stare nici să se miște, nici să întindă brațul !

Aceasta, pentru că Hottabîci, de teamă ca nu cumva Volka să se amestece în ceea ce socotea el o chestiune de onoare, îi apucase ușurel urechea dreaptă între degetul mare și arătătorul mîinii sale stîngi, și-l osîndise astfel la muțenie și deplină nemișcare.

— Cum ai răspuns, fetițo, la porunca tînărului meu prieten ? o întrebă el din nou pe ospătară.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți ! făcu fata politicoasă. N-a fost vorba aici de nici o poruncă ! Mi s-a dat o comandă, pe care m-am dus ca s-o execut. Asta în primul rînd... Iar în al doilea... Aflați că aici, la noi, nu se vorbește cu „fetițo” ! Cînd cineva are de spus ceva unei persoane necunoscute, îi spune „dumneata” sau „dumneavoastră” ! Mă miră că nu știți ceea ce știu toți cetățenii sovietici !

— Nu cumva vrei să mă înveți cum trebuie să-ți vorbesc ? strigă Hottabîci. În genunchi ! În genunchi ! De nu, praful și pulberea se alege de tine !

— Să vă fie rușine, cetățene — interveni casierîța, care de mult observase că se petrece ceva revoltător. O făcu mai ales pentru că erau singuri : în afara lui Volka și a lui Hottabîci, în pavilion nu mai era nimeni. Cum se poate ca la vîrsta dumneavoastră, să vă purtați ca un derbedeu ?

— În genunchi ! răcni Hottabîci, scos din fire. Și tu în genunchi ! arătă el pe casierîță. Și tu ! porunci el celei de a doua ospătare, care se grăbea să vină în ajutorul tovarășei sale. În genunchi toate trei ! Dacă vreți să scăpați, implorați-l pe tînrul meu amic să vă dăruiască iertarea !

Și Hottabîci, rostind aceste cuvinte, începu deodată să crească și să se deșire, pînă ce ajunse cu capul în tavan. Era o priveliște fantastică și înspăimîntătoare totodată ; casierîța și cea de a doua ospătară leșinară de spaimă. Prima însă, deși ca varul la față, îi spuse liniștită lui Hottabîci :

— Să vă fie rușine, cetățene ! Purtați-vă cuviincios ! Vă aflați într-un local public... Și dacă sînteți un hipnotizator onorabil...

Credea că bătrînul încearcă să le hipnotizeze...

— În genunchi ! urla Hottabîci. Cu cine vorbesc eu, cu pereții ? În genunchi !

În toți cei trei mii șapte sute treizeci și doi de ani ai vieții lui, era prima oară cînd niște simpli

muritori îndrăzneau să nu-i îndeplinească porunca. I se păru că asta îi scade prestigiul în fața lui Volka, iar el ținea grozav ca Volka să-l respecte și să-i prețuiască prietenia.

— O, nemernico ! Dacă ții la viața ta, prosternă-te cu fața la pământ !

— Nici gând ! îl înfruntă fata, cu o voce care tremura de indignare. Numai dincolo de granițele țării noastre, în statele capitaliste, muncitorii ospătari mai sînt nevoiți să asculte fel de fel de grosolănii de la clienți. Aici, la noi însă... Și-apoi, nu înțeleg de ce țipați !... Dacă aveți vreo plîngere, la casă există un caiet de sugestii și reclamații, care vi se pune la dispoziție la cerere... Aflați că pavilionul nostru a mai fost vizitat și de alți vestiți hipnotizatori și iluzioniști, dar că niciodată, niciunul nu și-a permis ceea ce îți permiți dumneata... Nu-i așa, Katia ? se întoarce ea către tovarășa care-și revenise între timp.

— Poftim ce i-a trăsnet prin cap ! răspunse Katia, plîngînd cu sughițuri. Să stau în genunchi ! Ce neobrăzare !...

— Aha ! va să zică așa ! strigă Hottabici, scos cu totul din fire. Mai sînteți și obraznice ? ! Fie ! Voi ați vrut-o !

Și, cu gestul care-i era firesc, își smulse trei peri din barbă și dădu să-i rupă bucăți. Numai că pentru treaba asta fu nevoit să dea drumul urechii lui Volka. Odată scăpat, Volka, spre marele necaz al bătrînului, își recăpătă și graiul și libertatea de a face orice mișcare, și îl apucă imediat de mină.

— Ce-i cu tine, Hottabici ? Ce vrei să faci ?...

— Vreau să le pedepsesc, o, Volka ! Și mi-e rușine s-o mărturisesc, dar m-am gîndit la început să trimit tunetul asupra lor. Numai că și cel mai nepriceput duh știe să omoare oameni cu tunetul...

Cu toată gravitatea situației, Volka găsi destulă tărie ca să se ridice, bărbătește, în apărarea științei :

— Tunetul l... repetă el, gîndindu-se în același timp repede cum să le scape pe bietele fete de primejdia care le amenință. Tunetul nu omoară pe nimeni! Numai o descărcare de electricitate atmosferică, fulgerul, poate ucide. Tunetul însă, nu! Tunetul nu e decît un sunet!

— O fi — bombăni Hottabîci, care nu voia să se coboare pînă la o discuție cu un băiețandru fără experiență. O fi, deși nu cred că ai dreptate. Dar m-am răzgîndit. Nu le mai omor cu tunete. Mai bine să le prefac în vrăbii... Da, în vrăbii!

— Dar pentru ce?

— Trebuie să le pedepsesc, o, Volka! Obrăznicia trebuie pedepsită.

— Dar n-ai pentru ce. Auzi?

Și-l smuci de mîină, iar moșul, cît pe ce să facă perii bucățele! Și atunci ar fi fost prea tîrziu!

Dar nu se știe prin ce minune, firele de păr căzute pe jos se aflau din nou în palma negricioasă a lui Hottabîci.

— Să te pună dracu' să faci una ca asta! strigă Volka, băgînd de seamă că bătrînul se pregătea din nou să rupă firele bucățele. Dacă o faci, fă-mă și pe mine vrabie! Sau broască rîioasă! Sau ce poștești! Numai că o dată cu asta, prietenia noastră a luat sfîrșit! Hotărît, nu-mi plac apucăturile tale! Basta! Fă din mine o vrabie, dacă poștești! Să mă mănince prima pisică ce mi-o ieși în cale!

Bătrînul se zăpăci cu totul:

— Nu înțelegi că vreau să fac asta pentru ca de acum înainte nimeni să nu-ndrăznească să se mai poarte cu tine fără respect la care tu ai tot dreptul, prin nenumăratele tale calități?

— Nu înțeleg și nici nu vreau să înțeleg!

— Porunca ta este lege pentru mine! rosti smerit Hottabîci, care părea pradă celei mai adînci nedumeriri în ceea ce privește neînțeleasa îngăduință a tînărului său salvator. Fie! Nu le mai fac vrăbii! — Și nici altceva — se învoi supus bătrî-

nul, dar ținea totuși perii în mână, cu vădita intenție de a-i rupe.

— De ce vrei să-i rupi ? se sperie din nou Volka.

— Am să prefac în pulbere toate mărfurile, toate mesele și întreaga instalație a acestei jalnice dughene !

— Ai înnebunit ? strigă adînc revoltat Volka. Astea sînt bunuri ale poporului, nătărău bătrîn ce ești !

— Fie-mi îngăduit, o, mărgăritar al sufletului meu, să aflu ce înțelegi tu prin cuvîntul „nătărău”, cu totul necunoscut mie ? întrebă Hottabîci, curios. Volka se roși ca un rac.

— Cum să-ți explic... înseamnă... care, cum s-ar zice... În fine, „nătărău” înseamnă „înțelept” !

Auzind acestea, Hottabîci își spuse că n-ar fi rău să țină minte acest nou cuvînt, ca să-l poată folosi la prima ocazie.

— Dar... — începu el.

— Nici un „dar” ! Număr pînă la trei, și dacă nu lași în pace prăvălia asta, află că noi doi, adică tu și cu mine, nu mai avem nimic comun, că între noi totul s-a sfîrșit și că... Încep să număr : unu !... doi !... trei !...

N-apucă Volka să termine de rostit cuvîntul acesta atît de scurt, și bătrînul, dînd trist din mînă, își reluă vechea înfățișare și spuse posomorît :

— Facă-se voia ta ! Pentru că bunăvoința ta îmi este mai prețioasă decît lumina ochilor !

— Așa da, mai vii de-acasă ! se bucură Volka. Acum nu ne mai rămîne decît să ne cerem scuze și să plecăm.

— Mulțumiți-i tinărului vostru salvator ! strigă Hottabîci cu asprime fetelor.

Volka își dădu seama că n-o să izbutească nici-odată să-i smulgă bătrînului un singur cuvînt de scuză, așa că spuse :

— Vă rog să ne iertați, tovarășe, și, dacă se poate, nu fiți supărate pe acest cetățean ! E străin

și nu a învățat încă obiceiurile noastre, sovietice ! Rămîneți cu bine !

— Umblați sănătoși — îi răspunseră fetele, politicoase.

Erau, sărmanele, încă zăpăcite. Tot ce se petrecuse li se părea uluitor, dar și înspăimîntător, deși, bineînțeles, nici prin cap nu le trecea cît de gravă fusese primejdia din care scăpaseră.

Ieșiseră din pavilion și se uitau din prag după Hottabici și după Volka, mirîndu-se ce încet mergea acest bătrîn ciudat, cu pălăria aceea demodată de paie. Îl priviră pînă cînd pieri în fine după colț, tîrît de mînă de tînărul său tovarăș.

— De unde-or fi ieșind bătrînii ăștia obraznici ? ! suspină Katia, și mai sughiță o dată de atîta plîns.

— O fi vreun hipnotizator de dinainte de revoluție ! îi răspunse prietena ei, cuprinsă de milă. O fi ieșit la pensie și, plictisit să tot stea fără treabă, o fi băut un păhăruț mai mult și ...Parcă mult îi trebuie unui bătrîn ca ăsta ? !

— O fi ! spuse și casierița. E-eh ! bătrînețe haine grele ! ...Haidem, fetelor, în prăvălie !...

Dar pe cît se pare, lista necazurilor sortite lui Volka pe ziua aceea nu se sfîrșise încă, pentru că nu apucară bine să iasă în strada Gorki, cînd îi izbi drept în ochi lumina orbitoare a unor faruri. Era o mașină a Salvării, care venea drept spre ei, umplînd înserarea cu urletele asurzitoare ale sirenei.

Hottabici, schimbîndu-se îngrozitor la față, strigă cît îl ținea gura :

— O, vai și amar de mine, djinn bătrîn și neno-rocit ! Djîrdjis, atotputernicul și neînduplecatul rege al șaitanilor și al ifriților, n-a uitat nici acum vechea noastră dușmănie ! Iată-l că trimite asupra mea pe cel mai înspăimîntător dintre balaurii săi !

Se ridică dintr-o dată de pe trotuar și, plutind în văzduh, sus de tot, cam în dreptul etajelor patru sau cinci ale caselor, își scoase pălăria de paie, o

flutură, își luă rămas bun de la Volka și, încetul cu încetul, se topi în aer strigându-i :

— Mă voi strădui să te regăsesc, o, Volka ibn Aleoșa ! Sărut praful de sub pașii tăi !... Rămii cu bine !...

Între noi fie zis, Volka se bucură de dispariția lui. Se săturase de el. Îi tremurau picioarele la gândul că trebuie să se întoarcă acasă.

Într-adevăr, ia închipuiți-vă să fiți în locul lui. Pleacă omul de acasă ca să-și dea examenul la geografie, să vadă un film și, pe la șapte seara, să se întoarcă la cină, și când colo, vine la ora zece seara, după ce a căzut rușinos la examen și, ceea ce e mai grav, proaspăt bărbierit la vârsta de treisprezece ani neîmpliniți ! Oricît s-a gândit și s-a socotit, n-a găsit nici o soluție demnă să-l scoată din încurcătură.

Așa că, trist și obosit, se tîri pînă în stradela Trehprudnii, tăcută și plină de umbrele nopții.

Trecu pe lângă portarul mirat, intră pe ușa principală, se urcă la etajul trei și, oftînd din greu, apăsă pe sonerie. Auzi răsunînd pași grei și o voce necunoscută îl întrebă prin ușa închisă :

— Cine-i ?

Volka fu cît pe ce să răspundă „eu”, cînd își aminti deodată că se mutaseră de-acolo chiar în ziua aceea.

Nu-i răspunse deci nimic noului chiriaș, ci cobori în goană scările, trecu mîndru și țanțoș prin fața portarului care se mira mai departe și, ieșind în stradelă, se urcă în troleibuz. Dar nenorocirile se țineau ca scaiul de el. Își pierduse pe undeva portmoneul. Probabil la cinema. A trebuit deci să coaboreze și s-o ia pe jos spre casă.

În locuința lor cea nouă îl aștepta bunica, îngrijorată de lipsa lui îndelungată. Tata nu se întorsese încă — avea o ședință la comitetul uzinei. Nici mama nu sosise încă. Probabil că după cursul seral

de la universitate trecuse ca să-l ia pe tata de la întreprindere.

Deși se căznea să pară calm și liniștit, Volka avea o mutră atît de posomorîtă, încît bunica își puse în gînd ca, după ce i-o da să mănînce, să-l descoasă cum se pricepea ea.

— Ei, cum ți-au mai mers treburile pe ziua de azi, Volenka? își întrebă ea șovăielnic nepotul, care-și înghițea la iuțeală cina.

— Așa și-așa... — răspunse el în răspăr, scoțîndu-și din mers cămașa de flanelă,

Și se duse la culcare.

Compătimitoare, bunica îl petrecu cu o privire tristă și blindă. Ce rost avea să-l mai întrebe? Situația era limpede, nu?

Volka se dezbracă suspinînd, se-ntinse în patul așternut cu cearșafuri curate și răcoroase, dar nu-și găsi nici acum liniștea.

Pe măsuta de lîngă el zări o carte groasă, de format mare și cu coperta multicoloră. Îi zvicni inima. Cum să nu-i zvicnească?! Era doar mult rîvnita carte de astronomie! Iar pe prima pagină scria, cu literele acelea mari, atît de bine cunoscute lui din copilărie: „Eminentului elev de clasa a șasea, membrului activ al cercului astronomic de pe lîngă Planetariul din Moscova, Vladimir Alekseevici Kostîlkov, din partea bunicii care-l iubește!”

Ce dedicație caraghioasă! Bunica născocește întotdeauna ceva caraghios! Numai că, de astă dată, lui Volka nu-i arde de făcut haz! Nu, nu-i arde de loc! Ba mai mult! Nu-i face nici o plăcere că a căpătat în fine cartea mult dorită, după care a oftat atîta! E trist. Îl chinuiesc remușcările. Ceva îl apasă pe piept... Nu, nu! Așa nu mai merge!

— Bunico! strigă el, întorcînd spatele cărții minunate. Bunico, poți să vii puțin la mine?

— Ce-i cu tine, ștregarule? îl întrebă bunica, făcînd pe supărata, dar foarte mulțumită în sufletul ei că mai stă de vorbă cu nepotul, înainte de cul-

care. Nu te mai astîmperi, astronomule? Lunaticule!

— Bunico! șopti Volka, înfrigurat. Închide ușa și așază-te aici, pe pat, lângă mine. Trebuie să-ți spun ceva... ceva grozav de important...

— Dacă-i atît de important, n-ar fi mai bine să așteptăm pînă mîine dimineață? îl îmbie bunica, deși ardea de nerăbdare să afle ce se întîmplase.

— Nu, nu! Acum, numaidecît! stărui tot în șoaptă Volka. Eu... Bunico, știi! Am rămas tot în a șasea... N-am trecut... Adică, n-am trecut deocamdată... Nu mi-am luat examenul la...

— Ai căzut?

Bunica oftă cu atît amar, încît pe Volka îl duru inima.

— Nu-u, n-am căzut... N-am trecut, dar nici n-am căzut... Am început să le vorbesc despre ceea ce credeau oamenii din antichitate că este orizont și despre cîte și mai cîte... Și am vorbit foarte bine! Dar n-am putut să răspund după cum o cere știința noastră, modernă... Mă simțeam foarte rău și Pavel Vasilievici mi-a spus să vin să mă mai asculte, după ce mă odihnesc bine de tot...

Nimănui în lumea asta, nici măcar bunicii, nu ar fi îndrăznit Volka să-i pomenească ceva despre Hottabîci. Era sigur că nu l-ar crede nimeni. Ba, mai știi, l-ar socoti într-adevăr bolnav!

— La început m-am gîndit să tac, să nu vă spun nimic pînă nu-mi dau examenul, dar mi-a fost rușine... Înțelegi?...

— E de la sine înțeles, Volenka! șopti bunica. Mare lucru conștiința omului! Nimic mai rău decît să te mustre conștiința... Acum, somn ușor, astronomul meu drag!...

— Pînă una alta, ia-ți cartea înapoi, bunico! spuse Volka, cu voce tremurată.

— Nici gînd! Ce vrei să fac cu ea? Hai să zicem că ți-am lăsat-o ție în păstrare. Și acum, gata, la culcare! Ai adormit?

— Am adormit — răspuse Volka, ascultător. Își mărturisise greșeala și i se părea că i se luase un munte de pe umeri. Și-ți dau cuvîntul meu de pionier că am să trec examenul la geografie cu „cinci”. Ai încredere în mine?

— Bineînțeles că am. Ei, și acum dormi, dormi! Să-ți refaci puterile... Dar cu tata și cu mama cum rămîne? Le spun eu sau le spui tu singur?

— Mai bine spune-le tu...

— Bine, dormi liniștit.

Și după ce-l sărută, bătrîna stinse lumina și ieși din odaie.

Un răstimp, Volka rămase nemișcat în așternut, ținîndu-și răsufarea. Voia să audă cum o să le spună bunica părinților lui vestea asta proastă, dar îl fură somnul înainte de întoarcerea lor.

VIII. O NOAPTE FURTUNOASĂ

Dormi cam o oră, poate chiar mai puțin, cînd îl trezi telefonul care suna în biroul tatii.

Aleksei Alekseevici se apropie de aparat :

— Alo... Da, eu sînt... Cine?... Bună seara, Pavel Vasilievici !... Mulțumesc, bine. Dar dumneavoastră?... Volka ? Volka doarme... Nu cred să fie bolnav. E sănătos... Are o poftă de mîncare !... Da, știu, ne-a spus. Mă mir și eu... Da, probabil asta e explicația. Alta nu există... Se-nțelege, mai bine să se odihnească cîtva timp, dacă n-aveți nimic împotrivă. Mulțumesc pentru grija dumneavoastră, Pavel Vasilievici... La revedere... Salutări de la directorul școlii — zise Aleksei Alekseevici, apropiindu-se de soția lui. S-a interesat de sănătatea lui Volka. Spune să nu fim îngrijorați, că băiatul este

apreciat, dar că trebuie să se odihnească cît mai mult.

Din nou ar fi vrut Volka să tragă cu urechea la discuția părinților săi, dar îl fură somnul.

Numai că nici de astă dată nu-i fu dat să doarmă prea mult, pentru că după un 'sfert de ceas sună iar telefonul.

— Da, eu sînt — răzbi pînă la el glasul infundat al lui Aleksei Alekseevici. Da... Bună seara, Nikolai Nikandrovici... Ce?... Nu, nu este... Acasă. Pof-tim... La revedere, Nikolai Nikandrovici...

— Cine era? întrebă din bucătărie mama lui Volka.

— Tatăl lui Jenea Bogorad. E îngrijorat: Jenea nu s-a întors pînă acum! Voia să știe dacă nu e cumva la noi și dacă Volka este acasă.

— Pe vremea mea — se virî bunica în vorbă — numai husarii se întorceau acasă la ora asta. Auzi dumneata! Școlar!

Nu trecu nici o jumătate de ceas și telefonul spulberă pentru a treia oară vremelnica liniște a acestei furtunoase nopți, întrerupînd iar somnul lui Volka Kostilkov. De data asta era Tatiana Ivanovna, mama lui Jenea Bogorad. Băiatul ei nu se întorsese încă acasă și nădăjduia să afle de la Volka ceva despre el.

— Volka! spuse Aleksei 'Alekseevici, întredeschizînd ușa ce da în camera băiatului. Tatiana Ivanovna te întreabă cînd l-ai văzut pe Jenea ultima dată...

— Astă seară, la cinema...

— Dar după aia?

— După aia nu l-am mai văzut!

— Nu l-ai spus unde avea de gînd să se ducă după cinemă?

— Nu.

Volka avu mult, foarte mult de așteptat pînă ce discuția celor mari în legătură cu dispariția lui Jenea să înceteze. (El, unul, nu era cîtuși de puțin

îngrijorat. Bănuia că, de bucurie, Jenea se dusese în Parcul de Cultură, la circ.) Tot așteptînd să se termine vorba alături, îl fură somnul pentru a patra oară, și de data aceasta dormi dus pînă la ziuă.

Nu mult după aceea, într-unul din ungherele odăii se auzi un pleoscăit ușor, după care pași tai-nici lipăiră pe parchet, lăsînd urme jilave, care se zvîntau imediat. O persoană nevăzută se plimba prin odaie, îngînînd un fel de gazel trist și tără-gănat.

Urmele ude de pași se îndreptată întîi spre masa pe care ticăia neobositul deșteptător. Cineva plescăi din limbă, încîntat, și deșteptătorul făcu un salt în aer, rămînînd un timp suspendat în gol, undeva între podele și tavan, ca pe urmă să se întoarcă din nou pe masă, la locul lui. Apoi urmele se îndreptară spre acvariu, se auzi un nou pleoscăit, și totul se potoli.

Tîrziu în noapte, începu să plouă. Picurii băteau veseli darabana în geam, făceau să freamăte frunzișul des al copacilor, bolboroseau grăbiți prin jghiaburi și pe sub streșinile casei. La un timp, cînd se mai domoli ploaia, se auzi zgomotul pe care-l făcea apa ce se scurgea din burlan în butoiul de sub geam. Apoi se porni din nou, mai avan, ca și cum s-ar fi desfundat cerul, și începu să toarne cu găleata.

Ce dulce e somnul legănat de răpăitul ploii! El are darul să-i adoarmă pe toți! Chiar și pe cei care suferă de insomnie, darămite pe tînărul nostru prieten, care nu se plînsese niciodată de lipsă de somn!

Spre ziuă, cînd norii dădeau să se risipească, cineva îl atinse ușurel pe umăr pe Volka, care dormea dus. Ți-ai găsit ca atîta lucru să-l trezească! Atunci, persoana care în zadar încercase să-l scoale, mormăi cîteva cuvinte de neînțeles, oftă a jale și tîrșiindu-și pe parchet papucii, se-ndreptă spre fun-

dul odăii, unde, pe o măsuță înaltă, în picioare, lucea acvariul cu peștișorii de aur. Se auzi din nou un pleoscăit slab și din nou se lăsă în cameră o liniște adincă.

IX. O DIMINEAȚĂ TOT ATÎT DE FURTUNOASĂ

Era o dimineată minunată, însorită.

La șase și jumătate, bunica intră în vârful picioarelor în odaie și deschise larg fereastra. Aerul răcoros și înviorător năvăli în cameră. Locuitorii Moscovei începeau o zi nouă, zgomotoasă, plină de viață. Numai Volka ar fi dormit mai departe, dacă nu i-ar fi căzut pătura de pe el.

Își pipăi în primul rind obrajii, și simțind țepii bărbii, își dădu seama că se află într-o situație desperată. În halul în care era nu se putea înfățișa părinților ! Își trase deci plapuma peste cap, chibzuind ce anume trebuie să facă.

— Volea ! Ei, Volea ! Scoală-te ! se auzi din sufragerie vocea tatii.

Dar Volka, hotărît să nu-i răspundă, făcu pe adormitul.

Se auzi și vocea bunicii :

— Zău, Aleoșa ! Te-aș pune pe tine să înveți pentru examen, ca să te scol a doua zi cu noaptea-n cap !

— Bine, bine ! Lasă-l să doarmă ! bodogăni tatăl. S-o trezi el și singur, cînd l-o răzbi foamea !

Ca și cum lui Volka nu-i ghiorăiau mațele de foame de pe acum ! Mirosul ochiurilor și al pîinii îi provocau parcă o și mai adincă emoție decît îi provocaseră țepii bărbii sale roșiatice. Dar prudența fu mai puternică și birui foamea ; iar Volka zăcu în

așternut pînă cînd tatăl său plecă la lucru, iar mama, cu coșnița sub braț, o luă spre piață, după tîrguieli.

„Fie ce-o fi ! își spuse băiatul, auzind ușa închizîndu-se în urma mamei. O să-i mărturisesc totul bunicii, și-o să găsim noi doi o cale de scăpare !”

Volka sări din pat, se întinse mulțumit, căscă și porni spre ușă. Trecînd pe lîngă acvariu, îi aruncă în treacăt o privire distrată. Deodată încremeni pe loc de mirare ! În vasul acela mic și cubic de sticlă, se petrecuse peste noapte un eveniment căruia nu i-ar fi putut găsi nici o explicație științifică, și care, deci, era de-a dreptul misterios. Seara, în ajun, fuseseră în sus-pomenitul acvariu patru peștișori, iar acum erau cinci. Mai apăruse un peștișor ! Unul grăsuț și frumușel, cu solzi de aur, care înota, unduindu-și aripioarele învoalte, purpurii, cu un aer grozav de semeț. Volka își lipi nasul de geamul acvariului și — n-o să credeți ce i se păru ! Că peștișorul cel nou îi face șmecherește cu ochiul !

— Ce prostii mai sînt și astea ? mormăi Volka, uitîndu-și necazul cu barba și-și vîrî mîna în apă, ca să prindă misteriosul înotător.

Dar acesta, ca și cum atît ar fi așteptat, bătu o dată cu putere apa cu coada, sări din acvariu și se prefăcu în bătrînul Hottabîci.

— Uf ! făcu moșul, scuturîndu-se de apă și uscîndu-și barba cu un minunat ștergar de mătase, cusut tot pe margini cu cocoșei în fir de aur și de argint, care apăruse nu se știe de unde — te-am așteptat toată dimineața ca să-ți arăt respectul meu, o, Volka ! Dar tu nu te-ai trezit, iar eu ți-am cruțat somnul. Și am fost nevoit să înnoptez cu acești frumoși peștișori, o, preafericite Volka ibn Aleoșa !

— Nu ți-e rușine să rizi de mine ? se supără Volka. E curată bătaie de joc să „fericești” cu barbă un copil !

X. DE CE ȘI-A SCHIMBAT S. S. PIVORAKI¹ NUMELE DE FAMILIE

În dimineața aceea încântătoare, Stepan Stepanici Pivoraki luă hotărîrea să-și împlinească dintr-o dată două dintre marile sale plăceri : să se bărbierească, desfătîndu-se în același timp cu minunata priveliște a riului Moscova. Trase deci măsuța cu toate cele trebuincioase bărbieritului în dreptul ferestrei și se apucă să-și săpunească de zor obrazii, îngînînd încetișor un cîntec vesel.

Noi, profitînd de acest răgaz, o să vă spunem cite ceva despre noua noastră cunoștință.

Printr-o ciudată coincidență, numele de familie al cetățeanului S. S. Pivoraki cuprindea perfect noțiunile celor două slăbiciuni ale sale. Pentru că cetățeanului Pivoraki îi plăcea să bea o halbă-două de bere, cu raci fierți cu sare puțină, aceștia din urmă avînd darul să-i deschidă o poftă de mîncare grozavă. E de datoria noastră să vă atragem atenția asupra unui alt amănunt. Cetățeanul S. S. Pivoraki era limbut din cale afară și din cauza limbuției sale, deși era un om destul de inteligent și de citit, ajunsese de nesuferit chiar și celor mai apropiați prieteni ai săi.

Încolo era însă un om cumsecade și as în meseria sa. Lucra la șabloane.

Terminînd cu săpunitul obrazilor, Stepan Stepanici puse mîna pe brici, îl duse ușurel pe pielea palmei stîngi și începu să se bărbierească cu o ușurință și o pricepere uimitoare. După ce termină, își fricționă obrazii cu apă de colonie „Magnolia”. Tocmai pusese din nou mîna pe brici ca să-l șteargă, cînd deodată, nu se știe de unde, se pomeni drept în fața lui cu un bătrînel care avea pe cap o pălărie de pai,

¹ Acest nume de familie este format din două cuvinte rușeti : pivo — adică bere — și raki — adică raci. (n. t.)

tare, iar în picioare niște papuci de safian trandafiriu, cu virfurile aduse în sus.

— Ia spune-mi ! Ce ești tu ? Bărbier ? îl întrebă aspru bătrînelul pe Stepan Stepanîci, care se zăpăcise rău de tot.

— În primul rînd — începuse foarte politicos S. S. Pivoraki — vă poftesc să nu mă tutuiți ! Și apoi, ați vrut, probabil, să știți dacă nu sînt „frizer”. Nu ? Nu sînt de profesie frizer, deși aș putea, pe bună dreptate, afirma că sînt specialist în ceea ce privește bărbieritul, căci, nefiind frizer sau, după cum v-ați exprimat dumneavoastră „bărbier”, sînt mult mai îndeminatic decît oricare frizer de profesie sau „bărbier”, după cum v-ați exprimat dumneavoastră, folosind, probabil, cuvinte de modă veche. Aceasta în timp ce nici un frizer nu mă poate întrece pe mine... Și de ce oare?... Pentru că frizerii, sau, după cum v-ați exprimat dumneavoastră, bărb...

Dar ciudatul bătrînel îl întrerupsese foarte nepoliticos pe S. S. Pivoraki, care o luase razna cu vorba :

— Te vei pricepe tu oare, o, bărbier mult prea vorbăreț, să razi frumos, fără să-l tai, pe un june ale cărui picioare nu ești vrednic să le săruți măcar ?

— Vă rog pentru a doua oară să nu mă mai tutuiți — i-o întoarse Pivoraki. Cît despre miezul problemei, atînsă de dumneavoastră, eu...

Omul avea de gînd, probabil, să-și continue discursul, dar bătrînul îi adună fără multă vorbă toate sculele de ras, îl apucă frumușel de guler și zbură pe fereastră, luînd o direcție necunoscută, însoțit de Stepan Stepanîci, care își vedea mai departe de discursul său.

În curînd intrară amîndoi în zbor pe fereastra odăii atît de cunoscută nouă. Pe marginea patului ședea Volea Kostilkov, care, amărit, gemea din cînd în cînd, privindu-și în oglindă barba ce-i acoperise din nou obrazii,

— Norocul și izbînda sînt umilele însoțitoare ale faptelor tale, o, tînărul meu stăpîn ! rosti solemn Hottabîci, ținîndu-l strîns pe Stepan Stepanîci, care se zbătea să scape din mîinile lui. Desperasem că n-am să mai găsesc pe cineva în stare să te bărbie-rească, cînd, deodată, l-am zărit pe acest mult prea guraliv bărbier. L-am adus deci aici, sub acoperișul binecuvîntatei tale case, cu toate sculele necesare pentru bărbierit... Iar tu — adăugă el, întorcîndu-se spre Pivoraki, care căsca ochii la băiatul cu barbă — rînduiește-ți sculele și rade-l pe acest tînăr, ca obrajii lui să fie netezi ca ai unei copile !

— V-aș pofti să nu mă tutuiți — repetă Pivoraki, fără a se mai împotrivi însă și după cîteva minute, Volka se pomeni bărbierit perfect.

— Și acum — porunci bătrînul — ia-ți sculele tale și umblă ! Mîine în zori vin iar să te iau, ca să-l mai bărbierești o dată pe tînărul meu prieten !

— Mîine nu pot — răspunse Pivoraki c-un glas obosit. Mîine lucrez în schimbul de dimineață.

— Asta nu mă privește — i-o tăie Hottabîci aspru.

Se lăsase o tăcere apăsătoare cînd, deodată, Stepan Stepanîci avu o inspirație fericită :

— Ce-ar fi să încercăm cu „taro” ? E un produs minunat !

— E un praf — se amestecă în vorbă și Volka, care pînă atunci tăcuse chitic. Mi se pare că este un praf... un praf cenușiu... Nu știu cine mi-a vorbit de el... sau poate că am citit undeva...

— Da, da ! Exact ! Un fel de praf cenușiu — se bucură Pivoraki. Se fabrică în Georgia. Ce țară minunată e Georgia ! Atît de însořită ! Eu personal mă înnebunesc după Georgia. În timpul concediului am cutreierat-o în lung și-n lat. Suhumi, Tbilisi, Kutaisi... Nici nu se poate loc mai nimerit pentru odihnă. Pe baza experienței mele personale vă sfătuiesc din suflet s-o vizitați... Iertați-mă, vă rog ! M-am cam abătut de la subiect... Așadar, „taro”. E de ajuns să amestecați acest praf cu puțină apă,

pînă ia consistența grișului cu lapte, și să vă ungeți cu el obrazii, ca și cea mai rebelă barbă să dispară îndată fără urmă... Ce-i drept, va crește la loc peste cîtva timp...

— Tinărului meu prieten nu-i va mai crește — i-o reteză Hottabîci.

— Sînteți sigur ? se miră Pivoraki.

Dar era departe de Hottabîci gîndul de a-l iniția în treburile lui.

— Absolut sigur. Să facem rost de taro, că de rest răspund eu !

— Am adus puțin din Tbilisi... Pot să vi-l pun la dispoziție — spuse Stepan Stepanîci. Numaidecît... Iau troleibuzul și peste o jumătate de oră mă înapoiez cu un flacon aproape plin.

— Ce să mai iei troleibuzul ! mormăi Hottabîci, nemulțumit, și înhățîndu-l din nou de guler, zbură cu el pe fereastră.

Peste cinci minute, bătrînul se întoarse cu un șip de sticlă, plin de „taro”. Iar peste alte cinci minute, obrazii lui Volea erau tot atît de netezi cît fuseseră înainte de a fi făcut elevul școlii medii nr. 245 cunoștință cu Hottabîci.

Vom mai adăuga că despre Stepan Stepanîci Pivoraki, care nu va mai apare în povestirea aceasta atît de adevărată, se știe cu certitudine că după aceste aventuri, a devenit un om cu totul nou.

Pînă atunci, toate cunoștințele lui sufereau nespul din pricina vorbăriei lui, iar lucrurile ajunseseră atît de departe încît orice limbut era poreclit „Pivoraki”.

Din ziua aceea însă, Stepan Stepanîci s-a făcut zgircit la vorbă și-și cîntărește cu atîta grijă orice cuvînt, încît a devenit o adevărată plăcere să stai cu el de vorbă sau să-l ascuți luînd cuvîntul la ședințe.

Și fiindcă în adîncul sufletului său a rămas pe veci convins că pățania cu băiatul cu barba i s-a năzărit pentru că băuse cam multă bere, renunță pe

viață la consumul de băuturi spirtoase. Se zice chiar că și-ar fi schimbat pînă și numele de familie, și că i s-ar zice acum Semen Semenici Essentuki.

Ca să vedeți cît de impresionat a fost de această întîmplare !

XI. INTERVIU CU UN SCAFANDRU UȘOR

În noaptea aceea părinții lui Jenea Bogorad nu închiseră ochii. Telefonaseră pe rînd tuturor cunoștințelor, cutreieraseră cu un taxi toate secțiile de miliție și toate spitalele, se abătuseră și pe la Procuratură, vizitaseră chiar morgile orașului, dar degeaba. Jenea intrase parcă în pămînt.

A doua zi dimineață, directorul școlii îi chemă pe toți colegii de clasă ai dispărutului — printre care și pe Volka — și-i cercetă personal pe fiecare în parte.

Volka poveste cîstit despre întîlnirea din ajun, bineînțeles trecînd sub tăcere chestia cu barba. Colegul de bancă al lui Jenea își aduse aminte că pe la opt îl văzuse pe strada Pușkin. Jenea părea foarte bine dispus și se grăbea spre cinema. Același lucru au declarat alți cîțiva băieți, dar niciuna din declarații n-a adus vreo lumină cît de mică întru găsirea firului cercetărilor în curs.

Băieții se pregăteau să plece spre casă, cînd unul dintre ei își aduse aminte deodată că Jenea avusese de gînd să se scalde după școală...

Peste o jumătate de oră, toate forțele disponibile ale OSVOD¹-ului fuseseră mobilizate pentru căutarea trupului lui Jenea Bogorod. Personalul stațiunilor de salvare răscoli cu cîngile tot riul, pe

¹ Securitatea apelor sovietice. (n. r.)

porțiunea în care străbătea orașul, dar nimic ! Scafandrii cercetară în lung și-n lat matca râului, căutînd foarte conștiincios prin toate gropile și prin toate bulboanele, dar nici ei nu descoperiră nimic.

Dincolo de rîu se lăsase perdeaua de foc a apusului, o pală de vînt purta dinspre Parcul de Cultură șuieratul gros al sirenei care vestea că la teatrul de vară începea actul al doilea al spectacolului de seară, iar pe rîu alunecau tăcute siluetele negre ale vaselor OSVOD-ului. Căutarea lui Jenea continua.

Prea era răcoroasă și tihnită seara ca Volka să stea cuminte în casă ! Nu-l lăsau în pace nici gîndurile, care de care mai negre, în legătură cu soarta bietului Jenea Bogorad. Iată deci de ce se hotări să se ducă la școală. Poate că mai aflaseră ceva între timp !

Cînd să iasă din casă, se pomeni cu Hottabîci, care răsărise ca din pămînt. Bătrînul văzu de la început că Volka este trist, dar cum era discret din fire, nu-l pisă cu întrebările. Porniră deci amîndoi, adînciți fiecare în gîndurile lui, și în curînd ajunseră pe largul chei cu zale de granit al râului Moscova.

— Ce capete caraghioase au oamenii care stau pe corăbiile alea șubrede ca o coajă de nucă ! se minună bătrînul arătînd spre bărcile OSVOD-ului.

— Sînt scafandri ușori — îi răspunse Volka, trist.

— Pace ție, vestite scafandru ușor ! grăi vrăjitorul Hottabîci maiestos, către unul dintre cei care tocmai cobora pe mal dintr-o barcă. Ce cauți tu aici, în fundul acestui minunat rîu ?

— S-a înecat un școlar de la două sute patruzeci și cinci — îi răspunse scafandru, urcînd în fugă treptele peronului stației de salvare.

— Nu mai întreb nimic, o, mult stimat scafandru ușor ! strigă Hottabîci în urma lui.

Și, întorcîndu-se spre Volka, făcu o plecăciune adîncă, spunînd :

— Sărut pământul pe care-l calcă picioarele tale, o, cel mai demn dintre toți elevii școlii medii de băieți numărul două sute patruzeci și cinci !

— A ? Ce-ai spus ? tresări Volka, smuls gândurilor sale triste.

— Înțelesu-l-am oare bine pe acest scafandru ușor, care spunea că au pornit să caute un fecior care se bucură de înalta cinste de a-ți fi coleg de clasă ?

Volka dădu tăcut din cap și oftă din greu.

— Și nu are cumva acest fecior o față rotundă, nu este oare îndesat, cu nas cîrn și părul tuns cu totul altfel decît s-ar cădea să fie tuns un tînăr de vîrsta lui ?

— Da, da ! De Jenea e vorba ! Se tundeă după moda poloneză. N-ai idee ce cochet era, săracul spuse Volka și din nou oftă a jale.

— L-am văzut la cinema, nu-i așa ? Era băiatul acela care ți-a strigat nu știu ce, și de care ți-era teamă că va povesti tuturor că ai barbă !

— Da... Așa-i ! Dar cum de-ai aflat că mi-a fost teamă de asta ?

— Ai mormăit ceva, cercînd să-ți ascunzi de el frumosul și neasemuit de respectabilul tău chip — continuă bătrînul. Nu fi trist ! Acum n-ai de ce să te mai temi !

— Nu-i adevărat ! se apără Volka. Nu sînt trist din cauza asta ! Mă doare însă inima la gîndul că bietul Jenea s-a înecat !

Hottabîci chicoti triumfător :

— Nu s-a înecat !

— Cum nu s-a înecat ? ! De unde știi că nu s-a înecat ?

— Cum să nu știu ! exclamă cu un aer satisfăcut bătrînul Hottabîci. Eu l-am pîndit aseară, cînd ieșea de la cinema, și l-am vîndut la un tîrg de sclavi în regatul Benham. Acolo, voia la el să povestească cui o vrea despre barba ta...

XII. SE PROIECTEAZĂ UN ZBOR

— Adică, cum așa, la un târg de sclavi? Jenea Bogorad, sclav? întrebă Volka, zguduit pînă-n adîncul inimii.

Bătrînul simți îndată că iar făcuse una boacăină și fața i se lungi văzînd cu ochii.

— Foarte simplu... Foarte simplu... Cîm se face de obicei... Da, ca de obicei, cînd oamenii sînt vînduți sclavi — mormăi el, frecîndu-și nervos palmele și ferindu-și privirile. L-am vîndut și cu asta, gata povestea l... Ca să nu mai trîncănească vrute și nevrute, o, tu, cel mai plăcut nătărău din lume!

Bătrînul era încîntat că izbutise să plaseze la momentul potrivit cuvîntul auzit în ajun din gura lui Volka. Numai că tînărul lui salvator era atît de răscolit de înfiorătoarea veste, încît nici nu-și dădu seama că era făcut așa, nitam-nisam, nătărău!

— Ce grozăvie! strigă Volka și se apucă de cap cu amîndouă mîinile. Hottabîci, îți dai seama ce ai făcut?

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab își dă întotdeauna seama de cele ce făptuiește!

— Se și vede, nimic de zis! Nu știu de ce vrei să transformi în vrăbii oameni de treabă, pe alții îi vinzi sclavi! Trebuie să-l aducem imediat înapoi pe Jenea!

— Nu! dădu trist din cap Hottabîci. Asta nu pot s-o fac!

— Dar să duci oamenii în sclavie poți? Răspunde! Îl aduci înapoi pe Jenea, sau nu? Dacă nu-l aduci imediat înapoi, pe cuvîntul meu de pionier, că ce-o să pățești, n-o să-ți fie pe plac!

La drept vorbind, Volka n-avea nici cea mai mică idee ce-ar putea face ca să-l scape pe Bogorad din ghearele hrăpărețe ale neguțătorilor de sclavi din Benham, dar știa că pînă la urmă ar găsi o soluție.

Ar depune o plîngere la un minister oarecare... Dar la care anume ? Şi ce-ar declara în legătură cu dispariţia lui Jenea ?...

Cititorii acestei cărţi îl cunosc acum destul de bine pe Volka Kostilkov şi ştiu că nu e un plîngăcios. Dar de astă dată îl răzbiseră necazurile şi pe el ! Da, da ! Volka cel curajos, Volka, băiatul care nu se temea de nimic, se aşează pe marginea unei bănci şi de furie neputincioasă izbucni în plîns.

Bătrînul se sperie :

— Ce înseamnă lacrimile care te-au biruit ? Răspunde, o, răspunde, tînărul meu salvator ! Nu-mi sfîşia inima !

Dar Volka, cu priviri pline de ură, îl împinse încolo pe moşul care se aplecase compătimitor spre el. Hottabîci îl privi atent, mormăind ceva, după care şopti, dus pe gînduri :

— Mă mir şi eu de mine, o, cel mai plăcut dintre plăcuţi ! Din toate cîte am făcut pînă acum, nimic nu ţi-a fost pe plac ! Caut să-ţi intru în voie din toate puterile sufletului, dar toate sforţările mele au fost în van ! Cei mai puternici dintre stăpînitorii Răsăritului şi Apusului au cerut deseori ajutorul vrăjilor mele şi n-a fost niciunul care să nu-mi fi rămas recunoscător şi să nu mă fi preamărit şi cu vorbele, şi cu gîndul ! Şi acum !... Caut să-nţeleg care ar fi cauza şi nu mă dumeresc. Să fi îmbătrînit eu prea rău ? Da, îmbătrînesc şi eu !...

— Ce tot spui, Hottabîci ! Arăţi încă foarte tînăr ! îl linişti Volka, printre lacrimi.

Pentru că, trebuie recunoscut, pentru cei trei mii şi ceva de ani ai săi, bătrînul nu arăta rău de loc. Nu-i dădeai decît cel mult o sută, o sută zece ani ! La vîrsta lui, oricare dintre cititorii noştri ar fi arătat mult mai bătrîn !

— Ai zis şi tu, „foarte tînăr” ! zîmbi încîntat Hottabîci şi adăugă : Află că nu-mi stă în putere să ţi-l aduc numaidecît înapoi pe prietenul tău Jenea...

Volka împietri de durere.

— Dar — urmă bătrînul, cu un glas plin de înțelesuri — dacă lipsa lui te mîhnește atît de mult.. am putea zbura pînă la el ca să-l aducem înapoi !

— Să zburăm ? La Benham ? Cu ce ?

— Cum „cu ce” ? Doar n-o să zburăm pe aripile păsărilor ! îl luă Hottabîci peste picior. O să zburăm pe un covor zburător, o, neîntrecutul meu nătărău !

De astă dată Volka își dădu seama cu ce cuvînt puțin măgulitor îl trata bătrînul și-i sări țandăra.

— Pe cine, mă rog, faci „nătărău” ?

— Pe tine, o, Volka ibn Aleoșa ! Fiindcă înțelepciunea ta e mai presus decît numărul anilor pe care îi ai — spuse Hottabîci, umflîndu-se în pene de mîndrie că izbutise și a doua oară să-și plaseze, și încă atît de frumos, cuvîntul nou învățat.

Volka era gata să se supere, dar își aduse aminte la timp, că de fapt, dacă trebuia, să se supere pe cineva, apoi acela era chiar el. Roși tot și, ferindu-și privirile de ochii cinstiți ai bătrînului, îl rugă să nu mai spună niciodată așa, deoarece n-o merită.

— Îți admir modestia, neprețuitul meu Volka ibn Aleoșa ! rosti Hottabîci cu nețarmurit respect.

— Cînd zburăm ? îl întrebă Volka, mai mult ca să curme vorba.

— Și acum, dacă dorești ! declară bătrînul.

— Atunci, să pornim ! spuse Volka, dar își aduse aminte de ceva și îngăimă : Numai că... nu știu cum să fac cu părinții... Au să se sperie dacă plec fără a-i anunța ! Iar dacă le spun, n-or să mă lase !

— N-ai de ce să fii îngrijorat ! Am să fac în așa fel încît să nu-și aducă niciodată aminte de tine, cît timp vei lipsi — îl asigură bătrînul.

— Nu-i cunoști pe părinții mei !

— Iar tu nu-l cunoști pe Hassan 'Abdurrahman ibn Hottab !

XIII. ÎN ZBOR

Un colț al covorului era cam prăpădit. Se vede că se ocupaseră puțin moliile de el. Încolo, însă, se păstrase destul de bine, iar ciucurii de la margine păreau aproape noi. Lui Volka i se păru că-l mai văzuse undeva, dar nu-și aduse aminte unde anume. Poate în casa lui Jenea, poate în cancelaria profesorilor...

Decolară din parc, unde nu era nimeni. Hottabîci îl luă pe Volka de mînă și-l așeză lângă el, în mijlocul covorului; își smulse apoi trei fire din barbă, suflă asupra lor și șopti ceva, cu un aer foarte preocupat, ridicînd ochii spre cer. Covorul prinse a tremura, cele patru colțuri ale sale, cu ciucuri cu tot, se ridicară unul după altul, marginile covorului se îndoiră în sus, dar mijlocul rămase lipit de iarbă, apăsător de greutatea celor doi pasageri. După ce mai tremură cît mai tremură... covorul rămase nemișcat.

Bătrînul, rușinat, nu-și mai găsea liniștea.

— Iartă-mă, blîndu-le Volka! S-a iscat o încurcătură, dar o descurc eu numaidecît.

O clipă, Hottabîci rămase pe gînduri, făcînd niște socoteli complicate pe degete și, în cele din urmă, ajunse probabil la rezultatul dorit, pentru că obrazul i se luminează dintr-o dată, își mai smulse din barbă șase fire, rupse unul în două, aruncă una din jumătăți, fiindu-i de prisos și, ca și prima oară, suflă asupra celor rămase, rostind, cu ochii spre cer, cuvintele de vrajă. Și, deodată, covorul se-ndreptă, se întinse și se întări ca piatra, după care se smuci cu repeziciune în sus, ducînd cu el un Hottabîci zîmbitor și un Volka amețit și de încîntare, și de înălțimea la care zburau.

Covorul se ridică mai sus de cununile celor mai înalți copaci, mai sus de cele mai înalte case, mai sus de cele mai înalte coșuri de uzină și pluti deasur-

pra oraşului sclipitor de lumini pîlpîitoare. Auzeau de jos glasuri omeneşti, sunet de claxoane, cîntecele vîslaşilor de pe rîu şi sunete răzlete de fanfară. Întinericul înserării învăluisese întreaga capitală, dar de acolo, de sus, mai puteai zări discul purpuriu al soarelui care se lăsa alene după zare.

— Aş fi curios să ştiu — spuse Volka, gînditor — aş fi curios să ştiu la ce înălţime zburăm acum?

— La vreo şase-şapte sute de coţi — răspunse Hottabîci, făcînd iar tot felul de socoteli pe degete.

Între timp, covorul îşi stabilise direcţia şi continua să ia înălţime. Hottabîci, maiestos, se așeză cu picioarele strînse sub el, ținîndu-şi cu o mînă pălăria. Volka, mișcîndu-se cu băgare de seamă, încercă să-și adune și el picioarele ca Hottabîci, dar nu se simți bine și se lăsă păgubaș. Închizînd ochii, ca să scape de amețeala care-l cuprîndea, se trase spre marginea covorului și-și lăsă picioarele să atîrne în gol. Așa era mult mai comod, dar trăgea din cale-afară și cum vîntul îi ducea într-o parte, picioarele lui formau un unghi ascuțit cu restul corpului. Convingîndu-se că nici așa nu e bine, își întinse picioarele în lungul covorului.

Intraseră în nori și, din pricina ceței reci și pătrunzătoare, Volka abia dacă-l mai zărea pe moș Hottabîci, deși bătrînul era chiar lîngă el. Covorul, cu ciucurii lui cu tot, hainele lui Volka și tot ce avea prin buzunare se umeziseră.

— Am o propunere — rosti Volka, clănțănind din dinți.

— M-m-m ? făcu Hottabîci întrebător.

— Să mai luăm înălțime și să ieșim din ceață !

— Cu toată dragostea și plăcerea, iubitul meu Volka ! Cît de surprinzătoare îți este maturitatea gîndirii !

Pocnind din ciucurii îmbibați de umezeală, covorul urcă, greoi, și, curînd, deasupra capului lor se deschise cerul senin, albastru închis, presărat cu

stele rare, iar dedesubt, marea alburie a valurilor boltite și înghețate a norilor.

Nu-i mai chinuia umezeala. În schimb, începuseră să dîrdîie de frig.

— B-b-bine ar-r fi să av-v-vem acum h-haine mai groase ! spuse visător Volka, clănțănind mărunț din dinți.

— P-p-poftim, o, fericitul meu Vo-Volka ibn Aleoșa ! răspunse Hottabîci, și-l acoperi cu un halat vătuit, venit nu se știe de unde.

Băiatul adormi, în plutirea mută a covorului zburător, deasupra munților și văilor, a lanurilor și fi-nețelor, a riurilor și pîraielor, a colhozurilor și orașelor, tot mai departe, tot mai departe, spre sud-est, apropiindu-se din ce în ce mai mult de misteriosul Benham, unde zăcea în robie tinărul sclav Jenea Bogorad.

Volka dormi vreo două ceasuri. Era încă noapte neagră. Îl trezise frigul și un clinchet dulce și melodios ce-i amintea de sunetul cristalelor de la lustra bunicii. Erau țurțurii de gheață de pe ciucurii covorului și din barba lui Hottabîci... Tot covorul se acoperise cu o coajă alunecoasă de gheață, îngreuindu-le zborul, și mai ales încetinindu-l. În afară de asta, pasagerii miraculosului mijloc de locomoție erau îngroziți la gîndul că s-ar putea prăbuși în abis la cel mai mic viraj, mai ales că treceau prin nenumărate goiuri de aer. Covorul cădea ! Cădea de la o înălțime înspăimîntătoare, legănîndu-se și învîrtîndu-se fără nici o noimă, cu Volka și Hottabîci agățați de ciucurii lui, chinuiți de rului și tangaj, de rău de altitudine, de frig și — de ce ne-am codi s-o spunem — de cea mai banală frică !

Mult timp bătrînul se ținu tare, dar după o cădere într-un gol de aer mai mare, își cam pierdu curajul și începu, sfios :

— O, feciorule frumos asemenea craiului nou, una e să-l azvîrli pe prietenul tău în fundul Benhamului — pentru asta mi-a trebuit exact atît timp cît

să numeri pîn' la zece — și cu totul alta e să zbori cu covorul zburător. Vezi bine de cît timp sîntem în călătorie, și află că n-am străbătut decît a zecea parte din drum. N-ar fi mai bine să ne întoarcem înapoi, ca nu cumva să ne prefacem în stane de gheață ?

— ... Și să ne părăsim tovarășul în nenorocire ? Hottabîci, nu te mai recunosc !

Și spunînd acestea, Volka se înfodolise în halat și adormi din nou. Peste cîtva timp îl trezi Hottabîci, vinăt de frig, dar cu un aer foarte mulțumit.

— Nu-i chip să ai liniște aici ! bombăni Volka, și se acoperi cu halatul peste cap.

Dar bătrînul i-l dădu la o parte.

— Vreau să-ți dau o veste bună, o, Volka ! Nu mai e nevoie să zburăm pînă-n Benham ! Poți să mă feliciți ! Sînt din nou stăpîn pe vrăjile mele ! Noaptea asta de nesomn și gerul m-au ajutat să-mi aduc aminte de toate tainele artei mele ! Poruncește să ne înapoiem acasă, o, tînărul meu stăpîn !

— Dar Jenea ?

— N-ai nici o grijă ! Va sosi la Moscova o dată cu noi, dacă nu chiar ceva mai repede !

— Atunci n-am nimic împotrivă ! spuse Volka, și se culcă din nou să mai tragă un pui de somn.

Și iată-i pînă la urmă pe înghețații, dar fericiții pasageri ai covorului zburător aterizînd în același loc de unde decolaseră în ajun pentru zborul lor fără escală.

— Volka ! auziră ei deodată un glas tînăr, care venea de sub un măr bătrîn.

— Jenka ! E Jenka !... Hottabîci, e Jenka ! strigă Volka, repezindu-se valvîrtej la prietenul său. Tu ești, Jenka ?

— Eu ! Se înțelege că eu !

— De unde vii ? Din Benham ?

— De unde vrei să vin ? Se-nțelege că din Benham !

— Vai, Jenecika, dar cum ai ajuns acolo ?

— Foarte simplu. Eram la cinema cînd, dintr-o dată, înțelegi, vj-j-j ! A început să șuiere, să fluiera și eu m-am trezit în Benham... Mai ții minte unde e orașul Sokka ?

Volka, jignit, nu-i răspunse.

— Așadar, m-am trezit în Sokka. Și ce să vezi ? Eram închis într-o magazie mare, făcută din niște prăjini. Era întuneric și cald ca-ntr-un cuptor. Tocmai mă întrebam ce s-a întîmplat cu mine, cînd am auzit niște pași, ușa s-a deschis, au intrat niște oameni cu turbane pe cap, care mă apucară de mîini și mă traseră în curte. Eu m-am împotrivit din răspuțeri, dar m-au bătut cu bățul pe spinare și m-au tîrît, m-au tot tîrît înainte, după ei, pînă m-au scos afară. Acolo mă aștepta un cumpărător. Înțelegi tu, un cumpărător ! Venise să mă cumpere ca pe un sclav ! La ei, oamenii se vînd și se cumpără, pricepi tu ? Dar eu nici nu m-am clintit. Le-am spus : „Ce doriți ? De ce mă țineți de mîini ? Și cu ce drept mă bateți ? Sînt cetățean sovietic, om liber !” Atunci unul din ei mi-a spus : „Aici nu mai ești în Uniunea Sovietică, prostule, și nu mai ești om liber, ci sclavul meu ! Iar eu o să te vînd numaidecît acestui venerabil domn, căruia o să-i muncești pe plantația de cafea.” Atunci eu i-am spus : „Om mai vedea noi ! Mai bine mort decît sclav ! Aflați că voi depune o reclamație împotriva voastră.” Dar ei stăteau și rîdeau. „Încearcă ! Și cui vrei să te plîngi ? Poate acestui stilp de telegraf ? Sau guvernatorului nostru ? Încearcă, dacă vrei să poruncească să ți se dea vreo șaptezeci și cinci de lovituri de bambus la tălpi.” Tocmai atunci trecea pe acolo un ofițer cu cască colonială pe cap. I-am strigat : „Atenție, aici se face comerț cu oameni ! Vor să mă vîndă ca sclav !” Dar ofițerul trecu înainte, ca și cum n-ar fi auzit nimic. Nici n-a clipit măcar ! Cînd am văzut cum stau lucrurile — adică prost — mi-am făcut socoteala să scap, pînă nu era prea tîrziu ; m-am smuls deci din mîinile lui și tuleo ! Dau de o uli-

cioară, ei după mine ! Ies în alta, de acolo în a treia, ei după mine ! Eu alergam iar ei strigau : „Prinde-ți-l, prindeți-l, e un sclav fugit de la stăpîn !” Tocmai atunci trecu pe acolo o căruță trasă de bivoli și mînată de un cetățean slab ca moartea și aproape gol. Îi smulg din miini bățul de bambus și mă reped la urmăritorii mei ! Cînd, deodată, minune ! Nu mai sînt în Benham, ci aici, sub pomul ăsta !... Dar ce-i mai interesant e că n-am tremurat de loc de frică și că am început să mă lupt cu ei chiar din prima clipă ! Da, asta e cel mai important lucru !... Dar și mai important e altceva, Volka... Ah, să fi văzut ce slabi sînt pe acolo muncitorii și țărani !... Și cit de mulți cerșetori ! Străzile sînt pline de ei și sînt goi, goi pușcă ! Și slabi ca scheletul din cabinetul nostru de biologie de la școală, numai că au altă culoare... sînt ca ciocolata... Mi-era atît de ciudă că nici nu-mi venea să mă uit la ei ! De ce nu se luptă ? Știi, dacă aș fi rămas sclav acolo, aș fi organizat neapărat o răscoală ! Pe cuvîntul meu de pionier... Una ca a lui Spartacus ! Ce zici, ai ?...

— Se-nțelege ! O dată ce acolo mai există orînduirea capitalistă, trebuie să lupți !

— Știi, dar eu tot fugeam, fugeam... Cît pe ce să mă prindă. Cînd deodată — pac ! Mă uit, sînt aici, sub pom ! Pe urmă ați apărut voi, tu și moșul ăsta... Dar, ia spune-mi, el cine-i ? Parcă l-am mai văzut undeva...

— Spune drept, nu-i așa că voiai să rîzi de mine cu ceilalți băieți din pricina examenului de geografie ?

— De ce mă-ntrebi ?

— De-aia, că dumnealui nu-i place...

— Ce nu-i place ?

— Ce ? Să se discute ce nu trebuie pe seama mea !

— Pf-f-f !...

— Ai mai făcut o dată „p-f-f-f !” și te-ai trezit în Benham. Pentru el nu e nici o greutate !

— Află că el, Volka ibn Aleoşa, are de o mie de ori dreptate ! şopti modest Hottabîci, care între timp se apropiase de mărul sub care se aflau. Nimic nu e prea greu pentru mine, nimic prea complicat, cînd e vorba să fac un serviciu tînărului meu prieten.

— Cine este bătrînul ăsta ? întrebă încă o dată Jenea, în şoaptă.

— A, uitasem că nu v-am prezentat ! spuse Volka pe un ton oficial şi-l prezentă lui Hottabîci pe prietenul său pierdut şi regăsit.

— Îmi pare bine — îngînară într-un glas şi Hottabîci, şi fosta lui victimă.

Iar bătrînul, după ce stătu puţin pe gînduri, mol-făind din buze, adăugă :

— Fericirea-mi de a te fi cunoscut nu are hotar ! Prietenii tînărului meu stăpîn sînt cei mai buni prieteni ai mei.

— Stăpîn ? repetă Jenea, mirat.

— Stăpîn şi salvator !

— Salvator ? pufni în rîs Jenea, care nu se mai putuse stăpîni.

— Degeaba rîzi — îl mustră sever Volka, privind-l în ochi. Nu-i nimic de rîs !

Si îi povesti pe scurt tot ce se-ntîmplase.

XIV. CINE E CEL MAI BOGAT ?

— Hai să ne plimbăm, o, cleştar al sufletului meu ! spuse Hottabîci a doua zi de dimineaţă.

— Cu o singură condiţie — declară Volka, hotărît. Să nu te smuceşti ca un cal trăit la ţară la vederea fiecărui autobuz ! Deşi cred că am jignit cail degeaba. De mult nu se mai tem de maşini !

'Așa că și tu, Hottabîci, ar trebui să te obișnuiești cu gîndul că autobuzele nu sînt „djirdjiși”, ci niște pașnice motoare sovietice cu ardere internă !

— Aud și mă voi supune, o, Volka ibn Aleoșa !
răspunse bătrînul plecat.

În cazul acesta, repetă după mine : n-o să mă sperii...

— N-o să mă sperii... — rosti Hottabîci plin de bunăvoință.

— de autobuze, troleibuze, tramvaie, autocamioane, aeroplan...

— de autobuze, troleibuze, tramvaie, autocamioane, aeroplan...

— ... turisme, proiectoare, excavatoare, mașini de scris...

—: ... turisme, proiectoare, excavatoare, mașini de scris...

— patefoane, aspiratoare și difuzoare...

— patefoane, aspiratoare și difuzoare..

— ... comutatoare electrice, primuse, dirijabile, ventilatoare și jucării gen „hopa-Mitică”...

— ... comutatoare electrice, primuse, dirijabile, ventilatoare și jucării gen „hopa-Mitică”...

— Gata ! Cred că n-am uitat nimic — spuse Volka.

— Gata ! Cred că n-am uitat nimic — repetă Hottabîci, fără să vrea.

Izbucniră amîndoi în rîs.

Ca să se mai oțelească nervii bătrînului, străbătura de vreo douăzeci de ori cele mai animate străzi, merseră cale de cîteva stații cu tramvaiul și, în fine, se urcară, obosiți dar mulțumiți, în autobuz.

Mergeau acum, tolăniți cu plăcere pe pernele de piele ale fotoliilor autobuzului, Volka adîncit în lectura ziarului „Pionerskaia Pravda”, iar bătrînul furat de gînduri și privind din cînd în cînd, binevoitor, la tînărul său tovarăș de drum. Deodată, fața lui Hottabîci se luminează de un surîs larg : făcuse probabil un plan grozav !

'Autobuzul îi lăasă foarte aproape de casă și în curînd se aflau amîndoi în odaia lui Volka.

— Știi ceva, o, cel mai virtuos dintre toți elevii școlii medii nr. 245 ? începui Hottabîci, cum se închise ușa în urma lor. După mine unul, ar trebui să fii mai rece și mai reținut față de tinerii locuitori ai curții tale ! Crede-mă, mi se rupe inima de cîte ori îi aud că ei te-ntîmpină cu strigăte de : „Ei, Volka !”, „Bună, Volka !” și altele asemănătoare, vădit mai prejos de persoana ta ! Iartă-mi asprirea, o, cel mai binecuvîntat dintre feciori, dar prea le-ai lăsat friu liber ! Oare sînt ei de o seamă cu tine, cel mai bogat dintre bogați, ca să nu mai vorbim de nenumăratele tale virtuți !

— Asta-i bună ! se miră Volka. Sînt chiar de-o seamă cu mine ! Ba mai mult, unul dintre ei e în clasa a opta... Cît privește bogăția, noi sîntem toți deopotrivă de bogați...

— Nu, aici ai greșit, o prețios balsam al sufletului meu ! strigă Hottabîci triumfător și-l duse pe Volka la fereastră.

Cînd colo, ce să vezi !

În partea stîngă a imensei curți, unde în urmă cu cîteva minute se afla încă un teren de voleibal, o grămadă cît toate zilele de nisip galben ca aurul — distracția celor mai mici locuitori ai curții — „pașii gigantici”, leagănul pentru amatorii de senzații tari, precum și bara fixă și inelele destinate celor pasionați de atletism, iar pentru toți chiriașii curții trei minunate straturi cu flori, două rotunde și unul lung, împestrițate cu flori în fel de fel de culori, se înălțau acum, monumentale, trei palate strălucitoare, de marmură, în stil vechi oriental. O splendidă colonadă împodobeia fiecare din fațade, pe acoperișurile plate se vedea bogata verdeață a grădinilor umbroase, iar pe straturile aleii care ducea spre ele, scînteiau, roșu-aprins, galbene și albastre, flori nemaivăzute, în timp ce șuvițele de apă ale

havuzurilor bogat împodobite scînteiau în bătaia soarelui ca o revărsare de nestemate.

La intrarea fiecăruia din aceste palate stăteau de pază cîte doi uriași, cu țătagane mari în mînă. Cum îl zăriră pe Volka, uriașii căzură cu fața la pămînt, urîndu-i cu voce tunătoare bun venit și lăsînd să le scape din guri năprasnice limbi de foc. Volka se cutremură fără să vrea.

— Tînărul meu stăpîn nu trebuie să se teamă de aceste ființe — îl liniști pe dată Hottabîci. Sînt doar niște pașnici ifriți, puși de mine la intrare, pentru a-ți mări faima !

Uriașii se lipiră iar cu fața de pămînt și, vărsînd din nou flăcări pe gură, mugiră supuși :

— Poruncește nouă, o, puternice stăpîn !

— Vă rog să vă ridicați ! Vă rog ridicați-vă numaidecît în picioare ! mormăi Volka, foarte stînjedit. Ce-o mai fi și asta ? Auzi, să cazi în genunchi în fața cuiva ! Păi, asta-i feudalism curat ! Sculați-vă odată și să nu vă mai prind că faceți așa ceva ! Ce-i servilismul ăsta ? Rușine !... Pe cuvîntul meu de pionier că e rușine !

Ifriții se priviră unul pe altul nedumeriți, se sculară în picioare și, fără o vorbă, își reluară vechea lor poziție, prezentînd arma.

— Știi ceva, Hottabîci ? Hai să mergem ! spuse Volka, care se simțea încă stînjedit. Hai să-ți vizităm palatele !

Și, sărînd cîte două trepte odată, Volka intră în primul palat.

— Nu sînt ale mele, ci ale tale ! îl contrazise bătrînul, urmîndu-l respectuos.

Dar Volka se făcu a nu-i auzi vorbele.

Primul palat era zidit numai și numai din prețioasă marmură trandafirie. Avea opt portale grele, toate sculptate în lemn de santal, împodobite cu ținte de argint și presărate cu stele de argint și rubine.

Al doilea era dintr-o marmură albăstruie. Avea zece portale din cel mai scump lemn — adică de abanos — toate împodobite cu ținte de aur și încrustații de diamante, safire și smaralde.

În mijlocul acestui palat scînteia apa unui bazin uriaș în care se zbenguiau pești de aur, fiecare mare cît un nisetru.

— Ca să țină loc micului tău acvariu ! îi explică timid Hottabîci. Eu unul am credința că numai un astfel de bazin este demn de tine !

„Da, își spuse Volka. Numai că încearcă să prinzi un peștișor ca ăsta ! Îți rupe mîinile !”

— Și acum — zise Hottabîci mai departe — fă-mi onoarea și privește cu bunăvoință și cel de-al treilea palat.

Intrară deci în cel de-al treilea palat, care strălucea de atîtea splendori, încît Volka rămase locului și șuieră de admirație.

— Leit metroul nostru ! Parc-ar fi „Gara Kiev” !

— Stai, că n-ai văzut încă nimic ! făcu grăbit Hottabîci.

Și îl duse iar în stradă. Uriașii prezentară din nou iataganele, dar Hottabîci, fără să se sinchi-sească de ei, îi arată cîte o tăblie de aur șlefuit, care împodobeau intrările palatelor. Pe fiecare erau săpate unul și același lucru, și pe Volka îl trecură toate nădușelile cînd le citi. Iată ce scria :

„Aceste palate aparțin celui mai nobil și celui mai glorios dintre toți fiii acestui popor, celui mai mîndru dintre mîndri, celui mai înțelept dintre înțelepți, celui plin de zeci de mii de calități și de perfecțiuni, cunoscător neîntrecut în ale geografiei și în alte științe, celui mai iscusit dintre scufundători, celui dintîi dintre toți înotătorii și voleibaliștii, neînvinsului campion de biliard de cameră și de ping-pong, marelui, junelui pionier Volka ibn Aleoșa, slăvit fie în vecii vecilor numele lui și al fericiților lui părinți.”

— Cu voia ta — spuse Hottabîci, care se umflase în pene ca un curcan, de fericire și mîndrie — cu voia ta, aș fi dorit ca după ce te vei fi instalat cu părinții tăi în aceste palate, să-mi păstrezi și mie un colțișor, pentru ca să nu fiu despărțit de tine și pentru ca să-mi pot dovedi oricînd adîncă-mi stimă și nețărmuritul devotament !

— Uită-te ce e — îi răspunse Volka, după o clipă de tăcere. În primul rînd, în inscripțiile astea nu văd unde este autocritica. Dar asta nu are prea mare importanță. Și nu are importanță, fiindcă oricum vor trebui înlocuite cu altele !

— Te înțeleg și nu mă pot opri să-mi fac o vină că nu m-am gîndit și la asta ! rosti bătrînul, încurcat. Bineînțeles, inscripțiile trebuiau bătute din nestemate. E dreptul tău deplin !

— Nu m-ai înțeles, Hottabîci ! Aș fi vrut ca pe tăblii să stea scris că aceste palate sînt proprietatea Rono ¹-ului. Pentru că, știi, aici, la noi în țară, toate palatele, dacă nu sînt ale Rono-ului, sînt sanatorii !

— Ale cărui Rono ? se miră bătrînul.

Volka îl înțelese greșit, și îi răspunse în naivitatea lui :

— N-are a face ale căruia anume, cu toate că ar fi mai bine să fie ale raionului Sovetski. Pentru că eu aici m-am născut, am crescut, am învățat să scriu și să citesc...

— Nu știu cine e Rono !¹ spuse Hottabîci cu amărăciune — și sînt gata să admit că este o persoană foarte respectabilă. Dar oare Rono m-a scăpat din vasul în care am stat întemnițat două mii de ani ? Nu, nu Rono, ci tu, o, cel mai frumos dintre feciori ! Aceste palate vor fi ale tale ! Ale tale sau ale nimănui !

— Dar înțelege odată...

¹ Secția raională a Ministerului Culturii. (n.t.)

— Nu vreau să înțeleg nimic ! Ale tale sau ale nimănui !

Volka nu-l văzuse încă niciodată atât de înfuriat. Obrazul i se învinețise, din ochi arunca fulgere și era limpede că bătrînul abia se mai stăpînea să nu tabere asupra lui.

— Va să zică nu vrei, cleștar al sufletului meu ?

— Sigur că nu ! Ce să fac cu palatele astea ? Ce sunt eu ? Club, instituție, grădiniță de copii ?

— E-eh ! exclamă Hottabîci, dînd mîhnit din mîini. Să încercăm atunci altceva !..

Și palatele se topiră așa cum apăruseră : contururile lor prinseră a se legăna și a se destrăma în aer ca ceața bătută de vînt, iar uriașii paznici, în vuiet jalnic și fioros, se înălțară în văzduh și pieriră...

XV. TRECE CORABIA DEȘERTULUI

În schimb, toată curtea se umpluse de elefanți, de măgari și de cămile, cu samarele încărcate din greu, în timp ce pe poarta larg deschisă, continuau să sosească mereu alte caravane. Vocile cornacilor negri, în burnusuri albe, se amestecau cu strigătele ca de trîmbiță ale elefanților, cu țipetele ascuțite ale cămilelor și zbierătul măgarilor, cu tropotul a sute de copite și cu melodioasa muzică a clopoțelilor și a zurgălăilor.

Un om, scund, cu fața arsă de soare, într-o haină de mătase grea, coborî de pe un elefant, veni în mijlocul curții, lovi de trei ori în pavaj cu un bețișor de fildeș și deodată țîșni cu putere o coloană de apă. Toți cornacii, cu căldări de piele în mînă, se așezară în rînd, care de care mai îngrijorat. Apoi curtea se umplu de sforăitul, smîrcîitul și plescăitul animalelor însetate, care se adăpau cu nesaț din apa răcoritoare.

— Tot ce vezi aici este al tău, o, Volka ! exclamă Hottabîci, căutînd să biruie larma de afară. Te rog, primește cu bunăvoință modestul meu dar !

— Cum așa, totul ? întrebă Volka, zăpăcit de zgomot.

— Totul ! Și elefanții, și cămilele, și măgarii, cu tot aurul și nestematele cu care sînt încărcăți, cu toți oamenii care-i însoțesc. Totul este al tău !

Situația lui Volka devenea din ce în ce mai delicată. Cu cîteva clipe în urmă fusese cît pe ce să devină proprietarul a trei palate ca din basme, de care nu avea nevoie, iar acum se pomenea dintr-o dată stăpînul unei cantități imense de giuvaere și de vite și — culmea ! — proprietar de sclavi !

Primul lui gînd fu să se roage de Hottabîci să-și ia înapoi darurile, pe cît de prețioase pe atît de inutile, pînă ce nu a băgat nimeni de seamă ce se întîmplă. Numai că ținea încă minte istoria cu palatele. Dacă ar fi fost mai isteț, poate ar fi izbutit pînă la urmă să facă în așa fel ca ele să fi rămas proprietatea și podoaba orașului.

Într-un cuvînt, trebuia să cîștige timp. Voia să chibzuiască, să-și facă un plan de acțiune.

— Știi ceva, Hottabîci ! începu el, căutînd să pară cît mai natural. Ce-ar fi să facem o plimbare cu cămila pînă ce oamenii termină cu caravana ?

— Cu bucurie și cu plăcere ! răspunse bătrînul, încrezător.

Nu trecură nici două minute și mîndra „corabie a deșertului” păși pe stradă, legănîndu-și mamele cele două cocoase și privind sfidător în jur. Ducea în spinare un Volka emoționat și un Hottabîci care se simțea ca la el acasă și-și făcea alene vînt cu pălăria.

— Cămila ! Cămila ! strigară bucuroși copiii, alergînd în stradă în număr atît de mare, încît ai fi zis că li se părea cum nu se poate mai firesc ca la o anumită oră să aștepte apariția cămilelor !

Înconjurară calmul animal care, alături de ei, părea un troleibuz cu imperială pus alături de un cărucior cu înghețată. Unul dintre copii sărea într-un picior și urla cît îl ținea gura :

Uite oameni pe cămilă !...

Uite oameni pe cămilă !...

Cămila se apropie de intersecție tocmai în clipa în care stopul trecu pe roșu. Neobișnuită cu regulile circulației, depăși liniștită linia albă de pe caldarîm, deși înaintea ei stătea scris cu litere de o șchioapă „STOP !” În zadar încercă Volka s-o facă să stea de cealaltă parte a liniei albe, căci, nestîngerită, „corabia deșertului” își văzu de drum, mișcîndu-și alene picioarele drept spre milițianul care își și scosese din geantă bonierul cu amenzi.

Deodată șuieră o sirenă, frînele scrișniră și drept sub botul cămilei, care sforăia nepăsătoare, se opri o mașină albastră ; din ea sări un șofer înjurînd zdravăn cămila și pe cei doi călăreți. Într-adevăr, o clipă să mai fi trecut, și s-ar fi întîmplat o nenorocire.

— Trageți mai aproape de trotuar — spuse milițianul politicoș, ducînd mîna la cozoroc.

Cu chiu cu vai, Volka izbuti să-și convingă cămila că trebuie să se supună acestui ordin fatal.

Se adunase lumea ca la urs, și fiecare dintre cei de față avea ceva de spus :

— N-am mai pomenit să umble cineva prin Moscova pe cămilă !

— Și cînd te gîndești, era cît pe ce să se întîmple o nenorocire !

— 'Adică ce vrei dumneata să spui ? Că n-are copilul voie să se plimbe pe cămilă ?

— Nu-i e nimănui îngăduit să-ncalce regulile circulației !

— De ce n-ai încercat dumneata să oprești animalul ăsta atît de falnic ? Crezi că e o mașină, cetățene ?

— Un lucru nu pricep : de unde se pot procura aici, la Moscova cămile ?

— Auzi întrebare ! De la grădina zoologică ! Au mai multe.

— Mă îngrozesc cînd mă gîndesc ce nenorocire putea să se întîmple ! Bravo şoferului !

— Miliţianul are perfectă dreptate !

Volka, dîndu-şi seama că intrase iar în încurcătură, se aplecă spre miliţian şi bîlbîi :

— Tovarăşe miliţian, n-o să mai fac niciodată. Lăsaţi-ne să plecăm, vă rog mult de tot... E ora să hrănim cămilele... Zău... E pentru prima oară...

— Nu pot să fac nimic ! îi răspunse rece miliţianul. În cazuri ca acestea, toţi spun că e prima oară !

Volka nu se lăsă totuşi păgubaş şi încercă să-l înduplece, cînd se simţi deodată tras de mîneacă.

— O, tînărul meu stăpîn — spuse Hottabîci, care tăcuse cu un aer trufaş pînă atunci, socotind că toată discuţia este mai prejos de demnitatea lui — o, tînărul meu stăpîn, mă doare cînd văd că te înjoseşti pentru a mă scuti de neplăceri. Aceşti oameni, toţi, nu sînt demni nici măcar să-ţi sărute tălpile ! Fă-i să-nţeleagă ce prăpastie te desparte de ei !

Volka dădu plictisit din mîină, dar deodată simţi că din nou se repetă aceeaşi poveste ca la examenul de geografie. Nu mai era stăpîn pe ceea ce scotea din gură !

Ar fi vrut să spună :

„Tovarăşe miliţian, vă rog foarte mult, lăsaţi-ne să plecăm ! Vă promit că atît cît voi trăi, nu voi mai încălca regulile de circulaţie !

Dar, în locul unei rugăminţi smerite, se pomeni tipînd cît îl ţinea gura :

— Cum îndrăzneşti să mă opreşti ? În genunchi ! Imediat în genunchi înaintea mea, sau ţi se va întîmpla ceva înspăimîntător !...

La care Hottabici rînji cu un aer satisfăcut, prefirîndu-și barba cu degetele, în timp ce milițianul și mulțimea care se strînsese păreau mai mult zăpăciți decît indignați de atîta obraznicie.

— Sînt cel mai destoinic dintre tinerii orașului ! continuă să urle Volka, chinuit de neputința lui. Nu sînteți demni nici să-mi sărutați tălpile picioarelor ! Sînt frumos ! Sînt înțelept...

— Bi-i-ne ! făcu milițianul încruntat — o să vedem noi la secție cît ești de înțelept !

„Vai de mine, ce de prostii înșir ! își spuse, chinuit, Volka. Asta-i huliganism !” Dar din gura lui curgeau cuvinte de cumplită amenințare :

— Vai ție, care ai îndrăznit să-mi tulburi voioșia ! Oprește-ți vorbele necugetate și obraznice pînă mai este încă timp !

În momentul acesta, ceva îi atrase lui Hottabici atenția în altă parte și încetă să-i mai sufle lui Volka tot felul de neghiobii pline de îngimfare. Iar băiatul, recăpătîndu-și pentru scurt timp libertatea de voință, începu să mormăie rugător, aplecîndu-se cît mai jos de pe cămilă și cătînd în ochii celor din jur :

— Tovarăși ! Cetățeni ! Dragii mei ! Nu mă ascultați... Parcă eu vorbesc ? El, bătrînul ăsta mă face să spun ceea ce am spus...

Dar Hottabici puse din nou stăpînire pe el și Volka adăugă, fără să fi avut timp să-și tragă măcar răsufierea :

— Tremurați și nu mă mai scoateți din fire, căci sînt cumplit la mînie ! Da, da, cumplit !

Își dădea seama că vorbele lui nu sperie pe nimeni și că cel mult stîrnesc indignarea, dacă nu chiar ilaritatea, dar nu putea să facă altfel. Pînă la urmă însă, și indignarea și nedumerirea celor ce-l ascultau se prefăcură în îngrijorare. Era de la sine înțeles că, în stare normală, nici un copil sovietic nu ar fi îndrăgățat atîtea prostii și obraznicii cîte îndruga băiatul ăsta !

Și deodată, o femeie strigă :

— Cetățeni ! Băiatul e bolnav !... 'Arde !... Iese fum din el !

— Ce-nseamnă vorbele astea nedemne ? răcni Volka, și, îngrozit, văzu că o dată cu cuvintele ieșeau din gura lui rotocale mari de fum negru...

Cineva scoase un țipăt de groază, altcineva alergă la farmacie să telefoneze „Salvării”... Volka profitînd de zăpăceală, îi șopti lui Hottabîci :

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab ! Îți poruncesc să transportezi imediat această cămilă, împreună cu noi, cît mai departe de acest loc. Cel mai nimerit ar fi undeva afară din oraș... Dacă nu, va fi rău de noi ! Mă auzi ?... Imediat !...

— Te aud și mă supun — îi răspunse tot în șoaptă bătrînul.

Și, în aceeași clipă, cămila cu cei doi călăreți se ridică în văzduh, unde pieri lăsînd mulțimea cu gura căscată.

Peste un minut, animalul coborî lin la marginea orașului, unde a și fost părăsit pentru totdeauna de călăreții săi și unde, fără îndoială, mai paște și azi.

Dacă vă iese cumva în cale, o s-o recunoașteți foarte ușor : are căpăstrul bătut în briliante și smaralde...

XVI. MISTERIOASĂ ÎNTÎMPLARE LA UNA DIN FILIALELE BĂNCII DE STAT

Cînd s-au întors în cele din urmă acasă, Volka, deși avusese atîtea emoții peste zi, era vesel. Știa ce-o să facă cu toate bogățiile căzute nitam-nisam pe capul său !

Întîi și întîi îl întrebă pe Hottabîci dacă poate să-i facă nevăzuți pentru ceilalți pe toți cornacii, cu

elefanții, cu cămilele, cu măgarii și întreaga încărcătură.

— N-ai decît să poruncești, și totul va fi îndeplinit în aceeași clipă ! îi răspunse Hottabîci, zelos.

— Prea bine ! spuse Volka. Dacă așa stau lucrurile, fă-i deocamdată nevăzuți ! Iar noi mergem să ne culcăm. Mîine trebuie să ne sculăm cu noaptea în cap !

— Aud și mă supun !

Și cetățenii care între timp se adunaseră în curte ca să admire zgomotoasa și neobișnuita caravană, văzură, deodată, curtea goală. Așa că se duseră pe la casele lor, nedumeriți ca niciodată în viață.

Volka îmbucă ceva în grabă, se dezbracă și se întinse cu plăcere în pat, acoperindu-se numai cu cearșeaful, din cauza zădufului. Iar Hottabîci, hotărît să respecte cu sfințenie obiceiurile strămoșești ale djinnilor, se făcu invizibil și se culcă pe pragul odăii lui Volka, ca să apere liniștea stăpînului său. Care stăpîn tocmai se pregătea să înceapă cu el o convorbire dintre cele mai serioase, cînd se deschise ușa și bunica, cum făcea de obicei, veni să-și sărute nepotul înaintea de culcare, dar se împiedică de un Hottabîci nevăzut și căzu, bufnind, pe podele.

— Aici... aici, lîngă prag e ceva — strigă ea speriată.

— Unde e acest „ceva” ? o întrebă 'Aleksei Alekseevici, care alergase cînd auzise zgomotul. Și-apoi, cum arată acest „ceva” ?

— Nu arată în nici un fel, Aleoșenka ! bîigui bătrînica.

— Cum așa, mamă ? Te-ai împiedicat de aer ? rîse tatăl lui Volka, mulțumit că bunica nu pățise nimic de la căzătură.

— Precum vezi, de aer ! răspuse bătrîna și rîzînd cam rușinată de pățania sa, îi ură noapte bună lui Volka și plecă împreună cu 'Aleksei Alekseevici. Iar Hottabîci, știind că paza bună trece primejdia

rea, se mută cuminte sub patul băiatului, sigur că acolo n-o să se mai împiedice nimeni de el. Așa era și mai aproape de Volka.

Cîtva timp, amîndoi eroii noștri tăcură. Volka nu știa cum să înceapă delicata discuție pe care trebuia s-o aibă cu bătrînul.

— Noapte bună ! spuse într-un tîrziu Hottabîci, binevoitor, de sub pat, și Volka își dădu seama că sunase ceasul să înceapă.

— Hottabîci — zise el, aplecîndu-și capul sub pat — trebuie să discutăm ceva amîndoi !

— Nu cumva în privința darurilor mele de azi ? întrebă Hottabîci șovăitor și oftă din greu cînd auzi răspunsul.

— Vezi, dragă Hottabîci, aș fi vrut să știu ceva... Am oare dreptul să dispun de darurile tale după cum voi găsi eu de cuviință ?

— Fără nici o discuție, o, binecuvîntatele !

— Și orice aș face cu ele, tu n-ai să te superi, nu-i așa ?

— N-am să mă supăr, o, Volka ! Cum m-aș putea oare încumeta să mă supăr pe omul care a făcut atît de mult pentru mine ? !

— Dacă nu ți-e greu, te-aș ruga să juri, Hottabîci.

— Jur ! rosti Hottabîci, cu voce surdă, de sub pat, convins că toate astea au și ele rostul lor, că nu se fac adică așa, de florile mărilor.

— Prea bine, Hottabîci ! se bucură Volka. Atunci să nu te superi dacă-ți spun că mie, personal, cadourile tale nu-mi sînt de nici un folos. Asta nu înseamnă că nu-ți sînt nespuse de recunoscător pentru ele.

— Vai, vai, vai mie ! gemu Hottabîci. Iar îmi respingi darurile... Și doar nu ți-am dat palate ! Vezi, o, Volka, că nu-ți mai dăruiesc palate ? Mai bine spune-mi deschis că disprețuiești darurile celui mai devotat dintre supușii tăi !

— Judecă și tu, Hottabîci, că ești bătrîn cu minte! Ce-mi trebuie mie grămada asta de giuvaere?

— Ca să fii cel mai bogat dintre bogați, iată pentru ce! răspunse Hottabîci cu arțag. Acum o să-mi spui poate că nu dorești să fii cel mai bogat dintre bogații țării tale, că mă pot aștepta și la așa ceva de la tine, o, tu, cel mai capricios și cel mai neînțeles dintre toți feciorii pe care i-am întîlnit vreodată! Banul înseamnă puterea! Banul înseamnă gloria! Banul înseamnă prietenii cu duiumul! Iată ce-nseamnă banul.

— Prietenie pentru bani? Glorie pentru bani? Mă faci să rîd, Hottabîci! Ce glorie mai e și asta pe care o poți dobîndi pe bani și nu prin muncă cînstită pentru binele patriei?

— Uîți că banii îți dau cea mai sigură și cea mai statornică putere peste toți oamenii, o, tinere care nu poți trăi fără discuții?

— Asta o fi poate adevărat undeva, pe la capitaliști, nu la noi!

— O să-mi spui acumă că în țara voastră oamenii nu vor să devină bogați! Ha-ha-ha! rîse Hottabîci, convins de ironia usturătoare a vorbelor sale.

— Nu, de ce să mint? îi răspunse Volka, răbdător. Și la noi oamenii care aduc mai mult folos patriei cîstigă mai mult decît alții, mai puțin folositori! Bineînțeles, fiecare vrea să cîstige mai mult, dar în mod cînstit!

— Fie și așa — spuse Hottabîci. Departe de mine gîndul de a îndemna pe cel mai iubit prieten la cîstiguri necînstite! Dacă n-ai nevoie de giuvaere, preschimbă-le în bani, și dă-i cu camătă! Recunoaște că a da bani cu camătă celor care au nevoie de ei este o ocupație cum nu se poate mai onorabilă.

— Ai înnebunit de-a binelea! se revoltă Volka. Nu-ți dai seama ce vorbești! Omul sovietic cămă-

tar ? Dar cine s-ar duce la el, chiar dacă ar fi să se prăsească și la noi o astfel de lipitoare ? Dacă oamenilor noștri le trebuie bani, se duc la casa de ajutor reciproc sau se împrumută de la tovarăși. Dar nu de la cămătari, care sînt lipitori, paraziți, exploataitori scîrboși ! Iar la noi în țară nu sînt exploataitori ! Nu sînt și nici nu vor mai fi ! Ajunge ! Destul ne-au supt sîngele sub regimul capitalist !

— Atunci cumpără-ți cît mai multe mărfuri și deschide-ți prăvălii în toate colțurile orașului ! O să ajungi un negustor vestit, lăudat și respectat de toți ! spuse cam abătut Hottabîci, căci nu voia cu nici un chip să se lase.

— Cum de nu înțelegi, Hottabîci, că orice negustor particular este tot un exploatare ? La noi numai statul și cooperația fac comerț. Iar ca să câștigi bani vînzînd marfa în magazinul tău...

— De ! făcu Hottabîci, prefăcîndu-se de acord. Să presupunem că este așa cum spui tu. Dar să produci diferite mărfuri, asta, cred eu, este o ocupație onorabilă, nu-i așa ?

— Fără doar și poate ! Vezi, acum începi și tu să-mi înțelegi ideea... — se bucură Volka.

— Sînt foarte bucuros ! zîmbi acru Hottabîci. Pe cît țin minte, mi-ai spus odată că mult stimatul tău tată, demn de toate laudele, este meșter și lucrează într-o uzină. Este sau nu ?

— Este !

— Și e cel mai mare în uzina aceea, nu-i așa ?

— Nu-u ! Tata este meșter, dar peste el mai sînt șeful atelierului, inginerul-șef, directorul...

— Atunci, uite ce e ! Cu prețul bogățiilor pe care ți le-am dat, o să-i cumperi excelentului tău părinte uzina aceea în care lucrează și multe alte uzine !

— Uzina și așa e a tăii...

— Dar abia acum ai spus, Volka ibn Aleoșa, că...

— Dacă vrei să știi, a tatii e și uzina în care lucrează, și toate celelalte uzine, și fabricile, și minele, și toate exploataările, și căile ferate, și pământul, și apele, și munții, și prăvăliile, și școlile, și universitățile, cluburile, palatele, teatrele, parcurile și cinematografele ! Sînt și ale mele, ale lui Jenea Bogorad, ale părinților lui și...

— Vrei să spui că tatăl tău are asociați ?

— Exact ! Asociați ! Aproape două sute de milioane de asociați cu drepturi egale ! Tot atîți cită populație e în țara noastră !

— Aveți o țară ciudată, pe care mintea mea n-o înțelege — bombăni Hottabici de sub pat.

După care nu se mai auzi nimic...

A doua zi, directorul filialei raionale a Băncii de Stat fu sculat cu noaptea-n cap de soneria telefonului. Era chemat de urgență la birou. Tulburat de apelul atît de matinal, directorul porni în grabă spre locul muncii : odată ajuns acolo, văzu în curtea casei în care era instalată filiala băncii, o mulțime de elefanți, cămile și măgari, încărcăți cu băloțuri grele.

— A venit un cetățean care vrea să facă o depunere — îi explică funcționarul de serviciu, zăpăcit de tot ce se întâmpla.

— O depunere ? se miră directorul. Așa, cu noaptea-n cap ? Ce fel de depunere ?

În loc de răspuns, funcționarul de serviciu îi întinse tăcut o foaie, ruptă dintr-un caiet și acoperită cu o scriere fermă de copil. Directorul o citi și-l rugă pe funcționarul de serviciu să-l ciupească de mînă, ceea ce funcționarul îndeplini cu atîtă rîvnă, încît directorul se strîmbă de durere. Privi apoi din nou hîrtia și mormăi :

— De necrezut ! Pur și simplu de necrezut !

Cetățeanul, care își exprimase dorința să rămînă necunoscut, dăruia Băncii de Stat, pentru nevoile acesteia și la dispoziția ei, două sute patruzeci și

șase de saci cu aur, argint și nestemate, în valoare totală de trei miliarde patru sute șazeci și șapte de milioane, o sută treizeci și cincii mii șapte sute trei ruble și optsprezece copeici.

Iar dacă Volka n-ar fi oprit trei galbeni de aur, ca să-și îmbrace bunica două măsele cu ei, suma ar fi fost cu cîteva zeci de ruble mai mare.

Minunea minunilor a avut însă loc în clipa imediat următoare: întîi animalele care aduseseră aceste bogății, apoi oamenii care mînau aceste animale, iar după aceea toate comorile purtate de ele începură să tremure, se făcură străvezii ca ceața dimineții și tot că ceața se topiră în văzduh. O maturală pală răcoroasă smulse din mîna uluitului director foaia cu declarația, o purtă sus, tot mai sus, peste clădirea băncii, și o duse într-o direcție necunoscută. În același timp, aceeași foaie zbura pe fereastra deschisă, în odaia în care dormea Volka Kostilkov, se lipea la loc în caietul de unde fusese ruptă și redevenea albă și curată, ca mai înainte.

Dar cu asta nu s-a terminat încă, pentru că, într-un mod absolut de neînțeles, nici funcționarii Băncii de Stat, nici vecinii din curtea lui Volka, nici chiar Volka însuși nu și-au mai adus niciodată aminte de această pățanie. Ca și cum cineva o ștersese dinadins din mintea tuturor!

XVII. VRĂJITORUL HOTTABÎCI ȘI SIDORELLI

Ți-era mai mare mila să-l privești pe bătrîn! Decretă că-l supără reumatismul și stătu toată ziua în acvariu. Bineînțeles, chestiunea cu reumatismul era cam cusută cu ață albă, pentru că este o prostie să te vîri în apă, cînd ai reumatism!

Zăcea pe fundul acvariului, mișcînd alene din aripioare și înghițind apa în silă. Iar ori de cîte ori se apropia Volka, fugea spre peretele din fund și-i întorcea foarte nepoliticos coada! Și nu ieșea din apă nici ca să se mai dezmoștească, atîta vreme cît era și băiatul în odaie!

De îndată ce-i auzea pașii, se arunca grăbit, pleoscăind, în acvariu, ca și cum de cînd lumea tot acolo și-ar fi făcut veacul! Simțea, probabil, o amară satisfacție văzînd că Volka îl roagă să iasă din apă și să lase supărarea. Îl asculta, cu coada spre el, fără un cuvînt, dar cum îl vedea pe tînărul său prieten că deschide cartea de geografie, și se apucă să învețe pentru examen, ieșea pe jumătate din apă și-l ocăra pentru lipsa lui de inimă. Cum îi ardea lui de fleacuri, cînd el, prietenul său, om bătrîn, era într-atît de chinuit de reumatism?

Dacă Volka închidea însă cartea, bătrînul iar se întorcea cu coada la el. Și așa mereu, din zori și pînă-n seară! Pînă cînd, pe la șapte și ceva, Hottabici bătu dintr-o dată din aripioare, sări afară din acvariu și, storcîndu-și apa din barbă și mustăți, îi spuse lui Volka, care nu mai putea de bucurie:

— M-ai jignit grozav, o, cel mai dulce Volka, refuzîndu-mi modestele daruri! Norocul tău și al meu e că m-am legat să nu mă supăr, altfel aș fi făcut cu tine ceva ce n-aș mai fi putut îndrepta și de care m-aș fi căit de moarte mai tîrziu! Fiindcă te-am îndrăgit din toată inima, mai ales pentru că nu pot să nu-ți prețuiesc frumoasa și dezinteresata prietenie.

— Minunat! răspunse Volka. Iar noi, adică Jenka și cu mine, vrem să-ți facem o propunere interesantă! De mult aveam de gînd să te poftim la circ!

— Cu dragoste și plăcere — spuse Hottabici. Dacă vrei, mergem pe cămile.

— Vai, Hottabici, nu te mai obose! exclamă Volka, cu o grabă care altuia i-ar fi dat de bănuț. Hai mai bine cu troleibuzul, dacă nu ți-e frică.

— De ce să-mi fie frică? se supără moșul. Au trecut doar patru zile încheiate de cînd mă uit fără frică la cutiile astea de fier!

Peste o jumătate de oră, el, Jenea și vrăjitorul Hottabici se aflau în Parcul de Cultură și Odihnă, la intrarea circului Chapiteau.

Bătrînul dădu o fugă la casă, să vadă cum arată tichetele de intrare la circ, iar în clipa următoare, Volka și Jenea se și pomeniră cu niște bilete trandafirii în mînă. Intrară deci în cercul luminat ca ziua.

Găsiră trei locuri chiar în lojă, în jurul arenei, dar Hottabici se împotrivi categoric:

— Nu pot admite ca în această încăpere să ocupe cineva un loc mai ridicat decît mine și decît presti-mații mei prieteni! Ar fi mai prejos de demnitatea noastră!

Inutil să discuți cu el, așa că băieții noștri, căl-cîndu-și pe inimă, se așezară tocmai sus, la cucu-rigu, în ultimul rînd al balconului.

În curînd, în arenă sosiră alergînd niște oameni în livrele zmeurii, cusute cu fir, care se aliniară la dreapta și la stînga intrării. Apoi, responsabilul cu programul anunță, cu o voce tunătoare, înce-perea spectacolului și în arenă intră călare o fe-meie îmbrăcată într-un costum cu paiete. Scînteia ca moș Gerilă, nu alta!

— Ei, îți place? îl întrebă Volka pe Hottabici.

— Interesant și plăcut la vedere! răspunse bă-trînul, rezervat.

După călăreață urmară acrobații; după acrobați — clovnii; după clovni — cîini dresați, care pîrură a obține o discretă aprobare din partea bătrînului. După cîini — niște jongleri și oameni zburători, care încheiară prima parte a programului. În pauză, amicii noștri ieșiră să se mai dezmoștească.

Cînd sună din nou gongul, se așezară la locurile lor. Deodată, o fată cochet îmbrăcată, cu un șorțuleț alb dinainte, se apropie de Hottabîci cu o tavă mare în mîini.

— Doriți o „înghețată populară” ? îl întrebă ea. La care bătrînul privi întrebător spre Volka.

— Ia, Hottabîci, e foarte bună ! Gustă !

Hottabîci gustă și-i plăcu. Îi trată și pe băieți, își mai cumpără o porție, apoi încă una și, în cele din urmă, prinzînd gust, plăti vînzătoarei, încremenită de mirare, toată înghețata — patruzeci și trei de pachete rotunde, acoperite de o promoroacă fină ! Fata le făgădui că va veni mai tîrziu după tavă și coborî, întorcînd mereu capul după ciudațul cumpărător.

— Oho ! făcu Jenea cu ochiul prietenului său. A dat moșul de înghețată !

Cinci minute, exact cinci minute i-au trebuit lui Hottabîci ca să hăpăie toate patruzeci și trei de pachetele ! A mestecat înghețata cum ar fi mestecat castraveți, mușcînd dintr-o dată bucăți mari și ronțăindu-le cu poftă. Înghiți ultima bucatică în clipa cînd se aprinseră din nou toate luminile.

— Atracția mondială... celebrul... artistul circurilor de stat Afanasi Sidorelli !

Publicul aplaudă, fanfara cîntă și în arenă intră, zîmbind și salutînd în dreapta și în stînga, un om în vîrstă, mic de stat, îmbrăcat cu un halat de mătase albastru închis, pe care erau brodați niște dragoni de aur. Vestitul Sidorelli în carne și oase !

Pînă cînd asistenta lui aduse o măsuță lustruită pe care se înșirau toate cele de trebuință primului număr, Sidorelli continuă să salute și să zîmbească publicului. Și, la fiecare zîmbet, îi sclipea în lumină un dinte de aur !

— Grozav ! șopti Hottabîci, invidios.

— Ce este „grozav” ? întrebă Volka, pe care-l dureau palmele de atîtea aplauze.

— Cînd omului îi cresc în gură dinți de aur !

— Crezi ? întrebă Volka distrat. Era atent la scamatorul care-și începuse primul număr din program.

— Sînt convinși ! răspunse Hottabîci. E și frumos, și elegant !

Sidorelli își termină primul număr.

— Ei, cum ți-a plăcut ? îl întrebă Volka pe Jenea, mîndru de parcă el ar fi fost cel care făcuse scamatoria.

— Minunat ! îi răspunse Jenea încîntat.

Volka însă, țipă de uimire : gura lui Jenea era plină de dinți de aur !

— Vai, Volka ! șopti Jenea în aceeași clipă. Află că... numai să nu te sperii ! Ai toți dinții de aur !

— Bineînțeles, asta e ultima ispravă a lui Hottabîci — bodogăni Volka plictisit.

Într-adevăr, bătrînul care trăgea cu urechea la ce vorbesc, dădu afirmativ din cap și zîmbi nevinovat, descoperind la rîndul său două șiruri de dinți mari și frumoși, de aur !

— Nici Suleiman ibn Daud — pace lor amîndurora — n-a avut o dantură atît de strălucită ! se lăudă el. Vă rog, vă rog ! Nu-mi mulțumiți ! Vă asigur că sînteți demni de mica mea surpriză.

— Departe de noi gîndul să-ți mulțumim — îl repezi Jenea.

Dar Volka îl trase de mîneacă, speriat să nu-l supere pe bătrîn.

— Știi ceva, Hottabîci ? o luă el pe ocolite. Prea ar fi bătător la ochi dacă noi trei, așa cum stăm unul lingă altul, am avea deodată dinți de aur în gură. Prea o să se uite lumea la noi și prea o să ne simțim prost !

— N-o să mă simt de loc prost ! se încăpățîină Hottabîci.

— Ba n-o să-mi vină bine de fel ! N-o să ne mai facă nici o plăcere spectacolul.

— Ei, și ce-i cu asta ? făcu Hottabîci, nerăbdător.

— Uite, noi te rugăm ca pînă ne întoarcem acasă, să ne lași în gură dinții noștri obișnuiți, de os !

— Mă încîntă modestia voastră, o, junii mei prieteni ! spuse bătrînul, jignit totuși, dar băieții răsuflară ușurați, simțindu-și iar dinții lor în gură.

— Dar cînd ne întoarcem acasă, se vor face iar de aur ? șușoti Jenea, îngrijorat, la urechea lui Volka. Acesta, însă, îi șopti :

— Taci ! Om trăi și-om vedea !... Poate dă Dumnezeu și uită de ei !

Și iată-i admirînd din nou, entuziasmați, uluitoarele scamatorii ale lui Afanasi Sidorelli și aplaudînd o dată cu ceilalți spectatori, cînd acesta scoase dintr-o ladă absolut goală întîi un porumbel, apoi o găină și în fine un cățeluș alb, lăptos și vesel.

Un singur spectator din cîți se aflau în seara aceea acolo se uita urît și nemulțumit la scamatorii. Și acesta era Hottabîci !

Părea jignit de moarte văzînd ce aplaudat era Sidorelli pentru orice fleac, în timp ce el, care de la eliberarea lui din vas făcuse atîtea minuni, nu numai că nu avusese parte de nici un fel de aplauze, dar nici măcar de un sincer cuvînt de mulțumire ! Așa că, la o nouă ovaționare, în timp ce Sidorelli saluta în dreapta și în stînga, Hassan Abdurrahman ibn Hottab icni de necaz și, fără a ține seama de protestele vecinilor, sări peste capetele lor și coborî în arenă.

Un murmur de aprobare se răspîndi în tot cercul, un cetățean în vîrstă zise, adresîndu-se vecinei sale :

— Nu ți-am spus că bătrînul ăsta este clown ? Se cunoaște că are multă experiență. Ia te uită la el cît e de caraghios ! Îi așază uneori înadîns în sală...

Spre norocul cetățeanului, Hottabîci nu-l auzi, fiind cu totul absorbit de observațiile sale asupra

lui Sidorelli, care tocmai își începea cel mai surprinzător număr din program.

Celebrul iluzionist aprinse câteva panglici multicolore, foarte lungi, pe care le băgă în gură. 'Apoi luă în mână o strachină mare, vopsită în culori tipătoare, plină cu ceva ce aducea a rumeguș. Sidorelli își umplu gura pînă la refuz cu acest rumeguș și începu să vînture repede, în dreptul buzelor, un frumos evantai verde. Rumegușul porni să ardă înăbușitor, apoi ieși un fum ușor și în cele din urmă se stinseră toate luminile din circ și spectatorii văzură cum ies din gura scamatorului și se risipesc în aer mii de scînteii. Ba la urmă apărură chiar o flăcăruiue !

Cînd erau aplauzele mai furtunoase și strigătele de „bravo” mai vii, răsună deodată vocea indignată a lui Hottabîci

— V-a păcălit ! strigă el din răspuseri. Nu e vorba de nici o minune, ci de agerimea lui și ne-băgarea voastră de seamă !

— Țsta da ! Grozav clown ! strigă cineva din public, încîntat de Hottabîci. Bravo ! Bravo !

Și toți spectatorii, înafară de Volka și prietenul lui, începură ca un singur om, să-l aplaude pe Hottabîci.

Bătrînul, care nu înțelegea despre ce „clown” este vorba, așteptă liniștit sfîrșitul ovațiilor provocate de apariția lui, și continuă, batjocoritor :

— Asta minune ? Ha-ha-ha !

Și împingîndu-l la o parte pe artistul descumpănit, scoase pentru început din gură, una după alta, cincisprezece limbi enorme de flăcări multicolore, îmbicsind tot circul cu miros de pucioasă.

După ce primi, vădit mulțumit, aplauzele, Hottabîci pocni din degete și în locul unui singur Sidorelli, alergară dintr-o dată, pe rampa joasă ce înconjura arena, unul după altul, șaptezeci și doi de mici Sidorelli, care semănau cu vestitul scamator ca două picături de apă.

Aceștia, după ce ocoliră de câteva ori arena, se transformară într-un Sidorelli mare, așa cum picăturile mărunte de argint viu se contopesc într-o singură picătură mare.

— Stați, că nu e totul ! strigă, ațîțat de ovațiile publicului, Hottabîci, cu o voce tunătoare, în care nu mai era nimic omenesc, și începu să scoată de sub poalele vestonului, una după alta, herghelii întregi de cai de toate culorile.

Caii nechezau speriați, băteau din copite, dădeau din cap vînturîndu-și splendidele coame de mătase. Pe urmă, la o mișcare a mîinii lui Hottabîci, dispărură. Și tot de sub haină săriră, unul după altul, patru enormi lei berberieni care, după ce ocoliră în goană arena, pieriră și ei.

Mai departe, Hottabîci lucră într-o adevărată furtună de aplauze.

Făcu o mișcare cu mina și, dintr-o dată, tot ce se afla în arenă, și Sidorelli, și ajutoarele lui, și toate nenumăratele și feluritele lui recuzite, precum și personalul circului, gătit în livrele zmeurii, toate acestea, înțelegeți ? toate, într-o clipă, se ridicară în văzduh și, după ce făcură câteva zboruri de salut deasupra spectatorilor entuziasmați, se topiră în văzduh.

În urma lor apăru, dintr-o dată, în arenă, un elefant african, cu urechile blegi și cu ochișori veseli și șireți ; pe spinarea lui se afla un alt elefant mai mic ; pe cel de-al doilea, al treilea ; pe cel de-al treilea, al patrulea... ultimul — al șaptelea la număr — nu era mai mare decît un cîine ciobănesc. Și toți deodată începură să trîmbițeze, ridicîndu-și sus, tot mai sus, trompele, pocniră ca la comandă din urechile lor blegi, apoi zburară, fluturîndu-le în aer ca niște aripi.

Cei treizeci și trei de muzicanți strigînd vesel se adunară iute într-un ghem uriaș și se rostogoliră pe arenă. După ce se dădură de-a dura pe marginea arenei, ghemul se micșoră treptat, pînă ce

ajunse cît un bob de mazăre. Atunci Hottabîci îl ridică și și-l puse în ureche, delectîndu-se cu sunetele unei melodii cîntate de orchestra întreață, încet-încet de tot.

Pe urmă, bătrînul, care, de agitat ce era, abia se mai ținea pe picioare, pocni din degetele mîinilor într-un fel cu totul deosebit și se auzi deodată un șuierat. Și, o dată cu el, toți spectatorii, unul după altul, fură smulși din locurile lor de o putere nevăzută și se topiră în aer, undeva sus, sub cupola cercului !

Iată dar că, în cele din urmă, în cercul pustiu nu mai rămaseră decît trei inși : Hottabîci, care se așezase obosit pe rampa arenei, Volka și prietenul său care, rostogolindu-se grăbiți de pe locurile lor, ajunseră lîngă bătrîn.

— Ei, ce ziceți ? întrebă Hottabîci, bilbîindu-se de oboseală. Și ridicîndu-și cu greu capul, se uită cam ciudat, cu ochii lui tulburi, la băieți. Asta „Sidorelli” nu-i în stare să facă, nu-i așa ?

— Nici vorbă ! răspunse Volka, făcîndu-i mînios semn din ochi lui Jenea, care tot încerca să-l întrebe cîte ceva.

— Și ce aplauze ! își aminti Hottabîci, fericit.

— Te cred ! Dar, ia spune, n-ai putea să-i aduci pe toți înapoi, la locurile lor ? Sînt sigur că e foarte greu !...

— Nu, nu e de loc greu... Adică, nu e de loc greu pentru mine — răspunse mîndru Hottabîci, cu o voce abia auzită.

— Dar mie mi se pare că ți-ar fi peste puteri să faci acum o minune ca asta — insistă Volka, viclean.

— Ba de loc ! E drept că mă simt grozav de obosit, nu știu de ce !

— Ei vezi ! Îți spuneam eu că-ți este peste putere...

În loc de răspuns, Hottabîci se ridică gemînd, își smulse din barbă treisprezece fire, le tocă mă-

runțel, strigă un cuvînt lung și foarte ciudat și, sleit de putere, se întinse pe jos, pe rumegușul care acoperea arena.

De sub cupola ciroului apărură, într-un șuierat de furtună, spectatorii, nemaipomenit de fericiți, care se și așezară imediat pe locurile lor dinainte. În arenă apăru, ca din pămînt, Sidorelli cu ajutoarele sale și cu toate recuzitele și oamenii de serviciu în uniforme lor zmeurii cu fireturi, în cap cu bravul lor responsabil.

Pocnind din urechi, sosi și simpatica familie a elefanților africani, care aterizară cu bine și se așezară iar în piramidă. Numai că, de astă dată, jos se afla cel mai mic dintre elefanți, iar sus, sub cupola ciroului, cel mai mare, cel cu ochii șireți și veseli. Pe urmă, piramida se risipi, elefanții trecură, unul după altul, prin arenă, micșorîndu-se cu o iuțeală nemaipomenită, pînă ce deveniră cît o gămălie de ac și se pierdură în rumeguș.

Orchestra — cît un bob de mazăre — se rostogoli din urechea dreaptă a lui Hottabîci, crescă și se prefăcu la iuțeală într-un ghem de oameni veseli, care rîdeau în hohote; contrar legilor gravitației, ghemul, rotindu-se, se ridică spre balcon și se desfăcu în treizeci și trei de oameni, care se așezară la locurile lor. Apoi, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, toți cei treizeci și trei de muzicanți prinseră a cînta marșul de închidere...

— Dați-mi voie, cetățeni! Dați-mi voie! strigă un om uscățiv, cu ochelari mari, rotunzi, cu ramă de os, încercînd să-și deschidă drum cu coatele spre Hottabîci, prin mulțimea entuziasmată. Fiți amabili, tovarășe — se adresă el respectuos lui Hottabîci — binevoiți a trece pe la cabinetul directorului. Directorul circurilor de stat va fi încîntat să vă vorbească în privința unor serii de spectacole la Moscova și în circurile din provincie.

— Lăsați-l pe bătrîn în pace — spuse Volka, necăjit. Nu vedeți ? E bolnav, are febră !

Într-adevăr, Hottabîci ardea ca focul. De ! Dacă mîncase atîta înghețată !

XVIII. SPITALUL DE SUB PAT

Numai cine n-a avut prilejul să îngrijească un djinn bolnăv, nu știe despre ce sarcină grea și oboșitoare este vorba.

Pentru că, în primul rînd, se naște o întrebare : unde să-l duci ? La spital nu-l poți interna, iar acasă n-ai cum să-l ții așa, în văzul tuturor !

Apoi, în al doilea rînd, cum să-l curarisești ? Medicina a fost făcută pentru a fi aplicată oamenilor, nu vrăjitorilor din basme !

Și, în al treilea rînd, se pune întrebarea dacă nu cumva bolile djinnilor pot molipsi și pe oameni...

Toate aceste probleme au fost cu grijă examinate de băieți, pe cînd îl duceau acasă, cu o mașină, pe moș Hottabîci, care aiura.

Au fost luate următoarele hotărîri :

1) Să nu fie dus la spital, ci ținut sub patul lui Volka, asigurîndu-i-se tot confortul posibil, după ce în prealabil i se va propune să se facă invizibil, pentru motive de securitate.

2) Să fie tratat cum sînt tratați de răceală oamenii ; adică să i se administreze seara, la culcare, aspirină și ceai cu dulceață de zmeură, că să transpire.

3) Pe cît se pare, bolile djinnilor nu se transmit oamenilor.

Din fericire, acasă nu era nimeni și băieții izbutiră să-l culce liniștiți pe Hottabîci la locul lui

obișnuit, adică sub patul lui Volka. Pe urmă, Jenea se duse la farmacie și de acolo la „Gastronom”, după aspirină și dulceață de zmeură, iar Volka alergă la bucătărie, ca să facă ceaiul.

— Gata și ceaiul ! spuse el vesel, întorcându-se de la bucătărie cu ceaiul clocotind în mină. Hai la ceai, moșulică ! Vii ?

Nu-i răspunse însă nimeni !

— A murit ! se îngrozi Volka și deodată simți că, deși moș Hottabîci avusese timpul să-i facă destule necazuri, i-ar fi părut grozav de rău să-l piardă. Hottabîci dragă ! blîgui el, lăsîndu-se în genunchi și uitîndu-se sub pat.

Dar sub pat, nici urmă de bătrîn !

— Ce năîng ! se înfurie atunci Volka, uitînd că pînă nu demult îi fusese milă de el. Adineauri a fost aici, și-acum, ia-l de unde nu-i !

Nu se știe în ce alte cuvinte și-ar fi exprimat Volka amărăciunea la adresa bătrînului, dacă n-ar fi năvălit tocmai atunci în odaie Jenea, tirîndu-l cu mare scandal pe Hottabîci. Moșul se opintea, mormăind pe sub nas ceva de neînțeles.

— Ce om sucit !... Ca să vezi ce om sucit ! striga Jenea, indignat, ajutîndu-i lui Volka să-l culce pe bolnav sub pat. Tocmai mă întorceam, cînd pe cine vād pe stradă ? Pe domnul Hottabîci ! Stătea în colțul străzii, cu un sac de aur lîngă el, și voia să-l bage pe gît trecătorilor. Zic : „Ce cauți aici, așa bolnav cum ești ?” „Simt apropierea morții — zice — și vreau să dau de pomană.” Zic : „Măi omule ! Cui vrei să dai de pomană ?” Zice : „În cazul acesta, plec acasă.” Și ți l-am adus ! Stai cu-minte, moșule, și fă-te bine ! De murit, o să ai timp destul !

Cei doi prieteni i-au dat o doză dublă de aspirină, un ceai și un borcan întreg de dulceață de zmeură. Apoi, după ce l-au învelit bine, ca să asude peste noapte, l-au lăsat să doarmă.

Bătrînul stătu cît stătu liniștit, dar pe urmă începu să se foiască. Voia să se scoale, să se ducă la Suleiman ibn Daud, să-și ceară iertare pentru vechile lui păcate. Apoi începu să plîngă și-l rugă pe Volka să se repeadă pînă la Mediterană și la Oceanul Indian, să caute acolo, în fundul mării, vasul de aramă în care zăcea închis dragul lui frățior, Omar Iusuf ibn Hottab, să-l scape din închisoare și să-l aducă la el.

— Ah, bine am mai trăi noi toți laolaltă! aiura el, plîngînd cu lacrimi amare.

După o jumătate de oră, își veni însă în fire și rosti, de sub pat, cu voce slabă:

— O, tinerii mei prieteni, nici nu vă puteți închipui cît vă sînt de recunoscător pentru dragostea și atenția voastră atît de prețioasă! Mai faceți-mi un serviciu: legați-mă cît mai tare de mîini, ca nu cumva, dacă m-o lua iar cu călduri, să fac cine știe ce vrajă pe care să n-o mai pot desface!

Cei doi prieteni îl legară fedeleș și moșul adormi liniștit. Iar a doua zi se sculă sănătos tun!

— Ca să vezi ce-nseamnă ajutorul medical dat la timp! spuse Jenea Bogorad, mulțumit. Și hotărî pe loc ca, după terminarea școlii, să se înscrie la medicină!

XIX. MOȘ HOTTABICI ȘI MISTER HARRI WANDENTULLES

— O, binecuvîntate Volka — spuse Hottabici, după gustarea de dimineață, dezmoțîndu-și oasele la soare — mă întrec în a-ți face daruri scumpe. cel puțin așa le socot eu, dar de fiecare dată îți nemulțumesc inima! Poate că ar fi mai bine să-mi spui tu ce v-ar plăcea, ție și tînărului tău prieten.

Iar eu voi socoti o cinste și o fericire să vă dau imediat cele dorite !

— Dăruiește-mi, te rog, un binoclu mare marin

— îi răspunse Volka, fără să stea pe gânduri.

— Cu toată dragostea și plăcerea, o, minunate Volka !

— Și eu aș vrea tot un binoclu... bineînțeles, dacă se poate... — îngînă timid Jenea.

— Nimic mai ușor — răspunse prietenos Hottabîci, și porniră cu toții spre Consignație.

La Consignație, care se afla într-o stradă mică, dar zgomotoasă, din centrul orașului, erau foarte mulți cumpărători, și numai cu greu își putură croi amicii noștri drum pînă la tejghea. Se vindeau obiecte atît de felurite, încît era imposibil să le împarți pe categorii, fiecare cu raionul lui special.

— Spune-mi, o, amabile Volka, cum arată aceste binocluri rîvnite de inima voastră ? întrebă vesel Hottabîci. Dar deodată se îngălbeni, prinse a tremura din tot trupul și, uitîndu-se cu jale la tinerii lui prieteni, izbucni în plîns, spunînd cu o voce lugubră : „Adio, scumpii inimii mele !” Apoi, făcîndu-și drum cu coatele, se îndreptă către un străin cărunt, foarte bine îmbrăcat, cu obraz sîcociu, și căzu în genunchi în fața lui.

— Poruncește-mi ! Sînt sclavul tău smerit și preaplecător ! rosti Hottabîci, înghițindu-și lacrimile și căznindu-se să-i sărute poalele vestonului.

— Nu atinge la mine ! strigă străinul, pocind cuvintele. Dacă atinge la mine, că eu dat una peste botule ! Dumneavoastră hoțule ! Vrei furat bani la mine !

— Te-nșeli, o încărunțitul meu stăpîn ! răspunse bătrînul, fără să se ridice din genunchi. Îți aștept poruncile, ca să ți le îndeplinesc, neprecupețit, aici, pe loc !

— Rușine, cetățene, să cerșești ! îl certă vînzătorul, de după tejghea.

— Așadar, cit eu platești pentru asta inel prost? continuă nervos străinul tocmeala întreruptă de Hottabici.

— Zece ruble șaptezeci și una de copeici. E o ocazie rară...

Vînzătorii de la Consignație îl cunoșteau bine pe mister Harry Wandentulles, de curînd sosit din străinătate împreună cu nevastă-sa. În timpul liber, domnul Wandentulles făcea vizite regulate prin magazinele de consignație, nădăjduind să pună mîna, cu mai nimic, pe lucruri de valoare. Cu puțin înainte achiziționase foarte convenabil 6 cești, fabricate de fabrica de porțelanuri „Lomonosov”; iar acum, în clipa în care inconsolabilul Hottabici căzuse în genunchi în fața sa, se informa despre prețul unui inel, înnegrit de vreme, pe care vînzătorul îl credea de argint, iar mister Harry Wandentulles de platină.

Cumpără inelul, îl luă, îl băgă în buzunarul jilecii și ieși în stradă. În urma lui pășea grăbit Hottabici, care-și ștergea cu dosul palmei lacrimile ce-i curgeau șiroaie pe obrazul zbîrciți și arși de soare. Trecînd pe lângă tinerii săi prieteni, abia avu timp să le strige din fugă :

— Vai, în miinile acestui venetic încăruntit de ani am zărit inelul fermecat al lui Suleiman ibn Daud — pace lor amîndurora ! Iar eu sînt sclavul acestui inel și trebuie să-l urmez pe cel care-l are în stăpînire ! Rămîneți deci cu bine, prieteni dragi ! Îmi voi aduce întotdeauna cu drag și recunoștință aminte de voi...

Abia acum, cînd se despărteau pe vecie de Hottabici, își dădură seama cei doi elevi cit de mult se obișnuiseră cu el. Părăsiră, muți și abătuți, Consignația. Nici măcar nu se mai uitară la binocluri ! O luară spre rîu, locul în care se întâlneau și stăteau de vorbă în fiecare zi. Rămaseră mult timp pe malul apei, în care nu demult, Volka descoperise vasul de pămînt acoperit cu mușchi, în care stătuse

închis Hottabîci. Îşi aduseră aminte de ciudatele dar atât de dragi apucături ale bătrînului, şi pe măsură ce discutau, ajunseră la concluzia că, la urma urmelor, moşul avea o fire foarte plăcută şi o inimă bună.

— Să fim cinstiţi : nu l-am preţuit îndeajuns pe Hottabîci ! îşi făcu Jenea autocritica, oftînd amar.

Volka se întoarse pe` cealaltă parte, şi tocmai voia să-i răspundă, cînd sări ca ars în picioare şi se rezezi spre fundul parcului :

— Ura-a-a !... strigă el. Ura-a-a ! Hottabîci s-a întors !... Ura-a-a !

Într-adevăr, cu pas grăbit, bătrînul Hassan Abdurrahman ibn Hottab venea spre ei. Iar pe umăr, prinse în două curele lungi, se legăneau două cutii negre de piele, în care se aflau două binocluri mari de marină !

XX. CE PÔVESTÊŞTE HASSAN ABDURRAHMAN IBN HOTTAB DESPRE CELE CE I S-AU ÎNTÎMPLAT DUPĂ IEŞIREA DE LA CONSIGNAŢIE

— Aflaţi, dară, tinerli mei prieteni, că povestirea mea va fi minunată şi că ceea ce mi s-a întîmplat este cu adevărat ulmîtor ! Doresc să vă aşezaţi aici, lîngă mine, ca să vă istorisesc totul şi să vă lămuresc de ce mă aflu acum aici !

Cum vă spuneam, ieşînd din prăvălie, veneticul cu faţa stacojie a dat drumul maşinii, iar el a pornit pe jos, ca să mai scape puţin de grăsimea care-i îmbrăca atât de darnic trupul cãrnos de îmbuibat. Mergea atât de repede, că abia mă puteam ţine după el. L-am ajuns din urmă tocmai în altă

stradă și atunci, căzînd în genunchi înainte-i, am strigat : „Poruncește-mi să te urmez, o, stăpîne !” Dar el nu m-a ascultat și și-a văzut de drum. De optsprezece ori l-am ajuns din urmă, și de optsprezece ori am căzut cu fața la pămînt înaintea lui, dar tot de optsprezece ori m-a lăsat îngenunchiat și mi-a strigat furios : „Du-te la draci ! Dumneata hoț batrin !”

Și mi-a tras optsprezece picioare ! Iar eu nu puteam face nimic, pentru că avea în mîinile lui inelul magic al lui Suleiman, și mă temeam să nu-l supăr. Nu știam cum să fac să scap, să nu fiu silit să-l urmez. Și totuși, îl urmam pas cu pas. Dar el credea că-i cer bani, și striga că n-are nici un ban și eu, deși eu nu-i ceream nimic, știam că are o grămadă de bani asupra lui ! Și știa și el că știu !

De fiecare dată cînd nu era nimeni să-l vadă, îmi căra pumni în spinare ! Mi-era frică de mi se uscasse limba în gură ! Ziceam că atîta mi-a fost, că eram sortit morții. Și am început să plîng atît de amar, că și hainele de pe mine erau learcă de lacrimi !

Și uite-așa am mers și am tot mers, pînă am ajuns la ușa casei sale. Am vrut să intru după el, dar hainul venetic m-a apucat de piept și m-a repezit, strigînd : „Nu bagați locuința meu ! Eu chemat mi-liția !”

Iar eu l-am întrebat : „Oare va trebui să stau la poarta ta pînă seara, stăpîne ?” Iar el a răspuns : „Și pînă la anul, dacă vrei !” Și am rămas la poarta lui, pentru că dorințele celui care stăpînește inelul lui Suleiman sînt lege pentru mine. Și am stat eu acolo, pînă cînd am auzit deodată deasupra capului o gălăgie mare. S-a deschis apoi o fereastră și, cînd m-am uitat în sus, am văzut la geam o femeie slabă și deșirată, îmbrăcată într-o rochie verde. Rîdea, plină de ură și dispreț, iar în spatele ei am deslușit chipul mîhnit al veneticului cu fața sta-

cojie. Femeia i-a spus, batjocoritoare : „Vai, ce mare prostie am făcut căsătorindu-mă cu dumneata acum paisprezece ani ! Ai fost, ești și ai să rămii toată viața un vânzător de mărunțișuri ! Dumnezeule ! Nu ești nici măcar în stare să deosebești o scîrbă de inel de argint, de unul de platină !... Să fi știut bietul tata una ca asta !” Și a aruncat inelul afară, pe caldarîm. La care eu am leșinat ! Pentru că, precum se știe, dacă aruncă cineva inelul lui Suleiman, se pot întîmpla mari nenorociri. Pe urmă am deschis ochii și văzînd că nu s-a întîmplat nimic și că sînt teafăr-sănătos, m-am bucurat ! Și mare mi-a fost bucuria, pentru că mi-am dat seama că mai pot fi fericit !

Am sărit deci în picioare, binecuvîntîndu-mi soarta, am luat inelul de pe jos și am alergat spre voi, dragii mei prieteni. În drum v-am cumpărat darurile rîvnite. Asta a fost tot !

— Ca în basme ! se bucură Jenea, încîntat cînd bătrînul își termină povestea. Poți să-mi dai și mie puțin inelul fermecat ?

— Cu toată dragostea și plăcerea ! Pune-l pe arătătorul mîinii stîngi, întoarce-l și rostește tare o dorință ! Ți se va împlini pe loc !

— Asta mai înțeleg și eu ! spuse Jenea, încîntat, după ce își puse inelul în deget, îl întoarse și strigă : Să vină o bicicletă ! Imediat !..

Nici nu se mai mișcă, așteptînd să vadă bicicleta.

Dar bicicleta se încăpățîină să nu vină !

Jenea strigă încă o dată, și mai tare :

— Vreau să vină o bicicletă. Imediat !

Dar bicicleta tot nu veni.

— Ia să văd de ce nu merge inelul ! spuse Volka, luîndu-l de la prieten și răsucindu-l pe toate părțile. Ei, dar aici înăuntru scrie ceva !... Pe rusește !... adăugă el, buchisind silabă cu silabă : „Pentru Katia, ca amintire de la Vasea Kukușkin. 2.V.1916”.

— Nu-i nimic! Omul e supus greșelii — făcu Volka pe mărinimosul, privindu-l plin de compătimire pe Hottabîci, care părea foarte rușinat. La urma urmelor, e mai bine că avem de-a face cu un inel simplu. Și-ți mulțumim pentru frumoasele daruri!

Plini de delicatețe, băieții se întoarseră cu spatele spre bătrîn și, scoțînd binoclurile din toc, începură să le cerceteze, discutînd cu vădită plăcere despre calitățile lor. Văzute prin ele, casele cele mai depărtate se apropiau deodată de rîu, punctulețele de pe drum se transformau în oameni grăbiți, mașina care fugea în depărtare, părea că este atît de aproape, mai-mai să-l calce pe fericitul posesor al binoclului! Nici nu se puteau visa binocluri mai bune!

— Hottabîci — strigă Volka, peste cîteva minute — ia te uită cine vine spre noi!

Și-i trecu binoclul; dar Hottabîci văzuse și fără binoclu că se apropia de ei, grăbit, aproape în fugă, gîfîind sub povara celor 100 kg. ale propriei sale persoane, domnul Wandentulles în carne și oase.

Văzîndu-se observat, americanul își mai încetini pasul și începu să meargă legănîndu-se, ca un domn care se plimbă în voie departe de larma orașului.

Cînd se apropie de ei, Wandetulles își așeză cel mai dulce dintre zîmbete pe obrazul roșu, ca opărit.

— Ah, cerule! Ce întîlnire neașteptat și plăcut!

Dar pînă cînd să se apropie mister Wandentulles zîmbind de amicii noștri, și pînă să le strîngă călduros mîinile, avem timp berechet să vă explicăm de ce reapare deodată în povestirea noastră.

Să vedeți cum a fost! În ziua aceea, mistress Wandentulles, — precum știți, din cale-afară de nervoasă — zvîrlise furioasă pe fereastră inelul

adus de soțul său. După ce-l zvîrlise, rămăsese la geam, ca să se mai răcorească. Numai ce apucase să vadă un bătrîn care ridicase de jos inelul căzut pe caldarîm, și care fugea de-i scăpărau călcîiele !

— Ai văzut? se-ntoarse spre mister Wandentulles, care tăcea, trist. Ce caraghios bătrîn ! A luat inelul ăla, de parc-ar fi cel puțin cu smarald, și acum fuge cu el mîncînd pămîntul !

— N-ai idee ce babalic plictisitor ! îi răspunse Wandentulles, enervat. S-a legat de mine încă de la Consignație ! S-a ținut după mine pînă acasă și, închipuie-ți, dragă, că tot timpul mi-a căzut în genunchi, strigînd : „Sînt robul tău, pentru că ai în mînă inelul lui Suleiman !” „Vă înșelați, domnule, i-am spus eu. Am cumpărat acest inel acum cîteva clipe și-mi aparține mie și numai mie.” Dar el se încăpățîna ca un catîr și-mi repeta într-una : „Nu, este al lui Suleiman ! E magic !” „Nu — zic — nu e magic, e de platină !” „O, nu, domnul meu, nu e de platină, e magic !” Și se tot pleca să-mi sărute poalele vestonului ! Și, precum știi, dragă, eu îmi țin portofelul în buzunarul vestonului... „Ei — îmi zic — odinioară eram socotit un boxeur bun”, și dă-i una peste bot ! L-am bătut măr ! Și-acum îmi face plăcere cînd îmi aduc aminte !

Un minut — un singur minut — mistress Wandentulles se uită disprețuitoare la soțul ei, care trăn cănea mereu. Apoi, nemaiputînd îndura mulțumirea de sine și îngîmfarea de pe fața lui, își mută privirea în altă parte : dar aici, privirea ei căzu pe volumul „O mie și una de nopți”, ce zăcea pe divanul pe care stătuse să-l citească, și prin minte îi trecu, fulgerător, un gînd năstrușnic. Se trînti deci în fotoliul de alături și șopti cu amărăciune :

— Dumnezeuule ! Ce pacoste cu omul ăsta ! O persoană cu atîta imaginație ca dumneata ar fi trebuit să se facă dricar, nu comerciant ! Și bobul de mei are mai multă minte ca dumneata !

— Ce s-a întîmplat, scumpa mea ? se neliniști soțul. Nu te speria ! Nu m-a văzut nimeni cînd l-am lovit ! L-am bătut prin ganguri, fără martori. Nu fi îngrijorată, scumpo !

— Domnilor ! strigă, cu glas de tragediană, mistress Wandentulles, deși înafara lor nu mai era nimeni în cameră. Domnilor ! Imbecilul ăsta mai și întreabă ce s-a întîmplat ! Fă bine, aleargă după bătrîn și ia-i înapoi inelul ! Repede, pînă nu e prea tîrziu !

— Ce-ți trebuie inelul, draga mea ? O rablă de inel de argint, lucrat ca vai de lume !

— Omul ăsta o să mă bage în mormînt ! Mă mai întreabă pentru ce-mi trebuie inelul marelui Suleiman ! Auziți-l, domnilor ! Mă mai și întreabă pentru ce-mi trebuie inelul care îndeplinește orice dorință, care te poate face cel mai bogat, cel mai puternic om din lume !

— Dar bine, scumpa mea, unde ai mai văzut inele cu puteri magice ?

— Dar unde ai mai văzut dumneata, aici, în Uniunea Sovietică, om care să cadă în genunchi în fața altuia și să vrea să-i sărute mîna ?

— Nu mîna, dragă, ci pulpana vestonului !

— Cu atît mai mult ! Binevoiește, deci, să-l ajungi imediat din urmă și să-i iei inelul ! Și n-aș vrea să fiu în pielea dumitale dacă te întorci acasă fără el !...

Iată cărei întîmplări își datorau Hottabîci și tinerii săi prieteni neașteptata întîlnire cu stacojiul soț al cumplitei mistress Wandentulles.

Dacă mister Wandentulles ar fi fost în locul lui Hottabîci, n-ar fi înapoiat pentru nimic în lume inelul, oricît de modest ar fi fost el, darămite unul magic ! Știind aceasta, se hotărî să-l ia pe departe.

— Ah, cerule ! Ce întîlnir placut și neașteptat !
— exclamă el cu un zîmbet atît de dulceag, încît ai fi zis că idealul vieții lui nu fusese altul decît

prietenia cu Hottabîci, Volka și Jenea. — Ce frumoasă timp ! Cum mergi dumneavoastră ?

— Mulțumesc, o, venetic încărunțit de ani ! îi răspunse politicos Hottabîci. Aflați că eu și cu junii mei prieteni sîntem bine sănătoși, ceea ce vă dorim și dumneavoastră.

— Mulsumesc, mulsumesc, eu este foarte, foarte sanatos ! Ce baiat minunat este dumneata ! se linguși mister Wandentulles și vru să-l bată pe obraz pe Volka. Dar Volka se trase scîrbit în lături. Eu banuim — continuă Wandentulles, făcîndu-se că nu observă gestul băiatului — ca dumneata visează foarte mult să fii gangster ? Am două baietele ! Toota zi joaca gangster și bandit ! O, baietele foarte inteligent ! Va fi mare bancher !

Și făcu ce făcu și-l bătu ușurel peste obraz pe Jenea, care nu avu timp să se ferească.

— Draguț, baiatule ! Dumneta vrei fi bancher ?

— Asta-i bună ! se zbîrli Jenea, trăgîndu-se cît mai departe de Wandentulles. Ce, am innebunit ?

— Ha-ha-ha ! chicoti lingușitor mister Wandentulles, amenințîndu-l cu degetul. Dumneata veselești la mine. Este un omule foarte vesel, glumeț... Dau la dumneata pentru asta foarte practic creion strain...

— N-am nevoie de creionul dumitale și te rog să mă lași în pace ! se supără Jenea, cînd străinul încercă pentru a doua oară să-l bată pe obraz. Ai copiii dumitale care, aflu, vor să se facă bandiți ! Bate-i pe ei pe obraji după pofa inimii... Noi... nouă nu ne plac nici bancherii, nici bandiții. S-a înțeles ?

— Ha-ha-ha ! se bucură mister Wandentulles, ca și cum Jenea i-ar fi făcut cine știe ce compliment. La mine este inginer celebru ! El tot spunea nu iubește bancher ! Acum stai în foarte frumos închisore la străinătate...

— Îmi dați voie să vă întreb ceva ? interveni cu totul pe neașteptate Volka, ridicînd, din obiș-

nuință, mîna ca la școală. De ce-i linșați pe negri acolo, la dumneavoastră, în America ?

— O-o ! exclamă mister Wandentulles. Dumneta, tiner amator la politica ! E foarte bine !... La noi în America liber, foarte liber. Poate face fiecare ce interesant !

— Dar negrii pot să plătească albilor cu aceeași monedă, dacă-i „interesează” ?

— Pff, ce gluma prost ! se strîmbă mister Wandentulles. Dumneta nu trebuie face așa prost gluma ! Negrii trebuie stai locul ei ! Negrii... — dar socotind mai nimerit să rîdă și să curme această convorbire delicată, se întoarse spre Hottabîci și schimbă vorba : La dumneata este batrin foarte amabila. Am speranța noi bun, foarte bun preteni !

Hottabîci făcu o plecăciune, dar nu scoase un cuvînt.

— O ! exclamă Wandentulles, cu o mirare prefăcută. Văd pe deget dumneta uon inel de argint. Dai la mine voie admir asta inel ?

— Cu bucurie și plăcere — răspunse Hottabîci, întinzîndu-i mîna cu inelul.

Dar în loc să-l privească, Wandentulles i-l smulse, cu o mișcare repezită, de pe deget și-l puse pe inelarul lui cărnos ca un debrețin.

— Mulsumesc, mulsumesc ! cîrîi el și de unde pînă atunci fața îi fusese stacojie, se făcu deodată vînată. Hottabîci se temu să nu-l lovească cumva damblaua. Ai cumparat ast inel ?

Se aștepta ca bătrînul să-i spună o minciună sau, în orice caz, să facă pe dracu-n patru ca să nu i-l dea înapoi, și-l cîntări din priviri atît pe el cît și pe cei doi băieți, care stăteau pe iarbă, ceva mai la o parte și își zise că, dacă va trebui să se bată cu ei, îi va birui fără nici o greutate.

Dar, spre mirarea lui, bătrînul nici nu se gîndi să mintă, ci-i spuse foarte liniștit :

— Nu l-am cumpărat ! L-am ridicat de pe caldarim, din fața casei tale. Este inelul tău, o, venetice încăruntit de ani !

— O-o ! făcu mister Wandentulles încântat. Voi ești batrin foarte cinstit ! Voi este un bun sluga la mine !

Auzind acestea, băieții cam strimbară din nas, dar nu scoaseră nici un cuvânt, curioși să vadă ce-o să iasă pînă la urmă.

— Dumneta acum puțin timp vrut explici mie asta inel magic ! Poote realiza toate dorinți ?

Hottabîci făcu „da” din cap și băieții pufniră de rîs, siguri că Hottabîci vrea să-i joace o festă scîrbosului de negustor. Abia așteptau să vadă ce caraghioslic o să se petreacă.

— O-o ! rosti din nou mister Wandentulles. Mulsumesc, mulsumesc ! Dumneta spune la mine cîm trebuie lucrat inel magic.

— Cu bucurie și plăcere, o, cel mai vinăt dintre toți veneticii ! îi răspunse Hottabîci, făcînd o adîncă plecăciune. Ia inelul magic, puneți-l în degetul arătător al mîinii stîngi și întoarce-l, rostindu-ți totodată dorința !

— Și face ce vrei eu ? Da ?

— Întocmai !

— Orice dorinți al meu ?

— Oricare, după placul tău...

— Așa ! se bucură Wandentulles și, cu fața din nou rece și disprețuitoare, întoarse repede inelul și-i strigă lui Hottabîci : Ei, tu prost batrin ! Vine aici, la mine ! Tu împachetezi lirele sterline sau mai bine dolarii !...

Vorbise cu atîta obraznicie, încît Volka și Jenea, revoltați, făcură un pas înainte, gata să-l „prelucreze”, după cum o merita. Dar Hottabîci, mînios, le făcu semn cu mîna să stea cuminți și se apropie supus de Wandentulles.

— Iertare ! se rugă el. Eu nu știu ce sînt „dolarii”. Să văd măcar unul, ca să știu cum arată !

— Orice om civilizat dator ești știe cum arată dolar ! mormăi a dispreț, printre dinți, Wandentulles, și scoțind din portofel o hîrtie de zece dolari, i-o vîntură lui Hottabîci pe la nas. După care, o băgă la loc în portofel. Dolar ești obiect cel mai civilizat din întreaga lume ! Tu trebuie bine ții minte...

Hottabîci făcu o nouă plecăciune.

— Și acum — zise Wandentulles — acum, la business ! Vină acum aici una sută mii dolari !

— Cum nu ! pufni Volka, și-i făcu lui Jenea cu ochiul. A pus mîna mister cutare pe inelul „magic“, dăruit Katiei ca amintire !

— Să vina mie aici imediat un sută mii dolari ! repetă mister Wandentulles.

Era mîhnit : banii tot nu se iveau. Iar copiii îl priveau cu luciri de bucurie răutăcioasă în priviri.

— Eu nu vezi dolari ! Unde suta mii dolari ai mei ? urlă el, pierzîndu-și capul de furie. Dar în clipa următoare leșină. Îl trăsniise drept în moalele capului un sac căzut nu se știe de unde.

Pînă să-l readucă Hottabîci în simțiri, băieții desfăceau sacul în care văzură, ce credeți ? În sacul ce sta să plesnească, se îngrămădeau o sută de pachete colorate și frumos legate. Iar în fiecare pachet cîte o sută de hîrtii a zece dolari fiecare !

— Ce inel ciudat ! mormăi Jenea, supărat. Nu vrea să aducă unui cetățean cinstit o amărită de bicicletă, dar unui negustor îi dăruiește așa, nitam-nisam, o stuă de mii de dolari ! Asta mai zic și eu „Katiei, ca amintire“ !

— Într-adevăr, nu mai înțeleg nimic nici eu — dădu din umeri Volka.

Între timp, mister Wandentulles deschise ochii. Văzînd pachetele cu dolari, sări în picioare, le controlă, iar cînd se convinse că într-adevăr conțin exact o sută de hîrtii a zece dolari, se apucă să numere pachetele. Erau o sută în cap. Zîmbetul de mulțumire ce i se așternu pe față nu întirzie să

dispară de pe obrazul lui stacojiu. Abia avu timp să lege cu mîna tremurîndă gura prețiosului sac, că ochii i se aprinseră din nou de lăcomle... Își strînse cu putere sacul la pieptul gras, întoarse iar inelul și strigă, răstit :

— Un suta mii dolari prea puțin ! Sa vina aci, la mine, un suta milion dolari ! Repede !...

Abia avu timp să se ferească la o parte, că un sac uriaș, greu de vreo zece tone, se prăbuși pe iarbă cu un zgomot surd. Căzînd, plesni din toate cusăturile, și pe iarbă se ridică o movilă impresionantă, formată din o sută de mii de pachete de dolari americani, fiecare de cîte o sută de bancnote.

Ca și pachetele precedente erau formate tot din cîte o sută de bilete a zece dolari, care nu se deosebeau de dolarii adevărați decît prin faptul că aveau toate unul și același număr ! Numărul pe care-l văzuse Hottabîci pe hîrtia de zece dolari, arătată lui de nesățiosul proprietar al inelului „magic”.

Nu credem că faptul acesta l-ar fi încîntat din cale-afară pe mister Wandentulles, pentru că, dacă își depunea banii la bancă, aceasta ar fi controlat numerele hîrtilor și numai bancnotele false au unul și același număr. Însă mister Wandentulles n-avea timp să controleze numerele, pentru că, palid de emoție, se urcase pe culmea movilei de bani și, făcîndu-și din ea soclul monumentului, părea întruchiparea lăcomiei negustorești, gata să săvîrșească orice josnicie, orice crimă pentru un pumn de bani. Bani care la el, în țara lui și în întreaga lume capitalistă, îi dădeau putere asupra altor oameni. Părul i se zbîrlise, ochii îi sticleau ca ai unui nebun, mîinile îi tremurau și inima îi zvîcnea nebunește în piept.

— Și acum... și acum... eu dorește zece mii ceașuri de aur cu mult briliant, douăzeci mii portțigaret de aur, treizeci... nu, cincizeci mii colier perle, cincisprezece mii servici porțelan vechi !... urla el fără întrerupere, abia apucînd să se ferească de

bogățiile care plouau în jurul lui. Ce stai ca boieri !
tipă el furios la Hottabîci și la băieții care ședeau
deoparte, privindu-l scîrbiți. Voi robi al meu, voi
slugi mea ! Voi strînge lucruri și pune gramada !
Repede ! Dacă nu, bat toți cu box !

— Ia-o mai încet, jupîne ! se supără Volka. Nu
ești la dumneata acasă și nu ai de-a face cu „robi” !
Noi sintem oameni liberi, cetățeni sovietici !

— Eu acum face voi rob !... Acum... un minut...
eu face voi rob !...

Și Wandentulles, întorcîndu-și inelul, zbiera, scu-
turînd în aer pumnii uriași și asudați :

— La mine dorești ca asta batrin obraznic și asta
băieți sovietic obraznic și nesupus fie robi la mine !
Curațe ghetе copii mei, fie sluga totdeauna, pînă
fîrșit viața... Mai am un mic dorinț : tot fabric, tot
mina, tot uzina, tot banca, tot cale ferat, automobil
și avion, tot pamînt din Union Sovietic, al meu, al
firma meu „Harry Wandentulles & fiii”... Numai al
firma meu ! Auzi, inel magic ? Imediat face porunc
meu ! Eu om afaceri, n-ai timp așteaptă...

— Oare nu-ți ajung, o, tu, venetîc cu fața staco-
jie, bogățiile pe care le-ai primit pînă acum ? îl în-
trebă Hottabîci încruntat.

— Taci ! urlă Wandentulles, cuprins de furie, și
bătu din picior. Cînd stapin face business, sluga
taci ! Inel, repede face porunca meu ! Repede !... Iar
tu, batrin negru, eu arat la tine cu box cum trebui
ascult la stapin alb !...

Și se repezi cu pumnii la Hottabîci, dar Volka
și cu Jenea se agătară cu atîta putere de el, încît
negustorul se prăbuși ca un sac pe iarbă.

— Cum îndraznești oprești stapin bați cu box
sluga prost ? tipă el, încercînd zadarnic să se ridice
în picioare. Voi acum rob, ascultați la mine !...

— Marș de aici, din țara noastră ! strigă Volka,
gîfîind... Să nu te mai văd ! Să nu mai aud de tine !
Du-te învîrtindu-te !...

— Facă-se voia ta ! spuse Hottabîci, supărat foc, și își smulse din barbă patru fire de păr.

În aceeași clipă, sacii cu dolari, lăzile cu servicii de porțelan, colierele de perle și ceasurile, într-un cuvînt, tot ce-i adusese lui mister Wandentulles inelușul de argint, dispăruse. Intraseră parcă în pămînt, în timp ce domnul Wandentulles începu să se rostogolească iute-iute pe iarbă și pe cărarea pe care venise cu cîteva clipe în urmă plin de energie și speranțe. Încă puțin, și pieri în depărtare, lăsînd în urmă un norișor de praf...

Cînd își mai veniră puțin în fire, după toate cele petrecute, Volka spuse, dus pe gînduri :

— Nu mai înțeleg nimic... Ce fel de inel a fost acela, Hottabîci, magic sau simplu ?

— Simplu, o, cristalul sufletului meu ! îi răspunse duios Hottabîci.

— Atunci de ce i-a făcut toate poftele acestui țîlhar ?

— Nu inelul, ci eu i le-am îndeplinit, o, cel mai mîndru dintre toți elevii școlii medii de băieți nr. 245 ! Eu, și nimeni altul !

— Tu ? ! Dar de ce ?

— Din politețe, o, tu, cel mai curios dintre feciori ! Mă simțeam prost în fața lui. Prea îl necăjisem la Consignație, mă legasem de el pe stradă, îl sîcîisem pînă-mi închisese ușa casei sale în nas... Cum să nu-i îndeplinesc cîteva dorințe ? ! Dar lăcomia sa și sufletul lui negru mi-au întors inima de la el...

— Vezi bine !... zise Volka, satisfăcut.

Cînd ieșiră din grădină și ajunseră în stradă, Hottabîci călcă pe ceva mic și rotund. Era inelul „Katiei, ca amintire”, pe care mister Wandentulles îl pierduse, pare-se, cînd, începînd să se dea de-a rostogolul, încercase să se oprească, așătîndu-se cu mîinile de iarbă.

Bătrînul se aplecă, îl ridică, îl șterse cu uriașa lui batistă albastră și și-l puse în deget, fără să scoată o vorbă.

Volka, Hottabîci și Jenea se întorseseră de mult acasă, se culcaseră, dormiseră și se sculară a doua zi dimineață ; dar mister Harry tot se rostogolea, se rostogolea mereu !

A doua zi de dimineață, pe la ora 8, la circa patru sute de kilometri la răsărit de Paris, micuța franțuzoaică Jeanne Daquis, ducîndu-se la școală, fu lovită de ceva ce venea repede pe drum. După spusele ei, reieșea că era vorba de un obiect ce semăna cu un sac plin cu cîrpe.

Cam peste cinci ore, un pescar numit Gaston Charmatier, care-și dregea năvodul pe malul strîmtorii Calais, auzind în spate un zgomot ciudat, se întoarce și zări un obiect greu, de formă prelungă, semănînd, după cum i se păru lui, cu o bîrnă de stejar negeluită, și plină de praf, care, cotind din drum spre mal, se rostogoli în apă și se depărtă, învîrtindu-se, printre valuri. Chamatier, care ar fi avut nevoie de lemnul acela ca să-și repare coliba, împinse barca în apă, dar cu toată strădania lui, nu fu în stare să ajungă ciudata bîrnă.

Căpitani a cinci vapoare care veneau din America spre Europa, și a trei vapoare care se înapoiau în America din Europa, au însemnat în jurnalul lor de bord strania întîlnire în largul oceanului cu un monstru care aducea cu un delfin mare, dar scuipa ca o cămilă și urla din cînd în cînd ca o hienă în agonie. După cum se știe, delfinii nu scuipă, nu urlă și, mai ales, nu se învîrtesc printre valuri, ci înoată sub apă, cu botul înainte și cu spinarea ieșind puțin din apă, dacă nu sar și nu se dau peste cap. De aceea, toți cei opt ofițeri de cart au socotit de datoria lor să declare că această vietate nu era delfin, ci un animal pînă-n prezent necunoscut în știință. Unul din acești marinari, care avea o înclinație pentru cercetările științifice, îl botezase foarte ni-merit și cu totul neintenționat și fără a bănuî măcar cită dreptate are : „Șacalul atlantic”.

A doua zi dimineată, pe cînd soflă domnului Wandentulles, îngrijorată de îndelungata lipsă a soțului de acasă, se pregătea să anunțe celor în drept dispariția tovarășului ei de viață, sosi o telegramă de peste ocean :

„Harry Wandentulles. găsit azi dimineată acasă. Stop. Foarte murdar. Stop. Nu vrea sau nu poate explica apariția sa aici. Stop. În orice caz, după cum arată ancheta, n-a sosit nici cu avionul, nici cu vaporul. Stop. Poștește urgent pe mistress Wandentulles acasă. Stop”.

XXII. LUNG E DRUMUL STADIONULUI !

În acea veselă și însorită zi de vară, în care amicii noștri porniră spre stadion, la meciul de fotbal, pătaniile se ținură lanț încă de la intrarea metroului.

— Ce rost are să stăm la rînd la casă, cînd putem scoate bilete de la automat, fără nici o bătaie de cap ? spuse Volka, și alergă să schimbe o hîrtie de trei ruble.

Le trebuiau trei monede de cincizeci de copeici. Cîte una de fiecare.

La drogherie n-au vrut să schimbe ; vînzătoarea de înghețată îi spuse că are și ea nevoie de mărunțiș, iar cel de la dulciuri vru să știe pentru ce îi trebuie. Aflînd cum stau lucrurile, îl sfătui să cumpere biletele de la casă, unde, după spusele lui, nu era nimeni în clipa de față.

Într-adevăr, la casă nu mai era nimeni, dar Volka se așeză totuși la coada de la ghișeu cu ape minerale. Peste cîteva minute, după ce băuse un pahar de apă minerală care fierbea parcă, primi restul în monede de cîte douăzeci și cincisprezece copeici.

— Ei, vedeți cît de repede a mers ! făcu el triumfător către prietenii săi, cărora le împărți cîte o monedă de douăzeci și cîte două de cincisprezece copeici.

Volka și Jenea își scosese ră de mult biletele — niște cartonașe lunguiețe și subțiri, care miroseau pătrunzător a cerneală tipografică — dar bietul Hottabici avea încă de furcă la un automat. Își tot vîra bănuții în el, dar de fiecare dată îi veneau înapoi, zornăind, prin deschizătura pe unde ar fi trebuit să iasă biletul. De atîta muncă, bietul bătrîn asudase tot, iar pălăria îi stătea în vîrfu capului. Cu toate acestea, se încăpățîna și vîra mereu bănuții în automat, cu același trist rezultat.

Pînă la urmă însă, n-a mai putut și, trăgîndu-se deoparte, rosti cu adîncă mîhnire în glas :

— În zadar, o, destoinicii mei prieteni ! Va trebui să plecați fără mine, căci sînt în neputință să înfrîng încăpățînarea acestei cutii de fier, care scuipă mereu afară banii prea plecatei dumneavoastră slugi ! Am de luptat și de astă dată cu uneltirile dușmanului meu jurat, Djîrdjis !

— Iar ai cășunat pe Djîrdjis ! rîse Volka. Dă-mi banii încoa', să-i bag eu în automat ! Să vezi că totul va fi în ordine !

Și Volka vîri monedele în cel mai apropiat automat. Numaidecît apăru și biletul !

— Ești mare, mare și atotputernic, o, Volka ! exclamă bătrînul, plin de respect. Mă plec în fața calităților tale cu adevărat uimitoare !

— Dar nu sînt de loc atotputernic ! recunosc Volka, sincer. Numai că trebuie să folosiți automate în bunăstare !

— Ești totuși o ființă măreață — repetă Hottabici, convins. Ești măreț, o, Volka, fiindcă, fără să întreb pe nimeni, ai ghicit care dintre cutii este în bunăstare și care nu !

Băieții erau cît pe-acum să pufnească în rîs în fața naivității lui, dar își aduseră din timp aminte că

Hottabîci, care nu ştia carte, nu putuse să citească anunţul în care scria că aparatul cu care îşi bătuse capul atît amar de timp nu funcţiona !

— Trebuie să înveţi carte, Hottabîci, asta este ! rosti Volka, apăsât,

XXIII. A DOUA PĂȚANIE ÎN METRO

Contrar tuturor așteptărilor, Hottabîci acceptă cu mult calm folosirea scării rulante. Călcă, plin de curiozitate, pe banda mișcătoare, cu trepte frumoase, metalice, și odată ajuns jos, pe peron, șopti, plin de modestie, tinerilor săi însoțitori

— Această scară rulantă este un lucru cum nu se poate mai simplu ! Și dacă ție, o, Volka ibn Aleoșa, îți face plăcere, chiar azi voi transforma în scări rulante toate scările casei tale, binecuvîntată fie-i temelia, acoperișul și, mai ales, catul al doilea, unde atît de fericit viețuiești !

— Despre asta mai vorbim noi ! îi răspunse Volka, în doi peri. Se îndoia că din planul lui Hottabîci o să iasă ceva bun. Să mă mai gîndesc...

Dar Volka n-a avut răgaz să se mai gîndească, căci, tocmai în clipa aceea, din adîncurile mohorîte ale tunelului se auzi zgomotul înăbușit al trenului care se apropia și, din beznă, răsăriră farurile vagonului motor. Se auzi șuieratul avertizator al sirenei și la peron trase un tren elegant, albastru-deschis, scînteietor de lumini.

— Să intrăm într-a doua ! spuse Volka, preocupat.

Numai că trebui să constate, spre marea lui îngrijorare, că Hottabîci pierise fără urmă !

Iată-i deci pe cei doi băieți repezindu-se prin mulțime și strigînd speriați :

— Hottabîci, Hottabîci, unde ești ?!

— Aici — auziră ei de undeva, de foarte departe, vocea bătrînului. Aici este nenorocita voastră slugă !

Îl zăriră ! Încercase să iasă afară, în stradă, folosind aceleași scări rulante care îl aduseseră jos, pe peron. Dar, cu toate eforturile lui, nu izbutise, pentru că în zadar făcea el, cu picioarele muiate de frică, mereu alți pași înainte, scara alerga cu aceeași iuțeață înapoi ! Mișca într-una picioarele, dar rămînea pe loc, ca veverița în morișca din cușcă !

— Dă-te jos de-acolo ! îi strigă Volka, dar bătrînul nu mai știa cum s-o facă, deși pentru asta ar fi fost de ajuns să se întoarcă cu fața spre peron. Volka s-a văzut deci nevoit să se ducă la scara care transporta lumea în sus, și să se coboare pe cealaltă, spre Hottabîci, care alerga de-i ieșise sufletul, rămînînd totuși pe loc.

Biletul lui Volka nu mai era valabil. Dar nici timp să-l mai schimbe nu avea, de frică să nu i se sleiască pînă atunci bătrînului și ultima fărîmă de putere.

— Vin de jos — îi spuse el controloarei. Bătrînul meu s-a împotmolit acolo !

— O fi pentru prima dată în metro ! zîmbi ea, înțelegătoare, și-l lăsă să treacă cu biletul cel vechi.

Așa că, peste cîteva secunde, Volka îl ajunse pe Hottabîci și, întorcîndu-l cu fața spre peron, cobori în fine cu el.

— De ce ai fugit, om sucit ce ești ? îl dojeni el.

— Pentru că am văzut, o, stăpîne, cum din adîncurile pămîntului se tîra un monstru cu ochi de jeric, zăngănind din toate mădularele. Dar n-am izbutit să fug din fața lui. Nu sînt sperios din fire, dar, crede-mă, arată-mi rogu-te măcar un singur djinn care să nu se fi speriat la vederea ochilor aceia înspăimîntători !

— Nu mai înțeleg nimic ! începuse Volka, cu lacrimi în ochi. Doar mi-ai jurat că nu te vei teme de metro !

— Ba să am pardon ! N-am jurat de loc, o, tu, cel mai frumos dintre frumoși ! Ți-am făgăduit să nu mă sperii, și nici nu mă mai sperii, de autobuze, troleibuze, autocamioane, turisme, faruri, excavatoare, patefoane, mașini de scris, difuzoare, aspiratoare de praf, șaltere electrice, primuse, dirijabile, ventilatoare și jucării tip „hopa-Mitică”. Despre metro nici n-a fost vorba !

Bătrînul avea dreptate : Volka uitase metroul !

— Nu e nici un monstru, ci doar o garnitură a metroului și te poftesc să nu ne mai ții în loc cu spaimele tale prostești !

Alergară pe peron spre trenul care tocmai se apropia și, dînd din coate, își deschisese drum prin mulțime. Era foarte, foarte multă lume. Trenul sosise ticsit și, în clipa în care șeful de gară striga : „Gata !” ușile vagoanelor s-au închis automat, tăcute, și trenul porni, lăsîndu-l pe Hottabîci pe peronul deodată pustiu.

Întîrziase numai o clipă. Voise să vadă cine strigă „gata” !

XXIV. 'A TREIA' PĂȚANIE 'A LUI HOTTABÎCI ÎN METRO

Bătrînul, neputînd îndura această nouă nenorocire ce se abătuse asupra lui, alergă desperat pe peronul pustiu, smulgîndu-și smocuri din barbă și țipînd cît îl ținea gura :

— Vai și amar, nenorocitul djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab ! Ce o să mă fac singur în palatul acest subpămîntean și plin de taine ?!

Un impiegat de serviciu, văzînd pe peron smocurile de păr, se apropie de el :

— Cetățene, în metro sîntem datori să păstrăm liniște și curățenie !..

„Hait ! S-a zis cu mine !” își spuse în gînd bietul Hottabîci.

Tînărul acela politicos îl speriasc tot atît cît îl speriasc și trenul. Îl văzuse chiar pe Volka purtîndu-se respectuos cu impiegatîi metroului și, simțînd că treburile se încurcă rău de tot, luă hotărîrea să-și vîndă cît mai scump pielea.

Din fericire, impiegatul îi vorbi din nou și bătrînul, liniștindu-se, își schimbă hotărîrea.

— Moșule — îi spunea impiegatul, compătitor — nu te mai amări degeaba ! Acum sosește alt tren și o să poți pleca liniștit unde ai treabă.

Bătrînul ar fi vrut să-i răspundă ceva pe rusește, să i se plîngă de amarnica lui soartă, să-i povestească totul, dar, deodată, simți că de emoție și de spaimă nu mai știa o boabă din limba asta. Mormăi doar ceva pe arăbește. Impiegatul dădu mîhnit din mîini.

— În cazul acesta, cetățene, poftim la dispecer să găsim pe cineva cu care să vă înțelegeți în limba dumnevoastră !

Și tînărul îl și luă de braț, grijuliu, cu gîndul să-l ducă la dispecer. Nu se știe cît ar fi stat Hottabîci acolo dacă, chiar în clipa aceea, n-ar fi sosit în gară o altă garnitură, din care săriră Volka și Jenea, care se și repeziră spre Hottabîci.

— Uite-l, uite-l ! strigară ei. Of, ce de încurcături din cauza ta, Hottabîci dragă !

O îngrijitoare care răsări parcă din pămînt cu o mătură și cu un fâraș, mătură smocurile smulse de bătrîn din barbă și le puse într-un coș, tocmai în clipa în care Hottabîci și cu prietenii săi intrau, în fine, în vagonul ce avea să-i ducă cu bine pînă la stația „Dinamo”

XXV. N-AVEȚI UN BILET ÎN PLUS ?

Cînd au loc meciuri de fotbal, Moscova se împarte în două tabere antagoniste : una a pasionaților de fotbal, cealaltă — a oamenilor de neînțeles, care manifestă o totală indiferență față de acest sport, cel mai pasionant dintre toate sporturile lumii.

Cu mult înainte de începerea meciului, membrii primei tabere se reped, din toate colțurile orașului, spre porțile înalte ale stadionului „Dinamo”, și se uită, plini de un superior dispreț, la toți aceia care merg spre centru, în altă direcție decît a lor.

Ceilalți moscoviți dau la rîndul lor nedumeriți din umeri, privind sutele de tramvaie, autobuze și troleibuze, precum și miile de turisme ticsite de lume, care înaintează încet, pe marea furtunoasă a pedestrilor amatori de fotbal.

Dar și tabăra amatorilor, care pare atît de unită ochiului unui observator neavizat, se vede în zilele acestea sfîșiată de adînci și aproape insolubile contradicții. Cîtă vreme amatorii de fotbal sînt încă în drum spre stadion, contradicțiile acestea nu se prea observă ; dar îndată ce ajung la porțile mult vizitate ale arenei, ele apar în toată ascuțimea lor de neînvins. Și atunci, deodată, se descoperă că unii cetățeni au bilete, iar alții nu. Cei care au, trec demni și liniștiți spre locurile lor ; ceilalți se foiesc îngrijorați prin mulțime și se reped la toți noii-veniți, strigînd cu voce jalnică : „N-aveți un bilet în plus?” „Cetățene, n-aveți un bilețel în plus?”

Dar de obicei, „bilete în plus” sînt puține, iar cei care le caută atît de numeroși, încît și Volka și prietenii lui mai mult ca sigur că ar fi rămas cu buza umflată, dacă Hottabici n-ar fi recurs la minunata sa artă.

— Cu bucurie și plăcere — răspunse el rugăminții lui Volka. Numaidecît ! Veți avea bilete cîte poftiți !

Și într-adevăr, nici nu termină bine de rostit aceste cuvinte, că în miinile lui apăru un teanc de bilete verzi, albastre, roz și galbene !

— Ce zici, neprețuitul meu Volka, ne vor fi oare de ajuns aceste foițe multicolore ? Dacă nu, mai... — și bătrînul își filfii prin aer biletele.

Dar gestul acesta fu cît pe ce să-l coste viața !

— Bilete în plus ! răcni de bucurie unul dintre amatori, tăbărînd pe Hottabîci. Și într-o clipă, mai bine de o sută cincizeci de oameni, înnebuniți la gîndul c-ar putea găsi bilet, se năpustiră spre bătrîn împingîndu-l spre zidul de beton al stadionului. Mai mult ca sigur că bietul de el s-ar fi pomenit strivit, dacă Volka nu s-ar fi tras repede deoparte, urlînd ca din gură de șarpe :

— Cetățeni ! Bilete ! Cine vrea bilete ?

La auzul acestor cuvinte magice, toți cei care-l asaltaseră pe bietul Hottabîci, năucit cu totul, se repeziră spre Volka. Dar Volka pierise cît ai clipi în mulțime. Parcă intrase în pămînt !

Peste un minut, Volka, Jenea și Hottabîci întinseră controlorului de la intrarea Nord trei bilete reglementare și intrară în stadion, lăsînd în urma lor mii de oameni a căror soartă tristă era să nu vadă meciul în ziua aceea.

XXVI. APARE DIN NOU ÎNGHEȚATA POPULARĂ

Nu apucaseră bine să se așeze pe locurile lor, cînd se apropie repede o tînără cu șorț alb și o cutie de lac alb, atîrnată de umăr.

— Doriți înghețată populară ? întrebă ea, dar deodată țipă de spaimă.

Pentru că, dacă-i să vorbim drept, oricine ar fi fost în locul ei tot atît de rău s-ar fi speriat.

Într-adevăr, ce răspuns se aştepta să primească orice vînzătoare de îngheţată la întrebarea ei ? „Cu plăcere ! Două porţii, vă rog !” Sau, în cel mai rău caz : „Nu, mulţumesc, mai bine nu !”

Numai că, închipuiţi-vă, bătrînelul acela, cu pălăria de paie tare, auzind întrebarea cuviincioasă a vînzătoarei, se roşise deodată ca racul, ochii i se umpluseră de vine sîngerii şi, zbîrlindu-se ca o fiară, se aplecase şi-i declarase, plin de ameninţări :

— Vrei să mă omori cu blestemata asta de îngheţată ?! Nu şi nu ! N-ai să izbuteşti, mizerabilă creatură ! M-am săturat pe vecie din numai cele patruzeci şi trei de pachete de îngheţată pe care eu, prost bătrîn, le-am consumat la circ ! Cît pe-aci să mă văd transferat la strămoşii mei ! Cutremură-te, nenorocito, că am de gînd să te prefac pe dată în cea mai scîrboasă dintre broaştele rîioase!...

Şi bătrînul făcu un salt, ridicîndu-şi deasupra capului mîinile negricioase şi zbîrcite. Deodată însă, băiatul de lîngă el — cel cu sprîncenele ieşite de soare şi faţa pistruiată — i se agăţă de braţ, strigînd îngrozit :

— Fata nu e de vină ! Te-ai îmbolnăvit fiindcă te-ai îndopat cu îngheţată ! Aşa că te poftesc să stai jos şi să nu mai faci prostii !

— Aud şi mă supun — răspunse bătrînul, plecat, lăsîndu-şi braţele în jos şi aşezîndu-se pe locul lui.

Apoi spuse apăsător vînzătoarei, care nu-şi revenise încă din spaimă :

— Poţi pleca ! Te iert ! Mergi în pace şi fii recunoscătoare pînă la capătul zilelor tale acestui tînăr care ţi-a salvat viaţa !

Pînă la terminarea meciului, fata cu îngheţata nu s-a mai arătat prin partea aceea a tribunei.

Între timp, stadionul clocotea de viața sărbătorească, zbruciumată, a zilelor în care se dispută meciuri decisive. Valuri de muzică se revărsau din difuzoare, cele optzeci de mii de spectatori din tribune discutau cu aprindere perspectivele jocului și cerul răsuna de zumzetul glasurilor omenеști, zumzet atît de specific, atît de deosebit de orice alt zgomot. Toți așteptau cu nerăbdare începutul partidei.

Și iată că, în cele din urmă, pe verdele de smarald al peluzei, urmat de cei doi arbitri de tușe, apăru arbitrul de centru. Ținea în mînă o minge sortită să rabde în ziua aceea lovitură după lovitură și să străbată kilometri pe pămînt și în aer, ca apoi, nimerind de cîteva ori într-o poartă oarecare, să hotărască care din cele două echipe va ieși învingătoare. Arbitrul o așeză în centrul peluzei, cele două echipe ieșiră din vestiar în pas alergător și se alinieră una în fața celeilalte, iar căpitanii își strînseră mîna. Se trase la sorți spre a se vedea care echipă va juca cu fața la soare. De data aceasta, poziția nefavorabilă reveni echipei asociației sportive „Dalta”, spre marea mulțumire a echipei „Șaiba” și a suporterilor ei.

— Nu crezi tu, o, Volka, că ar fi trebuit să explici nedemnei tale slugi ce vor face cu această minge cei douăzeci și doi de tineri atît de simpatici inimii mele? se informă Hottabîci, plin de respect.

Dar Volka, nerăbdător, se mulțumi să dea din mînă. Adică: „Las' c-o să vezi și singur!”

Tocmai în clipa aceea, un jucător din echipa „Dalta” aplică mingii o lovitură răsunătoare, cu vîrfu bocancului, și meciul începu.

— Să fie oare cu putință ca acești douăzeci și doi de tineri atît de plăcuți, să se vadă nevoiți să alerge pe un cîmp atît de întins, să cadă, să se lovească, să se împingă între ei, ca pînă la urmă să nu aibă putința de a se juca decît cîteva clipe cu această minge, care arată atît de jalnic? Și cînd te gîndești că toate acestea sînt pricinuite numai de faptul că există o singură minge pentru toți! bombăni Hottabîci, nemulțumit, după cîteva minute.

Dar Volka, furat de joc, nu-i răspunse. Nu-i ardea de Hottabîci. „Șaiba”, atacînd, pusesese stăpînire pe minge și se apropia de poarta „Daltei”!

— Știi ce, Volka? șopti Jenea la urechea prietenului său. Mare noroc avem că Hottabîci nu se pricepe la fotbal! Altfel, cine știe ce figuri ne-ar fi făcut!

— Da, da, ai dreptate... — dădu din cap Volka, dar deodată scoase un țipăt și sări în sus.

O dată cu el, săriră în picioare, vuind ca o mare zbuciumată, și toți ceilalți optzeci de mii de spectatori.

Arbitrul fluieră cu desperare, acțiune absolut inutilă, deoarece și fără fluierul său, jucătorii încremeniseră pe loc!

Pentru că se întîmplase ceva unic în istoria fotbalului! Un fenomen absolut inexplicabil din punctul de vedere al legilor naturii! De undeva, din văzduh, picaseră pe stadion și se rostogoliseră printre jucători douăzeci și două de mingi de culori vii, toate făcute din cel mai bun marochin!

— Neobrăzare! Huliganism! Care-i măgarul care face glume nesărate? strigau revoltați oamenii din tribune.

Bineînțeles, „măgarul” trebuia scos pe loc de pe stadion, dacă nu chiar dat pe mîna miliției! Partea proastă e că nimeni n-a putut să-i dea de urmă:

din toți cei optzeci de mii de spectatori, numai trei știau cine era vinovatul; iar acești trei spectatori erau moș Hottabîci și tinerii lui prieteni.

— Ce-i de făcut? șopti Volka, la urechea lui Hottabîci. Ai oprit tot jocul și i-ai lipsit pe „șai-biști” de un gol aproape marcat!

De altminteri, Volka adusese vorba despre ghi-nionul echipei „Șaiba” numai în treacăt, fără prea multă părere de rău, căci el personal era supporterul „Daltei”.

— Am crezut că fac bine — se dezvinovăți, tot în șoptă, Hottabîci. Credeam că o să le fie mai la îndemână jucătorilor, dacă fiecare va avea mingea lui, ca să poată juca pe acest cîmp întins.

— Of! Ce să mă fac cu tine? dădu descurajat Volka din mîini și, silindu-l să se așeze, începu să-i explice în grabă principiile de bază ale fotbalului. Îmi pare rău de un singur lucru: că „daltiștii” trebuie să joace cu soarele în față! În repriza a doua, cînd echipele vor schimba locurile, soarele n-o să mai supere pe nimeni! Așa că „șaibiștii” vor avea pe gratis un avantaj în plus — încheie Volka, care nutrea în sufletul său speranța că Hottabîci va ține seama de cuvintele lui.

— Da, da, adevărat! Este o nedreptate — recunoscu Hottabîci, și pe dată soarele se ascunse după un noruleț ușor, ca să nu mai reapară pînă la sfîrșitul meciului.

Între timp, mingile de prisos fuseseră ridicate, arbitrul notase timpul pierdut și meciul continuă.

De cînd primise explicațiile lui Volka, Hottabîci urmărea jocul cu un interes mereu crescînd. „Șai-biștii”, care pierduseră un gol sigur cînd cu isprava celor 22 de mingi, jucau nervos și trăgeau mereu pe lîngă poartă. Cît despre Hottabîci, chinuit de remușcări, se simțea vinovat față de ei.

Și așa s-a întâmplat ca simpatiile lui Volka Kostîlkov și ale lui Hassan Abdurrahman ibn Hottab să se despartă, ceea ce era fatal de altfel. Când primul radia de mulțumire (lucru ce se întâmpla ori de câte ori vreunul de la „Șaiba” trăgea greșit la poarta adversarului), fața bătrînului se întuneca, acoperită ca de un nor plumburiu. În schimb, cînd atacul „Daltei” dădea greș și mingea trecea pe lîngă poarta „Șaibei”, tabloul se schimba radical: Hottabîci rîdea de mulțumire, iar Volka se înfuria ca un taur.

— Nu înțeleg, Hottabîci, ce găsești de ris în toate astea? N-ai văzut că erau cît pe-aci să marcheze iar?

— Ce „erau” să facă dar n-au făcut, nu contează, o, scumpul meu Volka — îi răspundea Hottabîci, care pesemne auzise de undeva expresia asta.

Era prima lui luare de contact cu fotbalul și nu aflase încă de existența suporterilor. Când îl văzuse pe Volka mîhnit din pricina soarelui care bătea în ochii celor de la „Dalta”, crezuse că se află doar în fața unei manifestări a simțului de dreptate al băiatului. Habar n-avea că devenise între timp un suporter pasionat, după cum nici Volka habar n-avea de acest lucru. Tînărul nostru prieten era de altfel atît de absorbit de cele ce se petreceau pe peluză, încît nu mai vedea nimic în jur. Iată, așadar, pricina evenimentelor uluitoare care s-au petrecut în acea zi pe stadion.

Totul a început într-o clipă de supremă încordare. „Daltiștii” erau cît pe-aci să bage un gol în poarta „Șaibei”, cînd Volka se aplecă la urechea lui Hottabîci și-i șopti rugător :

— Hottabîci, drăguțule, lărgește puțin poarta „Șaibei”, cînd o să tragă „daltiștii” !

Hottabici se încruntă. La ce-i folosea „Șaibei” dacă poarta ar fi ceva mai largă?

— Pe mine nu mă interesează de loc „Șaiba”! „Dalta” ar avea însă de câștigat de pe urma acestei împrejurări!

Bătrînul nu-i răspunse nimic. „Daltiștii” continuau să bată pe alături. Dar după două-trei minute, un jucător mai vînjos — atacant la „Șaiba” — cu o lovitură clasică, bătu o minge drept în poarta „Daltei”, în strigătele entuziaste ale spectatorilor.

— Măi, Egorușka, măi! șopti portarul „Daltei” unui jucător din rezerva echipei cînd, pentru scurt timp, jocul se mută în careul „Șaibei”. Să-ți spun ceva, măi, dar te rog să nu rîzi de mine! Uite, sînt gata să jur că stîlpul porții noastre le dă „șaibiștilor” apă la moară...

— Ce face?!

— Nu, zău! Cînd au băgat golul, stîlpul din dreapta... pe cuvîntul meu de onoare!... s-a dat la o parte cu vreo cincizeci de centimetri și a lăsat mingea să treacă... Am văzut eu cu ochii mei!

— Mă, pune termometrul! spuse jucătorul de rezervă.

— Cui, stîlpului?

— Nu, mă, ție! Ai febră!

— Ptiu! scuipă portarul, jignit, repezindu-se să-și apere poarta.

„Șaibiștii”, ocolind cu dibăcie apărarea, se apropiau întins de poarta „Daltei”.

— Bum-m-m! Al doilea gol în trei minute! Și de fiecare dată, fără ca portarul „Daltei” să fi fost de vină cu ceva! Se luptase ca un leu. Dar ce putea să facă? Cînd mingea fusese trasă în poarta lui, bara de sus se ridicase singură tocmai cît trebuia ca să poată trece mingea, atingîndu-i din zbor vîrful degetelor!

Cui s-o spună? Și cine să-l creadă? Portarul, cuprins de deznădejde și frică — ca un copil rătăcit

noaptea în desişul unei păduri de netrecut — strigă, desperat, către Egoruşka :

— Văzuşi ?

— Cre... cred că am văzut — răspunse jucătorul de rezervă, bilbiindu-se. Dar parcă poţi spune cuiva aşa ceva ? Cine să te creadă ?

— Asta e ! Nu te crede nimeni ! întări trist portarul „Daltei”.

Tocmai atunci, în tribuna de nord mocnea în surdină un mare scandal.

Cu o clipă înaintea celui de-al doilea gol, Volka observase că Hottabici îşi smulsese într-ascuns un fir de barbă.

„Ce-o fi vrînd ?” se întrebasese el, cam îngrijorat, nebănuind însă ce evenimente se pregăteau pe peluză. La drept vorbind, abia mult mai tîrziu ghici adevărul... Lucrurile luau o întorsătură tragică pentru „daltişti” şi lui Volka nu-i prea păsa ce face bătrînul.

Cu toate acestea, al treilea gol în poarta „Daltei” lămurii situaţia !

Într-adevăr, se apropia sfîrşitul primei reprize şi se părea că roata norocului se întorsese de partea celor de la „Dalta”. Acum, jocul se desfăşura pe careul „Şaibei”. Trebuie să recunoaştem că „daltiştii” făceau exces de zel şi că cel mai bun atacant al lor trase, peste puţin, o minge formidabilă în colţul de sus al porţii „Şaibei”.

Toţi cei optzeci de mii de spectatori din tribune săriră în picioare, pradă unei emoţii de nedescris. Golul deschide scorul „Daltei” ! Volka şi Jenea, care ţineau amîndoi cu echipa asta, îşi făcură vesel cu ochiul unul altuia. Dar bucuria lor fu de scurtă durată, căci peste o clipă oftară crunt dezamăgiţi : mingea aceea atît de sigură se izbi de bara de sus a porţii cu atîta forţă, încît vui întreg stadionul !

Trebuie să vă atragem atenţia că bufnitura mingii se confundă cu ţipătul portarului, pe care bara porţii — lăsîndu-se pentru o secundă în jos — dacă

îi parase golul, îl pocnise în același timp în moalele capului.

Și, deodată, în mintea lui Volka se făcu lumină. Înțelese totul ! Înțelese și se îngrozi !

— Hassan Abdurrahman ibn Hottab ! rosti el, cu voce tremurîndă — ce înseamnă asta ? ! Știi prea bine că noi amîndoi, eu și cu Jenea, simpatizăm cu „Dalta” ! Dar, precum văd, tu ții cu „Șaiba” !

— Vai, binecuvîntate Volka, așa este ! recunosc trist bătrînul.

— Nu eu te-am scăpat oare din vasul de pămînt în care ai stat închis mii de ani ? continuă Volka, cu amărăciune.

— Tot ce spui tu, o, Volka, e limpede ca lumina zilei și tot atît de adevărat cum adevărat e că te așteaptă un viitor măreț ! îngîină Hottabîci, abia sușotit.

— Atunci, de ce ajuți „Șaiba” și nu „Dalta” ?

— Vai și amar mie ! Nu mai sînt stăpîn pe faptele mele ! exclamă Hottabîci, pocăit, și lacrimi mari i se rostogoliră pe fața zbîrcită. Ce să fac dacă vreau din tot sufletul să ciștige „Șaiba” ?...

XXIX. 'ATMOSFERA' SE ÎNCINGE

— Ia vezi — îl amenință Volka — să nu iasă scandal !

— Fie ce-o fi — răspunse Hottabîci, fatalist.

În aceeași clipă, portarul „Daltei” alunecă inexplicabil pe un loc cu desăvîrșire uscat, și scăpă a treia minge în propria sa poartă !

— A-a-a, așa ! scrișni din dinți Volka. Va să zică cu binele nu merge ! Dacă-i așa, stai !

Și, sărind pe bancă, strigă din răputeri, arătînd cu degetul spre Hottabîci, care ședea la picioarele sale.

— Cetățeni! Omul ăsta trișează tot timpul în favoarea „Șaibei”!

— Cum... Cine trișează?... Arbitrul?... Ce spune?... țipară cei din jur, emoționați.

— Nu, nu arbitrul! Nu e vorba de arbitru! Uitați-vă, bătrinelul ăsta trișează... Lasă-mă, te rog, în pace!

Aceste din urmă cuvinte se adresau lui Jenea care, speriat, îl trăgea de zor de mîneacă. Jenea își dădea prea bine seama că din cearta lui Volka cu Hottabîci nu putea să iasă nimic bun... Numai că Volka, deși vedea că nimeni nu-l ia în serios, nu se potolea!

— Cum adică? Bătrinelul ăsta de aici, din tribuna de nord, mută poarta? Ha-ha-ha! rîdeau toți cei din jur. O fi avînd în buzunar vreun buton cu care dirijează poarta de la distanță! Nu cumva tot el a aruncat mai adineauri mingile pe peluză?

— Tot el! strigă Volka, întăritat, stîrnind noi explozii de rîs.

— Dar cutremurul din Chili, nu cumva o fi tot isprava lui? Ha-ha-ha! Ho-ho-ho! Hi-hi-hi!

— Nu, în Chili n-a fost el! îi lămuri foarte conștiincios Volka. Cutremurul din Chili se datorează unor deplasări catastrofale de straturi de pămînt, ceea ce a fost caracteristic pentru cutremurul din Chili. Iar el a ieșit abia de curînd dintr-o cofă...

— Uite ce, prietene — îl întrerupse binevoitor un suporter mai în vîrstă, cînd rîsul general se mai domoli — după mine, în cofă te bagi dumneata! Te faci de rîs! Nu vorbi prostii și lasă-ne să urmărim jocul! Acolo, vezi bine, se petrec lucruri formidabile! Sintem destul de sătui de ce vedem și fără tine! (Cetățeanul ținea cu „Dalta”).

Într-adevăr, nu mai erau decît unsprezece minute pînă la pauză, iar scorul era de 14:0 în favoarea „Șaibei”!

Cu jucătorii „Daltei” se petreceau niște lucruri extrem de ciudate. Uitaseră parcă cele mai ele-

mentare reguli de joc ! Pasau ca niște începători, ba chiar ca niște începători timpii ! Cădeau la tot pasul, ca și cum abia acum învățau să umble. Ca să nu mai vorbim de apărarea absolut inexistentă ! Chiar și cei mai combativi dintre acești emerți fotbaliști săreau speriați într-o parte cînd vedeau mingea venind spre ei, ca și cum inofensivul balon ar fi fost o bombă gata-gata să explodeze !

15 : 0 !

16 : 0 !

18 : 0 !

23 : 0 !

În medie, la fiecare patruzeci de secunde, o altă minge nimerea în poarta „Daltei”.

Dar portarul ? Ce făcea portarul ? De ce își lipise obrazul de stîlpul lateral al porții și striga : „Aoleu, mamă !” ori de cîte ori se trăgea în poarta lui ? De ce ieșea din poartă, îngîndurat, tocmai acum, în momentul hotărîtor, cînd lupta se întea lîngă careul de 16 m ?

— Huo ! Rușine-e ! urla publicul din tribune. E scandalos ! Ce joc mai e și ăsta ?

Dar el, vestitul portar, ieșea din poartă cu pas sovăielnic ori de cîte ori se apropiau „șaibiștii” !

— Ce-i cu tine ? îl ocări jucătorul de rezervă uluit. Ai înnebunit, sau ce ?

Portarul îi răspunse gemînd :

— Am înnebunit ! Parcă mă trage cineva de guler ! Mă opun cît pot, dar ceva mă tot împinge afară din poartă ! Aș vrea să mă avînt spre minge, dar mă lipesc de stîlpul porții cu atîta putere, că nu mă pot desprinde !

— Vai de tine, Grișa !

— Ce să mai vorbim !..

Numai că, la un moment dat, „daltiștii” izbutiră să spargă frontul atacului și apărarea „Șaibei”, mîinînd furioși mingea spre poarta adversă.

Apărarea „Șaibei”, moleșită de faptul că nu avu-
sese pînă atunci ce apăra, n-a mai fost în stare să
pornească o acțiune încheiată pentru a para ne-
așteptata primejdie. Ca să vă dau un exemplu,
aflați că portarul lor ședea liniștit pe iarbă și mînca
semințe ! Pînă să se îndure să sară în picioare — se
înecase înghițind semințele nemestecate — „dal-
tiștii” duceau vertiginos mingea drept în centrul
porții lipsite de apărare !

— Hottabîci, dragă, ajută-i pe „daltiști” ! Fă-i să
marcheze ! implora Volka.

Dar Hottabîci făcu pe surdul și mingea, de unde
pînă atunci zburase drept spre centrul porții, o coti
frumușel și cu totul pe neașteptate spre bara stîngă,
izbind-o cu atîta putere, încît ricoșă și o luă îna-
poi, străbătînd toată peluza și ferindu-se cu griiă
de „daltiștii” din calea sa, ca și cum ar fi fost vie,
ca apoi să nimerească în mult încercata poartă a
„Daltei” !

24 : 0 ! Uluitor scor pentru două echipe egale ca
putere !

De data asta, Volka își ieși definitiv și irevoca-
bil din fire.

— Îți poruncesc să încetezi odată pentru tot-
deauna cu bătaia asta de joc ! șuieră el la urechea
lui Hottabîci. Auzi ? Imediat ! Dacă nu, rup pe veci
prietenia cu tine ! Alege : eu ori „Șaiba” !

— O, Volka, doar și tu ești mare amator de
fotbal ! De ce oare nu mă-nțelegi ? îl imploră bă-
trînul.

Citind însă pe chipul tînărului său prieten că
de data asta prietenia lor risca să ia un tragic sfîr-
șit, șușoti :

— Aștept plecat poruncile tale !

— Ce-s de vină „daltiștii” că ții cu „Șaiba” ?
I-ai făcut de rîs în fața întregii țări. Procedează în
așa fel ca să se creadă că pierderea de azi nu e
din vina lor !

— 'Aud și mă supun, ă, tinere portar al inimii mele !

Nici nu încetă bine să răsunе fluierul arbitrului principal, anunțînd pauza, că toți cei unsprezece jucători ai echipei sportive de amatori „Dalta” începură în cor să strănute și să tușească.

Aliniindu-se cu chiu cu vai în monom și abia-abia tîrîndu-și picioarele, se îndreptară plouați, în trap mărunț, spre vestiar, strănutînd, smiorcîndu-se și tușînd din mers.

Puțin după aceea fu convocat medicul echipei : toți jucătorii „Daltei” se simțeau rău ! Medicul le luă pulsul, îi puse să-și scoată tricourile, îi căută în gură și, la rîndul lui, trimise după arbitrul principal.

— Uite ce e, Luka Evghenievici ! Trebuie să suspendăm jocul ! Scorul de azi să fie anulat !

— Cum așa ? ! De ce ? se miră arbitrul.

— De ce ? repetă medicul, uluit. Pentru că echipa „Dalta” nu mai poate juca cel puțin șapte zile de azi înainte ! Toți coechipierii ei, de la primul pînă la ultimul, sînt bolnavi !

— Bolnavi ? ! Dar ce au, doctore ?

— O boală cum nu se poate mai ciudată, Luka Evghenievici. Deși adulți, toți cei unsprezece tovarăși din echipa „Dalta” au contractat în același timp o boală a copilăriei : au pojar ! N-aș fi crezut așa ceva nici în ruptul capului, dacă nu i-aș fi examinat chiar eu, personal, și încă foarte atent...

Așa se încheie acel meci, unic în istoria fotbalului, meci în care un suporter a avut posibilitatea să influențeze, în mod activ, mersul competiției ! Și, după cum vedeți, influența lui a dat loc numai la încurcături !

Iar excepționalul și rarul caz, din punct de vedere medical vorbind, de îmbolnăvire simultană a unsprezece sportivi adulți de pojar — și încă pentru a doua oară în viața lor — dar care, ne vedem siliți să adăugăm, s-au trezit peste noapte sănătoși

tun — a fost tratat pe larg în articolul cunoscutului profesor, doctor I. I. Kokliuș. Articolul a apărut în revista medicală „Kori i Hvori”, sub titlul: „Asta-i bună!” și s-a bucurat de un succes atît de răsunător, încît mi-a fost absolut cu neputință să obțin în bibliotecile publice acest număr din revistă, pentru că trece din mînă-n mînă. Așa că, dragi cititori, vă sfătuiesc nici să nu-l mai căutați, dacă nu vreți să vă pierdeți degeaba timpul, fiindcă n-o să-l găsiți.

XXX. ÎMPĂCAREA!

Cum n-a mai fost nevoie de el, norulețul care ascunsese soarele dispăru după orizont și vremea se încălzi din nou. Optzeci de mii de spectatori părăsiră stadionul, scurgîndu-se fără grabă prin îngustele pasaje de beton ale tribunelor. Oamenii nu erau zoriți; toți ardeau de dorința de a discuta neobișnuitele împrejurări în care se desfășurase meciul, terminat într-un mod atît de ciudat. Lumea se pierdeă în ipoteze, care mai de care mai năstrușnice. Dar nici cele mai fertile imaginații n-ar fi fost în stare să zămislească ceva care să se apropie cît de cît de adevărata cauză a eșecului acestei competiții.

Dintre toți, numai trei oameni tăceau. Trei oameni părăsiră tribuna, muți ca peștii, se urcară la fel de muți în troleibuzul ticsit de lume și coborîră, tot fără un cuvînt, în stația Ohotnîi Read, de unde porniră spre casele lor.

— Nu-î așa că fotbalul este un joc frumos? îndrăzni în cele din urmă Hottabîci să rupă tăcerea.

— Mda — mormăi Volka, pe sub nas.

— Cît de plăcută trebuie să fie clipa în care o minge trasă de tine izbește drept în poarta adver-

sarului ! continuă bătrînul, din ce în ce mai descurajat. Nu-i așa, o, Volka ?

— Mda — mormăi acesta din nou.

— Tot mai ești supărat pe mine, o, portar al inimii mele ? Mor dacă nu-mi răspunzi numaidecît !

— Mă mai și întrebi ! îi răspunse Volka cu un glas cumplit, dar adăugă, ceva mai moale : Ce de încurcături ne-ai făcut, Hottabîci ! Am să țin minte cît oi trăi ziua asta ! De unde și pînă unde, mă rog, ai devenit un suporter atît de înflăcărat ? Să știi că nu mai merg niciodată cu tine la meci, și nici de biletele tale nu mai am nevoie.

— Cuvîntul tău e lege pentru mine — răspunse grăbit Hottabîci, foarte fericit că scapă numai cu atîta. Am să mă mulțumesc să-mi povestești din cînd în cînd despre meciurile de fotbal la care vei lua parte !

Și cei doi își continuară drumul, buni prieteni ca și mai înainte.

Ajunși aproape de casa lui Volka, auziră zarvă, plîsete.

— Poftim, iar începe ! spuse Volka. Seriojka Guiț dă o nouă reprezentație !

— Reprezentație ? întrebă Hottabîci. E actor ?

— Nu, e derbedeu — răspunse Volka. Cîte pătimesc bieții copii de la el !

XXXI. MINUNEA DE LA MILIȚIE

După vreo zece minute, în camera ofițerului de serviciu de la respectiva secție de miliție intrară, unul după altul, ținîndu-se strîns de mînă, cinci băiețandri între unsprezece și paisprezece ani.

— Cine e de serviciu aici ? întrebă Sereojca, zis și Guiț, cel mai în vîrstă dintre ei.

— Eu — răspunse un sublocotenent de miliție, care ședea lîngă grilajul de lemn. Ce doriți ?

— Am venit la dumneavoastră, tovarășe sublocotenent — începu Sereojka, cu o adîncă descurajare în glas, apropiindu-se de el, urmat de tolanțul de copii — ca să ne încheiați un proces verbal...

— Cum așa?... Proces-verbal? I... Pentru ce, mă rog, să vă închei proces-verbal?

— Pentru huliganism, tovarășe sublocotenent — răspunseră toți copiii într-un singur glas, continuînd să se țină de mîină ca la horă.

— Ia plecați de-aici! dădu supărat din mîină ofițerul. Hai! Nu mă țineți de vorbă, că am de lucru! Vă arde de glumă! Ștergeți-o, dacă nu vreți să vă fac într-adevăr un proces-verbal...

— Făceți-ne, tovarășe sublocotenent! Că noi asta vrem. Pe cuvîntul nostru că ne-am purtat ca niște derbedei!

— Așa ceva n-am pomenit în viața mea!... Ce strengari cu înalt grad de conștiință! rîse ofițerul de serviciu. Hai, plecați de-aici pînă mai e timp!

— Dar noi nu avem înalt grad de conștiință! N-am venit de bunăvoie aici... Ne-a trimis un bătrînel. Încheiați-ne, vă rog, proces-verbal, că altfel sîntem osîndiți să ne ținem de mîină toată viața!

— Asta de unde ați mai scos-o? pufni în rîs sublocotenentul.

— Tot bătrînelul acela ne-a spus că...

— N-aveți decît să nu vă mai țineți de mîină! le porunci sever sublocotenentul.

— Nu putem, tovarășe ofițer de serviciu! răspunse trist Sereoja Guiț. Am mai încercat, dar degeaba! Așa ne-a spus și bătrînul, că pînă nu ne faceți proces-verbal, o să ne ținem unul de altul de parc-am avea mîinile lipite. Și ne-a mai spus că ori de cîte ori o să ne apucăm iar de prostii, la fel o să ni se întîmple... Că noi, la început, cînd ne-a spus să nu facem prostii, am rîs de el...

— Mare rușine să rîzi de bătrîni! îi certă ofițerul de serviciu.

— Îhî... Atunci ne-a poruncit să venim singuri încoace și să anunțăm miliția, că el, zice, n-are timp. Și noi am venit !

— Dacă așa stau lucrurile... — spuse sublocotenentul zîmbind neîncrezător, și le încheie un proces-verbal în regulă, pe care-l semnă... Gata ! Acum desfaceți-vă mîinile !

— Nu putem, tovarășe sublocotenent. Pesemne ați uitat să faceți ceva — spuse Sereoja.

— Ai dreptate — se miră sublocotenentul. Am uitat să pun punct !

Și puse jos, lîngă semnătură, un punct de toată frumusețea. În clipa următoare, copiii răsufară ușurați : li se dezlipiseră în fine mîinile !

— Să spuneți părinților voștri să treacă mîine pe-aici !

— Bine — mormăi Sereoja. Știm asta, că nu sîntem copii... Nu e prima dată, că...

— Bun ! Dar, ia spuneți-mi și mie cum îl cheamă pe bătrînelul acela ? le strigă din urmă ofițerul de serviciu.

— Nu știm... Nu stă pe strada noastră. Era cu un băiat și băiatul îi spunea... avea un nume așa ciudat... Potapîci, parcă... Ba nu, altfel...

— Minunat bătrîn ! oftă ofițerul de serviciu, trăgînd din țigară. Măcar de-ar fi cît mai mulți Potapîci de-ăștia pe lume !...

XXXII. UNDE SĂ-L CĂUTĂM PE OMAR ?

Cine ar fi crezut, privind înfloritorul chip al lui Hottabîci, că nu de mult moșul fusese atît de grav bolnav ?

O ușoară roșeață îi acoperea obrazul smead, pasul îi era sprinten și ușor ca mai înainte, un zîmbet larg îi lumina fața cu priviri deschise și naive.

Și numai cine îl cunoștea cum îl cunoștea Volka, observa că-l frământa un gând tainic. Una-două, bătrînul djinn slobozea cîte un oftat adînc, zbîrlindu-și barba cu mîinile și din cînd în cînd o lacrimă scăpa din ochii lui cinstiți și prietenoși.

Volka se făcea că nu vede nimic din toate astea. N-ar fi vrut să-l tulbure cu întrebări nelalocul lor, convins fiind că, pînă la urmă, Hottabîci o să-i mărturisească singur ce gînduri triste îl rod. Ceea ce s-a și întîmplat.

— Dorul și jalea îmi sfîșie bătrîna inimă, o, nobil salvator al djinnilor ! îi spuse într-o seară Hottabîci, în apusul marelui ce scâldea în trandafiriu apele domoale ale riului Moscova. 'Amintirea bietului meu frate, dispărut nu știu unde, grija sortii sale îngrozitoare și fără de scăpare nu-mi dă pace ! Și cu cît cuget la el, cu atît mă bat gîndurile să pornesc mai degrabă în căutarea lui ! Cum ai privi tu, înțeleptule Volka ibn Aleoșa, o atare expediție ? Dacă îmi întîmpini cu bunăvoință propunerea, n-ai vrea să mă ferecești, împărțind cu mine toate bucuriile și primejdiile acestor cercetări pe care vreau să le pornesc ?

— Și unde vrei să-ți cauți fratele ? întrebă foarte serios băiatul, care se obișnuise să primească liniștit orice propunere cît de neașteptată din partea lui Hottabîci.

— Ții minte, o, Volka, cînd ți-am mai povestit, la începutul fericitei noastre cunoștințe, că djinnii lui Suleiman l-au aruncat pe fratele meu, închis într-un vas de aramă, într-una din mările dinspre miazăzi ? Acolo, lîngă țărmurile însorite, trebuie să-l căutăm pe Omar Iusuf !

Perspectiva de a porni într-o călătorie pe mările sudice îi surîse lui Volka.

— Bine — spuse el — sînt de acord. Plec cu tine. Cu alte cuvinte, te voi urma, drag prieten. Bine ar fi... — și aici Volka șovăi.

Dar Hottabîci, înveselindu-se deodată, îi suflă :

— ...să-l luăm cu noi și pe excelentul nostru prieten Jenea ibn Kolea ! Oare ți-am înțeles bine gândul, o, bunul meu Volka ibn Aleoșa ?

— Îhî !

— Nu m-am îndoit o clipă măcar de aceasta ! încheie Hottabîci.

Se hotărîră pe loc să pornească peste cel mult două zile în căutarea nefericitului frate al lui Hottabîci. Dacă problema termenului de plecare n-a provocat nici o discuție, s-au ivit destul de serioase neînțelegeri — și aceasta cu totul pe neașteptate — în ceea ce privește mijloacele de locomoție indicate pentru călătorie.

— Să plecăm cu covorul zburător — propuse Hottabîci. O să încăpem foarte bine toți trei !

— A, nu ! se împotrivi hotărît Volka. Eu unul nu mai merg cu covorul zburător. Îți foarte mulțumesc ! Mi-ajunge zborul în Benham. Nu mai vreau să tremur iar ca un ciine !

— O să mă îngrijesc de o haină caldă pentru tine, o, binecuvîntate Volka ! Și, dacă aceasta-ți va fi pe plac, în tot timpul zborului, pe covor va arde un foc nestins, la care să ne putem încălzi.

— Nu, și nu, și nu, și nu ! i-o reteză Volka. Nici vorbă de covor zburător. Să plecăm mai bine pînă la Odessa cu trenul, iar de acolo...

Și Volka începu să le expună planul călătoriei, plan pe care Hottabîci îl primi fără obiecțiuni. Iar Jenea, inițiat peste o jumătate de ceas în toate amănuntele itinerarului, fu pur și simplu încîntat.

XXXIII. SĂ MAI AȘTEPTĂM...

Pînă la gară, călătorii noștri n-au întîmpinat nici o greutate, bineînțeles dacă trecem cu vederea cele întîmplate la urcarea în autobuz !

Să vedeți cum a fost! Autobusul venise arhiplin, Volka și cu Jenea apucaseră să se urce, cedept cu destulă greutate, iar Hottabici tocmai ridicase piciorul ca să-l pună pe treaptă, cînd, deodată, taxatorul scoase capul prin fereastra deschisă și strigă, autoritar :

— Cetățeni, nu mai sînt locuri ! Pornim !

Și fiindcă i se păru că vorbele lui nu prea fac impresie asupra unui bătrînel cu pălărie de paie, adăugă, anume pentru el :

— Hai să mai așteptăm, cetățene !

Bătrînul se uîță la taxator cam mirat, dar își trase piciorul de pe treaptă și rosti, foarte mișcat :

— O, domnul meu, dacă îți face plăcere, mă simt onorat, și rămîn, deși sînt foarte grăbit să plec în căutarea nenorocitului meu frate !

Taxatorul, care apucase să dea semnalul de plecare, se pomeni, printr-un fenomen absolut inexplicabil, în mijlocul străzii, alături de bătrînul care îi făcea o plecăciune adîncă, și rămase, complet uluit, cu ochii la autobusul ce dispărea după cotitură !

— Îndrăznesc să vă exprim adîncă mea convingere, o, mult stimat necunoscut, că noi amîndoi vom petrece minunat pînă la sosirea următorului autobus — îi spuse Hottabici taxatorului încremenit.

Dar nenorocitul, venindu-și în fire, o luă la fugă, țipînd ca desperat, după mașina pe care o părăsise atît de neașteptat.

— Oprește ! Oprește ! striga el, alergînd de-i sfîrșiau călcîiele, ținîndu-și din fugă geanta grea, în care zăngăneau monedele de argint și de aramă. Opriți autobusul, oameni buni !..

Uluit de ciudata purtare a taxatorului, Hottabici privea curios în urma lui, iar cînd omul pieri după cotitură, unde-l aștepta autobusul oprit de Volka, o luă și el la fugă, îl ajunse ușor din urmă și apucă să se urce în mașină, chiar înaintea lui.

Autobusul își văzu mai departe de drum, iar Hottabici, aplecîndu-se spre amicii săi, șopti pri-

vind dojenitor la taxatorul care încă nu-și venise în fire :

— Ciudat om mai e și individul ăsta ! Nu l-am poftit eu ! Singur, adică din propria lui inițiativă, mi-a spus : „Hai să mai așteptăm, cetățene !” Eu m-am mirat, e drept, dar m-am și bucurat că am dat peste un suflet nobil și apropiat, gata să-mi țină de urît, ca să nu mă plictisesc pînă ce vine autobuzul următor ! Dar i-a fost de ajuns ca mașina să pornească și să se vadă în stradă, alături de mine, ca să-și schimbe gîndul și, lăsîndu-mă singur, să se repeadă după autobuz. Ciudat, foarte ciudat ! încheie Hottabîci, uitîndu-se cu milă la bietul taxator.

— Dar ce, crezi că voia să rămînă cu tine ? încercă Volka să-i explice. Cînd a spus „Hai să mai așteptăm !”, n-a vrut să spună că stă cu tine, ci, dimpotrivă, că el pleacă și tu rămii !

Hottabîci înțelese însă în felul lui explicațiile lui Volka și, uitîndu-se ponciș la taxator, rosti, bosumflat :

— Aha ! Înțeleg acum ! Omul ăsta nu e numai foarte ciudat, dar și fățarnic !

XXXIV. CE ARE DE SPUS ÎNSOȚITORUL VAGONULUI MOSCOVA-ODESSA DESPRE CELE PETRECUTE PE DISTANȚA MARÎ MALÎI-IAROSLAVEȚ

(Povestit de sus-pomenitul însoțitor
schimbului său, care dormea în
timpul acestei întîmplări.)

— Te-am trezit, Kuzma Egorîci, pentru că în vagonul nostru s-a petrecut ceva foarte ciudat !

Înțelegi ? Făceam, după cum mi-e datoria, paturile tuturor pasagerilor. Am făcut patul și în com-

partimentul nr. 7, dar, tocmai cînd să întind cearșafurile, văd că înăuntru se află un bătrînel cu barbă mare și cu o pălărie de paie, așa cum se purta înainte de revoluție. Cu el mai erau doi băiețași, cam de aceeași vîrstă. Cel puțin așa mi s-a părut mie. Și, înțelegi, nici urmă de bagaje ! Călătoreau, adică, cu mîinile goale !

Unul din băieți — era bălan și cu pistrui — m-a întrebat : „Tovarășe — zice — unde e vagonul restaurant ?”

I-am răspuns : „Din păcate — zic — n-avem vagon restaurant. Mîine dimineată vă putem servi ceai cu pesmeți.”

Se uită băiatul la bătrîn, se uită și bătrînul la băiat, și-i face cu ochiul. Atunci băiatul îmi spune : „Mulțumesc, dacă nu e vagon restaurant, ne-om descurca noi și fără ceaiul dumneavoastră !”

Îmi zic : „Interesant ! Cum o să puteți răbda voi pînă la Odessa, fără ceaiul meu ?” Ies din compartiment și trag ușa după mine, dar am grijă s-o las puțin crăpată.

În vagonul meu, toți pasagerii se culcaseră. Cred că de mult se întorseseră pe partea ailaltă, numai cei din compartimentul acela, nr. 7, șopoiau într-una. Ce anume discutau, nu puteam desluși, dar îi auzeam că tot vorbesc ceva.

Apoi, deodată, ușa compartimentului se deschide și bătrînul scoate nasul afară, pe coridor. Pe mine nu m-a văzut... Ce crezi, Kuzma Egorîci, că face ? Îți dau cuvîntul meu că nu mint ! Și-a scos pălăria aia de paie din cap și și-a smuls din barbă un smoc de păr ! Să mă trăsnească aici pe loc dacă te mint !

„Vai de mine ! îmi zic. E nebun ! Ferice de mine ! Să dau de un nebun, tocmai cînd sînt de serviciu...”

Tac și aștept să văd ce-o să facă mai departe.

Mai departe, ce să vezi, Kuzma Egorîci ? Se apucă bătrînul să rupă smocul de păr pînă-l face praf, și aruncă scîrboșenia pe podea, mormăind

mereu ceva pe sub nas. Văzînd asta, aş fi jurat că pasagerul ăsta bătrîn nu-i normal! Aşa că, mi-am zis eu, trebuie să-l dau jos la Briansk! Uf, gîndesc, o să facă un tărăboi! Dacă-l apucă furiile, începe să se dea la oameni, să spargă geamurile...

Mă uit la el. Nu. Nu se da la nimeni! Sta liniştit şi mormăia într-una. Şi după ce a mormăit ce a mormăit, a intrat iar în compartimentul lui. Apoi, deodată aud că lipăie cineva pe coridor. Venea cineva care umbla desculţ. Dar nu venea în faţa mea, ci în spate. Ce-mi zic eu? „Să ştii că s-a urcat cineva de pe platformă în vagon!” Dar stam şi mă miram singur, fiindcă, precum mă ştii, închid totdeauna uşile în timpul mersului!

Întorc capul, mă uit şi... Uite, pe cuvîntul meu, Kuzma Egorîci, pe cuvîntul meu de om cinstit că nu te mint... Văd că vin dinspre platformă patru găligani arşi de soare ca nişte vilegiaturişti de la mare. Dar asta nu-i încă nimic! Găliganii erau goi puşcă! Aveau doar cîte un petic pe şolduri, şi atîta tot! Şi desculţi pe deasupra, frate!

Ies din compartimentul nostru şi le spun:

„Cetăţeni, se vede că aţi greşit vagoanele. Vagonul acesta este internaţional, şi toate compartimentele sînt ocupate.”

Dar ei, în cor:

„Taci, păgîne! Ştim noi unde mergem! Avem treabă aici, în vagonul ăsta.”

Le spun:

„În cazul ăsta, cetăţeni, vă rog, biletele dumneavoastră!”

Dar ei, tot în cor

„Nu ne mai bate la cap, străine, că ne grăbim la domnul şi stăpînul nostru!”

Zic:

«Mă mir că-mi spuneţi „străine”! Sînt cetăţean sovietic şi mă aflu-n ţara mea. Una la mină. Iar a doua e că de cînd cu Revoluţia din Octombrie, nu mai avem „domni”!»

Dar mai marele lor se răţoieşte :

„Să-ţi fie ruşine, necredinciosule ! Te foloseşti de prilejul că avem mâinile pline şi că, deci, nu te putem omori pentru nebuneasca ta îndrăzneală ! Asta — zice — nu-i cinstit din partea ta.”

Şi abia atunci observ că toţi patru găliganii aceia în pielea goală, abia-abia pridideau să care la mîncăruri şi bunătăţi ! Unul ţinea o tavă grea, iar pe tavă un miel întreg, prăjit, cu orez. Altul un cogeamite coş cu mere, pere, caise şi struguri, deşi — ia seama, Kuzma Egorici — deşi, zic, pînă la vremea acestor fructe mai e aproape o lună ! Al treilea purta pe cap un vas... un fel de ibric turcesc... şi după miros mi-am dat seama că trebuie să fie o băutură, un vin oarecare... Cred că era Riesling. Iar al patrulea ţinea în fiecare mîna o tavă cu prăjituri şi pateuri. Îţi mărturisesc că am rămas cu gura căscată ! Mai-marele găliganilor zice :

„Mai bine ne-ai arăta, necredinciosule, unde este compartimentul nr. 7. Sîntem grăbiţi să îndeplinim porunca.”

Abia atunci încep eu să mă dumeresc :

„Ia spuneţi-mi, cum arată stăpînul vostru ? întreb eu. N-o fi un bătrînel cu bărbuţă ?”

Zice :

„Întocmai ! El este acela pe care îl slujim.”

Îi duc la compartimentul nr. 7. Pe drum le spun :

„Va trebui să-l amendez pe stăpînul dumneavoastră ! Călătoriţi cu trenul fără bilete. De mult sînteţi în serviciu la el ?”

Mai-marele îmi răspunde :

„De trei mii cinci sute de ani.”

Eu, bineînţeles, cred că n-am auzit bine, şi-l mai întreb o dată :

„Cîţi ani zici ? De cîţi ani ?”

El :

„De cîţi am zis, de atîta îi slujim ! Trei mii cinci sute de ani.”

Și ceilalți trei dau din cap. Adică, îi dădeau dreptate mai-marelui lor!

„Vai de mine! îmi zic. Nu era de ajuns un singur nebun! M-am mai procopsit cu patru!”

Le vorbesc, totuși, ca unor pasageri normali:

„Ce porcărie o mai fi și asta? zic. Îl slujiți de atîta amar de ani, și stăpînul vostru n-a fost în stare să vă cumpere cel puțin o salopetă! Umblați, doamne iartă-mă, în pielea goală!”

Mai-marele îmi răspunde:

„N-avem nevoie de salopete. Nici nu știm ce-s alea.”

Le spun:

„Mi se pare cam ciudat să aflu asta de la un om cu o vechime atît de respectabilă în producție! Pesemne nu sînteți de aici? Unde domiciliați?”

Îmi răspunde:

„Venim direct din 'Arabia.”

„Atunci am înțeles totul! zic. Iată compartimentul nr. 7. Bateți și intrați.”

Deodată iese bătrînelul și „colaboratorii” lui îi cad în genunchi și-i întind mîncărurile și băuturile. Atunci eu trag pe bătrîn deoparte și-i spun:

„Cetățene, cetățenii aceștia sînt colaboratorii dumneavoastră?”

„Da, ai mei!”

Îi spun:

„Călătoresc fără bilete! Așa că am să le aplic o amendă. Sînteți de acord s-o plătiți?”

Bătrînul zice:

„Sînt de acord. Chiar acum! Numai să-mi spui ce-i aia amendă?”

Văd că bătrînul e destul de liniștit și-i explic în șoaptă:

„Unul din angajații dumneavoastră a cam innebunit: susține că se află în serviciul dumneavoastră de trei mii cinci sute de ani. Cred că vă dați singuri seama că e cam într-o ureche!”

Dar bătrînul îmi răspunde:

„Ba nu-mi dau seama de loc, fiindcă nu minte! E adevărul adevărat! Mă servește de trei mii cinci sute de ani. Poate chiar ceva mai mult, întrucît — zice — aveam vreo două sute-două sute treizeci de ani cînd au trecut în serviciul meu.”

I-am zis și eu bătrînului :

„Vă rog să nu vă mai bateți joc de mine, că nu stă bine la vîrsta dumneavoastră! Și plătiți imediat amenda! De nu, îi dau jos din tren la prima stație! Și-apoi, trebuie să vă spun că-mi păreți carecum suspect! Ați pornit la un drum atît de lung fără bagaje!”

Bătrînul mă-ntreabă :

„Ce sînt alea bagaje?”

Iar eu îi răspund :

„Boccele, geamantane și așa mai departe.”

Bătrînul rîde :

„De unde ai scos-o, însoțitorule — zice — că n-am bagaje? Ia te uită în plase!”

Mă uit. Gemeau plasele de bagaje! Cînd mă uitasem la început, nu era nimic. Dar acum, poftim! Un munte de geamantane, boccele și saci!

I-am zis :

„Cetățene pasager, e ceva necurat la mijloc! Mai bine plătiți amenda, că de nu, la prima stație îl chem pe conductorul principal. Să se descurce el, că eu nu mai înțeleg nimic din toate astea!”

Bătrînul rîde iar :

„Care amendă? Pentru cine să plătesc amendă?”

‘Atunci, să-ți spun sincer, mi-a sărit țandăra. Mă-ntorc, dau să arăt cu degetul spre coridor... dar acolo nu mai era nimeni! Am alergat prin tot vagonul, am căutat peste tot, nici urmă de pasageri clandestini!

Bătrînul zice :

„Du-te, o, însoțitorule, mai bine la tine în compartiment!”

Și m-am dus!

Acum înțelegi, Kuzma Egorîci, de ce te-am trezit! Nu mă crezi? Vrei să suflu, ca să vezi dacă sînt cumva băut? Uite, suflu... Ei? Miroase a vin? Du-te-ncolo, Kuzma Egorîci! Cum aş putea — hîc — face vreodată așa ceva? De ieri n-am mai pus strop de — hîc! — băătură în gură. Ce tot spui? N-am pus strop, dar am băut vreo două pahare? Vai de mine, Kuzma Egorîci! Ha-ha-ha! Uf, m-ai dat gata! Ha-ha-ha! Hi-hi-hi! Știi ceva, Kuzma Egorîci? Hai să-i zicem — hîc! — una de jale! Ce? Îi trezim pe pasageri? Nu, o să cîntăm încet:

*Trăiat-am zile vesele,
Și mult am petrecut...*

Ei, bine, bine! Iată, mă culc. Eu, frate Kuzma Egorîci, sînt — hîc! — un om liniștit! Să mă culc? Poftim, mă culc bucuros! Noapte bună, Kuzma — hîc! — Egorîci...

Cu un ceas înainte de sosirea trenului la Odessa, cînd însoțitorul intră în compartimentul nr. 7 să strîngă paturile, Hottabîci îl trată cu mere.

— Pesemne că le-ai cumpărat de la „Gastro-nom“, de la Moscova? întrebă însoțitorul cu respect, băgînd merele în buzunar, ca să le ducă băiatului său. Foarte greu, în anotimpul ăsta, să găsești mere bune — continuă el. Vă foarte mulțumesc, cetățene!

Era clar! Uitase toate cele petrecute pe distanța Mari-Malii Iaroslaveț!

Cînd însoțitorul părăsi compartimentul, Jenea exclamă încîntat:

— Și totuși, bravo lui Volka!

— De ce „totuși“? spuse Hottabîci. Iată un cuvînt de prisos. Volka ibn Aleoșa este neîntrecut și propunerea lui, fără nici o îndoială, este demnă de toate laudele!

Și fiindcă s-ar putea ca sensul acestei scurte discuții să nu fie cu totul pe înțelesul cititorilor noștri, ne grăbim să-i lămurim.

Cînd însoțitorul, complet zăpăcit, părăsise noaptea compartimentul nr. 7, Volka îi spuse lui Hottabîci :

— Oare n-ai putea face în așa fel ca însoțitorul să uite tot ?

— Ba pot, și încă foarte ușor, o, Volka !

— Atunci, grăbește-te ! Fă-l să se culce și, cînd s-o trezi miine dimineață, să nu mai țină minte nimic !

— Prea bine, o, comoară a înțelepciunii ! strigă Hottabîci încîntat și, dînd din mîină, îl îmbătă criță pe bietul însoțitor.

Fenomen ce s-a petrecut exact în clipa în care însoțitorul sufla în fața schimbului său, Kuzma Egorîci !

XXXV. O CORABIE CU PÎNZE NECUNOSCUTĂ

Pe puntea de promenadă a motonavei „Kolhida”, care-și făcea obișnuita cursă între Odessa și Batumi, cîțiva pasageri stăteau rezemați de balustradă, discutînd alene. Undeva, în inima vasului, duruiau surd puternicele motoare Diesel, valurile ce spălau bordajul înalt al motonavei clipoceau ca prin vis, iar undeva, sus, deasupra capului lor, piuia preocupat aparatul de radio-recepție al vasului.

— Tare, tare păcat — spunea unul din pasageri — că au dispărut vasele mari cu pînze, podoaba mîndră a mării ! Cu ce plăcere m-aș plimba acum, cu o adevărată corabie cu pînze, de pildă cu o fregată... Să te desfătezi privind pînzele albe ca neaua umflate de vînt, să asculți scîrîitul catargelor, puternice, zvelte și avîntate spre cer, să urmărești, cu ochiul încîntat, cum la o comandă a căpitanului,

echipajul se cațără cu iuțeala fulgerului pe catarge și vergele... sau cum le-o fi zicînd! Să văd măcar o dată un adevărat vas cu pînze, dar să fie un adevărat vas cu pînze! Fiindcă, vezi, în vremurile de azi, pe cea mai nenorocită bărcuță se pun moitoare deși, mă rog frumos, continuă să se numească vas cu pînze!

— Ba vas cu pînze cu motor auxiliar! completă un cetățean în uniforma marinei de comerț.

Se lăsă o tăcere prelungită. Toți, în afara marinarului din marina comercială, trecuseră la babord și priveau un grup mare de delfini, care se zben-guiau aproape de tot, în marea domoală a după amiezii. Marinarul nostru, pentru care delfinii încetaseră de mult de a mai fi o noutate, se așeză cît mai comod într-un șezlong și se apucă să răs-foiască o revistă, aleasă la nimereală. Nu trecu însă mult și, moleșit de căldură, închise revista și începu să-și facă vînt cu ea.

Deodată, o priveliște neobișnuită îi atrase aten-ția, pentru ca în clipa următoare să sară în picioare și să alerge spre copastie. Departe, foarte departe, pierdut aproape în dunga zării, deslușise un vas cu pînze, frumos, dar extrem de vechi ca tip, care plutea cu toate pînzele întinse în vînt. Părea o ve-denie dintr-un basm...

— Tovarăși! strigă marinarul spre pasagerii cu care stătuse mai adineauri de vorbă. Veniți repede încoace! Uitați-vă, ce velier interesant!... Ce ve-chitură!... Oho! Dar i s-a întîmplat ceva cu arbo-rele mare!... Nu mai are arborele mare!... Parcă nici n-a avut vreodată. Aoleu-u-u! Priviți, priviți! 'Are pînzele umflate din partea opusă direcției vîntului... După toate legile firii, de mult ar fi tre-buit și trinchetul mic să fie dincolo de bord... Mare minune!...

Dar pînă să-l audă ceilalți și să ajungă la tri-bord, velierul necunoscut se pierduse în zare. Spu-

neau „necunoscut”, pentru că marinarul era gata să jure că această mîndrețe de velier nu era înregistrat în nici un port sovietic de pe litoralul Mării Negre...

Într-adevăr, vasul observat de pe bordul moto-navei nu aparținea niciunui port sovietic din această mare. Nu aparținea, la drept vorbind, niciunuia din porturile sovietice sau străine ale acestei mări. Și, la drept vorbind, nu era trecut în nici o evidență, pentru că nu apăruse pe lume decît cu cîteva ore în urmă, cînd se și apucase să plutească pe ape.

Se numea „Iubitul Omar”, în cinstea nenorocitului frate al vechii noastre cunoștințe, Hassan Abdurrahman ibn Hottab!

XXXVI. PE BORDUL „IUBITULUI OMAR”

Dacă sus-pomenitul însoțitor al vagonului internațional din rapidul Moscova-Odessa ar fi nimerit, prin cine știe ce minune, pe bordul „Iubitului Omar”, vas cu două catarge, ar fi fost foarte mirat. Nu pentru că s-ar fi trezit deodată pe un vas în larg, și nici pentru că sus-numitul vas nu semăna de loc cu vasele care brăzdează apele mărilor și fluviilor noastre, ci pentru faptul că și pasagerii și întreg echipajul „Iubitului Omar” îi erau bine cunoscuți!

Pasageri erau bătrînul și tinerii lui tovarăși de drum, care părăsiseră abia în dimineața acelei zile compartimentul nr. 7 din vagonul internațional, iar echipajul corăbiei era format din cei patru cetățeni tuciurii, a căror vechime în producție data din secolul al șaisprezecelea î.e.n.!

E locul să presupunem că această a doua întâlnire cu prietenii noștri l-ar fi îmbolnăvit pe timp îndelungat, pe atât de impresionabilul însoțitor al vagonului internațional.

Oricât de mult se obișnuiseră și Volka și Jenea — mai ales în ultimul timp — cu feluritele întâmplări neașteptate care aveau loc, au rămas și ei cu gura căscată zărind pe corabie pe proaspetele lor cunoștințe, care se dovedeau acum a fi matrozi ageri și iscușiți.

După ce s-au săturat să admire mișcările dibace și precise ale redusului echipaj de pe „Iubitul Omar” (se plimbau ca la ei acasă printre greement¹, se cățarau pe unde vrei și unde nu vrei, ca și cum s-ar fi mișcat pe un parchet neted și așa mai departe), băieții au pornit să viziteze întreaga corabie. Era frumoasă, dar mică. Nu mai mare decât vapoarele de pasageri care circulă de-a lungul Moscovei, deși Hottabîci căuta să-i convingă că nici Suleiman ibn Daud în persoană nu avusese vreodată corabie atât de măreață ca „Iubitul Omar”.

Vasul, luxos din cale-afară, strălucea de curățenie. Copastia lui, prova și pupa erau încrustate în aur și fildeș, puntea era din prețios lemn de trandafir, acoperită toată cu covoare, cu nimic mai prejos din luxul și frumusețea lor, ca cele care împodobeau cabinele lui Hottabîci și ale prietenilor săi.

Cu atât mai surprinzător i se păru lui Volka când descoperi deodată, la prova corăbiei, o cușcă întunecoasă și murdară, cu niște paturi de scînduri acoperite de un maldăr de zdrențe.

Învingîndu-și scîrba, cercetă minuscula încăpere, ajutat de Jenea, care se ținea după el. După o inspecție amănunțită, Jenea ajunsese la concluzia că dezgustătoarea cușcă era destinată piraților, pe care s-ar putea să-i captureze pe drum...

¹ Greement — întreg ansamblul de catarge, sarturi și straiuri care susțin velatura unei corăbii. (n. t.)

— Nu e adevărat! își apără Volka punctul de vedere. E doar un colț uitat așa, după reparațiile capitale! Știi că după reparații rămîne întotdeauna cite un colțișor dosnic, în care se îngrămădesc tot felul de cîrpe și de gunoaie!

— Ce rost avea să i se facă reparații capitale, de vreme ce corabia asta nici nu exista azi dimineață! spuse Jenea.

La care Volka nemaigăsind răspuns satisfăcător, băieții plecară în căutarea lui Hottabici, cu gîndul ca acesta să-i lămurească și să curme astfel discuția.

Dar bătrînul dormea, așa că nu-i putură vorbi decît peste o oră și jumătate, la masă.

Încrucișîndu-și cu stîngăcie picioarele sub ei, băieții se așezară pe un covor moale și pufos, smălțat cu cele mai minunate culori. De altfel, în cabine, ca peste tot pe corabie, nu se afla nici o masă și nici un scaun.

Unul din oamenii echipajului rămase sus la timonă, iar ceilalți aduseră și așezară pe covor o mulțime de mîncăruri, gustări, fructe și băuturi.

— Unde vă duceți, tovarăși? strigară deodată Volka și Jenea, văzînd că oamenii se pregăteau să iasă din cabină.

Iar Volka se informă, foarte politicos:

— Cum, nu stați la masă?

Oamenii dădură speriați din mîini.

— Pesemne că n-am auzit bine, o, tinerii mei prieteni! făcu Hottabici, zăpăcit. Mi s-a părut că ați poftit la masa noastră pe cei care ne servesc!

— Ei da, i-am poftit! recunosc Volka. Ce vezi extraordinar în asta?

— Dar sînt simpli matrozi! făcu Hottabici, revoltat, ca și cum spusele lui ar fi lămurit totul.

Dar, spre mirarea lui, nu-i putu scoate pe băieți din ale lor.

— Cu atît mai mult cã sînt matrozi — insistã Volka. Cei mai autentici oameni ai muncii ! Oamenii noștri, nu capitaliști oarecare !

Iar Jenea adăugă :

— Să ținem seama cã sînt negri... o națiune asuprită. Trebuie să ne purtăm față de ei cu o atenție deosebită !

— Cred cã e vorba de o regretabilă neînțelegere ! se zbugiumă Hottabici, zăpăcit de atacul unit al copiilor. Vă rog, pentru a doua oară, nu uitați cã sînt simpli marinari și cã nu se cade să stăm cu ei la aceeași masă. Ne-ar coborî în ochii lor și în ai noștri.

— Pe mine unul nu mă va coborî nicidecum ! i-o reteză Volka.

— Și nici pe mine ! Ba, din contră, o să fie foarte interesant — spuse Jenea, la rîndul lui, adulmecînd cu nespusă poftă mirosul unui curcan fript, care aburea pe tavă. Cheamă-i mai repede, cã se răcește friptura !

— Nu prea am poftă de mîncare, o, tinerii mei prieteni ! Voi mîncă mai tîrziu — spuse Hottabici, posomorît, și bătu de trei ori din palme : Ei, slugilor !

În aceeași clipă apărură cei trei matrozi.

— Acești tineri domni și-au exprimat mîrinimos dorința să mănînce cu voi, nedemne slugi !

— O, mare și atotputernic stăpîn ! rosti maimarele matrozilor, prosternîndu-se în fața lui Hottabici și atingînd cu fruntea marginea bogatului covor. Nu ne e foame ! Sîntem sătui ! Atît de sătui, încît ar fi de ajuns un biet picioruș de pui, ca stomacul nostru să se spargă și să murim în chinuri groaznice !

— Minciuni ! șopti Volka, foarte convins, la urechea lui Jenea. Îmi pun capul cã minte ! Ar sta cu noi la masă dacă nu le-ar fi frică de Hottabici... Spuneți cã sînteți sătui — se întoarce el către ma-

trozi. Să aflu, deci, ce-ați mîncat și cînd ați avut timp s-o faceți !

— Află dar, o, tinărul și nobilul meu stăpîn, că noi putem răbda un an și mai bine fără să mîncăm nimica și fără ca pentru aceasta să ne fie foame — îi răspunse în doi peri mai-marele matrozilor.

— Nu vor și pace ! spuse Jenea, dezamăgit. Se tem de Hottabîci !

Matrozii se retraseră, mergînd de-a-ndăratelea spre ușa, și dispărură.

— Spre marea mea bucurie, simt că mi-a revenit pofta de mîncare ! rosti voios Hottabîci. Să-ncepem, deci, să mîncăm !

— Dacă vrei, mănîncă singur, Hottabîci ! Noi nu-ți ținem tovărășie ! mormăi Jenea, furios, și se sculă hotărît de pe covor. Hai să plecăm, Volka !

— Hai ! N-avem ce căuta aici. Degeaba ! Ne-am spart capul să-l reeducăm, să-l lămurim, și cînd colo, nici o scofală...

Și bătrînul rămase singur în fața prînzului neatins. Ședea cu picioarele strînse sub el, drept, îngîmfat și solemn ca un idol oriental. Dar nu apucară bine băieții să dispară după perdeaua care despărțea cabina de punte, că moșul începu să se izbească în cap cu pumnii săi mici, descărnați, dar tari ca fierul, spunînd : «Vai mie, vai mie, bietului Hassan Abdurrahman ibn Hottab ! Iar a ieșit pe dos ! Și doar cît de frumos începuse călătoria noastră pe „Iubitul Omar” ! Cu ce sinceră încîntare mi-au lăudat băieții corabia, pinzele strălucînd în soare cu toate culorile curcubeului, covoarele moi în care piciorul gol se înfundă pînă la gleznă, balustradele prețioase din lemn de abanos și fildeș, catargele puternice și zvelte, încrustate cu mozaic de nestemate ! De ce oare le-a venit hachița asta de neînțeles ? Dar dacă nu-i hachiță, ci cu totul altceva ? Uluitori sînt acești băieți care se lipsesc de toate bunătățile, deși le e foame, numai

și numai pentru că nu le-am dat voie slugilor să mănince cu noi la aceeași masă, de la egal la egal !»

Ah, cit de neînțeles, cit de jignit și mai ales cit de flămînd se simțea bătrînul Hottabîci !

În timp ce în sufletul lui se da o aprigă luptă între dragostea sa pentru Volka și Jenea, cu prejudecățile milenare, tinerii noștri călători discutau aprins situația care se crease. Slugile lui Hottabîci se fereau să le iasă în cale. Unul singur — din greșeală sau din nebăgare de seamă — apăru deodată pe pragul cuștii care, după presupunerile lui Volka, era rezervată pentru pirați. Ceea ce însemna că mizera încăpere servea pe splendidul vas „Iubitul Omar” drept cabină pentru matrozii lui !

— Nu-u ! făcu Volka revoltat. Nu mai rămînem nici o clipă pe corabia asta ! Ori își schimbă Hottabîci năravul, ori ne-ntoarcem acasă și s-a zis cu prietenia noastră !

Tocmai în clipa aceasta auziră în spatele lor vocea bătrînului :

— O, pinze ale inimii mele ! li se adresă moșul, șiret, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic. De ce să ne pierdem timpul aici, pe punte, cînd ne așteaptă cea mai aleasă și mai gustoasă masă ? Curcanul aburește încă, dar s-ar putea răci și atunci gustul lui n-ar mai fi atît de bun. Să ne grăbim, deci, în cabina unde iubiții mei matrozi și cu mine, robul vostru preaplecat, vă așteptăm, morți de foame și de sete !

Băieții întoarseră capul spre cabina pe care o părăsiseră cu cîteva clipe în urmă și-i zăriră pe matrozi așezați cuviincios pe covor, în așteptarea venirii lor.

— Bine — rosti Volka rece — avem de vorbit ceva foarte serios, Hottabîci ! Dar pînă una alta, la masă !

N-apucară să-și isprăvească gustarea, că marea începu să se involbureze. Micuța corabie se avînta cînd în creștetul unui val uriaș, cînd se scufunda într-o prăpastie adîncă, între două ziduri gigantice de apă. Furioase, valurile se rostogoleau vuind peste punte, ducînd cu ele covoarele care o acoperiseră pînă atunci. Șuvoaie întregi pătrundeau în cabine și se făcuse foarte frig. Sobița cu jeratic era aruncată din colț în colț, așa că pentru ca vasul să nu ia foc, zvîrliră jeraticul peste bord. Matrozii, vineți de frig — precum știți, nu aveau altă îmbrăcăminte decît un fel de șorțuri prinse pe șolduri — munceau din răsputeri, trăgînd de pînzele care pocneau cu un sunet sinistru, în vînt. Încă o jumătate de oră și din „Iubitul Omar” n-ar mai fi rămas decît o tristă amintire cînd, deodată, furtuna încetă tot atît de neașteptat precum începuse. Soarele răzbi printre nori, și se făcu iar cald. Numai că, de astă dată intraseră în acalmie! Pînzele aîrnau ca niște cîrpe și corabia se legăna lin pe valurile potolite, fără putință să înainteze un nod măcar!

Hottabîci își făcu socoteala că sosise cel mai potrivit moment pentru a strînge din nou relațiile de prietenie cu tinerii săi tovarăși de drum, relații care avuseseră oarecum de suferit în ultimul timp. Fre-cîndu-și mulțumit mîinile uscate, zise deodată:

— Acalmie? Aflați, o, mărinimoșii și dreptii mei prieteni, că pentru noi acalmia este un fleac! Putem să ne descurcăm și fără vînt. „Iubitul Omar” o să pornească mai repede ca pînă acum! Fie precum am spus!

Și pocni din degetele mîinii stîngi.

În aceeași clipă, „Iubitul Omar” se avîntă într-adevăr cu o iuțeală nebună, iar pînzele lui, întîlnind împotrivirea aerului, se umflară, cum era și firesc, în direcția contrară mersului corăbiei. Ni-

meni, de cînd exista navigația pe lumea asta, nimeni și niciodată n-a avut fericirea să asiste la un fenomen atît de extraordinar. Dar nici Volka, nici Jenea, nici Hottabîci, care se aflau în timpul acesta la pupa, n-au avut timpul să se desfete, căci — victime ale forței inerției — fuseseră aruncați tustrei în apă. Și, imediat după aceea, exact în locul unde cu o clipă mai devreme staționaseră cei trei călători, căzu cu zgomot asurzitor catargul cel mare!

Cît privește vasul, aflați că „Iubitul Omar” pieri în zare cît ai zice pîs!

„Bine ne-ar mai prinde acum o șalupă, sau, ca să fim modești, un colac de salvare”, gîndi Volka, zbatîndu-se în apă și fornăind ca un cal. „Nici urmă de pămînt!”

Într-adevăr, cît puteai cuprinde cu ochiul, peste tot se întindea aceeași nețarmurită și liniștită mare!

XXXVII. COVORUL HIDRAVION „V.K.1”

— Încotro? îi strigă Volka lui Jenea, care se apucase să înoate cu toată energia. Degeaba! N-ai să poți ajunge la mal! Mai bine fă pluta pe spate și cruță-ți puterile!

Jenea îl ascultă. Îl ascultă și Hottabîci, care-și ținea pălăria în mîna dreaptă, ca să nu i-o ia cumva apa...

Începu, între naufragiați, o ședință unică în istoria navigației, ședință în care oratorii luară cuvîntul stînd întinși pe spate!

— Iată-ne și naufragiați! spuse aproape mulțumit Volka, alegîndu-se în mod cu totul arbitrar președinte. Ei? Ce-ai mai născocit, Hottabîci? în-

trebă el, văzînd că bătrînul își smulge cu mîna liberă cîteva fire din barbă.

— Vreau să aduc corabia înapoi, o, Volka!

— Stai, că pentru asta mai avem timp! îl domoli Volka, rece. Se pune întrebarea dacă face să ne mai imbarcăm pe ea! Eu unul, n-aș mai vrea. Îți spun drept, e prea neomenoasă, și, ce să ne mai ascundem, prea antisovietică orînduiala ce domnește pe acest vas. Mi-e scîrbă să-mi mai amintesc de ea.

— Sînt de acord! îl sprijini Jenea. Să-l lăsăm deci pe „Iubitul Omar” în voia sorții lui! Cu o condiție: să ne îngrijim numaidecît de salvarea matrozilor, ca nu cumva să se scufunde, cu vas cu tot!

Hottabici se posomori.

— Soarta nedemnelor mele slugi să vă neliniștească cît mai puțin — spuse el. Cred că de cinci minute, dacă nu de patru, au ajuns în Arabia. Acolo locuiesc și tot acolo așteaptă de obicei poruncile mele! Dar, mai bine, explicați-mi, o, catarge ale inimii mele, de ce să nu ne continuăm călătoria pe „Iubitul Omar”?

— Am impresia că ți-am spus-o destul de clar! răspunse Volka.

— Și-apoi — veni Jenea cu o completare — după mine, unul, corăbiile sînt prea nesigure și prea încete. Ești mereu la cheremul intemperiiilor... Nu, nici vorbă! Călătoria cu „Iubitul Omar” nu mai merge și pace!

— O, ancore ale fericirii mele — scînci Hottabici jalnic. Voi face totul ca să...

— Nici eu nu cred că mai merge! îl întrerupse din nou Volka, pe care îl cam luase cu frig. (Era destul de neplăcut, de altfel, să faci pluta îmbrăcat și încălțat...) Să vedem ce ne poate oferi Hottabici în schimb!

— Pot să vă iau pe amîndoi la subsuoară și să pornesc în zbor.

— Nici vorbă de așa ceva! i-o reteză Volka. N-am chef să zbor la subsuoara nimănui!

— La subsuoara mea, o, Volka, nu a „nimănui”! I se supără Hottabici.

— Fie chiar și a ta. Tot un drac!

— Supun atunci atenției dumneavoastră covorul zburător. Minunat mijloc de locomoție, o, amicii mei atît de pretențioși!

— Eu unul nu m-aș încumeta să declar că e chiar atît de „minunat”. În primul rînd, pe el îngheți la sigur, și apoi zboară prea încet — spuse Volka, gînditor. Deodată izbucni: Am o idee, pe cuvîntul meu de pionier!

Și în aceeași clipă se duse la fund ca o piatră, căci, în entuziasmul pricinuit de propria sa idee, nu găsise nimic altceva mai bun decît să se apleade singur. Noroc că ieși iar la suprafață pufnind și scuipînd ca o focă. După ce se întinse din nou pe spate, continuă, ca și cum nu s-ar fi întîmplat nimic:

— Să aducem o ameliorare covorului zburător! Să-i dăm o formă aerodinamică și să-l înzestrăm cu un sistem de încălzire, cu paturi și cu flotoare!

Ce bătaie de cap pînă să priceapă Hottabici în ce consta propunerea sa! Mai întîi de toate, bătrînul habar n-avea ce-i aia „formă aerodinamică”, apoi nu auzise niciodată vorbindu-se de „flotoare”.

Pentru a-i explica un lucru atît de simplu ca „forma aerodinamică”, au pierdut o groază de timp. Din fericire, le-a dat prin minte să-i spună că zburătorul covor aerodinamic trebuia să semene cu un castravete scobit la mijloc.

La fel de greu a fost și în privința flotoarelor.

Dar pînă la urmă, se avîntă în aer, luînd direcția sud-sud-vest, covorul hidroavion aerodinamic tip „V.K.1”, ceea ce însemna, tradus din limbajul constructorilor în vorbirea de toate zilele: „Vla-

dimir Kostil'kov model nr. 1". Foarte asemănător cu un castravete gigantic, cu o codiță la spate — ca toți castraveții proaspăt culeși — acest covor hidroavion avea trei locuri, cu paturi, și două ferestruie de fiecare bord, tăiate în țesătura groasă și lăptoasă a covorului.

Calitățile de zbor ale aeronavei realizate de Volka se dovedeau mult superioare celor ale unui simplu covor zburător. Sub picioarele călătorilor noștri se perindară cu o iuțea amănunțită Marea Neagră, Bosforul, Dardanelele și Asia Mică, podișurile arse de dogoarea soarelui ale peninsulei arabe. Pe urmă se arătară, jos, în abis, nisipurile galbene ale pustiului Sinai, despărțite prin îngusta panglică a Canalului Suez de nisipurile tot atât de galbene ale pustiului Arabiei. Ceva mai încolo era Africa, Egiptul...

De aici intenționa Hottabîci să-și înceapă cercetările în Marea Mediterană, în vederea găsirii lui Omar Iusuf. Adică de la punctul extrem oriental spre punctul extrem occidental. Numai că „V.K.1” nu coborîse bine pînă la 200 m, că Hottabîci, furios nevoie mare, se trată singur de „prost bătrîn”, și covorul hidroavion începu din nou să ia înălțime, pornind în direcția vest. Cît zăcuse în vasul lui, Hottabîci uitase cu desăvîrșire că în aceste locuri Nilul se varsă în Marea Mediterană, și că deci apa în regiunea accea e veșnic tulbure de mîlul și de nisipul pe care puternicul fluviu le cară departe, în mare. Ce cercetări să mai faci în apa tulbure și galbenă! Din toată munca nu te-ai alege decît cu nisip în ochi!

Așa că bătrînul hotărî să amîne cercetarea acestui sector puțin prielnic pentru cazul în care n-ar reuși să-l descopere pe Omar Iusuf în restul Mării Mediterane. Iată de ce, peste o oră-două, aterizau într-un golfuleț cu apa albastră din apropierea portului italian Genova.

XXXVIII. INTERVIU CU UN TÎNĂR GENOVEZ

— În primul rînd, prudență! Și fără pălăvrăgeli! le comandă Volka după amerizare și după ce covo-
rul hidroavion dispăru la o mișcare a mîinii lui
Hottabîci. Fără pălăvrăgeli, că nu știm încă unde
am nimerit!

De undeva, dinspre apus, venea un avion mare;
trecu vîjiind chiar deasupra capului călătorilor
noștri, și dispăru după o măgură din apropiere.

Trecu apoi, pentru a dispărea după aceeași mă-
gură, un alt avion.

— Singnore Umberto! se auzi de undeva o voce
subțirică, de copil. Signore Umberto-o! Vă cheamă
stăpînul!

— Ați auzit? Strigă „signore”! Asta înseamnă
că sîntem în Italia!

Dar cît de mirați ar fi fost eroii noștri, să fi știut
cine sosise în clipa aceea în Italia, pe bordul pri-
mului avion!

În timp ce ei își exprimau încîntarea de a fi ni-
merit în această frumoasă țară, pe aerodromul de
după măgură, o scară înaltă din duraluminiu fu ata-
șată la avionul sosit și pe ea coborî domnul Wan-
dentulles în persoană, holbîndu-și a trufie ochi-
șorii mici ca de porc.

Dar nici băieții, nici Hottabîci nu aflaseră încă
de sosirea lui...

— Italia! Sîntem în Italia! Așa da, mai zic și
eu! nu se mai putu stăpîni Jenea. Dimineața la
Odessa, acum o oră deasupra Canalului de Suez,
iar acum în Italia! Grozav, nu-i așa?

Volka îi făcu semn cu mîna să se liniștească.

— Of, aici trebuie să fim cu ochii în patru! spuse
el. Și, mai ales, cît mai puțină vorbă!

— Dar cine vrei să ne-nțeleagă ? observă Jenea. Doar nu știm nici o boabă italienește !

— N-are a face că nu ne-nțeleg ! E poate chiar mai rău așa !

— De ce să nu vă-nțeleagă, o, tinerii mei prieteni ? spuse Hottabîci, jignit. O dată ce sînt cu voi, au să vă-nțeleagă, și o să-nțelegeți și voi limba acestor locuri, după cum o-nțeleg și eu !

— Cu atît mai mult trebuie să fim cu băgare de seamă ! insistă Volka.

Hottabîci ar fi vrut să pornească imediat în căutarea lui Omar Iusuf, dar băieții îl înduplecară să meargă mai întîi cu ei, să vadă orașul. Pe un drum nespus de frumos, ce alergă de-a lungul țărmului, treceau din cînd în cînd, cu un fișit molcom, mașinile și tropăiau domol din copitele lor mici măgaruși greu încărcăți.

Ajunseră la o plajă mare.

Trecură de ea, fără să se oprească și, după un timp, intrară în orașul Genova.

Case înalte și vechi, cu multe caturi, se învecinau cu niște maghernițe nu mai puțin vechi și afumate. Era cald, zăpușeală. Pe străzile înguste și murdare treceau o mulțime de oameni îmbrăcați sărăcăcios, cu fețe trase, dar veseli și vorbăreți. Unii discutau aprins, dînd din mîini, alții cîntau sau se opreau în dreptul ferestrelor deschise și, rezemîndu-se cu coatele de pervaz, povesteau ceva oamenilor ce se iveau la geam.

— O fi ziua lor liberă ! își dădu cu părerea Volka și se întoarse către un băiat, care ședea pe un prag ros de timp, în ușa unei case triste și umede, cu trei etaje, meșterind dintr-o cutie veche de țigări o barcă. Ia spune-mi, băiete, azi aveți zi liberă ?

Tinărul genovez privi nedumerit la el și la tovarășii lui.

— Cum ai spus ? Zi liberă ? Ce e aia, zi liberă ?

— Adică, ce e azi, duminică ? încercă s-o dreagă Volka.

— Duminică, pe dracu' ! Parcă nu știi că azi e vineri — îi răspunse băiatul, batjocoritor.

— O fi atunci vreo sărbătoare, ceva ? căută să-l descoasă Volka.

— De unde sărbătoare ! se miră băiatul. Dacă era sărbătoare, ar fi tras clopotele la biserică !

— Atunci de ce se plimbă lumea asta așa, hai-hui, în orele de muncă ?

— Dumneata sau ești străin, sau ești nebun ! îl repezi băiatul. Oi fi străin !

— Da, sînt străin — îi răspunse Volka repede. Nu sînt nebun, dar sînt străin. Sînt... din Neapole !

— Dar ce, la Neapole muncitorii nu fac grevă împotriva bazelor militare străine ? se supără tînărul genovez. Știi ceva ? Mai bine cară-te de aici cît mai poți să te cari, fiindcă nouă, genovezilor, nu ne prea place să ni se pună întrebări prostești !... Dar... ia stai ! Ți-or fi dragi bazele militare străine în Italia ? îi strigă el lui Volka, care se depărtase puțin. Spune drept, ți-s dragi, hai ?...

— Se poate una ca asta ? se revoltă Volka. Nu ți-e rușine să ne jignești cînd nici nu ne cunoști ? Eu unul le urăsc !

— Și eu le urăsc — declară Jenea. Dacă vrei să știi, tocmai ne miram cum de le mai răbdați !...

— Cine ? Noi ? Genovezii ?

— Nu, voi, italienii ! Un popor atît de minunat și de combativ, să...

— Adică cum așa, italienii ? ! Da' tu ce ești, babilonean ?... Măi băieți ! strigă deodată tînărul genovez, infuriat, chemînd copiii din vecini. Ia veniți încoa', fraților !

— S-o ștergem, Hottabîci, și asta cît mai repede !... șopti Volka.

Și dispărură, spre marea mirare a tînărului genovez, care, din cauza acestei neprevăzute și absolut

inexplicabile împrejurări, se văzu pus într-o situație foarte delicată față de amicii săi chemați în grabă.

— Nu ți-am spus să-ți ții gura ? îl dojenea Volka necăjit pe Jenea, care, simțindu-se vinovat, nu mai putea de rușine. Numai dracu' știe cîte boroboațe poate să facă un om care spune tot ce-i trece prin minte !... Din cauza ta n-am putut să vedem orașul ! Și ce oraș ! Genova !...

— Mă mîngîi cu speranța, o, cel mai chibzuit dintre cei care învață la școala de băieți nr. 245 (precum vedeți, aluzie destul de străvezie la adresa lui Jenea), că vom mai avea posibilitatea să vizităm toate străzile, piețele și clădirile acestui oraș — spuse Hottabîci împăciuitor. Iar dacă te supără eventualitatea unei întîlniri cu băiatul acela arțăgos, care v-a speriat atît de rău, e de ajuns să-mi spui un singur cuvînt, și-l transport undeva, departe, într-un pustiu depărtat !

— Ba fă bine și te potolește ! se aprinse Volka. E un băiat extraordinar ! În locul lui, aș fi procedat la fel !

— Idem ! declară Jenea, privind vinovat într-o parte. Hai să ne-mpăcăm, Volka, vrei ? Am greșit, dar n-am să mai fac. E bine ?

— Bine ! răspunse Volka, mărinimos, și strînse mîna pe care Jenea Bogorad i-o întindea sfios. Ne-am împăcat !

— Atunci să ne ducem la malul mării și să-ncepem cercetările pentru găsirea nefericitului meu frate — îi zori Hottabîci, nerăbdător.

Discuția avea loc pe aceeași șosea pe care, nu cu mult înainte, pășiseră spre Genova prietenii noștri, făcîndu-și minunate planuri turistice. Șoseaua era aceeași. Direcția însă, se schimbase. Făceau cale-ntoarsă, alegînd locurile cît mai ferite, departe de lume și de case..

— Hai la ei să le cerem ceva demîncare — propuse Jenea. Sînt muncitori, de-ai noştri. N-o să ne refuze.

Volka fu de acord.

— Bună seara, signori ! făcu Jenea o plecăciune ceremonioasă, adresîndu-se pescarilor.

— Să te cruceşti, nu alta, cît de mulţi copii vagabonzi s-au prăsit în biata noastră Italie ! bombăni unul din pescari, om cărunt, slab şi cu voce dogită. Măi, Giovanni, dă-le ceva să mănînce !

— Piine avem pe sponci, dar ceapă e destulă, iar sare mai multă decît ne trebuie ! răspunse vesel un flăcău spătos, cu părul creţ, de vreo nouăsprezece ani, care curăţa peştele pentru cină. Ia staţi jos, băieţi ! Acum dă în clocot cea mai gustoasă ciorbă din cîte s-a făcut vreodată în Genova şi în împrejurimi !

Să fi fost veselul Giovanni într-adevăr un bucătar minunat, sau le-o fi fost copiilor foame, zău nu se ştie. Ceea ce se ştie e că li s-a părut că nu mîncaseră de cînd sînt ceva mai bun. Înghiţeau cu atîta poftă, lingîndu-se pe buze, încît pescarii, privindu-i, rideau mulţumiţi.

— Dacă mai vreţi — spuse Giovanni, întinzîndu-se alene — faceţi şi singuri ! Nu-i cine ştie ce greutate ! Pînă atunci, noi ne culcăm să ne odihnim ! Aveţi grijă să nu luaţi peştii mai mari ! Tot ce e peşte mare, pleacă mîine dimineată la piaţă ! O să-l vindem ca să avem cu ce plăti impozitele domniei sale domnului ministru de finanţe. Mi-aş pune capul că aţi auzit şi voi vorbindu-se despre excelenţa sa ! Are el grijă să nu cumva să ne rămină în buzunare vreun gologan-doi ! Vreţi să se pomenească ministrul de război fără bani ? Cu ce să plătească atunci armamentul pe care-l cumpărăm de peste ocean ?

Jenea se şi apucase să trebăluiască pe lingă foc, iar Volka, suflecîndu-şi pantalonii, o luă prin apă, spre barca plină de peşte.

— Urați-mi succes și grabnică înapoiere ! exclamă Hottabici și, prefăcându-se într-un pește, sări în mare.

Apa era limpede, cu totul altfel decît în delta Nilului, așa că-l putură urmări bine cînd se repezi în larg, dînd iute din aripioare.

Tot așteptîndu-l să se întoarcă, prietenii noștri avură timp să se scalde de vreo zece ori, să se dea pe săturate la fund și să se prăjească la soare de i-a luat cu ameteală. Pînă la urmă, însă, li s-a făcut o foame de lup și au început să se cam neliniștească.

Absența lui Hottabici se prelungea îngrijorător de mult, căci le făgăduise să nu lipsească mai mult de o oră.

Soarele apusese, scaldînd și zarea, și marea adormită într-un joc de culori de o frumusețe neasemuită ; colo, departe, în oraș, pîlpiiău mii de lumini, dar bătrînul tot nu se arăta.

— Să se fi prăpădit ? întrebă Jenea, posomorît.

— Aș ! îi răspunse Volka. Nu piere el, dracu', așa cu una cu două !

— Dacă l-o fi înghițit vreun rechîn ?

— În Mediterană nu sînt rechini — îi răspunse Volka, deși nu era tocmai sigur de adevărul afirmației sale.

— Mie... mi-e cam foame — mărturisi sincer Jenea, după o scurtă tăcere.

Volka nu-i răspunse. Se uita la o barcă de pescari ce trăsese, în clipocitul domol al apei, la mal și din care coborîseră trei oameni. Unul din pescari se apucă să aprindă un foc de uscături, în timp ce ceilalți alegeau peștele mai mărunț, îl curățau și-l aruncau într-un tuci cu apă.

Alese cîțiva, și era gata să iasă iar la mal, cînd zări, cu totul întîmplător, în năvodul legat lîngă catarg, un biet peștișor ce se zbătea cu desperare, luîndu-și mereu puteri noi pentru a încerca, în zadar, să scape din plasă.

„N-ar fi rău în ciorbă !” se gîndi Volka, și-l scoase printr-un ochi al năvodului. Dar, odată în mîna lui, peștișorul începu să se zbată cu atîta furie, încît lui Volka îi fu milă de el și, după ce se întoarse să vadă dacă nu-l zăresc pescarii, îl aruncă în apă. Numai că, peștișorul nostru, cum ajunsese în apa golfului, se prefăcu într-un Hottabîci care radia de fericire.

— Binecuvîntată fie ziua nașterii tale, o, generos fiu al lui Aleoșa ! exclamă el, mișcat, stînd în apă pînă la brîu. Mi-ai scăpat viața din nou ! Încă cîteva clipe, și m-aș fi înăbușit în plasa în care am nimerit, ca un năuc, tot căutîndu-l pe nenorocitul meu frate !

— Hottabîci, dragul meu ! Ce bine îmi pare că trăiești ! strigă Volka, fericit. De-ai ști ce îngrijorați eram din cauza ta !

— Dar eu ! Cum mă mai chinuia gîndul că tu, a doua oară al meu salvator, și tînărul nostru prieten ați rămas fără mine, flămînzi și singuri, străini în țară străină !

— Dar nu sîntem flămînzi ! Ne-au ospătat pescarii aceștia !

— Fie binecuvîntate sufletele lor bune ! spuse Hottabîci înflăcărat. Sînt bogați ?

— N-aș crede ! Mai degrabă săraci lipiți pămîntului !

— Să ne grăbim, deci, să le mulțumim după cum se cuvine.

— Cred că nu se cade — zise, după o scurtă chibzuială, Volka. Pune-te și tu în locul lor ! Așa, deodată, noaptea, iese din apă un bătrîn ud learcă... Nu, nu, nu merge !

— Ai dreptate, ca-ntotdeauna ! recunosc Hottabîci. Întoarce-te, deci, pe mal ! N-avea grijă, te ajung neîntîrziat din urmă !

Și peste cîtva timp, pescarii adormiți fură treziți de un tropot de cal care se tot apropia, pentru ca, lîngă focul aproape stins, să se oprească un călăreț puțin obișnuit. Era un bătrîn, îmbrăcat într-un costum ieftin de doc și cu pălărie tare de paie. Barba îi filfiia semeață în vînt, descoperind privirii tuturor o cămașă ucraineană cusută cu arnici, iar picioarele, încălțate în papuci de marochin trandafiriu, cusuți cu aur și argint, cu vîrfurile îndoite în sus, se reze-mau în scări de aur, bătute în diamante și smaralde. Șaua pe care ședea ciudatul călător era atît de prețioasă, încît ea singură reprezenta o avere. Calul era de o frumusețe de nedescris. Iar bătrînul ținea în fiecare mînă cîte un geamantan mare de piele.

— Aș putea vedea oare cu ochii mei pe nobilii pescari care, atît de mărinimos, au adăpostit și au hrănit doi băieți flămînzi și singuratici ? îi spuse el lui Giovanni, care-i ieșise în întîmpinare.

Și, fără să mai aștepte răspuns, Hottabîci sări din șa și, cu un suspin de ușurare, puse jos geamantanele.

— Adică, cum vine asta ? întrebă Giovanni, bănuitor. Îi cunoașteți ?

— Cum să nu-i cunosc, de vreme ce sînt tinerii mei prieteni ! exclamă Hottabîci, strîngîndu-i, pe rînd, la pieptul său pe Jenea și Volka, care alergaseră în întîmpinarea lui.

Apoi, întorcîndu-se spre pescarii care-l priveau uluiți :

— Credeți-mă, o, cei mai demni dintre pescari, nu știu cum să vă mulțumesc pentru că ați fost atît de buni și de primitori !

— De ce să ne mulțumiți ? se miră pescarul cel bătrîn. Pentru o ciorbuliță ? Nu ne-a costat cine știe ce, credeți-mă, signor !

— Aud vorbind om cu adevărat dezinteresat, și simțămîntul meu de recunoștință este deci și mai adînc. Dați-mi voie să vă răsplătesc măcar cu aceste modeste daruri — spuse Hottabici, întinzîndu-i lui Giovanni, încremenit, cele două geamantane.

— O fi o greșeală, signor — spuse Giovanni, după ce schimbă o privire nedumerită cu tovarășii săi. Un geamantan ca ăsta costă mai mult decît o mie de ciorbe, cum am dat noi băieților ! Să nu credeți că au fost cine știe ce bunătăți ! Noi sîntem oameni săraci...

— Nu-i nici o greșeală. Greșit ești dumneata, o, cel mai dezinteresat dintre mărinimoși ! În aceste minunate lăzi, care se numesc în termeni științifici „gea-man-ta-ne”, se află bogății de mii, de mii de ori mai mari decît valoarea ciorbei dumneavoastră. Și totuși, ele, după părerea mea, nu pot să vă răsplătească îndeajuns, căci nu există pe lume nimic mai de preț decît un suflet dezinteresat și primitor.

Și deschise geamantanele. Iar cei de față văzură că sînt pline ochi cu pește viu, minunat, acoperit cu solzi de aur și argint sclipitor.

N-apucară bine cei de față să se întrebe ce rost avea să dăruiești unor pescari atîta pește, că Hottabici răsturnă grijuliu pe iarbă conținutul fremătînd de viață al geamantanelor. În clipa următoare, toți scoaseră o exclamație de uimire și încîntare : nu se știe cum, ce fel, dar amîndouă geamantanele erau din nou pline-ochi cu pește ! Hottabici le goli iar și iar se umplură amîndouă cu minunatele daruri ale Mediteranei. La fel a treia, a patra și a cincea oară !

— Și acum — spuse Hottabici, fericit de uimirea lor — dacă doriți, încercați și voi minunatele însușiri ale acestor gea-man-ta-ne. De acum înainte nu mai veți fi nevoiți să tremurați, pe furtună, pe frig și în ceața zorilor, pe bordul bătrînei voastre bărci. N-o să mai fie nevoie să-l implorați pe Allah ca să

vă dăruiască pescuit bogat. N-o să mai cărați la piață coșuri grele, umplute cu pește. Va fi de ajuns să luați cu dumneavoastră unul din gea-man-ta-ne, ca să puteți vinde cumpărătorilor taman atîta pește cît vor cere... Vă rog să nu mă contraziceți ! rosti Hottabîci, văzînd că pescarii se pregătesc să spună ceva. Vă asigur că nu e vorba de nici o neînțelegerere. Fie-vă senină viața, o, cei mai nobili dintre pescari ! Rămîneți deci cu bine !... Prieteni, să mergem !

Ajutați de Giovanni, băieții se urcară pe cal în spatele lui Hottabîci și porniră în trap ușor spre șosea.

— La revedere, signor ! La revedere, băieți ! strigară pescarii, uluiți, privind în urma minunațiilor necunoscuți ce se îndepărtau în goana calului.

— De-ar fi fost geamantane obișnuite, nu fermecate ca astea două și tot am fi putut lua pe ele o mulțime de lire... — vorbi Giovanni, dus pe gînduri...

— Poate c-o să ne meargă mai bine de-acum încolo ! șopti Pietro, cel mai bătrîn dintre pescari. Era un om cărunt, de vreo șaizeci de ani, cu fața arsă de soare, brăzdată de cute și cu mîini vînjoase și uscățive. O să-i plătim excelenței sale, domnului ministru de finanțe (să-i rămînă de douăzeci și cinci de ori pe zi în gît oasele peștilor noștri !) toate ră-mășițele de impozite, o să-mi mai vād de blestema-tele astea de reumatisme, iar ție, Giovanni, o să-ți cumpărăm haine noi, o pălărie, ghetе și palton ! Oricum, ești tînăr, flăcăule, și se cade să fii mai curățel îmbrăcat... De altfel, o să ne mai înțolim și noi cite puțin... Am dreptate, băieți ?

— „O să ne-nțolim !” îl îngînă, supărat, Giovanni. Cînd în jurul nostru e atîta foamete și durere ! Întîi și întîi trebuie s-o ajutăm pe văduva lui Giacomo, știi, omul care s-a înecat anul trecut ! Au rămas de la el trei copii și o mamă bătrînă !

— Ai dreptate, Giovanni — se învoi Pietro. Va trebui s-o ajutăm pe văduva lui Giacomo. Ne-a fost un bun și credincios tovarăș.

— Dar Luigi? intră în vorbă și al doilea pescar. Avea ca la treizeci de ani și se numea Cristoforo. Luigi? Și lui Luigi trebuie să-i dăm ceva, săracul! Moare de oftică!

— Că bine zici — răspunse Giovanni. Și Sibillei Capelli. De doi ani zace fiu-său în închisoare pentru că a organizat o grevă!

— Dar moș Guglielmo Gagero? Carabinierii i-au omorât feciorul în timpul demonstrației... N-a vrut să le predea steagul și l-au împușcat pe loc. Îl țineți minte, nu-i așa? Era un băiat vesel... Mecanic la uzina electrică... — adăugă Pietro.

— Cînd te gîndești cîtă lume putem să ajutăm acum! se bucură Giovanni.

Se făcuse noapte tirziu, dar cei trei pescari tot se mai sfătuiau încă pe cine să mai ajute din rodul minunatelor geamantane. Erau oameni cinstiți, aleși, oameni ai muncii, și niciunul nu se gîdea să folosească darul lui Hottabîci ca să se îmbogățească și să ajungă capitalist, mare negustor de pește. Îmi fac o plăcere să comunic cititorilor mei, pentru ca să se bucure împreună cu mine, că darul bătrînului Hottabîci încăpuse pe mîini atît de bune. Mai ales că, sînt sigur, niciunul dintre ei n-ar fi procedat altfel, dacă ar fi fost în locul pescarilor genovezi.

XL. GEAMANTANUL FATAL

În această încîntătoare dimineată de vară, în Genova se treziră cel puțin cinci oameni pe care nu-i mai muncea gîndul zilei de mîine.

Unul din ei era Hottabîci. Sărînd voios din așternut, îi trezi pe tinerii săi prieteni (încă doi oameni

fără griji) care dormeau în niște paturi mari, de lemn. Hottabici însă, după obiceiul său, se odihnise pe podea, lângă prag, deși în hotel erau destule camere libere.

— Prieteni — se adresă el băieților care căscau de le trosneau fălcile — iertați-mă că vă tulbur somnul dulce, dar ies din nou în largul mării, în căutarea iubitului și nenorocitului meu frate, Omar Iusuf. Nu fiți îngrijați, vă făgăduiesc să fiu cu băgare de seamă și să nu mai nimeresc în nici un fel de plasă. Mă reîntorc peste două-trei ceasuri. Răgazul acesta mi-e de ajuns ca să cercetez toată marea pe care voi o numiți Mediterana. Și acum, dormiți mai departe, prieteni. Vă voi trezi când piciorul meu va călca din nou pe sărăcăcioasele covoare ale acestei încăperi.

— Nu ! spuse Volka. Nu, n-o să lenevim într-un moment atât de grav ! Te vom aștepta la mal. Ce zici, Jenea ?

— Îhi ! făcu Jenea, întinzându-se de zor. În cel mai rău caz, o să tragem un pușor de somn pe plajă... pe nisip...

Călătorii noștri, oprindu-se la această hotărîre, se îmbrăcară în grabă, se spălară și, după ce-și luară gustarea de dimineață, se îndreptară spre gol-fulețul atât de bine cunoscut nouă și abia părăsit de primitorii pescari.

Al patrulea om fără grija zilei de mîine, care s-a trezit tot atât de devreme, era mister Harry Wandentulles. Ardea de nerăbdare să-și facă cumpărături. Pentru că, orice însărcinare oficială ar fi avut într-o țară sau alta, într-un oraș sau altul, primul lui gînd era : „Oare n-aș putea cumpăra ceva bun, de ocazie, ceva la care aș putea realiza un câștig la mine în patrie ?” Și, fiind din fire un om grozav de lacom, avea de gînd ca pînă la ceasul la care se deschid magazinele în Genova, să dea o raită prin piață.

Numai că mister Wandentulles descoperise de mult că italienii cinstiți nu-i prea au la stomac pe afaceriștii de soiul lui. Așa că își luă cu el, ca pază personală, un vlăjgan cît toate zilele, cu fața ciupită de vărsat și antipatic nespus. Era un om „verificat”. Pe timpul lui Mussolini fusese agent secret, și comisionarul de la hotelul la care trăsesse mister Wandentulles recomandîndu-i-l, îl asigurase de cu seara că poate avea în Cesare Santoretti aceeași încredere pe care ar fi avut-o în fratele lui. Ceea ce, la drept vorbind, nu însemna mare lucru, pentru că frații lui Wandentulles, pentru un dolar, erau gata să se înece unul pe altul și într-o lingură de apă ! Probabil însă că comisionarul nu avea frați. Ei bine, acest Cesare Santoretti era a cincea persoană din cele cinci despre care am pomenit la începutul acestui capitol.

N-apucase bine Wandentulles să facă zece pași prin piață, că se și convinse ce dreptate avusese să se scoale cu noaptea-n cap ! Drept spre el venea un flăcău cu părul creț, îmbrăcat ca vai de lume, care ținea în mînă un minunat geamantan de piele. Și — vă dau cuvîntul meu de onoare — că dacă exista pe lume un om care se pricepea la geamantane, apoi acesta era mister Harry Wandentulles ! Da, era un geamantan extraordinar de frumos și original. Adevărată capodoperă a unui meseriaș necunoscut ! O piele minunată, lucrată în desene fine, stanțate în culori, cu un mîner splendid, fixat în niște cuișoare cu capete mari, care păreau de aur. (Vă spun un secret : erau într-adevăr de aur !) Colțarii încîntau ochiul prin gravurile lor măiestre care închipuiau peștișori, păsări și tot felul de inscripții arabe.

Să nu credeți acum că Giovanni (pentru că, precum bine ați ghicit, flăcăul acela cu păr creț era chiar el) se dusesse la piață fără să fi luat anumite

măsurile de prevedere. Învelise geamantanul într-o husă croită dintr-o pînză veche și urită. Dar pentru cineva isteț ca Harry Wandentulles, era de ajuns să zărească fie și doar un colțișor dintr-un lucru, ca să-și dea seama că făcea să fie cumpărat și revîndut cu câștig !

— Ia întrebă-l — porunci el imediat omului său de pază — cît vrea pe geamantanul ăla !

— Mă, țărănoiule ! Hei ! îl strigă Cesare pe tînărul pescar. Signorul cel străin te-ntrebă cît vrei pe lădoiul ăsta jerpelit ?

— Țărănoi ești tu — îi răspunse Giovanni. Iar geamantanul nu-l vînd. Am nevoie de el !

— Pleci cu el la Nisa ? îl luă peste picior Cesare. Te-or fi așteptînd toți conții și prinții Europei ! Îți duc dorul, precum știi !

— Las' să nu mă mai dorească atîta ! M-oi duce și la Nisa, dar altă dată — mormăi Giovanni, iuțind pasul. Apoi adăugă : Vine el timpul să mergem cu toții acolo ! Ce-o să se mai înghesuie domniile lor unul într-altul !

— Ce vorbești ! Te pomenești că ești roșu ?

— Cine ? Eu ? Ba află că sînt albastru cu picățele și verde cu rotocoale... Ia laba de pe geamantan — strigă Giovanni, izbindu-l pe Cesare Santoretti peste mîna. Jos laba, auzi ?...

— A-a, sari la bătaie ? șuieră Santoretti ca un șarpe, frecîndu-și mîna lovită. Carabinieri !

Doi carabinieri alergară îndată spre ei, uitîndu-se cu teamă la mulțimea care se și adunase și vocifera, indignată. Giovanni era cunoscut ca un tînăr cinstit și bun, în timp ce pe Cesare îl știau vechi spion fascist. Cît despre veneticul acela botos și roșu din cauza căruia se iscase scandalul, nu le inspira nici un fel de simpatie.

— La secție cu el ! ordonă Cesare. A furat geamantanul signorului turist !

Și smulse valiza din mâinile lui Giovanni, alb ca varul de indignare, și trase repede de pe el învelitoarea de cârpă.

— Să ne spună de unde are un geamantan atît de luxos ! strigă Cesare, adresîndu-se mulțimii care se-nghesuia în jur.

— Mi l-a dat cineva, oameni buni !... Pe legea mea că mi l-a dăruit cineva ! spuse Giovanni. Pe legea mea !

Dar nimeni nu-l crezu. Le părea rău oamenilor, dar, de astă dată blestematul de spion avea dreptate ! Of, ce timpuri grele îi ajunseseră, dacă pînă și bietul Giovanni, cel mai cinstit băiat din cîți știau, se pusese pe furtișaguri ! Mulțimea se risipi încetul cu încetul, iar cei doi carabinieri îl duseră pe Giovanni la poliție, urmați la cîțiva pași de mister Wandentulles și de devotatul său om de pază. Geamantanul fatal îl căra Cesare...

— De unde-l ai ? întrebă inspectorul poliției pe tînărul pescar.

Și deschise geamantanul, curios să-l vadă pe dinăuntru. Giovanni înlemnise, sigur că aveau să se rostogolească pe parchet cel puțin cincizeci de kilograme de pește ! Și pe urmă, înc-o dată pe atît, și înc-o dată... Asta însemna că s-a dus minunatul dar al bătrînului !

Dar, contrar tuturor așteptărilor, geamantanul era gol. Sînt aproape convins că cititorii noștri au și ghicit adevărul : geamantanul cu pricina se umplea de pește numai cînd îl deschideau Giovanni, Pietro sau Cristoforo ! Pentru toți ceilalți, nu era decît un geamantan ca toate celelalte, ce-i drept, lucrat nemaivăzut de frumos.

Giovanni răsufală ușurat.

— Îl am de la cineva. Mi l-a dat — spuse el.

— Dat ? îl îngînă batjocoritor inspectorul. Așa, în dar ?

— Da, în dar — repetă naiv Giovanni.

— Și când ți l-a dat ?

— Aseară.

— Cine ?

— Un bătrîn.

— Aha ! Un bătrîn ! Și cum zici că-l cheamă pe bătrînul ăsta darnic ?

— Nu știu.

— Dar unde stă, nici asta nu știi ?

— Nu, nu știu.

— Cu ce se ocupă ? Ce meserie are ? Asta o știi ?

— Nu, nu știu.

— De mult îl cunoști pe acest tainic bătrîn ?

— De aseară, domnule inspector.

— Și ți-a dăruit, așa, deodată, un geamantan ca ăsta, o adevărată minune ieșită din mîna omului ?

— Da, deodată, domnule inspector. Și nu mi l-a dat numai pe ăsta, ci...

Dar Giovanni își dădu seama că fusese cît pe ce să-l ia gura pe dinainte și tăcu. Și oricît s-a căznit inspectorul cu el, n-a izbutit să scoată mai mult.

— E clar — spuse atunci inspectorul, ștergîndu-și de nădușeală fața-i dolofană (era de o paloare bolnăvicioasă, iar sprîncenele dese și cărunte i se zbîrleau, țepoase ca o mustață). Află că geamantanul ăsta nu ți l-a dăruit nimeni, ci că l-ai furat de la prea-stimatul nostru oaspete.

Și inspectorul dădu respectuos din cap spre mister Wantentulles, care ședea pe canapeaua de catifea, pufnind zgomotos și dînd pe gît, unul după altul, pahare pline cu apa dintr-o carafă pîntecoasă.

— De ce mă faceți hoț ? zise Giovanni, și se repezi la inspector cu pumnii strînși. N-am furat în zilele mele nici măcar un cap de ață de la cineva !

— Așa ? Va să zică nu ești numai hoț, ci și bătauș ! chicoti inspectorul de plăcere și dădu pe loc ordin ca Giovanni să fie zvîrlit la închisoare. Apoi se așeză la birou, să încheie procesul-verbal...

De astă dată, Hottabîci fusese foarte punctual. Făgăduise să se-ntoarcă peste vreo două-trei ore și, într-adevăr, la nouă fără un sfert își arată din apa mării chipul strălucitor de bucurie. Părea foarte fericit. Sări pe mal și vînturînd deasupra capului un vas de metal, lung cam cît o jumătate de stat de om, acoperit cu alge, strigă cît îl ținea gura :

— L-am găsit, o, prieteni ! Am găsit vasul în care stă închis de atîta amar de ani, de veacuri întregi, nenorocitul meu frate. Omar Iusuf ibn Hottab. Am răscolit marea toată și tocmai eram să pierd orice speranță, cînd am zărit, în bezna verde a apei ce scaldă Coloanele lui Hercule, acest vas fermecat !

— Atunci, ce mai stai ? Deschide-l repede — strigă Jenea, înflăcărat. Ajunsese primul la moș Hottabîci, care se topea de fericire.

— Nu îndrăznesc, căci e pecetluit cu pecetea mărelui Suleiman. Lasă-l pe Volka ibn Aleoșa, cel care m-a eliberat, să-l scoată și pe năpăstuitul meu frate din închisoare ! Aceasta e ceea ce am rîvnit în atîtea nopți de nesomn ! continuă Hottabîci, clătînînd de zor vasul. Ia-l tu, o, Volka, și deschide-l, spre bucuria mea și a fratelui meu Omar !

Și lipindu-și urechea de vas, Hottabîci începu să rîdă fericit :

— O-ho-ho, prieteni ! Omar îmi face semne !

Jenea se uită cu o urmă de gelozie în priviri la bătrînul care întindea vasul spre Volka, vădit măgulit de încrederea acordată. Dar se vede că bătrînul socoti mai nimerit să lase vasul în fața lui, pe nisip. Prea era greu pentru un băiat de vîrsta lui !

— Cum așa, Hottabîci ? Spuneai că Omar a fost închis într-un vas de aramă. iar ăsta, după cum se

¹ Coloanele lui Hercule — veche denumire a strîmtorii Gibraltar. (Nota red. ruse.)

vede, este de fier. Și-apoi... Unde este pecetea ? A, uite-o ! exclamă Volka învîrtind vasul în dreapta și-n stînga. Dar deodată se făcu alb ca varul și strigă ca din gură de șarpe : Culcați !... Jenka, culcă-te imediat ! Hottabîci, zvîrle vasul în mare și culcă-te și tu !...

— Ai înnebunit ! se revoltă Hottabîci. Visez de atît amar de ani să mă întîlnesc cu Omar și să-l regăsesc, ca acum să-l zvîrl din nou în valurile mării ? !

— Aruncă-l cit mai departe !... Nu-i nici un Omar înăuntru !... Aruncă-l, ori murim cu toții ! imploră Volka, și văzînd că bătrînul tot mai stătea pe gînduri, răcni desperat : Îți poruncesc ! Auzi ? !

Hottabîci dădu nedumerit din umeri, ridică cu greu vasul, și-i făcu vînt la vreo două sute de metri de mal.

N-apucă bine să se-ntoarcă spre băieți cînd, pe locul căderii, se auzi un zgomot infernal, o enormă coloană de apă se ridică deasupra valurilor golfulețului, liniștite cu o clipă în urmă, și recăzu zgomotos în mare.

Mii de pești — unii omorîți, alții doar amețiți de explozie — ieșiră cu burta în sus la fața mării.

De undeva, de pe mal, alergau spre ei niște oameni atrași de zgomotul exploziei.

— Hai să ne cărăbănim ! comandă Volka.

Și toți trei urcară grăbiți spre șosea, luînd-o spre oraș.

Ultimul venea Hottabîci. Era mîhnit, întorcea într-una capul în urmă și tot se mai întreba dacă a făcut bine sau nu ascultîndu-l pe Volka...

— Da' ce, drăcia asta era o bombă ? întrebă Jenea, ajungîndu-l din urmă pe Volka, care le-o luase mult înainte.

— Mină, nu bombă — il corectă Volka. E o deosebire ! O mină submarină !

Hottabîci oftă mîhnit.

— Să zicem că totul e în regulă — spuse Volka, făcînd bilanşul. Pe de o parte nu l-am găsit pe Omar, şi bineînşeles că ne pare rău, iar pe de alta, era cît pe-aci să ne curăţăm, dar am scăpat cu bine. Şi asta e ceva !

— Cred că n-ar fi rău să mîncăm — fu de părere Jenea, care, de atîta grabă, gîfîia ca o focă. Propunerea lui a fost unanim acceptată, ca foarte potrivită şi înşeleaptă.

Numai că, trecînd pe lîngă mohorîta clădire a polişiei, văzură că iese, sub paza a doi carabinieri, veselul pescar Giovanni, gazda lor din ajun.

Şi Giovanni îi recunoscş şi strigă, arătînd cu degetul spre Hottabîci :

— Uite-l ! Ȃsta e signorul cel bătrîn care mi-a dăruit geamantanul ! Întrebaţi-l, să vă spună dacă sînt pescar cîstit sau hoş !

— Despre ce e vorba, o, Giovanni ? vru să ştie Hottabîci cînd pescarul, ţînut de mîini de cei doi polişişti, ajunsse în dreptul amicilor noştri.

— Vai, signore — răspunse bietul pescar, stînd să plîngă — uite, nu vor să creadă că mi-aţi dăruit geamantnul ăla ! Mi l-au luat şi-au spus că-s hoş ! Mă bagă la închiscare ! Ajutaţi-mă, signor ! Spuneţi-i lui signor inspector că n-am furat !

— Cine îndrăzneşte să-l învinuiască pe acest nobil pescar de hoşie ? Cine e nemernicul care a îndrăznit să-i răpească darul meu, darul lui Hassan Abdurahman ibn Hottab ! ?... Să mergem imediat la acest om nedemn, să i-o spun în faţă !...

Şi iată că inspectorul, care nici nu apucase încă să încheie procesul-verbal, ridică mirat capul, auzînd pe cineva intrînd în biroul lui. Nu-i plăcea să fie deranjat. Chiar pe mister Wandentulles, pe care-l stima în cel mai înalt grad şi căruia îi era devotat, îl rugase să treacă deocamdată, pînă ce-şi va ter-

mina lucrul în camera de alături, unde îi pusese la dispoziție un fotoliu comod și o ceașcă de cafea.

— Ce-nseamnă asta? mirii el, văzînd că pescarul se afla din nou în fața lui, însoțit de cei doi polițiști. De mult trebuia să fiți la închisoare cu arestatul!

— Signor inspector! Uite-l pe bătrînul care mi-a dăruit ieri geamantanul! exclamă Giovanni, triumfător, arătînd spre Hottabîci care intrase în urma lui. Să vă spună dumnealui!

— Interesant! Foarte interesant! făcu inspectorul, lungind cuvintele și învăluindu-l pe Hottabîci cu privirile lui iscoditoare și cu zîmbetul perfid ce-i trecu peste fața galbenă și prost bărbierită. Va să zică dumnealui... cum îi zice?... Giovanni Sapeguo... nu minte... I-ați dăruit, adică, acest geamantan?... Hm! Judecînd după îmbrăcămintea dumneavoastră, mai mult decît modestă, nu sînteți atît de bogat încît să zvîrliți în stînga și-n dreapta lucruri de preț!

— Înțelepciunea ne învață — zise Hottabîci — că cine judecă oamenii după îmbrăcămintă se înșală adesea! Da, eu sînt cel care, aseară, a dăruit acestui nobil pescar geamantanul pe care tu, fără nici un motiv, i l-ai luat! Ba i-am mai dat unul, pe care tu n-ai izbutit și nici nu vei izbuti vreodată să pui mîna. Și aș fi putut să-i dau zece, douăzeci, o sută, zece mii de geamantane, și mai scumpe decît acestea, dacă ar fi vrut să le primească! se lăudă Hottabîci, fără să observe semnele pe care i le făcea Giovanni, îngrijorat.

Dar chiar dacă le observa, era prea tîrziu! Inspectorul își freca, satisfăcut, mîinile.

— Vă cer iertare, scumpe signor — rosti el, fără să-și ia ochii de la bătrîn — vă cer iertare dar, cu toată stima pe care v-o port, nu vă pot crede!

— Cu alte cuvinte vrei să spui, o inspector viclean, că aș fi un mincinos — strigă Hottabîci, învinetîndu-se la față.

— Judecă și dumneata, signor! Ești mai mult decît modest îmbrăcat, dar susții că ai dăruit, așa, de florile mărului, unui pescar aproape necunoscut, geamantanul ăsta care valorează cel puțin o mie de dolari, dacă ar fi să-l prețuim într-o valută mai mult sau mai puțin stabilă!

— Ba nu unul, ci două! Două geamantane! Și nu de florile mărului, ci pentru că le-a dat demîncare tinerilor mei prieteni! se răsti Hottabîci la el.

— Două mii de dolari pentru un prînz!

— Pentru o cină — îl corectă din nou Hottabîci.

— N-are a face! Două mii de dolari pentru o cină! Nu vi se pare cam... scump? chicoti inspectorul.

— Nu, nu mi se pare — îi răspunse Hottabîci arțăgos. Pentru o faptă bună, pentru un ajutor dat fără preget, plătesc de obicei foarte larg!

Inspectorul văzu în ultimele cuvinte o aluzie la bacșiș și îi sticliră ochii de lăcomie.

— Și aveți multe geamantane ca acestea?

— Acum n-am niciunul, dar pot să dăruiesc cîte vreau.

— Poate că aveți și bani la discreție! se informă inspectorul cu perfidie.

Hottabîci zîmbi disprețuitor.

— Sau poate aveți bijuterii, aur?

— Acum n-am, dar pot să procur în orice cantitate!

— Aveți poate mine de aur? Unde se află? În Africa de Sud, în California?

— La mine în buzunar! Dacă vreau, umplu cu aur toată casa asta în care ne aflăm acum și încă o mie de alte case! răspunse Hottabîci, trăgându-se de barbă.

— Nu-mi vine a crede! spuse inspectorul.

— Asta ce-o fi? îl întrebă Hottabîci, și, vîrîndu-și mîna în buzunarul pantalonilor săi de doc, scoase pumni întregi de monede de aur.

În curînd, pe masa inspectorului uluit se înălță o grămăjoară destul de măricică de galbeni. Abia atunci băgă de seamă bătrînul semnele pe care i le făcea de zor Giovanni și, oprind revărsarea de aur a buzunarelor sale, se întoarse foarte naiv spre inspector :

— Te-ai convins acum că acest nobil pescar nu este un mincinos și cu atît mai puțin un hoț? Lasă-l deci să plece, ca să se poată bucura în liniște de libertate.

— Vai, signor, abia acum m-am convins că Giovanni Sapeguo nu e hoț! rosti inspectorul, cu o prefăcută mîhnire. Dar tocmai din cauza asta nu pot să-i dau drumul!

— Ce fa-a-ce? îl amenință Hottabici.

— Vă cer iertare, dar un signor, al cărui nume nu sînt în drept să-l dau în vileag, și a cărui cinste e înafară de orice bănuială, a declarat că geamantanul acesta pe care, vreau să cred, l-ați dăruit ieri acestui... cum îi zice?... Giovanni Sapeguo, e al lui. Înseamnă că numai justiția are dreptul să facă lumină în cazul de față. Iar pînă la judecată e de datoria noastră să facem o cercetare. Vom opri deci geamantanul — este corp delict — iar pe Giovanni și mai cum îi spune, îl vom reține ca martor, și poate... ca acuzat! Cercetările își vor spune cuvîntul, domnule, și...

— Și cît au să dureze aceste cercetări?

— Vom căuta să le terminăm cît mai repede, domnule. În doi ani, doi ani și jumătate, cred, vor fi definitiv încheiate, și peste altă jumătate de an vom avea și judecata!

— Cum așa? Vrei să-l ții trei ani de zile în închisoare pe acest destoinic pescar, ca abia pe urmă să hotărâști dacă e vinovat sau nu?!

— Legea e lege, signor! De altfel avem atîtea procese pe rol, încît nu v-aș putea da un termen mai apropiat... Totuși — aci inspectorul se opri o

clipă și, făcînd semn din cap celor doi polițiști să iasă, adăugă cu o voce înceată, dar hotărîtă totuși există și o ieșire mai plăcută din situația destul de dezagreabilă care s-a creat pentru moment...

— Care ieșire ? întrebare într-un glas Hottabîci și pescarul.

— O donație, stimată signor. Sau, dacă vrei, spuneți-i împrumut fără termen. Familia mea e atît de numeroasă, iar salariul atît de mic...

— Nici o vorbă mai mult, o, infam șperțar ! Mi-e silă de cuvintele auzite ! Mă duc imediat să mă plîng șefului dumitale ! exclamă Hottabîci cu nețărîmîrît dispreț în glas.

— N-o veți putea face și aceasta din două motive, stimată signor — îi replică inspectorul fără să ridice glasul. În primul rînd, pentru că ar trebui să-i dați un șperț și lui, iar în al doilea rînd și asta este principala cauză — pentru că nu veți ieși din cabinetul meu decît în stare de arest.

— De ce ?

— Fiindcă sînt dator să vă arestez și pe dumneavoastră !

— Pe mine ? ! Să mă arestezi pe mine ? ! Dar pentru ce ? Poate că n-am înțeles bine !

— Pentru că n-ați respectat ordinul guvernului italian și n-ați predat Băncii de Stat tot aurul pe care-l posedați. Ar trebui să înțelegeți că fără aur, Italia nu poate lupta cu succes pentru civilizația occidentală !

— Adică, de ce să predau aurul meu unei bănci străine ?

— Cum vine asta, domnule ? Nu sînteți italian ?

— Nu, nu sînt.

— Deci sînteți străin !

— Se-nțelege !

— De mult ați sosit în Italia ?

— Aseară.

— Pașaportul dumneavoastră, stimată signor !

— Ce-nțelegi prin cuvintele acestea necunoscute mie „pașaportul dumneavoastră”, o, șperțar de trei ori demn de dispreț ?

— Un pașaport este acel document fără de care nu aveți dreptul să intrați în Italia sau să-i părăsiți granițele.

— Atotputernicul djinn Hassan Abdurrahman ibn Hottab nu are nevoie nici de pașapoarte, nici de autorizații ! El vizitează toate țările pe care vrea să le viziteze fără să se-njosească în a cere îngăduință autorităților, fie pămîntești, fie cerești, bineînțeles cu excepția lui Allah !

— Care va să zică, ați sosit în Italia fără viza Ministrului nostru de Afaceri Externe și ați adus cu dumneavoastră o cantitate oarecare, cred destul de considerabilă, de aur ! Iată pentru ce, scumpe signor, sînt dator să vă arestez ! Există însă o soluție ceva mai plăcută pentru dumneavoastră.

— Alt șperț ? ghici Hottabîci, iar inspectorul dădu afirmativ din cap, fără să bage de seamă că bătrînul își smulsese din barbă cîteva fire.

— Aș fi dorit să vă atrag atenția — întrerupse inspectorul tăcerea care urmasse întrebării puse de bătrîn — că în închisoare o să vă vină cam greu. Vă vor hrăni numai cu alimente sărate, dar n-au să vă dea de băut, iar eu o să vă vizitez în fiecare zi, purtînd în mînă chiar această carafă, plină de apă rece. Vă va chinui setea într-atît, încît în cele din urmă îmi veți da tot aurul și toate geamantanele dumneavoastră, tot ! Și pe deasupra, o să-mi mai și mulțumiți că ați scăpat cu viață !

— De ce ai furat geamantanul pe care l-ai luat de la Giovanni ? strigă Hottabîci, aruncînd pe podele toate firele pe care și le smulsese din barbă.

— Nu fur niciodată corpuri delictive — se supără inspectorul. Uite-l aici !

Dar geamantanul, care se aflase pînă atunci pe un scaun, în dreapta inspectorului, intrase parcă în

pămînt ! Pierise și grămada de aur care-i gîdilase atît de plăcut imaginația. Și, ceea ce era mai surprinzător, dispăruse de pe masa lui, nu se știe cum și unde, chiar procesul-verbal de cercetare a lui Giovanni.

— Tu le-ai furat, bătrîn blestemat ! Tu și mița blindă de Giovanni ! Las' că vedeți voi pe dracu ! urîă inspectorul și apăsă pe buton.

Pe ușă apărură patru jandarmi cu niște fețe tîmpe și firoase.

— Percheziționați-i ! porunci inspectorul.

Dar percheziția rămase fără rezultat.

— Unde a intrat tot aurul, unde e geamantanul și procesul-verbal ? răcni inspectorul.

Hottabîci tăcea. Giovanni dădu neputincios din mîini :

— Nu știu, signor inspector !

În clipa aceea, ușa fu dată de perete și mister Wandentulles băgă capul în biroul inspectorului. Părea îngrijorat. În urma lui răsări și mutra lui Cesare, care rosti, pe un ton oficial, în calitate de tîlmaci

— Signor inspector, signor Wandentulles mă roagă să vă spun că este foarte grăbit, fiindcă a venit ora de deschidere a magazinelor. N-ați vrea să stați întii de vorbă cu dumnealui ?

Wandentulles dădea din cap, plin de maiestate, întărind cuvintele lui Cesare. Deodată îl zări pe Hottabîci, care stătea modest deoparte.

— O-o-o ! exclamă el. Mister inspector, vă rog să-l arestați pe acest bătrîn !

— Signor vă roagă să-l arestați pe acest bătrîn — începu să turuie Cesare Santoretti, tîlmăcind cuvintele lui Wandentulles. Signor îl învinuiește pe acest bătrîn că acum cîteva zile i-a furat una sută de milioane una sută de mii de dolari bani gheață, în pachete de o sută de hîrtii de cîte zece dolari, precum și zece mii de ceasuri de aur încrustate cu briliante, douăzeci de mii de portîigarete de aur,

cincizeci de mii de coliere de perle, cincisprezece mii de servicii de porțelan antic și un inel de argint, de o valoare fără seamăn, lăsat moștenire de mânia sa răposatul rege Solomon, fiul lui David !...

— Iată-l ! Țsta-i inelul !... urlă mister Wandentulles, văzînd pe mîna lui Hottabîci inelul „Katiei, ca amintire” Dă-mi inelul !

— Ia făceți-l pe babalîcul ăsta să vorbească ! porunci inspectorul și se așeză mai comod pe scaun, știînd cam ce scenă plăcută urma să aibă loc.

Jandarmii duseră mîna la chipiu și, deodată, cu totul pe neașteptate, atît pentru șeful lor cît și pentru ei înșiși, îi smulseră inspectorului fotoliul de sub șezut, îl dădură de-a dura pe covor și începură să-l bată măr !

— Ce faceți, nenorociților ? urla inspectorul. V-am ordonat să dați în bătrîn, nu în mine !

— Am înțeles, signor inspector ! răspunseră bravii jandarmi, continuînd să-i care ca la fasole cu bastoanele de cauciuc.

— Ce stai ca o prăjină ? strigă inspectorul către Cesare, care înlemnise de mirare. Sai, Cesare, sai !

Paza personală a domnului Wandentulles se apropie cu niște pași nefiresc de țepeni de inspectorul rupt în bătaie, și-i repezi cîteva lovituri, care avură darul să-i ia piuitul și să-l trimită urgent în lumea visurilor.

Văzînd că inspectorul este „gata”, jandarmii și Cesare, ca la comandă, oftară din greu și începură să se bată între ei. Și se bătură pînă căzură cu toții grămadă pe podea, sleiți de puteri. Ultimul se prăbuși Cesare Santoretti. Dar în cădere, tot mai găsi o fărîmă de forță ca să-i tragă una zdravănă lui Wandentulles, care bufni pe covor ca un sac cu cartofi.

— Îl cunoașteți pe nemernicul ăsta ? îl întrebă Giovanni pe Hottabîci. Zicea să i-am furat geamantanul !...

— Mă întrebi dacă-l cunosc pe acest ticălos ? ! zîmbi Hottabici. Da, am făcut cunoștință cîndva... E-e, bunul meu Giovanni, acum, de vreme ce toate par în ordine, să părăsim acest lăcaș atît de puțin primitor !

Și, cu acestea, îl luă pe Giovanni de mînă și-l trecu liniștit, ca printr-o ușă, prin zidul gros de piatră, afară în stradă, unde îi așteptau Volka și Jenea, neliniștiți de lipsa lor îndelungată.

— Ia-ți geamantanul înapoi, Giovanni — spuse Hottabici tînărului genovez, înmîinîndu-i un geamantan ponosit, numai bun de aruncat la gunoi.

Giovanni ar fi fost gata să jure că în mîinile lui Hottabici nu se afla, cu o clipă în urmă, nici un fel de geamantan și că cel pe care i-l întindea acum, n-avea nimic comun cu minunatul geamantan care fusese cît pe ce să-l lipsească pe tînărul genovez de libertate.

— Să nu te îngîndureze înfățișarea lui — spuse Hottabici, înțelegînd mirarea lui Giovanni. Recunoaște că, dat fiind minunatele lui daruri, o aparență prea luxoasă este nu numai de prisos, ci chiar periculoasă !...

Și își luară rămas bun cu toată căldura. Giovanni alergă acasă, grăbit să-și liniștească tovarășii care nu mai știau ce să creadă despre lipsa lui prelungită. Zvonul despre arestarea lui le și ajunsese la ureche. Vă puteți închipui cît au fost de bucuroși să-l îmbrățișeze pe Giovanni teafăr și liber și să audă din gura lui povestea nemaipomenitelor sale pătanii.

Iar Hottabici, care între timp se reîntorsese la tinerii lui prieteni, în primul rînd le povestî cu toate amănuntele — după cum ați înțeles, desigur — ce s-a petrecut în biroul inspectorului de poliție.

— Ei ! strigă la urmă Volka, infuriat. I-aș fi făcut de rămas bun mișelului ăsta ceva, să nu mă mai uite toată viața !

— 'Ai dreptate ca întotdeauna, o, Volka ibn Aleoşa ! şopti Hottabici, adînc îngîndurat.

În aceeaşi clipă, la patru kilometri depărtare de punctul în care amicii noştri păseau grăbiţi pe şosea, adică în bine cunoscutul birou al inspectorului de poliţie, se petrecu un fenomen, datorită căruia unul dintre jandarmi, care abia îşi recăpătase cunoştinţa, căzu din nou în nesimţire ; inspectorul, aşa cum sta întins pe podea, se micşoră dintr-o dată şi în lungime, şi în lăţime, şi în grosime şi, nu se ştie pe ce cale, se pomeni în carafa pîntecoasă, golită cu puţin înainte de mister Wandentulles.

Şi în carafa aceea îşi duce amarul pînă în ziua de azi. Toate încercările de a-l elibera au rămas fără rezultat, pentru că sticla din care e făcută această carafă, a devenit dintr-o dată mai tare ca diamantul şi este absolut imposibil s-o spargi sau s-o tai cu ceva.

Bineînţeles că inspectorul a fost pus în disponibilitate şi familia lui ar fi rămas muritoare de foame, dacă soţia inspectorului în retragere n-ar fi avut geniala idee să scoată în stradă o măsuţă, pe care să pună carafa cu fostul inspector. Pentru numai o liră, întreprinzătoarea cucoană îţi dă dreptul să te uiţi la soţul ei, şi trăieşte destul de bine, căci toţi italienii cinstiţi, bucuroşi dau o liră ca să-şi mîngie sufletul cu priveliştea unul şperţar neruşinat, slugoi credincios al capitaliştilor, închis pe viaţă într-o carafă !

Nu mai puţin demnă de atenţie a fost şi soarta lui mister Harry Wandentulles, căci era să uit să vă spun că, o dată cu inspectorul, a fost pedepsit şi el. Hottabici l-a transformat în ciine. Cesare Santoretti a albit într-o clipită cînd l-a văzut pe nesăţiosul negustor prefăcut la iuţeală într-o jigodie de ciine roşcat, sub chipul căruia trăieşte pînă în ceasul de faţă, în apartamentul său din New York. Cei mai mari magnaţi ale celor mai mari monopoluri

îi trimit zilnic cele mai alese oase de la masa lor ; în schimbul acestor bunătăți se produce odată pe săptămână la postul de radio „Vocea Capitalului”, unde latră douăzeci de minute. Cît despre amicii noștri, trebuie să spunem că Hottabîci, convingîndu-se că fratele său Omar nu se află în Marea Mediterană, fu de părere c-ar fi bine să pornească cu toții spre litorarul Oceanului Atlantic. Gîndul acestei călătorii era foarte, foarte atrăgător, dar, cu totul pe neașteptate, Volka ridică obiecțiuni serioase. Declară că era obligat să ajungă pînă a doua zi la Moscova. Motivul care-l determina la aceasta nu-l putea divulga, dar îi asigura că era vorba de o cauză extrem de importantă.

Așa că Hottabîci, deși cu adîncă părere de rău, se învoi să-și mai amîne cercetările lui în vederea aflării lui Omar.

Pînă să se dezmeticească jandarmii stîlciți în bătai în biroul inspectorului de poliție, covorul hidroavion „V.K. 1” se înălțase în văzduh și se topise în depărtare, dincolo de munți, avînd pe bordul său pe Hassan Abdurrahman ibn Hottab, pe Vladimir Kostîlkov și pe Evgheni Bogorad...

Peste zece ore și cîteva minute, „V.K. 1” ateriză cu bine pe panta lină a rîului Moscova...

XLIII. CEL MAI SCURT CAPITOL

Într-un cald ceas de amiază de iulie, de Cheiul Roșu al portului Arhanghelsk se dezlipi lin spărgătorul de gheață „Ladoga”. Spărgătorul avea pe bord un grup mare de excursioniști. Pe chei, o fanfară intona un marș, iar publicul, venit să-i petreacă pe cei care plecau, strigă : „Drum bun !” și-și flutură batistele.

Vaporul ieși încet în mijlocul fluviului Dvina de Nord și, lăsînd în urmă norișori de aburi albi ca zăpada, trecu pe lângă nenumărate vapoare sovietice și străine, luînd direcția Marea Albă. O mulțime de vedete, bărci cu motor, carbase¹, skune², traulere³, giguri⁴ și plute greoaie, mari, brăzdau oglinda netedă a marelui fluviu siberian. Excursioniștii se înghesuiau pe puntea superioară, luîndu-și rămas bun pentru o lună întreagă de la Arhanghelsk și de la Pămîntul Mare.

— Volka — strigă unul dintre excursioniști, adresîndu-se unui alt pasager, care se tot învîrtea, îngrijorat, pe lângă duneta adăpostului de comandă — unde este Hottabîci?

Cuvinte din care cititorul atent va deduce limpede că printre excursioniștii de pe „Ladoga” se aflau și vechile noastre cunoștințe...

XLIV. „LADOGA”, VISUL CELOR TREI

Aci vom fi nevoiți să facem o mică paranteză și să vă explicăm cum se face că cei trei prieteni se aflau pe vasul „Ladoga”.

Sînt sigur că cititorii noștri n-au uitat un amănunt: Volka „căzuse” într-un mod absolut rușinos la examenul de geografie și, trebuie s-o mărturisim, în mare parte din propria lui vină (nu tre-

¹ Carbas — un velier tipic pentru Marea Albă, cu două pînze pătrate și cu un tachelaj special, avînd două-cinci perechi de lopeți. (n. t.)

² Skuna — un vas cu vele, cu două catarge înclinate înapoi și grezment special. (n. t.)

³ Trauler — mic vas pescăresc înzestrat cu o dragă cu plasă de pescuit. (n. t.)

⁴ Gig (sport, marină) — o barcă îngustă, foarte ușoară și rapidă. (n. t.)

buia să se bazeze pe suflat !). De altfel, acest gen de întâmplare nu se poate uita atât de ușor... Se-nțelege că n-o uitase nici Volka, care se pregătea de zor pentru reexaminare, hotărît să ia un „cinci”. Din păcate, cu toată sincera lui dorință, acest dezi-derat nu era chiar atât de ușor de realizat, pentru că-l tot încurca Hottabîci. Căci Volka nu se îndurase să-i povestească bătrînului ce urmări ne-norocite avusese suflatul lui, și era nevoit acum să-i ascundă și faptul că se pregătește pentru re-examinare. Tăcuse de teama ca nu cumva Hottabîci să se apuce să-i pedepsească pe profesori pentru că-l lăsaseră la examen. Își aducea aminte amărît ce se întîplase în ziua în care meciul dintre „Șa-iba” și „Dalta” avusese un sfîrșit atât de puțin obiș-nuit ! Căindu-se pentru supărările pe care i le pri-cinuise pe stadion, Hottabîci nu-l mai părăsise în ziua aceea nici un pas ! Se gudurase pe lîngă el, cum știa mai bine, îl ținuse tot în complimente și-l urmărise cu propuneri, care de care mai ademeni-toare ! Abia pe la unsprezece seara izbutise în fine Volka să se apuce de învățat !

— Cu voia ta, mă duc să mă culc, o, Volka — spusese în cele din urmă Hottabîci, ascunzîndu-și căscatul în palmă. Simt că mă cuprinde somnul.

Și se îndreptase spre culcușul lui obișnuit, adică sub patul lui Volka.

— Noapte bună, Hottabîci ! Visuri plăcute ! îi răspunsese băiatul așezîndu-se mai comod la masă, dar privind cu jînd spre pat.

Era obosit și i-ar fi plăcut și lui să se culce, să tragă „vreo cinci-șase sute de minute” de puișor de somn, cum obișnuia el să spună. Dar avea de învățat la geografie și, călcîndu-și pe inimă, puse deci cu rivnă mîna pe carte.

Dar, vai ! Foșnetul paginilor pe care le întorcea, atrase atenția bătrînului djinn, care își scoase de sub pat barba zbîrlită și îl întrebă, cu o voce som-noroasă :

— De ce nu ești încă în pat, în ceasul acesta tîrziu al nopții, o, stadion al inimii mele?

— Nu știu nici eu de ce, dar nu mi-e somn! Am insomnie — minți Volka, care se clătina pe scaun de oboseală.

— ȚȚȚȚ! plescăi Hottabîci, compătimitor. Nu se poate mai regretabil! Lipsa de somn la vîrsta ta fragedă este dăunătoare sănătății. Dar nu te-ntrista! Pentru Hottabîci nu există nimic imposibil.

Și, smulgîndu-și iar din barbă cîteva fire, bătrînul suflă peste ele, șopti ceva — un singur cuvînt, unul singur! — Volka, care nici nu avusese măcar timp să protesteze împotriva ajutorului rapid și inutil al lui Hottabîci, adormi pe loc, cu capul pe masă.

— Mulțumită lui Allah, acum totul este în ordine — mormăi Hottabîci, ieșind satisfăcut de sub pat. Fie ca pînă mîine, la ceasul gustării de dimineată, în brațele somnului, să uiți de toate grijile!

Și ridicîndu-l ușor pe băiatul adormit, îl culcă drăgăstos, învelindu-l cu pătura. Apoi, tot bolborosind și oftînd, se-ntinse iar la locul său, sub pat. Lampa de pe masă luminează în zadar noaptea toată filele cărții de geografie, deschisă la pagina 11...

Vă puteți deci închipui cît de greu i-a fost și de cîte șmecherii trebuia să facă uz Volka, pentru a-și pregăti corijența! De altfel, tocmai corijența era cauza pentru care Volka și, o dată cu el, Hottabîci și Jenea, părăsiseră Genova, nu pentru a pleca spre litorarul Oceanului Atlantic, ci pentru a se întoarce în grabă la Moscova.

Dar, precum s-a dovedit mai tîrziu, pregătirea pentru examen a tînărului Volka nu rezolvase problema decît pe jumătate. Rămînea să mai născocască un mijloc prin care să scape de Hottabîci pe timpul cît va dura sus-pomenitul examen.

Aci, autorul acestei veridice povestiri crede ni-merit să aducă la cunoștința cititorilor săi, că în locuința familiei Kostilkov mai erau doi locatari

de care nu s-a pomenit încă, deoarece nu au participat cu nimic la întâmplările de pînă acum. Cum nici pe viitor nu vor prezenta vreun interes din acest punct de vedere, nu le-am fi relevat existența dacă, la cererea lor, telefonul familiei n-ar fi fost mutat din locul în care se afla pînă atunci, în antreu, pentru a fi la îndemîna tuturor. Împrejurare care, deși neînsemnată la prima vedere, după cum se vor convinge imediat cititorii noștri, a dus totuși la o serioasă schimbare în dispoziția sufletească și în năzuințele lui Hottabîci.

Așadar, prietenul nostru Volka era îngrijorat la gîndul cum să scape de acasă neobservat de Hottabîci, cînd, deodată, în antreu se auzi trîlul sonor al telefonului. Era Jenea.

— Alo, alo ! făcu Volka. A, bună ziua... Ei, da, astăzi !... Da, la douăsprezece punct... Doarme... Pof-tim ?... Da, da, e bine sănătos. La drept vorbind, să-nătos tun !... Pof-tim ?... Nu, n-am găsit încă nimic... Ce face ?... Ai înnebunit !... Nu se poate ! O să se supere grozav și o să facă atîtea năzbitii, că n-o să le mai descurcăm nici în trei sute de ani... A, va să zică ești la mine la zece și jumătate ?... Foarte bine... Atunci ne sfătuim noi !

Din cadrul ușii ce da spre camera lui Volka, apărî capul lui Hottabîci.

— De ce vorbești aici, în antreu, cu cel mai bun prieten al tău și al meu, o, Volka ? șopti el, dojenitor. Nu este politicoș ! N-ar fi oare mai bine să-l poștești la tine în odaie ?

— E, asta-i ! Cum să vină la mine, dacă e acasă la el ?

Hottabîci se supără

— Nu-nțeleg ce te-ndeamnă să-ți bați joc de un djinn bătrîn, care ține atît de mult la tine ! Urechile mele nu m-au înșelat încă niciodată. Chiar acum am auzit cum ai vorbit cu Jenea...

— Am vorbit cu el, dar la telefon ! Mă-nțelegi ? La te-le-fo-n ! O-of, cîte necazuri mi-e dat să trag

de pe urma ta ! Din toate alea îți sare țandăra !
Hai să-ți arăt eu cum stau lucrurile !

Ieșiră în antreu, Volka ridică receptorul din furcă, formă la iuteală numărul atît de cunoscut și zise :
„Vă rog, fiți atît de amabil, chemați-l pe Jenea...”

Și îi trecu lui Hottabîci receptorul :

— Poftim, vorbește cu Jenka !

Hottabîci își lipi cu băgare de seamă receptorul de ureche și pe față îi înflori un zimbet larg, dar uluit :

— Oare să fii tu cu adevărat, o, binecuvîntate Jenea ibn Kolea ? !... Unde ești, mă rog ? Acasă ! ?... Și eu care credeam că te afli aici, în țeava asta neagră pe care o țin lipită de ureche... Da, da... N-ai greșit ! Sînt eu, credinciosul tău prieten, Hassan Abdurrahman ibn Hottab... Vrei să vii la noi ? Fie binecuvîntat drumul tău !...

Și, radiind de bucurie, Hottabîci îi înapoie receptorul lui Volka. Acesta zimbea satisfăcut.

— Grozav ! exclamă bătrînul. Uluiitor ! Am vorbit, și n-a fost nevoie să ții, cu un tînăr care se află cale de cel puțin două ceasuri de mine !...

Odată întors în odaia lui Volka, Hottabîci își roti în jur privirile șirete, pocni din degetele mîinii stîngi și pe perete, deasupra acvariului, apăru în aceeași clipă o copie fidelă a telefonului din antreu.

— Acum o să poți vorbi după pofta inimii cu prietenii tăi, fără să-ți părăsești odaia, o, tu, cel mai prețios dintre toți feciorii !

— Îți mulțumesc din suflet spuse Volka emoționat și apucînd grăbit receptorul, îl lipi de ureche și așteptă.

Dar nu auzi nimic. Nu veni nici tonul, nu desluși nici măcar un păcănit, cît de ușor.

— Alo, alo ! făcea el. Apoi scutură receptorul, suflă în el, dar degeaba. E deranjat — îi explică el lui Hottabîci. Să-l deschid, să vedem ce s-a întîmplat !

Dar cutia aparatului nu vru să se deschidă cu nici un preț, în ciuda eforturilor lui Volka.

— E făcută dintr-o bucată din cea mai scumpă marmură neagră ! se lăudă Hottabîci.

— Atunci... nu-i nimic înăuntru ? făcu Volka, dezamăgit.

— Trebuie să fie ceva ? se neliniști Hottabîci.

— Acum înțeleg de ce nu merge telefonul tău ! îi spuse Volka. N-ai făcut decît o machetă ! Nu i-ai pus și ce-ar trebui înăuntru. Și tocmai acolo se află ce-i mai principal.

— Te rog să-mi spui ce trebuie să fie înăuntru — se rugă Hottabîci. Explică-mi, și voi face îndată totul !

— Ei, asta nu se poate explica așa, deodată ! făcu Volka, plin de importanță. Ar trebui mai întîi să înveți ce este electricitatea...

— Atunci învață-mă ce este ceea ce numești tu „electricitate”

— Pentru aceasta... — începu Volka, cu un aer inspirat — pentru aceasta ar trebui înainte de toate să înveți aritmetica, matematica, toată algebra, toată geometria, toată trigonometria, desenul tehnic și încă multe, multe alte științe !

— Iar eu te rog să mă înveți toate aceste științe.

— Vezi că... nici eu nu le știu încă pe toate — mărturisi Volka.

— Atunci, învață-mă ce știi !

— Și pentru asta o să-ți trebuiască mult, mult timp !

— Nu-i nimic ! Vreau să-nvăț ! insistă Hottabîci foarte hotărît. Răspunde odată, nu mă mai chinui Vrei sau nu să mă înveți toate științele care dau omului puteri atît de minunate ?

— Fie, te învăț ! Cu condiția să-ți faci regulat toate lecțiile ! rosti Volka sever.

Iar Hottabîci se plecă în fața lui pînă la pămînt, ducîndu-și mîna întîi la inimă, apoi la frunte...

Volka răscoli printre cărțile lui vechi și scoase la iveală un abecedar rupt și jegos, pe care, demult, o, foarte demult, învățase să citească. După ce dădură gata la repezeală gustarea de dimineață, îl luă pe Hottabîci și-l duse pe malul apei, departe de privirile indiscrete. Chiar de la început, Hottabîci se dovedi a fi un elev excepțional de capabil și de sîrguitor. Prindea parcă totul din zbor, și nu trecu nici o oră, că ajunsese să citească sau mai bine zis, cînta: „Ma-ma mă iu-bește”, „Mă voi fa-ce-ma-re”, „Voi mer-ge la școa-lă”, „Îmi spăl ure-chi-le cu să-pun”. „Bu-ni-cu-le drag, fă-mi un flu-ier de fag”.

— Știi, Hottabîci, ești un elev excepțional! nu se mai oprea Volka laudîndu-l și, de fiecare dată, chipul bătrînului se acoperea cu roșeața sfiiciunii. Ei, și-acum — zise Volka, după ce Hottabîci citi fără greșală tot abecedarul din scoarță-n scoarță — acum trebuie să înveți să scrii. Păcat că nu am un scris frumos! Uite, dau o fugă să-ți cumpăr caiet de aritmetică și de caligrafie! Pînă una alta, vezi dacă poți să citești singur ce scrie-n ziarul ăsta!

Și îi puse în mînă cel mai nou număr din „Pionerskaia pravda”, abia ieșit de sub tipar. Apoi o luă la fugă spre școală.

Imensa clădire a școlii era neobișnuit de goală. În toată clădirea nu erau decît Pavel Vasilievici, directorul școlii, cu directorul de studii și cu profesorul de geografie. Revedeau în cancelarie darea de seamă anuală pe care voiau s-o trimită la secția raională a învățămîntului. Iar la etajul al treilea se auzeau glasurile vesele ale zugravilor și ale zidarilor care se apucaseră de reparațiile de vară.

— A-a-a, bună ziua, cupolă de cristal a tăriei cerești! îl salută, în glumă, directorul pe Volka. Te-ai făcut bine?

— Da, Pavel Vasilievici, bine, bine de tot!

- Bravo ! Te-ai pregătit ?
- M-am pregătit, Pavel Vasilievici !
- Atunci, să stăm de vorbă !

Și au „stat de vorbă”, plimbându-se prin toată geografia de a șasea ! Dacă Volka s-ar fi uitat la ceas, ar fi constatat, mirat, că examenul lui a durat aproape douăzeci de minute. Dar n-a avut timp să se uite la ceas, pentru că i se tot părea că directorul nu-l întreabă îndeajuns de amănunțit. Ar fi vrut ca la fiecare întrebare pusă, să răspundă cinci-zece minute ! Încercă fericirea și chinul elevului care știe perfect și se teme ca nu cumva să treacă neobservat de examinator. Văzuse de mult, după figura lui Pavel Vasilievici, că acesta era mulțumit de răspunsurile lui, și totuși, când directorul îi spuse : „Bravo ! Se vede că n-am pierdut timpul degeaba cu tine !” Volka simți un fior plăcut în tot trupul și pe chipul lui pistruiat apăru un zîmbet atît de larg, încît directorul școlii, și directorul de studii, și profesorul de geografie surîseră și ei.

— Da — făcu directorul de studii — se vede imediat că de data asta Kostîlkov s-a pregătit temeinic, ca un adevărat pionier !

O, dacă directorul școlii și directorul de studii ar fi știut în ce condiții nemaipomenit de grele învățase Volka pentru corijență ! Dacă ar fi știut de cîtă șiretenie și trucuri a uzat și cît a fugit de Hotabîci, ca să poată învăța serios la geografie ! Dacă ar fi știut ce piedici nemaipomenit de grele îi pusese în cale Hottabîci, fără măcar să-și dea seama, tot timpul acesta ! O, să fi știut examinatorii lui, cît de mult i-ar fi prețuit realizările !

Volka ar fi vrut să se laude în fața directorilor și cu succesele lui pedagogice, dar, din fericire, tăcu la timp !

— Ei, Kostîlkov — spuse solemn Pavel Vasilievici — te felicit pentru trecerea în clasa a șaptea !

Du-te și te odihnește pînă în septembrie. Să-ți refaci forțele. Să te vedem voinic și sănătos !

— Mulțumesc, Pavel Vasilievici — răspunse Volka foarte serios, așa cum se cade să răspundă orice elev de clasa a șaptea. La revedere, Stepan Tihonovici ! La revedere, Serghei Semionovici !..

Cînd, în fine, se înapoie la rîu, Hottabîci, rezemat comod de trunchiul unui stejar rotat, îi citea ca pe apă lui Jenea din „Pionerskaia Pravda” !

— Gata ! L-am dat ! Cu „cinci” ! șopti Volka la urechea prietenului său și, întinzîndu-se pe iarbă lîngă Hottabîci, se simți cel puțin de trei ori fericit : o dată, fiindcă stătea la umbră, la răcoare, a doua oară, pentru că trecuse cu succes examenul și a treia — deși ultima enumerată, aceasta a treia fericire nu era cu nimic mai prejos ca celelalte două, dacă nu cumva le întrecea pe toate — fiindcă se simțea mîndru ca orice învățător care se bucură de succesele elevului său !

Între timp, bătrînul, care citise ziarul rînd cu rînd, ajunsese la coloana „Noutăți sportive”. Primul reportaj îi făcu pe prietenii noștri să suspine cu oarecare tristețe și invidie.

— «Spre mijlocul lui iulie — citea Hottabîci — pleacă din Arhanghelsk spre Arctica spărgătorul de gheață „Ladoga”, armat de Oficiul central de turism. Pe „Ladoga” își vor petrece concediul șai-zeci și opt dintre cei mai buni fruntași ai Moscovei și ai Leningradului. Excursia promite să fie deosebit de interesantă.»

— Asta da ! rosti Volka, visător. Asta zic și eu plimbare ! Să dai tot, și nu ți-ar părea rău !

— Porunciți-mi, o, excelenți tineri, și vă făgăduiesc că veți merge unde vreți ! rosti Hottabîci, în-suflețit, arzînd de dorința de a-și mulțumi cu ceva prietenii.

Dar Volka se mulțumi să ofteze, cît timp Jenea îi explica melancolic bătrînului :

— Nu, Hottabici, „Ladoga” nu-i de nasul nostru. Nu pleacă decît oameni de seamă !

— Ah, numai oamenii de seamă ? întrebă bătrînul, cu voce tărăgănată și cu un zîmbet abia perceptibil.

XLV. MARE AGITAȚIE LA OFICIUL CENTRAL DE TURISM

În aceeași zi, într-unul din birourile Oficiului central de turism se prezentase un bătrînel, îmbrăcat într-un costum alb de vară, cu pălărie de pai tare pe cap și cu niște papuci trandafirii, cusuți cu fir de argint și de aur, cu virfurile întoarse în sus, care se informă foarte politicos, dacă într-adevăr are fericirea să se găsească între zidurile „înaltei instituții” care dăruiește oamenilor bucuria călătoriilor. Primind un răspuns afirmativ de la o secretară foarte mirată de stilul bombastic al întrebării, bătrînul întrebă, în cuvinte tot atît de alese, unde se află omul acela, demn de toată considerația, de care atîrnă plecarea cu vasul spărgător de gheață „Ladoga”.

Fu îndreptat spre unul dintre funcționari, un cetățean grăsun și cam chel, care ședea la o masă mare, acoperită de mormane de scrisori.

— Dar vă atragem atenția, tovarășe — adăugase secretara — că pe „Ladoga” nu mai sînt locuri libere !

Bătrînelul nu-i răspunse. Mulțumise din cap, se apropiase tăcut de funcționarul cel gras, îi făcuse, fără nici un cuvînt, o plecăciune adîncă dar plină de demnitate, și-i înmînase tăcut un sul lunguieț. Apoi salută din nou, se-ntoarse spre ieșire și, tot

fără un cuvînt, părăsi încăperea, însoțit de privilegiile nedumerite ale martorilor acestei amuzante scene.

Funcționarul desfăcu ziarul în care era învelit pachetul și înaintea ochilor săi se ivi cea mai neobișnuită scrisoare din cîte a fost primită vreodată nu numai la Oficiul central de turism, dar și de orice altă instituție sovietică. Ținea în mînă un sul de pergament, de culoare gălbuie, cu o pecete mare de ceară verde, care se legăna de niște șireturi de mătase aurie.

— Ați mai văzut vreodată așa ceva? întrebă funcționarul, arătînd sulul celorlați salariați ai Oficiului. Și se duse glonț la șeful său — responsabilul sectorului „Excursii pe distanțe mari”.

Responsabilul sectorului „Excursii la mari depărțări”, cum văzu sulul, își lăsă baltă toate treburile și se repezi, urmat de funcționar, la directorul Oficiului.

— Ce e, tovarăși? Ce se-ntîmplă? Nu vedeți că am treabă? îi întîmpină directorul.

În loc de răspuns, responsabilul sectorului „Excursii pe distanțe mari” desfăcu fără nici un comentariu pergamentul.

— Ce-i asta? întrebă directorul, încruntîndu-se. O piesă de muzeu?

— Nu! Poșta de azi, Matvei Kasianîci! îi răspunse responsabilul.

— Poșta de azi?! Ei, ia să vedem ce scrie în poșta de azi!... Dar peste o clipă, după ce parcursese ciudata scrisoare, spuse: Multe mi-a fost dat să trec în viață, dar o scrisoare ca asta n-am primit de cînd sînt! E scrisă de un nebun!

— care, chiar dacă este nebun — completă responsabilul — este în același timp un mare amator de rarități! Încercați dumneavoastră să vă procurați un pergament ca ăsta!

— Stați! Să vedeți și ce scrie! continuă amuzat Mavtei Kasianîci, uitînd cu desăvîrșire că ceilalți

toți citiseră misiva cu pricina. 'Aiureală curată ! „Înălțimii sale domnului șef al plăcerilor, incoruptibilului și prealuminatului responsabil al sectorului de „Excursii pe distanțe mari“, fie numele lui slăvit printre toți stimații și nobilii responsabili de sectoare !” citi Matvei Kasianîci, și-i făcu cu ochiul responsabilului sectorului de „Excursii pe distanțe mari” : E pentru dumneata, Ivan Ivanîci.

— Hm ! făcu Ivan Ivanîci destul de stingherit.

— «Eu, Hassan Abdurrahman — continuă Matvei Kasianîci — mărețul djinn vestit prin atotputernicia sa în Bagdad și Damasc, Babilon și Sumir, fiu al lui Hottab, marele rege și stăpîn al duhurilor rele, odraslă a împărăției veșnice, cu dinastie plăcută inimii lui Suleiman ibn Daud (Pace lor amin-durora !), a cărei domnie a umplut de bucurie sufletele lor. Faptele mele binecuvîntate fiind de Allah, pe care l-am bucurat. Eu, Hassan Abdurrahman ibn Hottab, djinnul care l-a cinstit și venerat. Toți regii care au sălășluit de-a lungul veacurilor în palatele celor patru țări ale lumii, de la Marea cea de Sus pînă la Marea cea de Jos, și regii Apusului, care locuiesc în corturi, mi-au plătit cu toții biruri grele și mi-au sărutat, la Bagdad, tălpile picioarelor. Am aflat, o, tu cel mai demn dintre toți responsabilii de sector, că în curînd va porni din orașul Arhanghelsk o corabie care merge fără pînze și căreia lumea îi zice „Ladoga“, și că pe această corabie vor pleca, într-o călătorie de plăcere, oameni de seamă din diferite orașe. Inima mea dorește ca printre ei să fie și cei doi tineri prieteni ai mei, care au atîtea calități, încît nici o scurtă enumerare a lor n-ar putea încăpea pe acest pergament. Dar, vai !

Din păcate nu sint informat cît de mare trebuie să fie renumele cuiva, ca acel cineva să fie socotit demn de această călătorie. Însă, oricît de mare ar fi aceste cerințe, prietenii mei le vor satisface pe deplin, chiar cu prisosință, căci eu pot oricînd

să-i fac prinți sau șeici, regi sau împărați, vestiți între cei mai vestiți, bogați printre cei mai bogați, puternici între cei mai puternici !

De șapte ori șapte cad la picioarele tale, o, tu, cel mai înțelept dintre responsabilii de sector, și-ți trimit totodată salutul meu, rugându-te să-mi comunici când trebuie să mă prezint cu tinerii mei prieteni pe bordul corăbiei mai sus-numite, fie ea crutată de Allah de toate furtunile și toate nenorocurile în drumul cel depărtat și primejdios !

O dată cu cele de mai sus, semnează această scrisoare Abdurrahman ibn Hottab, djinn atotputernic.»

Jos de tot era scrisă adresa lui Volka Kostilkov. Aceasta, în eventualitatea unui răspuns.

— Ce aiureală ! izbucni Matvei Kasianici râsuscind sulul la loc. Curată nebunie ! La arhivă cu ea, și cu asta basta !...

— Nu ! Eu zic să-i răspundem ! Că de nu, bătrînul ăsta smintit n-o să ne mai dea pace. O să vină pe capul nostru și de cîte cinci ori pe zi, ca să afle cum stă cu cererea lui ! Ascultați-mă pe mine ! N-o să ne lase să ne vedem de treabă ! se împotrivi hotărît Ivan Ivanîci și, după cîteva minute, dictă personal dactilografei răspunsul.

XLVI. CINE-I MAI ILUSTRU ?

Părerea noastră este că Hottabîci procedase cu ușurință dînd adresa lui Volka. Pentru că doar printr-o simplă întîmplare Volka s-a întîlnit în ziua aceea pe scară cu poștaşul casei. Ce s-ar fi petrecut dacă fericita întîlnire n-ar fi avut loc ? Scrisoarea Oficiului central de turism ar fi nimerit în mîinile părinților lui Volka care, bineînțeles, s-ar fi apu-

cat să-l descoasă și ar fi ieșit o încurcătură atît de mare, că ți-e groază numai să te gîndești la ea!

Kostîlkov-junior nu primea prea multă corespondență. Dacă primise trei-patru scrisori în toată viața lui! Iată de ce, aflînd de la poștaş că are o scrisoare, căscă ochii mari. Iar cînd văzu pe plic antetul Oficiului central de turism, se zăpăci cu totul. Cercetă îndelung plicul, întorcîndu-l și pe față și pe dos, apoi — nu se știe de ce — îl duse la nas și-l mirosi. Dar plicul nu mirosea decît dulceag, a gumă arabică. Abia după acest ceremonial deschise scrisoarea, cu mîinile tremurînde, dar cum nu înțelegea nimic, citi în două-trei rînduri refuzul net, dar foarte politicos, al lui Ivan Ivanîci

«Mult stimată cetățene Abdurrahmanov,

Spre marea mea părere de rău, ați intervenit cam tîrziu cu cererea dumneavoastră. Toate locurile pe „Ladoga” sînt vindute dinainte. Salutări tuturor prinților și șecilor dumneavoastră.

Responsabilul sectorului de „Excursii pe distanțe mari”,

Ivan Domosedov.»

«Nu cumva s-o fi apucat bătrînul să-i roage să ne primească și pe noi pe bordul vasului „Ladoga”? se-ntrebă Volka în cele din urmă, și se simți adînc mișcat. Ce om minunat! Numai că nu prea înțeleg ce e cu prinții și șecii cărora tovarășul Domosedov le transmite salutări. Nu-i nimic! Aflu eu numaidecît!»

— Hottabîci! Auzi, Hottabîci! strigă Volka, ajungînd într-un suflet pe malul apei. O clipă, te rog!

Bătrînul, care moțăia liniștit la umbra stejarului lor preferat, tresări auzindu-i glasul și, sărînd în picioare, se grăbi spre el, tropăind mărunțel pe cărare.

— Iată-mă, o, portar al sufletului meu! rosti el gîfîind ușor. Porunca!

— Spune drept, Hottabîci, ai scris tu la Oficiul central de turism ?

— Scris ! Am vrut să-ți fac o surpriză plăcută — bolborosi Hottabîci, fisticit. Da' de ce ? Poate că a venit și răspunsul ?

— Se-nțelege c-a venit ! Uite-l ! făcu Volka, și-i întinse scrisoarea pe care Hottabîci i-o smulse din mână. Citi încet, silabă cu silabă, răspunsul plin de diplomație al lui Ivan Ivanîci, se făcu vînat de minie, prinse a tremura din tot corpul și ochii i se umplură de vine sîngerii. La urmă, furios, se apucă de gulerul cămășii sale brodate și-l sfîșie.

— Să-mi fie cu iertare — bolborosi el. Să-mi fie cu iertare, dar sînt nevoit să te părăsesc cîteva clipe... Vreau să-l pedepsesc cum se cuvine pe nemernicul ăsta de Domosedov. O-o ! Știu ce-am să fac cu el ! Îl nimicesc ! Ba nu ! N-am să-l nimicesc. Adică am să-l nimicesc, dar nu dintr-o dată. Prea ar fi o moarte blîndă pentru el ! Nu, am să-l prefac într-o zdreanță, ca în zilele ploioase de toamnă, oamenii să-și șteargă pe el picioarele, înainte de a intra în casă ! Sau nu ! Nici pedeapsa asta nu mi se pare destul de mare pentru obraznicul său refuz...

Și bătrînul djinn se și avîntă în văzduh. Noroc că Volka strigă după el, cu voce poruncitoare :

— Înapoi ! Imediat înapoi !

Bătrînelul ateriză supus, dar jignit din cale-afară și încruntat, cum numai în clipele prevestitoare de furtună se încrunta.

— Nu zău, Hottabîci — începu Volka, îngrijorat de soarta responsabilului sectorului de „Excursii pe distanțe mari“. Ești nebun, crede-mă ! Ce vină are omul dacă nu mai sînt locuri pe vapor ? Ce, crezi că e de cauciuc, să-l întinzi cum vrei ?... Și-apoi, despre ce prinți și șeici e vorba în scrisoarea ta ?

— Despre tine, o, Volka ibn Aleoșa ! Despre tine și despre prietenul tău, Jenea ibn Kolea, dăruiască-vă Allah amîndurora ani mulți și fericiți ! Am

scris celui mai păcătos dintre păcătoșii responsabili de sector, că înaltele voastre calități nu pot în nici un caz fi o piedică pentru excursie, deoarece, oricît de iluștri ar fi ceilalți oaspeți ai corăbiei „Ladoga”, eu vă pot face și mai iluștri ! I-am scris acestui om sărac cu duhul, Domosedov, uita-l-ar marele Allah ! că poate, deși nu vă cunoaște, să vă socotească egali regilor, prinților sau șeicilor...

Cu toată situația, trebuie s-o mărturisim, încordată, Volka nu s-a putut totuși ține să nu rîdă. Și rise cu atîta poftă, încît un stol de stăncuțe — păsări serioase și așezate de felul lor — o zbughiră în zbor de pe copacul vecin, uitîndu-se parcă dojenitor în urmă.

— Stai, stai ! Va să zică eu sînt prinț, nu ? hohotea Volka.

— Nu văd ce e de rîs ! făcu Hottabîci, jignit. Rangul de prinț l-am păstrat pentru Jenea. Tu meriți titlul de sultan !

— Mor ! Mor ! Zău, Hottabici, m-ai omorît ! Care va să zică, Jenea prinț, și eu sultan ! Cînd te gîndești ce analfabetism politic ! se îngrozi Volka, oprindu-se deodată din rîs. N-am ce zice, iluștri oameni : un prinț și un rege ! Păi, amîndoi la un loc nu fac nici cît o ceapă degerată !

— Vai de mine ! Ai înnebunit, Volka ! strigă într-adevăr speriat Hottabîci, uitîndu-se îngrijorat la tînărul său prieten. După cîte înțeleg, nici măcar sultanii nu ți se par destul de iluștri, pentru a-ți fi asemuiți ! Atunci cine oare, după părerea ta, este cu adevărat ilustru ? Dă-mi un nume, măcar unul !

— Ciutkih, sau Lunin, sau Kojedub, sau Pașa Anghelina...

— Ce e Ciutkih ? Sultan ?

— Nu, frate ! Ciutkih e unul din cei mai buni meșteri din industria textilă a țării !

— Dar Lunin ?

— Lunin ? Cel mai bun mecanic de tren !

— Și Kojedub ?

— Unul din cei mai buni aviatori.

— Dar a cui nevastă este asta... Pașa Anghelina, că o pui mai presus de șeici și regi ?

— E vestită prin ea însăși, nu prin soțul ei ! E cea mai bună tractoristă !

— Ascultă, Volka, scumpule, sînt prea bătrîn ca să-ți poți bate joc de mine ! Cum adică ? Vrei să te cred că ȳn ȳesător de postăvuri oarecare sau un cornac de locomotive e mai vestit decît un rege ? !

— În primul rînd, Ciutkih nu este un ȳesător oarecare, ci un inovator, primul în fruntea întregii industrii textile ! Iar Lunin e mecanic fruntaș. Și apoi, află că și ultimul om al muncii se bucură la noi în țară de o vază cu mult mai mare decît cel mai vestit țar ! Nu crezi ? Poftim, citește !

Și Volka îi întinse un ziar. Iar bătrînul se convinse, cînd văzu cu ochii lui sub titlul : „Fruntași ai țării noastre”, cîteva cuvinte scrise deasupra unei coloane de fotografii — vreo zece la număr — care reprezentau lăcătuși, agronomi, aviatori, colhoznici, ȳesători, profesori și tîmplari.

— Nici mort nu te-aș fi crezut — mărturisi Hottabici, oftînd — da, nici mort, dacă n-ar fi venit să-ți întărească spusele ceea ce stă scris în paginile adînc stimate ale acestei gazete ! Te implor, deci, o, Volka, lămurește-mi de ce aici, în prea frumoasa ta țară, toate lucrurile sînt altfel decît în celelalte state ?

— Chiar și acum dacă vrei ! Chiar acum — răspunse Volka, zelos, și, căutîndu-și un loc cît mai comod pe malul rîului, explică îndelung, și nu fără mîndrie, bătrînului, care-l asculta cu toată atenția, în ce anume constă orînduirea sovietică.

Nu cred că e cazul să redăm conținutul convorbirii lor — care ținu destul de mult — pentru că, fără-ndoială, oricare dintre cititorii noștri ar fi fost în măsură să-i povestească lui Hottabici tot atîtea cite i-a povestit și Volka.

— Tot ce mi-ai spus tu, o, Volka, e atît de înțelept, pe cît este de nobil. Și oricare om cinstit și setos de dreptate în inima sa, auzind cuvintele tale, ar cădea pe gînduri — spuse cu gravitate Hottabîci, adînc mișcat, la sfîrșitul orei de educație politică, prima din viața lui. Mă simt și mai cuprins de dorința de a face în așa fel ca să putem pleca toți trei cu „Ladoga” ! Și, crede-mă, voi izbuti ! adăugă el, după o clipă de cugetare.

— Mă rog ! Numai... fără scandal ! îl făcu atent Volka, prevăzător. Fără scandal și fără șmecherii ! Adică, fără înșelăciuni ! Să nu-ți treacă prin cap cumva să mă prezinți drept un fruntaș la învățătură, că am patru la trei obiecte !

— Dorințele tale sînt lege pentru mine — răspunse Hottabîci, cu o adîncă plecăciune.

Și bătrînul se ținu de cuvînt. Nu se atinse nici măcar cu un deget de funcționarii de la Oficiul central de turism și nici nu-i minți că tinerii noștri prieteni — și mai ales el, bătrînul djinn — erau fruntași la învățătură sau în producție. El știe ce-a făcut, dar cînd cei trei eroi ai povestirii se prezentară pe bordul vasului „Ladoga”, căpitanul îi primi foarte bine, le dădu o cabină dintre cele mai bune și nimeni, niciodată, nu s-a interesat cu ce drept nimeriseră printre fruntașii care porneau în excursie. Mai mult, Hottabîci avusese grijă ca nimeni dintre veselii și prietenoșii pasageri ai vasului „Ladoga” să nu-și pună întrebarea asta.

În schimb, cu vreo douăzeci de minute înaintea plecării, fuseseră încărcate pe vas — și aceasta cu totul pe neașteptate pentru căpitan — o sută cincizeci de lăzi cu portocale, tot atîtea cu struguri aromați, două sute de lăzi de curmale și o tonă și jumătate din cele mai fine dulciuri orientale.

Iar pe fiecare ladă scria : «Dăruit tuturor participanților la expediție și întregului echipaj al vasului „Ladoga”, din partea unui cetățean care dorește să rămînă necunoscut.»

Sînt convinși, o, cititorii mei, că nu v-a trebuit prea mult efort ca să ghiciți că toate bunătățile pe care le-am enumerat mai sus erau tot atîtea daruri trimise de Hottabîci, care nu voia ca el și prietenii lui să călătorească pe degeaba pe „Ladoga”.

Într-adevăr, oricăruia dintre participanții la această excursie i-ați pune întrebarea, toți, dar absolut toți vor spune că pînă în ziua de azi își aduc aminte cu plăcere de „cetățeanul care dorește să rămînă necunoscut”. Darurile lui fuseseră pe gustul tuturor !

Și acum, de vreme ce cititorii noștri au aflat, cu mai mult sau mai puțin lux de amănunte, care sînt împrejurările care au contribuit ca prietenii noștri să se îmbarce pe „Ladoga”, să pășim cu conștiința împăcată la povestirea celor ce urmează !

XLVII. CE NU TE LASĂ SĂ DORMI !

Vremea era foarte favorabilă. Trei zile de-a rîndul, „Ladoga” plutise pe marea slobodă de ghețuri, și abia spre sfîrșitul celei de-a treia zi intră în zona ghețurilor plutitoare rare, formate abia de un an.

Băieții jucau „dame” în salonul vasului, cînd năvăli Hottabîci, foarte emoționat, ținîndu-și cu mîna nelipsita pălărie de paie.

— Prieteni — spuse el, cu un zîmbet larg — veniți să vă convingeți și voi cu ochii voștri, că marea, cit poți cuprinde cu privirea, s-a acoperit cu zahăr și diamante.

Să-i iertăm lui Hottabîci naivitatea, căci, de cînd viețuia, adică de aproape patru mii de ani, nu văzuse niciodată un aisberg cumsecade.

Pasagerii, care se aflau în salon, se repeziră pe punte și zăriră, ieșind parcă în întâmpinarea „Ladoga”, încet, fără zgomot, miriade de blocuri de gheață, albe ca zăpada, sclipind orbitor în razele puternice ale soarelui de miazănoapte. În curînd, sub etrava de oțel a vaporului, scrișniră primele aisberguri. Tirziu în noapte (era lumină și soare ca într-o amiază senină de vară), excursioniștii deslușiră în zare un grup de insule. Vedeam pentru prima oară în viață marea, dar mohorîta priveliște a arhipelagului Franz Iosef — culmi golașe, triste, munți acoperiți de uriași ghețari scînteietori, ce păreau tot atîția nori luminoși, ce-și lipeau pieptul ascuțit de pămîntul aspru și neprimitor.

— Hai la culcare! propuse Volka, după ce se săturară de priveliștea rară a acestor insule depărtate. De fapt, altceva n-avem de făcut, dar nici de dormit nu-î chip! Ca să vezi ce-nseamnă obiceiul! Nu sîntem învățați să dormim pe lumina zilei și pace!

— Numai că mie mi se pare, o, cel mai binecuvîntat dintre binecuvîntați, mie mi se pare, spuneam, că nu soarele nu ne lasă să dormim, ci cu totul altceva! își dădu cu părerea Hottabici, dar nimeni nu-l luă în seamă.

Băieții mai căscară gura rătăcind o bucată de vreme pe vapor. Pe punte, lumea se rărise. Ultimii plecară amicii noștri. Și în curînd, pe întreaga „Ladoga” nu mai rămaseră de veghe decît oamenii echipajului care erau de cart.

Liniștea și pacea puseră stăpînire pe tot. Din cabine se auzea sforăitul pașnic și respirația pasagerilor adormiți. Parcă nici nu mai erai pe un vapor pierdut undeva, în aspra și perfida Mare Barent, la peste două mii cinci sute de kilometri de Pămîntul Mare, ci undeva, într-o tihnită și plăcută casă de odihnă din împrejurimile Moscovei, în orele de

repaus de după masă. Totul, chiar și storurile trase cu grijă peste hublouri¹, pentru ca lumina să nu-i împiedice pe oameni să doarmă, amintea o casă de odihnă !

XLVIII. CE SĂ FIE ? UN RECIF ?

Cu toate acestea, nu trecu mult timp și excursioniștii noștri simțiră că între „Ladoga” și o casă de odihnă oarecare există o diferență fundamentală. Într-adevăr, dacă facem abstracție de cutremurul din Crimeea, obișnuiții caselor de odihnă nu-și amintesc să fi fost azvîrliți cu atîta putere din paturile lor în timpul somnului, ca fructele coapte din pom ! În aceeași clipă, vuietul ritmic al mașinilor încetă cu totul și în liniștea care se-ntinse peste întreaga navă, se auzi deodată pocnetul ușilor și tropăitul grăbit al excursioniștilor care dădeau buzna din cabine pe covertă, ca să vadă ce s-a întîmplat. De sus, de pe punte, răsunau sonore comenzile...

Din fericire, căzînd din patul de sus, Volka nu se lovi prea rău. Sări imediat în picioare și începu să-și frece de zor locul unde se lovise. Era atît de somnoros, încît nu și-a dat seama ce s-a întîmplat. A crezut că a căzut din greșeală, și vru să se urce din nou în hamac, cînd larma de pe coridoare și țipetele oamenilor speriați îl făcură să priceapă că pricina căderii sale era mult mai serioasă decît bănuise.

„Am dat poate peste un recif”, își spuse el, trăgîndu-și la repezeală pantalonii și constată că gîndul acesta nu numai că nu-l sperie, ci îi provocă o stranie și aprigă senzație de satisfacție și neliniște totodată.

¹ Hublou — fereastră rotundă în bordul vasului, care se închide ermetic, pentru a nu lăsa apa să pătrundă. (n. t.)

„Grozav ! exclamă el în sinea lui, legîndu-și în grabă șireturile ghetelor. Particip la o adevărată aventură ! Minunat ! Pe mii de kilometri în jur, nici un vapor ! Și poate că nici postul nostru de radio nu mai funcționează !”

În mintea lui năstrușnică răsărise cel mai adevărat tablou : corabia naufragiază, rezervele de alimente și de apă potabilă sînt pe terminate, dar toți excursioniștii și întreg echipajul „Ladogăi” este curajos și calm, cum se și cade să fie orice adevărat cetățean sovietic. Dar cel mai curajos și mai calm dintre toți este, bineînțeles, tot el — Volka Kostîlkov. Da, Vladimir Kostîlkov știe să înfrunte primejdia. E întotdeauna vesel și pare nepăsător, îi îmbărbătează pe cei mai slabi de înger, iar cînd, în fine, căpitanul vasului „Ladoga” cade istovit de lipșuri și de supraomenescul efort depus, el, adică Volka Kostîlkov, preia conducerea expediției și o duce cu mîină sigură la liman.

— Care să fie oare pricina ce a tulburat somnul atît de necesar trupului tău fraged ? întrebă Hottabici, întrerupînd mărețele visuri ale lui Volka și căscînd de-i trosneau fălcile.

— Mă duc acum, moșule, să aflu totul. Te rog să nu fi îngrijorat — rosti Volka liniștitor, pornind spre covertă.

Pe spardeck¹, lîngă puntea de comandă, se adunaseră vreo douăzeci de excursioniști, care discutau în șoaptă. Ca să le mai ridice moralul, Volka își luă o mutră veselă și nepăsătoare și le spuse, încurajator :

— Liniște, liniște, tovarăși ! Liniște înainte de toate... Nu există nici un motiv ca să intrăm în panică !

— Bine zis, panică ! Cuvinte de aur, tinere ! Așa că, du-te în cabina ta și te culcă liniștit ! i-o întoarse

¹ Spardeck — puntea de sus a vasului. (n. t.)

zîmbind unul dintre excursioniști. Nu vezi că nu facem nici un fel de panică ?

Toată lumea rîse și numai Volka se simți destul de prost. Era cam frig, așa că-și făcu socoteala să dea mai bine o fugă în cabină și să-și pună paltonul.

— Liniște, liniște înainte de toate — îi spuse el lui Hottabîci, care-l aștepta nerăbdător. N-avem nici un motiv să intrăm în panică. Nu vor trece nici două zile, și va veni un spărgător puternic, care ne va trage de pe banc. Bineînțeles, am fi putut s-o facem și noi, dar nu auzi ? Mașinile s-au oprit. S-a stricat ceva, și ce anume nu știe nimeni! Se-nțelege, va trebui să îndurăm oarecare lipsuri, dar sperăm că n-o să se îmbolnăvească nimeni și că nici pierderi omenești nu vom avea !

Volka se asculta cu mîndrie. Nu bănuise nici odată că avea darul să liniștească atît de ușor pe cei din jur !

— Vai și amar mie ! se sperie dintr-o dată bătrînul, căznindu-se să-și vîre picioarele goale în mult vestiții săi papuci. Dacă muriți, pier și eu ! Cum se poate ? ! Am dat peste un banc, zici ? Vai, vai ! Mai bine făceau mașinile zgomot ! Dar eu, deșteptul, în loc să-mi folosesc puterea în treburi de seamă, am...

— Hottabîci ! i-o reteză sever Volka. Să-mi spui numaidecît ce-ai mai făcut !

— Nimic deosebit, o, cel mai drept dintre toți dreptii ! Îngrijorat fiind de liniștea somnului tău, mi-am îngăduit să ordon mașinilor să nu mai facă zgomot !

— Nu, vorbești serios ? ! se sperie Volka. Acum înțeleg ! Tu le-ai poruncit mașinilor să nu mai facă zgomot, dar ele, fără zgomot, nu pot să lucreze ! De aceea s-a oprit spărgătorul nostru de gheață atît de brusc ! Revocă imediat ordinul ! De nu, te pomenești că explodează cazanele !

— Aud și mă supun! răspunse cu voce tremurîndă Hottabîci.

Era într-adevăr speriat.

Și în aceeași clipă, mașinile porniră din nou zgomotoase, iar „Ladoga” se avîntă pe ape, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, în timp ce căpitanul, mecanicul de bord, întreg echipajul și toți excursioniștii se pierdeau în presupuneri asupra neașteptatei și inexplicabilei cauze a opririi mașinilor, ca și a nu mai puțin neașteptatei și inexplicabilei repuneri în funcțiune!

Dintre toți, numai Hottabîci și Volka cunoșteau adevărul, dar pentru motive ușor de înțeles, nu le-au împărtășit nimănui. Nici măcar lui Jenea...

XLIX. L-AU JIGNIT PE HOTTABÎCI!

Spre dimineață, „Ladoga” intră în zona unor ceturi groase. Vaporul înainta încet, făcînd să răsunе din cinci în cinci minute întinsurile pustii de mugetul asurzitor al puternicei sale sirene. Așa cereau legile navigației. Cînd e ceață, toate navele trebuie să dea semnale fonice, așa-zise „de ceață”, indiferent dacă se află pe cele mai umblate căi marine sau în cele mai pustii ținuturi ale Oceanului Înghețat de Nord. Aceasta, ca să evite ciocnirile.

Sirena spărgătorului de gheață „Ladoga” strica dispoziția pasagerilor, umplîndu-i de tristețe și descurajare. Pe punte era umed și urît, iar în cabine plictisitor. De aceea, toate fotoliile și divanele din salon erau ocupate de excursioniști, care jucau, unii șah, alții „dame”, alții citeau.

Cîntaseră în cor și solo toate cîntecele cunoscute, dansaseră în sunet de chitară și de acordeon, povestiseră pe rînd fel de fel de anecdote cînd, deo-

dată, un fluierat strident răzbătu în salon de afară și toată lumea tresări. Jenea spuse glumeț :

— Nemaipomenit ! Cineva a sărit, din mers, pe vaporul nostru !

Dar nu-i fu dat să rîdă de gluma lui, pentru că „Ladoga” se cutremură toată și se auzi un scrișnet lugubru sub etrava vasului, care, pentru a doua oară în aceeași zi, se opri din mers.

— Iar vreo ispravă de-a ta, Hottabîci ? întrebă Volka în șoaptă.

La care Hottabîci se mulțumi să dea disperat din mîini :

— Ce vorbești, o, cel mai fermecător dintre fermecători ? Îți jur că sînt tot atît de neștiutor în privința acestei neașteptate opriri, cît ești și tu...

Într-adevăr, de data aceasta bătrînul era absolut nevinovat. Rătăcind prin ceață, „Ladoga” dăduse de un banc de nisip !

Pasagerii, care ieșiseră cu toții pe punte, deosebeau cu greu prin ceață copastia bordului. Aplecîndu-se peste prova, puteau totuși observa cum fierbe apa mohorîtă, verzuie, în bățile turbate ale elicei.

Trecu o jumătate de oră. Toate încercările de a o scoate pe „Ladoga” de pe banc, n-au dat nici un rezultat. Atunci căpitanul Stepan Timofeevici îi porunci șefului de echipă Pankratici — un omuleț scund și uscățiv — să fluiere adunarea generală sus, pe puntea vasului.

— Tovarăși — începu Stepan Timofeevici, cînd și pasagerii și echipajul vasului, în afara oamenilor de cart, se adunaseră pe spardeck — se declară mobilizarea pentru munca obștească ! Ca vasul să se poată urni de pe banc fără un ajutor dinafară, nu ne rămîne decît să mutăm cărbunele înmagazinat la prova în cala de la pupa. Prova se va degaja, și totul va fi în ordine. Dacă vom munci pe cînte, vom avea de lucru cel mult zece-douăsprezece ore ! Șeful de echipaj vă va împărți în brigăzi. Duceți-vă

și vă schimbați, puneți hainele cele mai proaste, ca să nu vă pară rău dacă le murdăriți, și apoi, la treabă!... Dumneavoastră, Hassan Hottabîci și voi, băieți, stați liniștiți! Munca aceasta e prea grea pentru puterile dumneavoastră — adăugă căpitanul, întorcîndu-se spre amicii noștri. Pentru băieți e încă prea timpuriu să-i supunem la asemenea efort, iar pentru Hassan Hottabîci, prea tîrziu!

— Cum așa, prea tîrziu?! se informă Hottabîci. Nu știi oare, o, mult stimat Stepan Timofeevici, că nimeni din cei de față nu mă întrece la ridicarea greutateilor?

La care cei din jur zîmbiră neîncredători.

— Bravo, moșule! Laudă-mă gură! Uite unde era campionul!

— De ce rideți? De ce-l jigniți? E-e-e!! Bătrînețe, haine grele!...

— Stați că vă arăt eu „bătrînețe haine grele!” exclamă Hottabîci și, apucîndu-i pe cei doi prieteni ai săi, începu să jongleze cu ei, de parcă n-ar fi fost băieți voinici, de treisprezece ani, ci niște bile de biliard făcute din material plastic!

Fu răsplătit cu ropote de aplauze, iar cine le-ar fi auzit n-ar fi crezut în ruptul capului că totul se petrece pe bordul unui vas naufragiat, departe de țărm, în mijlocul mării, ci pe un stadion, la campionatele de atletism greu.

— Cît privește pe bătrîn, îmi iau înapoi cuvintele! declară solemn Stepan Timofeevici, cînd zgomotul ovațiilor se mai potoli. Și acum, la lucru, tovarăși! Timpul trece!

— Hottabîci — spuse Volka, trăgîndu-l pe bătrîn la o parte. N-are rost să ne pierdem o zi întreagă cărînd cărbunele dintr-un loc în altul! De ce să nu-ncerci să scoți vaporul de pe banc?

— E mai presus de puterile mele, o, Volka ibn Aleoșa — răspunse trist bătrînul. M-am gîndit la asta și eu! Aș putea, poate, să-l trag de pe banc, dar se găurește fundul corăbiei și eu n-o să știu

să-l repar, pentru că nu l-am văzut niciodată cum arată întreg ! Și atunci o să ne înecăm cu toții, cum se înecă pisoii orbi în butoiul cu apă.

— Gîndește-te bine, Hottabici ! Gîndește-te, te rog ! Poate că-ți vine vreo idee !

— O să caut, o, busola inimii mele ! răspunse bătrînul.

Și, după o scurtă tăcere, întrebă :

— Ce-ar fi, o, Volka, dacă aş desființa bancul ?

— Hottabîci, dragule, ești un geniul strigă Volka, și se repezi să-i strîngă mîna. Formidabil !

— Aud și mă supun — spuse Hottabici.

Prima brigadă de muncă voluntară coborîse în cala de cărbuni și începuse să umple, cu un zgomot asurzitor, lăzi mari de fier cu antracit, cînd „Ladoga” se cutremură toată deodată și prinse a se roti în vîrtejul adînc care se formase pe locul bancului dispărut. Încă un minut, și vaporul s-ar fi făcut țandări, dacă lui Volka nu i-ar fi dat în gînd să-i poruncească lui Hottabici ca vîrtejul să dispară. Marea se liniști pe dată și „Ladoga”, care se mai roti de cîteva ori, asta în virtutea inerției, își continuă lin drumul.

Și de rîndul acesta, nimeni de pe vapor, înafară de Volka și Hottabici, n-a priceput ce s-a petrecut de fapt.

Trecu iarăși un șir de zile pasionante, care nu semănau între ele, zile de călătorie peste mări și prin strîmtori aproape necunoscute omului, prin fața unor insule mohorîte, pe care niciodată, sau aproape niciodată, nu călcase încă picior de om, insule cu priveliști reci și sălbatice. Excursioniștii coborau pe insule, unde erau întîmpinați sărbătorește cu salve de focuri, de oameni rămași aici pentru iernat, fie pe stînci singuratic, pustii ; prietenii noștri se cocoțau pe ghețari, rătăceau, împreună cu ceilalți excursioniști pe platouri de bazalt, golașe ca pietrele din baia rusească, săreau de pe un sloi pe altul, peste copci întunecoase care-și

căscau hăul sub pașii lor, sau vîneau urși albi. Unul dintre acești urși fusese adus pe „Ladoga”, de neînfricatul Hottabîci personal! Sub mîna lui, ursul se îmblînzi foarte curînd și deveni blînd ca un vitel, pricinuind excursioniștilor și echipajului multe clipe de veselie. Ursul mai este arătat și acum prin circuri și sînt sigur că mulți dintre cititorii noștri l-au și văzut. Răspunde la numele de Kuzea.

L. SELAM-ALECUM, OMAR DRAGĂ !

După vizitarea insulei Rudolf, „Ladoga” făcu cale-ntoarsă. Excursioniștii erau obosiți de multitudinea impresiilor, de soarele care nu mai apunea nici zi nici noapte, de cețurile dese și de neîncetatul scrișnet al sloiurilor, ce se izbeau de etrava și de copastiile vasului. Tot mai rari erau amatorii de debarcări pe insulele pustii. Pînă la urmă, doar prietenii noștri și încă doi-trei excursioniști pasionați nu pierdeau nici o ocazie de a vizita malurile stîlcoase, mohorîte și puțin primitoare.

— Ei bine — spuse într-o bună dimineată Stepan Timofeevici — azi vă debarc pentru ultima oară ! Basta ! Nu e nici o plăcere să tot oprești vaporul pentru șase-șapte inși !

Iată de ce Volka se înțelesese cu ceilalți excursioniști, care aveau să debarce o dată cu el, să-și ia cu oarecare pompă rămas bun de la Pămîntul lui Franz Iosef și să nu se grăbească, cînd va veni ceasul reîntoarcerii pe „Ladoga”, cu atît mai mult cu cît de data asta, Hottabîci, care ori de cîte ori debarcau, îi zorea mereu să se-ntoarcă cît mai repede pe vas, nu era cu ei. Rămăsese pe bord, să joace șah cu Stepan Timofeevici.

— Știi ceva, Volka — îi spuse foarte misterios Jenea, peste vreo trei ore, cînd se înapoiară cu toții

pe bordul vasului „Ladoga” — hai cu mine în cabină ! Vreau să-ți arăt ceva foarte interesant... Ia te uită ce am aici ! Și trăgînd după el ușa cabinei, Jenea scoase de sub pulpana paltonului un obiect lunguieț. Ei, ce zici ? L-am găsit pe malul celălalt al insulei, chiar pe țărnișă.

În mîinile lui Jenea, Volka văzu un vas mic de aramă. Avea cel mult mărimea unei carafe obișnuite de apă și era înverzit de apa mării.

— Să-l predăm imediat lui Stepan Timofeevici ! spuse Volka, emoționat. O fi fost aruncat în apă de membrii vreunei expediții... Or fi pus în el vreo scrisoare ca să se știe de soarta ei !...

— La început și eu mi-am făcut aceeași socoteală — răspunse Jenea — dar pe urmă mi-am zis că n-o să se-ntimple nici o catastrofă dacă îl deschidem noi înainte, să vedem noi mai întîi ce se află înăuntru ! E doar atît de interesant ! Ce zici, am dreptate ?

— Desigur ! Desigur că ai dreptate ! răspunse Volka, însuflețit.

Palid de emoție, Jenea rase la repezeală scoarța bituminoasă lipită de gura vasului. Dedesubt dădură peste un capac gros, de plumb, acoperit cu niște semne de neînțeles, pe care Jenea, numai cu mare greutate, izbuti să-l deșurubeze.

— Și acum — zise el, răsturnînd vasul cu gura-n jos, deasupra culcușului său — ia să vedem ce-i înăuntru !

Dar n-apucă bine să-și termine vorba, că din vas năvăli un fum des și negru, care umplu întreaga cabină, întunecînd totul în jur, mai-mai să-i înăbușe cu duhoarea lui pe cei doi prieteni. Abia după cîteva secunde, fumul prinse a se aduna, a se strînge grămadă și a se transforma într-un bătrîn, foarte antipatic la vedere. Avea un chip plin de răutate și ochii-i ardeau ca jeraticul. Bătrînul căzu în genunchi și, izbindu-și evlavios fruntea de po-dea, strigă prelung, cu voce tunătoare :

— Allah e singurul stăpîn al lumii, iar Suleiman prorocul lui !!

După care, se mai pocni de cîteva ori cu capul de podea, cu atîta putere, că toate lucrurile care atîrnau de pereții cabinei prinseră deodată a se legăna ca pe timp de furtună. Apoi strigă din nou:

— O, proroc al lui Allah, nu mă omori !

— Îngăduiți-mi o întrebare — întrerupse Volka speriat, dar și foarte curios, tînguirile bătrînului necunoscut — dacă nu mă înșel, ați pomenit de un oarecare fost rege Solomon !

— Întocmai, o, june demn de tot disprețul ! De el, de Suleiman ibn Daud — fie-i prelungite zilele vieții pe pămînt !

— Se pune întrebarea, care dintre noi amîndoi este mai demn de dispreț — îl înfruntă liniștit Volka. Cît despre Suleiman al dumatăle, orice ar fi să fie, zilele vieții lui nu se mai pot prelungi ! Exclus ! Absolut exclus ! Căci, să-mi fie cu iertare, a răposat !

— Minți, nefericitule, și o să mi-o plătești scump !

— Nu te mai înfură degeaba, cetățene, fiindcă acest rege din Orient, de care ai pomenit mai înainte, a răposat acum două mii nouă sute nouăsprezece ani ! Scrie și în enciclopedie !

— Cine a deschis vasul ? întrebă repede bătrînul, luînd cunoștință de vestea dată de Volka, dar nesinchisindu-se, se vede, de ea.

— Eu ! făcu modest Jenea. Eu ! Nu-i nevoie să-mi mulțumești pentru atîta lucru !

— Nu e alt stăpîn al lumii înafară de Allah ! exclamă necunoscutul. Bucură-te, o, nedemn băietăndru !

— Și de ce, mă rog ? se miră Jenea. Dumneata ai scăpat din închisoare, așa că dumneata să te bucuri. De ce m-aș bucura eu ?

— De ce ? Fiindcă am să te ucid, acum, pe loc, și încă de cea mai rea moarte !

— Asta-i bună ! se revoltă Jenea. Ar fi chiar o porcărie ! Doar te-am scăpat din vas ! Dacă nu eram eu, cine știe cîte zeci și zeci de veacuri ai mai fi zăcut acolo, în fum și funingine !

— Nu mă plictisi cu trăncăneala ta ! strigă necunoscutul supărat. Spune-mi, ce moarte îți dorești, și cum să ți-o dau ? U-u-u !...

— Vă rog, fără metode de intimidare ! Și, la urma urmelor, despre ce e vorba ? se supără Jenea rău de tot.

— Află dar, o, nedemn adolescent, că eu sînt unul dintre djinii care au încălcat porunca lui Suleiman ibn Daud (pace lor amîndurora !). Suleiman l-a trimis deci pe vizirul său Asaf ibn Barahia, care m-a tîrît cu forța, adică împotriva voinței mele, m-a înjosit și m-a dus în fața lui Suleiman. Iar Suleiman, văzîndu-mă, a poruncit să i se aducă acest vas și m-a închis în el...

— Bine i-a făcut ! șopti Jenea la urechea lui Volka.

— Ce tot bombăni acolo ? întrebă bătrînul, bănuitor.

— Nimic... așa... — răspunse Jenea, grăbit.

— Ia vezi — făcu amenințător bătrînul — cu mine nu-ți merge... Așadar, m-a închis în acest vas și le-a dat poruncă djinnilor să mă azvîrle în mare. Și în mare am petrecut un veac. Mi-am zis în sinea mea : „Oricine ar fi să mă scape de aici, bogat va fi în veci !” Dar a mai trecut un veac de ani și n-a venit nimeni să mă slobozească. Au mai trecut o sută de ani. Și atunci am zis : „Oricine ar fi să mă scape, dezvăluite-i vor fi de mine toate comorile pămîntului !” Dar nici de astă dată nu m-a slobozit nimeni. Și s-au mai scurs patru veacuri și am zis : „Oricine ar fi să mă scape, îi voi împlini trei dorințe !” Dar nici de astă dată n-a venit nimeni să mă slobozească. Și cuprins în inima mea de o minie fără seamăn, am zis : „Oricine ar fi să mă scape acum, îl voi omori ; atît am să-i dau : dreptul de a-și

alege moartea !” Și iată că ție, care m-ai scăpat din vas, îți îngădui acum să-ți alegi moartea de care vrei să mori !

— Dar e cu totul lipsit de logică să-ți omori salvatorul ! îl înfruntă Jenea, revoltat. E o dovadă de lipsă de logică și de ingraturitudine !

— Ce am eu cu logica — i-o retează djinnul, aspru. Alege-ți felul cel mai plăcut de moarte, și nu mă face să pierd timpul, căci sînt înspăimîntător la minie.

— Aș vrea să vă pun o întrebare ! ridică mîna Volka, dar djinnul se răsti atît de fioros la el că, de frică, i se tăiară picioarele.

— Dar mie, mie trebuie să-mi permiteți să pun o întrebare... una singură — imploră Jenea cu atîta desperare în glas, încît djinnul îi răspunse

— Bine, întreabă-mă, dar numai vezi, ia seama, să fii scurt.

— Știți... ne-ați făcut socoteala că ați petrecut cîteva zeci de veacuri în vasul ăsta de aramă — spuse Jenea cu glas tremurător. Dar e atît de mic că nu poate încăpea în el nici măcar o palmă de om ! Deci, scuzați-mi întrebarea nelalocul ei, cum de ați încăput cu totul și cu totul în acest vas ?

— A-a ! Va să zică nu crezi că am sălășluit într-adevăr în acest vas ? exclamă djinnul.

— Și nici n-o să cred pînă n-o să vă văd în el — răspunse Jenea hotărît, făcînd cu ochiul lui Volka care, la auzul acestor cuvinte, era cit pe aci să strige de bucurie.

— Atunci, privește și vei crede ! urlă djinnul furios și, scuturîndu-se, se făcu fum și se trase treptat-treptat în vas, în aplauzele discrete ale băieților transportați de fericire.

Mai bine de jumătate din fumul acela intrase în vas, iar Jenea, ținîndu-și răsufarea, își pregătise capacul, ca să-l închidă din nou pe djinn, cînd acesta, răzgîndindu-se pesemne, se tîri din nou afară și luă iar chip de om.

— Nu-nu-nu ! zise el, privindu-i viclean printre pleoapele pe jumătate lăsate și vînturîndu-și degetul noduros și nespălat prin fața lui Jenea, care ascunse grăbit capacul în buzunar. Nu-nu-nu ! Nu ești tu mai șiret decît mine, o, prunc demn de dispreț !... Blestemată aducere aminte ! Cît pe-acîi să uit că s-au împlinit o mie o sută nouăsprezece ani de cînd la fel am fost păcălit de un pescar. Mi-a pus aceeași întrebare și eu, lesne credinciosul, am vrut să-i dovedesc că am stat într-adevăr în acest vas ! Prefăcîndu-mă, deci, în fum, am intrat înăuntru, dar pescarul a luat repede dopul cu pecetea, a închis vasul la loc și l-a aruncat în mare. Nū-nu-nu ! Nu se mai prinde !

— Dar eu n-aveam de gînd să vă-nșel — minți Jenea, cu voce tremurătoare, simțind că de data asta i s-a infundat definitiv.

— Alege-ți, deci, și cît mai degrabă, moartea de care vrei să mori. Nu mă face să zăbovesc, căci sînt obosit de atîta discuție cu tine.

— Bine — spuse Jenea, după o clipă de gîndire. Dar făgăduiți-mi că voi muri tocmai de moartea pe care mi-o voi alege !

— Făgăduiesc ! jură djinnul solemn și ochii i se aprinseră de un foc diabolic.

— Atunci... — începu Jenea, căruia i se pusese un nod în gît — atunci aș vrea să mor... de bătrînețe.

— Grozavă idee ! se bucură Volka.

Iar djinnul, vînat de minie, strigă :

— Dar bătrînețea ta e încă foarte departe ! Ești doar atît de tînăr !

— Nu-i nimic — răspunse Jenea, curajos — pot să aștept..

Auzind răspunsul lui Jenea, Volka izbucni în rîs de bucurie. Djinnul începu să alerge prin cabină, cîmpins de o minie neputincioasă, zvîrlind cu tot ce găsea în cale și înjurînd pe arăbește.

Asta a ținut mai bine de cinci minute, cînd, deodată, găsi pare-se o soluție, căci izbucni într-un chiot atît de înspăimîntător, încît băieții se-nfiorară de groază. Pe urmă, oprindu-se în fața lui Jenea, rosti, plin de răutate :

— Ce mai vorbă, ești nespus de viclean și trebuie s-o recunosc. Dar Omar Iusuf ibn Hottab e mult mai viclean decît tine, o, netrebnice...

— Omar Iusuf ibn Hottab ?! exclamă deodată amîndoi băieții.

Dar djinnul, tremurînd de mînie, răcni

— Tăcere, că de nu, vă nimicesc pe amîndoi ! Da, eu sînt Omar Iusuf ibn Hottab și-l întrec în viclenie pe acest băiețandru ! Îl întrec în viclenie pe acest băiețandru ! Îi voi îndeplini dorința ! Va muri de bătrînețe. Dar — și el aruncă o privire triumfătoare copiilor — dar bătrînețea lui va veni înainte de a apuca voi să numărați pînă la o sută !

— Vai ! strigă Jenea, cu vocea lui cristalină de copil. Vai ! repetă el, peste cîteva secunde, cu glas adînc de bas. Vai ! hîrîi el peste încă cîteva secunde, cu voce tremurătoare, de bătrîn. Vai, mor !

Îndurerat, Volka îl vedea pe Jenea preschimbindu-se cu o iuțea de neînțeles, întii în tînăr, pe urmă în bărbat cu barbă mare, neagră, apoi barba începu să-i încărunească și se prefăcu întii în om vîrstnic, apoi în bătrîn chel și slăbănog. Încă cîteva secunde, și totul s-ar fi sfîrșit, dacă Omar Iusuf, care se desfăta plin de răutate privind cum se stinge Jenea, n-ar fi strigat deodată :

— Oh, dacă ar fi aici nenorocitul meu frate, cît s-ar mai desfăta și el de a mea atotputernicie !

— Stai ! urlă Volka. Spune-mi, te rog, pe fratele măriei tale nu-l chiamă Hassan Abdurrahman ?

— De unde știi ? se miră Omar Iusuf. Nu-mi mai aminti despre nenorocitul de Hassan, căci inima mi se sfîșie de dorul lui ! Da, am avut un frate pe care l-a chemat așa cum spui, dar e cu atît mai rău

pentru tine că mi-ai răscolit rana încă singherindă din inimă !

— Dar dacă-ți spun că fratele dumitale trăiește ? Dacă ți-l arăt viu și nevătămat, atunci îl cruți pe Jenea ?

— Dacă l-aș vedea pe scumpul meu Hassan ? O-o, atunci prietenul tău ar rămîne în viață și-ar trăi pînă ce ar îmbătrîni cu adevărat, ceea ce, după cîte știu eu, n-o să se întîmple atît de curînd. Dar dacă mă păcălești... o, jur, jur că nici o ascunzătoare nu vă va putea feri de dreapta mea minie !

— În cazul ăsta, te rog să aștepti un minut ! Un singur minut — strigă Volka, smucind în lături ușa cabinei și năvălind peste cîteva secunde în salon, unde Hottabîci se lupta vitejește la masa de șah cu Stepan Timofeevici.

— Hottabîci, dragule — bîlbii el, emoționat — hai fuga cu mine pînă în cabina noastră ! Te așteaptă acolo o mare, mare bucurie...

-- Pentru mine nu există mai mare bucurie decît aceea de a-l face mat pe bunul meu prieten, Stepan Timofeevici — răspunse grav Hottabîci, studiind din ochi situația adversarului.

— Nu mai zăbovi nici o clipă ! Te rog mult, mult de tot, vino imediat cu mine jos !

— Bine — făcu Hottabîci, și jucă turnul. Șah ! Du-te, o, Volka ! Vin îndată ce cîștig. Și după socoteala mea, nu mai am decît cel mult două-trei mișcări.

— Rămîne de văzut ! îl înfruntă voios Stepan Timofeevici. Rămîne de văzut ! Uite, să mă gîndesc puțin și...

— Gîndește-te, gîndește-te, Stepan Timofeevici — rîse bătrînul. Tot nu scapi. De ce nu, aștept... Uite că aștept !

— Nu mai e timp de pierdut ! strigă Volka desperat și mătură cu mîna figurile de pe tablă. Dacă nu cobori imediat cu mine, Jenea și cu mine pierim de o moarte groaznică ! Hai, hai mai repede !

— Prea îți îngădui multe — mormăi Hottabîci, nemulțumit, luînd-o totuși la fugă după Volka.

— Remiză, nu ? strigă în urma lor Stepan Timofeevici, mulțumit că scăpase cu fața curată dintr-o partidă iremediabil pierdută.

— Cum așa, remiză ?! protestă Hottabîci, gata să se reîntoarcă.

Dar Volka strigă, supărat :

— Bineînțeles remiză, și încă o remiză cît toate zilele !

Și, zicînd acestea, îi făcu vînt bătrînului în cabina unde Omar Iusuf, furios la culme, sta gata să-și împlinească amenințarea.

— Cine este bătrînul ăsta ? întrebă Hottabîci înduioșat, văzînd pe pat un moșneag care gemea și care cu numai cîteva clipe în urmă fusese Jenea în vîrstă de treisprezece ani. Dar ăstălalt, cine mai este ? continuă el, zărindu-l pe Omar Iusuf. Deodată, însă, îngălbeni și, necrezîndu-și ochilor, făcu șovăitor cîteva pași înainte. Apoi șopti, stîns : .Selam-alecum, Omar dragă !

— Tu ești, o, scumpul meu Hassan Abdurrahman ! strigă la rîndul lui Omar Iusuf, și amîndoi frații se îmbrățișară atît de îndelung, încît pentru un spectator străin îmbrățișarea lor ar fi părut de necrezut, cum de necrezut ni s-ar fi părut și nouă, dacă n-am fi știut că cei doi frați fuseseră despărțiți aproape trei mii de ani.

Volka era atît de mișcat de miraculoasa lor întîlnire printre ghețurile Arcticii, și atît de fericit pentru Hottabîci, încît, în primul moment, cît pe ce să uite de nenorocitul de Jenea. Dar, hîriitul abia auzit, care răzbătea pînă la el din patul unde se chinuia, îi reaminti că trebuiau luate măsuri urgente.

— Stați ! strigă el, alergînd să-i despartă pe cei doi fii ai lui Hottab, care nu se mai îndurau să-și curme îmbrățișările. Moare omul și voi...

— O-o-of, mor ! hîrîi bătrînul Jenea, întărindu-i cuvintele.

Şi Hottabîci întrebă din nou, mirat :

— Cine este omul acesta cu părul albit de ani şi cum de a nimerit aici, în patul prietenului nostru Jenea ?

— Păi, e Jenea ! strigă Volka desperat. E Jenea ! Scapă-l, Hottabîci !

— Îţi cer iertare, o, scumpul meu frate Hassan — spuse destul de enervat Omar Iusuf, adresîndu-se fratelui său pierdut şi regăsit — îţi cer iertare dacă trebuie să întrerup clipele revederii atît de plăcute inimii noastre, ca să-mi îndeplinesc făgăduiala dată !

Şi se-ndreptă spre patul în care zăcea Jenea, îi atinse cu palma aspră umărul şi şuiără :

— Cere iertare, pînă nu e prea tîrziu !

— Iertare ? Cui să-i cer iertare ? hîrîi, uimit, bătrînul Jenea.

— Mîe, o, tinere demn de dispreţ !

— Pentru ce ?

— Pentru că ai încercat să mă înşeli !

— Tu eşti acela care trebuie să-mi ceri iertare — i-o întoarse Jenea, infuriat. Te-am scăpat şi tu vrei să mă omori ! N-am să-ţi cer nici o iertare !

— Nici nu trebuie ! făcu Omar Iusuf, plin de răutate. Nu insist. Dar să ştii că vei muri peste cîteva clipe.

— Voi muri ? Ei şi ce ! Nu-mi pasă ! şopti mîndru Jenea, sfîrşit de puteri, deşi, se-nţelege, nu prea era încîntat de perspectiva ce i se deschidea în faţă.

— Omar dragă ! interveni Hottabîci blînd, dar hotărît, în lugubra lor discuţie — te rog, nu întuneca bucuria întîlnirii noastre atît de mult aşteptate printr-o faptă nedemnă de tine ! Ține-ţi făgăduiala făcută nepreţuitului meu prieten Volka ibn Aleoşa şi nu te mai tocmi atît ! Şi-apoi, nu uita că şi Jenea,

cel demn de toate laudele, îmi este prieten apropiat !

Cuprins de o furie neputincioasă, Omar Iusuf scrișni din dinți, dar se stăpîni și spuse :

— Scoală-te, o, cutezătorule, și fii precum ai fost înainte !

— Asta da, mai zic și eu ! observă Jenea, satisfăcut. Și toți cei aflați în cabină au avut prilejul unic să se desfete privind transformarea unui bătrîn, ajuns în pragul morții, într-un băiat de treisprezece ani. Pe obrajii lui zbîrciți și scofilciți se răs-pîndi întii o ușoară roșeață, apoi, capul lui chel începu să se acopere cu păr alb, care în curînd se înegri, ca și barba lui deasă. Jenea, înviorat, sări vitejește din hamac, făcînd vesel din ochi prietenilor săi. În fața lor se afla acum un om în floarea vîrstei, vînjos și puternic — să tot fi avut patruzeci de ani — dar care se deosebea de bărbații de vîrsta lui prin aceea că barba sa, cu de la sine putere, se scurta, se scurta într-una, ca pînă la urmă să se transforme într-un pufușor care dispăru imediat. Bărbatul devenea tot mai mic de stat, tot mai mult i se îngustau umerii, iar în cele din urmă, în fața lor se afla iar Jenea Bogorad, așa cum îl știm, de aceeași vîrstă și statură ca mai înainte.

Și uite-așa se făcu că Jenea Bogorad e singurul om din lumea asta — singurul, mă auziți ? — care poate spune : „Cînd eram bătrîn”, cu același drept cu care milioane de oameni în vîrstă spun : „Cînd eram copil...”

LI. OMAR IUSUF ÎȘI DĂ ARAMA PE FAȚĂ

— Un lucru nu înțeleg — rosti Omar Iusuf îngîndurat și zgribulit de frig — am auzit doar cu urechile mele cînd djinnii lui Suleiman au spus :

„Să-l aruncăm pe asta — adică pe mine — în valurile Mării Etiopiene de Apus”. Și eram sigur că dacă îmi va fi dat cîndva să revăd pămîntul și lumina soarelui, asta nu se poate întîmpla decît la malurile arzătoarei Africe. Numai că ce-i aici — arată el spre hubloul prin care se vedea insula ce se îndepărta — ce-i aici nu seamănă de loc cu Africa! Nu-i așa, frățioare Hassan?

— Ai dreptate, o, Omar Iusuf atît de scump inimii mele! Ne aflăm în preajma altor țarmuri, mult mai depărtate de țărmurile Africii — răspunse Hotabîci. Acum sintem...

— Am înțeles! Pe cuvîntul meu de pionier că am înțeles! Întrerupse Volka, fără prea multe fasoane, convorbirea dintre cei doi frați. Și, dintr-un prisos de bucurie, începu să joace tontoroii prin cabină. Strașnic! Am înțeles... am înțeles!...

— Ei, și ce-ai înțeles? întrebă Omar Iusuf, acru.

— Am înțeles cum ai ajuns în Arctica!

— O, tinere îndrăzneț și lăudăros, cît de mult îmi displace nemăsurata-ți vanitate! rosti Omar Iusuf scîrbit. Cum poți înțelege tu, un copil, ceea ce rămîne o taină chiar și pentru mine, cel mai înțelept și cel mai puternic dintre toți djinnii?... Ei bine, să-ți auzim părerea, ca eu și scumpul meu frate să avem de ce rîde!

— Mă rog, rîdeți dacă vreți! Tot secretul stă în Golfstream!

— Cum zici? În ce stă? întrebă sarcastic Omar Iusuî.

— În Golfstream! În curentul acela cald care v-a adus în Arctica tocmai din Mările Sudului!

— Mare bazaconie! făcu disprețuitor Omar Iusuf, așteptîndu-se ca frate-său să-i țină isonul, dar Hotabîci, prudent, tăcea.

— Nu-i prostie..., — începu Volka.

Dar Omar Iusuf îl corectă:

— N-am zis „prostie”, ci „bazaconie”!

— Nu e nici prostie, niți bazaconie — se supără Volka. M-am învățat de un cinci la geografie pe chestia Golfstream-ului !

— Parcă nu-mi amintesc de această întrebare — rosti Hottabîci îngrijorat.

Și Volka, ca să nu-l jignească, minți spunînd că examenul cu Golfstream-ul avusese loc anul trecut.

Și pentru că și Jenea veni să sprijine ipoteza științifică a lui Volka, Hottabîci fu de aceeași părere. Văzîndu-se izolat, Omar Iusuf se prefăcu și el de acord cu Golfstream-ul, dar, în fond, prinse o pică grozavă atît pe Volka cît și pe prietenul său.

— Am obosit tot discutînd cu tine, o, tinere încrezut — spuse el și căscă de-i trosniră fălcile, deși nu-i era somn de loc. Am obosit și vreau să dorm. Caută-mi repede un evantai și apără-mă de muște în timpul somnului meu !

— În primul rînd, aici nu sînt muște. Și apoi, cu ce drept îmi poruncești ? se revoltă Volka.

— Las' că apar ele, muștele — spuse printre dinți Omar Iusuf.

Și într-adevăr, în aceeași clipă, cabina se umplu de bîzîitul a sumedenie de muște !

— Chiar așa stînd lucrurile, află că aici putem foarte bine să ne descurcăm și fără evantaie ! spuse Volka, împăciuitor, făcîndu-se că nu pricepe batjocura lui Omar Iusuf.

Deschise întîi ușa, apoi hubloul și se făcu un curent puternic care mătură roiurile bîzîitoare de muște din cabină în coridor, cu bîzîitul lor cu tot.

— N-are a face ! Tot ai să-mi faci vînt cu evantaiul ! spuse Omar Iusuf, capricios, făcîndu-se că nu observă încercările lui Hottabîci de a-l mai domoli.

— Nici gînd ! îi răspunse Volka, ațîțat. Nu s-a născut încă omul care să mă supună la munci înjositoare !

— Nu-i nimic! O să fiu eu primul!

— Nu, n-o să fii!

— Omar, dragule — zise Hottabîci, dornic să prevină scandalul care era gata să izbucnească.

Dar Omar Iusuf, vînat de necaz, dădu supărat din mîină.

— Mai bine mor decît să-ți fac pe plac, decît să-ți satisfac toanele, strigă Volka, posomorît.

— Asta înseamnă că vei muri foarte, foarte curînd. Cel mai tirziu după apusul soarelui — declară Omar Iusuf cu un zîmbet drăcesc.

Dar în aceeași clipă, prin mintea lui Volka trecu un gînd strălucit :

— În cazul ăsta, tremură, o, djinn demn de dispreț! strigă el luîndu-și cea mai înspăimîntătoare voce pe care era în stare s-o ia. Află că m-ai scos din pepeni și că mă vād nevoit să opresc soarele-n loc! N-o să mai apună nici azi, nici mîine, nici poimîine, și singurul vinovat vei fi tu, află!

Era un pas grozav de riscat din partea lui Volka. Dacă Hottabîci se apucase să-i povestească lui frate-su că în Arctica, în anotimpul acela, soarele nu apune niciodată, era pierdut. Dar Omar Iusuf îi răspunse în bătaie de joc :

— O, tu, cel mai lăudăros dintre lăudăroși, cel mai fudul dintre fuduli, îmi place și mie să mă laud, dar nici în clipele în care am fost întăritat la culme, niciodată n-am făgăduit să opresc din mers mărețul astru! Una ca asta n-ar fi putut face nici Suleiman ibn Daud (pace lor amîndurora!).

Volka își dădu seama că e salvat. Și nu numai salvat, dar că va avea puțința să-l strîngă puțin cu ușa pe arțăgosul frate ale bătrînului Hottabîci. În treacăt fie zis, Hottabîci îi făcu cu ochiul. Cît despre Jenea, nici nu mai vorbim. Înțelesese șmecheria prietenului său și acum se topea de plăcere, presimțind inevitabila înfrîngere a lui Omar Iusuf.

— N-ai nici o grijă, Omar Iusuf. O dată ce am spus că opresc soarele, fii pe pace! Astăzi nu mai apune!

— Nu ești decît un mucos! șuieră Omar Iusuf disprețuitor.

— Mucos ești dumneata! i-o tăie tot atît de arțagos Volka. Eu știu ce spun.

— Și dacă totuși va apune? întrebă Omar Iusuf chicotind pe înfundate.

— Dacă apune, o să-ți îndeplinesc chiar și cele mai timpite porunci!

— Nu-u-u! rinji Omar Iusuf, triumfător. Asta nu-u-u! Dacă soarele, în pofida lăudăroasei tale făgăduieli, apune totuși, ceea ce trebuie să se-ntîmple, atunci o să te înghit. Da! O să te înghit cu oase cu tot!

— N-ai decît! Și cu cipici, dacă vrei — răspunse Volka, curajos. În schimb, dacă soarele nu mai apune azi, îmi făgăduiești să mă ascuți în toate?

— Dacă nu apune? Mă rog, cu cea mai mare plăcere, o, cel mai lăudăros și cel mai nemernic dintre toți magii! Numai că așa ceva, hi-hi-hi! nu poate să se-ntîmple!

— E un mare semn de-ntrebare, care din noi doi o să ridă pînă la urmă! răspunse Volka aspru.

— Bagă de seamă! îl amenință cu degetul Omar Iusuf. Judecînd după poziția astrului, mai are vreo opt-nouă ceasuri pînă la asfințit. Parcă mi-e și milă de tine, o, nerușinatule! Căci nu ți-a mai rămas decît o singură zi de trăit!

— Te poftesc să-ți păstrezi mila pentru dumneata.

Omar Iusuf chicoti disprețuitor, descoperind două rînduri de dinți mărunți și gălbejiți.

— Ce dinți urîți ai! îi spuse Hottabîci, cuprins de milă. De ce nu-ți pui dinți de aur, ca ai mei?

Abia acum băgă de seamă Omar Iusuf dinții splendizi ai lui Hottabîci, și sufletul i se umplu de cea mai neagră invidie.

— La drept vorbind, frăţioare — rosti el cît putu mai dispreţuitor — nu văd de ce dinţii de aur să fie dovadă de cine ştie care bogăţii! Mai bine să mi-i pun de briliant!

Zis şi făcut, pentru că în aceeaşi secundă, în gura lui rînjită de răutate, sclipiră treizeci şi doi de dinţi şi măsele din cel mai curat briliant din cîte există pe lume. După ce se privi într-o oglinjoară de bronz, pe care, după cum vedeţi, bătrînul cochet o păstra mereu la brîu, Omar Iusuf se declară foarte mulţumit.

Dar trei împrejurări veniră să-i întunece întrucîtva victoria. În primul rînd, Hottabîci nu păru de loc invidios. În al doilea, dinţii de briliant scînteiau numai dacă venea lumina pe ei. În schimb, cînd erau în umbră, Omar Iusuf părea ştirb. Şi în al treilea rînd, chiar din prima clipă, dinţii de briliant îi tăiară pînă la sînge şi limba, şi buzele. În fond, djinnului îi păru rău că se lăcomise, dar nu se trădă cu nimic, ca să nu-şi scadă din demnitate.

— Nu, nu! rîse el, observînd că Volka vrea să iasă din cabină. Nu, n-o să părăseşti această încăpere pînă la apusul soarelui! Las' că ştiu ce vrei! Să te-ascunzi, ca să scapi de groaznica moarte ce ţi se cuvine! Află însă că n-am chef să răstorn toată corabia cu fundul în sus ca să te caut!

— Mă rog — răspunse Volka — rămîn şi în cabină dacă vrei. E poate mai bine aşa. Pentru că, dacă soarele n-apune, va trebui să alerg după dumneata prin tot spărgătorul de gheaţă. Spune-mi, cît mai am de aşteptat, după părerea dumitale?

— Nu mai mult de nouă ceasuri, o, tinere lăudăros! răspunse Omar Iusuf şi, făcînd o plecăciune batjocoritoare, îşi pocni degetul mare şi arătătorul mîinii stîngi. Deodată, pe măsuta de sub hublou

se ivi un voluminos ceas de apă. Cînd apa o să se apropie de linia asta — continuă el izbînd cu unghia sa strîmbă și murdară în peretele ceasului — soarele va apune. Asta va fi clipa morții tale !

— Bine — spuse Volka. Să așteptăm !

— Așteptăm și noi — spuseră Jenea și Hottabîci.

Cele opt ore trecură cît ai clipi, datorită lui Jenea, care nu se putuse împotrivi plăcerii de a-l pofti pe încrezutul Omar Iusuf să-l învețe să joace „dame”, sau, mai bine zis, „poddavki”¹ — jocul cel mai amuzant și cu cele mai multe șmecherii din cîte există.

— O să pierzi ! îi spusese Omar Iusuf la început și Jenea și-a bătut joc de bătrînul circotaș, cum i-a venit mai bine. Omar Iusuf turba de fiecare dată, încerca să trișeze, dar era demascat de cei doi chibiți. Începea atunci altă partidă, care se sfîrșea tot atît de trist pentru el.

— Iată c-a și trecut timpul, Omar Hottabîci ! spuse în cele din urmă Volka.

— Nu se poate ! se miră Omar Iusuf, oprindu-se din joc.

Privi ceasul de apă și deodată, schimbîndu-se la față, sări, cuprins de zbucium de pe patul pe care juca „dame” cu Jenea, alergă la hublou, scoase capul afară și gemu de groază și de furie neputincioasă. Soarele, ca și în urmă cu opt ore, stătea sus, deasupra orizontului.

Atunci, întorcîndu-se spre Volka, îi spuse, plictisit :

— M-oi fi înșelat puțin în socoteli. Să inai așteptăm un ceas-două.

— Și trei, dacă dorești — îi răspunse Volka. Numai că, află de la mine ! Degeaba mai așteptăm,

¹ Poddavki — un fel de joc de „dame”, în care cîștigă acela care reușește să-i dea adversarului toate piesele sale. (n. t.)

pentru că va fi precum am spus. Soarele nu va apune nici azi, nici mâine, nici poimâine!

Trecură încă patru ore și jumătate. Omar Iusuf scoase pentru a douăzecea oară capul pe hublou și pentru a douăzecea oară se convinse că soarele nici nu se gîdea să apună. Atunci, îngălbenindu-se la față, prinse a tremura din tot trupul, ca un ticălos ce era, și căzu în genunchi în fața lui Volka.

— Ai milă de mine, o, puternice fecior! strigă el cu jale. Nu mai fi supărat pe mine, nedemna ta slugă, pentru că am strigat la tine! N-am știut că ești mai puternic decît mine!

— Parcă dacă eram mai slab, puteai să țiți?!

— Bineînțeles că puteam! răspunse Omar Iusuf atît de convins, că cei trei prieteni se simțiră nespūs de scîrbiți de el.

— N-am ce zice, drăguț frățior ai! șopti Jenea la urechea lui Hottabici. Nu-ți fie cu supărare, dar n-am văzut de cînd sînt bătrîn mai rău, mai arțăgos și mai invidios!

— Da — făcu Hottabici trist, lăsînd capul în pămînt. Nu pot spune că ar fi dulce ca mierea!

— Ci scoală-te odată! îi spuse Volka, dezgustat, lui Omar Iusuf, care rămăsese în genunchi și încerca să-i sărute mîna.

— Care îți sînt poruncile, o, tinăr și atotputernic stăpîn? întrebă slugarnic Omar Iusuf, frecîndu-și palmele moi și ridicîndu-se în picioare.

— Pînă una-alta, să nu părăsești fără voia mea nici o clipă această cabină!

— Cu cea mai mare plăcere, o, tu cel mai înțelept și cel mai puternic dintre toți! răspunse lingușitor Omar Iusuf, privind la Volka speriat, dar și nespūs de respectuos.

A fost precum a prezis Volka. Nici în ziua aceea, nici a doua zi și nici a treia, soarele nu se ascunse după orizont. Profitînd de o mică greșeală

a lui Omar Iusuf, Volka prelungi ziua cea de douăzeci și patru de ore pînă la noi dispoziții. Și numai cînd află de la Stepan Timofeevici că „Ladoga” ajunsese, în fine, la o latitudine cînd, deși pentru foarte scurt timp, ziua ceda totuși locul nopții, Volka îi vesti lui Omar Iusuf apropiatul apus al soarelui, ca și cum i-ar fi făcut o deosebită grație nedemnului și arțăgosului djinn.

Din ziua aceea, Omar Iusuf s-a purtat blind ca un mielușel. N-a mai crîcnit și nici n-a mai părăsit măcar o clipă cabina în care era consemnat să stea. Ba mai mult, se băgă foarte supus în vasul lui de aramă, cînd „Ladoga” acostă, în sunet de fanfară, la cheiul din portul Arhanghelsk, de la care demarase cu o lună în urmă.

E de la sine înțeles că, la început, Omar Iusuf nu voise în ruptul capului să se vîre, nici măcar pentru scurt timp, în vasul de aramă în care petrecuse atîtea veacuri de singurătate și de jale, dar Volka îi făgăduise solemn că-l va elibera din nou, cum vor ajunge acasă.

Ca să recunoaștem adevărul, trebuie să vă mărturisesc că Volka, părăsind „Ladoga” atît de primitoare, cu vasul de aramă subsuoară, se simțise grozav de ispitit să-l azvîrle în adînc. Dar de vreme ce-și dăduse cuvîntul ! Coborî deci pe chei, învinșînd ispita de o clipă...

Dacă nu se găsisese nimeni pe „Ladoga” care să se întrebe cu ce drept luaseră parte la expediție Hottabici și cei doi prieteni ai lui, e clar că bătrînul făcuse o combinație asemănătoare și în ceea ce privește rudele și prietenii tinerilor noștri eroi.

În orice caz, atît părinții cît și cunoscuții primiseră ca ceva foarte firesc plecarea copiilor în Arctica și nu-și bătuseră capul să afle prin ce tainice căi izbutiseră băieții să-și facă rost de locuri pe „Ladoga”.

După o masă pe cit de bună pe atît de copioasă, băieții povestiră îndelung celor de acasă, aproape fără scorneli, despre feluritele întîmplări din Arctica. Nu pomeniră însă un cuvîntel măcar despre Hottabîci. Numai Jenea, înflăcărat peste măsură, fusese cît pe ce să se dea de gol. Descriind petrecerile care aveau loc pe vapor, în salon, în zilele cu ceață, scăpă un :

— Dar înțelegi, a ieșit Hottabîci și a spus...

— Ce nume ciudat, „Hottabîci” ! se miră Tatiana Ivanovna.

— Ți s-a părut, mamă. N-am spus „Hottabîci”, am spus „Potapîci”. Așa-l chema pe șeful de echipaj ! Își recăpătă Jenea prezența de spirit, deși se înroșise tot.

Dar cine să-i observe greșeala, cînd nimeni nu mai avea ochi și urechi decît pentru Jenea, care vorbea mai în fiecare zi, „de la om la om”, cu un șef de echipaj veritabil și în carne și oase !

În schimb, Volka fu cît pe ce s-o pătească cu vasul lui de aramă. Ședea în sufragerie, pe divan, și le explica părinților, cu o competență uimitoare, care e diferența dintre un spărgător de gheață și un vapor spărgător de gheață, fără să observe cînd a dispărut bunica din odaie. După o lipsă de vreo cinci minute, bătrîna s-a întors ținînd în mîini... vasul cu Omar Iusuf !

— Ce mai e și asta ? vru să știe Aleksei Alekseevici. De unde ai luat vasul ăsta, mamă ?

— Închipuiește-ți, Aleoșa, că era la Volenka în geamantan ! Mă apucasem să-i scot lucrurile, cînd, deodată, văd vasul ăsta tocmai bun pentru lichior. Numai că ar trebui frecat puțin ! Prea s-a înverzit de tot !

— Nu-i pentru lichior ! protestă Volka, alb ca varul, și-l smuci din mîinile bunicii. M-a rugat secundul să-l duc unei cunoștințe ale sale. Și i-am promis să-l înmînez imediat după sosire.

— Dar ce curios e! rosti Aleksei Alekseevici, admirativ. Era doar mare amator de antichități. Ia dă-l încoa', Volea; să mă uit la el! Ehe! Are și capac de plumb! Interesant! Grozav de interesant...

Aleksei Alekseevici încercă să-l deschidă, dar Volka, speriat, apucă vasul cu amîndouă mîiniile, bolborosind:

— Nu, nu se deschide!... Nu se deschide de loc, de loc... Și apoi, e gol... I-am făgăduit secundului să nu-l deschid, să nu strice cineva șurubul...

— Ia te uită la el cum s-a speriat! Poftim, ia-ți comoara și stăpînește-o sănătos! spuse Aleksei Alekseevici, înapoiindu-i vasul.

Volka, sleit de puteri, se așeză pe divan strîngînd de zor la piept vasul cel primejdios. Dar convorbirea lîncezea, așa că în curînd Kostîlkov junior se sculă de la locul lui declarînd, pe un ton cît mai firesc posibil, că pleacă să ducă vasul și părăsi în fugă odaia.

— Numai, că, vezi, să nu stai prea mult! strigă mama după el.

Volka era însă prea departe ca s-o mai audă.

LII. UNDE NE DUC UNEORI PROGRESELE OPTICII

Lui Jenea și lui Hoțtabîci li se urîse tot așteptîndu-l pe Volka pe malul apei. Era liniște, cerul siniliu al nopții se-ntindea fără de hotar deasupra capului prietenilor noștri și luna plină își revărsa din slăvi lumina albăstruie, rece, moartă.

Noroc că Jenea avusese ideea fericită de a-și lua cu el binoclul de marină. Așa că nu se mai sătura privind luna.

— Ar fi bine, tovarăși, să vă întrerupeți observațiile astronomice! spuse Volka, apropiindu-se. Numărul următor al vastului nostru program de seară constă în triumfala eliberare a lui Omar Iusuf, atît de bine cunoscut nouă, din vasul în care zace închis! Să cînte muzica!

— Las' că nu moare otrava asta dacă n-o să-i cînte muzica! sări Jenea, și ca disprețul lui pentru nesuferitul de djinn să fie mai vădit, se-ntoarse cu spatele la vasul de aramă și studie atent luna, pînă cînd auzi, într-un tîrziu, glasul ascuțit al lui Omar Iusuf:

— Fie îngăduit preaplecatei tale slugi, o, Volka cel neasemuit de puternic, să se informeze la ce sînt bune țevile negre în care și-a înfipt nobilii ochi stăpînul meu mult iubit, ca și al său prieten Jenea?

— Oi fi pentru unii Jenea, dar pentru dumneata sînt și rămîn Evgheni Nikolaevici! i-o tăie arțăgos Jenea fără să întoarcă capul.

— Este un binoclu. Un obiect... ce te ajută să vezi mai aproape — încercă să-i explice Volka. Jenea se uită la lună prin binoclu, ca s-o vadă mai bine, mai mare!

— O, cît de plăcută distracție! observă slugarnic Omar Iusuf, sucindu-se și învîrtindu-se lîngă Jenea, doar-doar o putea vedea cam ce e în binoclu. Numai că Jenea, prinzînd mișcarea, se feri înadins și înfumuratul djinn se simți adînc rănit de lipsa lui de respect.

O, să nu fi fost aici Volka, atotputernicul Volka, cel ce cu un singur cuvînt oprea soarele din mers, cum s-ar fi răfuit cu nesupusul mucos! Dar Volka stătea alături, și djinnul, turbînd de necaz, nu putea decît să se roage de Jenea, ca să-i dea și lui voie să privească la marele astru al nopții prin binoclu acela atît de interesant.

— Te rog și eu, fă-i fratelui meu binele ăsta ! îl sprijini și Hottabîci, care stătuse pînă atunci tăcut, deoparte.

Și Jenea îi întinse în silă binoclul.

— O, tinere demn de tot disprețul ! Ai fermecat țevile magice ! strigă peste cîteva clipe Omar Iusuf, azvirlind cu ciudă binoclul de pămînt. Nu numai că nu măresc fața lunii, ci, dimpotrivă, o micșorează de multe ori ! O, pun eu odată și odată gheara pe tine !

— Dacă te repezi ca prostul ! spuse Volka, scîrbit. Ce e de vină Jenea dacă nu știi să folosești un binoclu ? !

Și luînd binoclul de pe iarbă, i-l întinse djinnului infuriat.

— Trebuie să te uiți prin sticlele mici !

Deși neîncrezător, Omar Iusuf îi urmă sfatul, ca să declare, întristat, peste cîteva clipe :

— Vai, aveam o părere mult mai bună despre acest astru ! Cînd colo, e ciupit tot, cu marginile ciobite ca strachina celui din urmă salahor. Cu mult mai frumoase sînt stelele ! Deși sînt de multe, multe ori mai mici decît luna, în schimb nu se văd pe ele nici gropi, nici defecte !

— Ia dă-mi binoclul, frățioare, să mă conving și eu dacă ai dreptate — spuse Hottabîci, curios. Privi prin binoclu, mirat, după care se declară de acord cu Omar Iusuf. De astă dată se pare că fratele meu are dreptate...

Din care declarație reieșea destul de limpede că autoritatea lui Omar Iusuf fusese în ultimul timp mult subminată în ochii fratelui său.

— Ce ignoranță ! se revoltă Jenea. Aflați că luna este de milioane de ori mai mică decît oricare dintre stele !

— Nu-u, asta e prea de tot ! Cît o să mai rabd batjocura acestui băiețandru nesuferit ! urlă din-

tr-o dată Omar Iusuf, apucându-l pe Jenea de guler. Vrei cumva să mă faci să cred că un fir de nisip este mai mare decât un munte? Ești în stare de așa ceva! De astă dată s-a zis cu tine! Te fac praf!

— Potolește-te — îi strigă Volka — potolește-te sau dau cu luna în tine și te face zob! Ești destul de pățit ca să știi că pentru mine nu-i mare greutate!

Omar Iusuf, deși infuriat, îi dădu drumul lui Jenea, care se speriasse de-a binelea.

— Iar te-ai supărat ca văcarul pe sat! îl certă Volka. Jenea are dreptate! Stai jos, să-ți explic!

— N-ai ce să-mi explici, că știu tot! îi răspunse Omar Iusuf fudul, dar nu se încumetă să i se împotrivească.

Volka ar fi fost în stare să vorbească ceasuri întregi despre astronomie. Era doar pasiunea lui! Citise o mulțime de cărți de popularizare privind structura Universului și rezuma cele citite cu înflăcărare, tuturor care aveau chef să-l asculte. Dar se vede că Omar Iusuf nu avea chef, pentru că ori se uita în altă parte, ori scotea câte un „hm! hm!” de adînc dispreț, pentru ca pînă la urmă să nu poată rezista ispitei și să mormăie:

— Nu cred nici o iotă măcar, pînă nu văd cu ochii mei!

— Cum așa „cu ochii tăi”? se miră Volka. Sau ai de gînd să faci un zbor în lună, ca să te convingi dacă e într-adevăr o sferă gigantică și nu un disc mititel?

— Adică, de ce n-aș zbura? întrebă Omar Iusuf arțăgos. Ba am să zbor și, dacă vreți să știți, pîrnesc chiar azi...

— Ia seama, luna e tare departe de noi!...

— Pe Omar Iusuf nu-l sperie depărtările! Cu atît mai mult cu cît, iartă-mă, rogu-te, mă-ndoiesc de adevărul spuselor tale!

— Dar bine, omule, pînă ajungi în lună trebuie să treci prin spațiul interplanetar, unde nu e aer...

— Eu pot să trăiesc și fără aer !

— Lasă-l să zboare ! îi șopti Jenea furios la ureche. Altfel, cine știe ce buclucuri ne*mai face !

— Îl las, vezi bine ! Ducă-se l... răspunse Volka tot în șoapte. Dar socot de datoria mea să-l previn, să-i spun ce-l așteaptă pe drum... Trebuie să ai în vedere, Omar Iusuf — continuă el — că pe acolo este grozav de frig !

— Nu mă tem de frig. Salut și la revedere ! rosti Omar Iusuf, nepăsător. Îmi iau zborul !

— În cazul acesta, adică dacă totuși ții neapărat să ajungi în lună, ascultă-mă măcar acum ! se rugă Volka. Făgăduiește-mi că-mi vei urma sfatul fără să stai pe gînduri.

— Fie — se-nvoi cu condescendență djinnul, asupra căruia, precum se vede, Volka nu mai avea puterea dinainte.

— Părăsind pămîntul, să zbori cu cel puțin unsprezece kilometri pe secundă — spuse Volka. Altfel nu mai ajungi niciodată în lună !

— Cu bucurie și plăcere ! răspunse Omar Iusuf înțepat, abia îndurîndu-se să slobozească cuvintele prin punga buzelor sale subțiri și vinete. Dar cît de mare este un kilometru ? Spune-mi ! Nu cunosc măsura, asta.

— Cum să-ți explic... — începu Volka, chibzuind. Uite : un kilometru face cam o mie patru sute de pași...

— O mie patru sute de pași de-ai tăi ? întrebă djinnul. Atunci, cel mult o mie două sute de ai mei !

Precum vedem, Omar Iusuf avea o părere mult prea bună despre statura sa. De fapt nu era mai înalt decît Volka, dar parcă puteai să-l convingi ?

— Ia seama să nu te izbești de tîria cerului ! îl sfătui grijuliu Hottabîci, care nu prea credea în

ceea ce le spusese Volka în legătură cu structura universului.

— Uite cine s-a găsit să-mi dea sfaturi! i-o întoarce Omar Iusuf rece și, avîntîndu-se în văzduh cu o iuțeală înspăimîntătoare, se-ncinse pînă se făcu alb și pieri din văzul lor, lăsînd în urmă o diră lungă de foc.

— Eu zic să-l așteptăm totuși, prieteni! se rugă sfios Hottabîci, care se simțea principalul vinovat de toate neplăcerile pricinuite de Omar Iusuf celor doi amici ai săi.

— Degeaba, că n-o să-l mai vedem! spuse Volka. N-a vrut să asculte sfatul meu, bazat pe date științifice, și nu se va mai putea niciodată întoarce pe pămînt. Omar a zburat cu o viteză mai mică de unsprezece kilometri pe secundă, așa că va continua să se rotească în veci în jurul pămîntului. Dacă vrei să știi adevărul, aflați că din clipa asta Omar Iusuf s-a transformat într-un satelit al planetei noastre.

— Totuși, cu voia dumitale, îl mai aștept puțin — șopti Hottabîci abia auzit...

Tîrziu, în noapte, bătrînul se strecură neobservat în odaia lui Volka și, transformîndu-se într-un peștișor de aur, sări în acvariu cu un dulce pleoscăit. De cîte ori Hottabîci era supărat, nu mai dormea la locul său, sub patul lui Volka, ci în acvariu. De data asta era necăjit rău de tot. Îl așteptase pe Omar Iusuf cinci ceasuri încheiate, dar Omar Iusuf nu mai venise...

Poate că va sosi ziua în care savanții vor crea instrumente de precizie grație cărora să se poate calcula chiar și atracția pe care o resimte pămîntul la trecerea prin apropierea celor mai neînsemnate corpuri cerești. Și poate, cîndva, un astronom provenit chiar din rîndurile actualilor cititori ai poveștii noastre, după îndelungi și meticuloase calcule, va stabili că undeva, comparativ aproape de pă-

mînt, se rotește un corp cersc cu o greutate de numai șaizeci și trei de kilograme și jumătate. Atunci, în voluminosul catalog astronomic va fi înregistrat, la un număr format dintr-un șir întreg de cifre, Omar Iusuf, djinnul arțăgos și mărginit, care s-a transformat în satelit al pămîntului numai pentru că era nesuferit și voise să sfideze datele științifice.

Cineva, care a auzit chiar din gura noastră instructiva poveste a pățaniei fratelui lui Hottabîci, spunea — și vorbea foarte serios — că, odată, într-o noapte, a văzut trecînd ca fulgerul pe cer un astru care, după formă, semăna cu un bătrîn cu barba lungă filfiind în vînt. Cum însă Omar Iusuf era o făptură mult prea mărunță, autorul acestor rînduri nu dă nici o crezare celor de mai sus.

LIII. HOTTABÎCI ȘI PATIMA LUI FATALĂ

Cîteva zile de-a rîndul, de dorul dispărutului său frate, Hottabîci a suferit atît de mult, încît n-a mai ieșit de loc din acvariu. Cu timpul s-a învățat însă și el cu gîndul că l-a pierdut și totul a mers ca și mai înainte.

Într-o bună zi, prietenii noștri stăteau de vorbă în șoaptă cu Hottabîci care, profitînd că era încă devreme, continua să se lăfăiască sub pat.

— O să plouă ! spuse deodată Jenea, privind pe geam afară, în stradă.

Și într-adevăr, a trecut ce a trecut și din norii ce acoperiseră cerul începu să cearnă o ploaie mărunță și deosebit de rece pentru o zi de vară.

— Ce-ar fi să ascultăm puțină muzică ? făcu Volka, voit nepăsător, arătînd cu capul spre un

aparat de radio nou-nouț, dăruit de părinți, pentru că trecuse într-a șaptea. Și, cu vădită plăcere, dădu drumul aparatului.

Se auziră, puternice, acordurile unui concert simfonic. Hottabîci, mirat, scoase capul de sub pat :

— Unde stă ascunsă mulțimea de oameni care cîntă atît de dulce din diferite instrumente ?

— A-a-a, da ! se bucură Jenea. Te pomenesci că Hottabîci nu știe ce e aia „radio” !

(Oricît de straniu vi s-ar părea, dar pe vasul „Ladoga”, în graba pregătirilor de plecare, uitaseră să cumpere un aparat de radio destinat salonului !)

Băieții petrecură de minune vreo două ceasuri, observîndu-l pe Hottabîci. Bătrînul era cu desăvîrșire copleșit de realizările tehnicii radiofonice. Volka prinsese pentru el, pe rînd, Vladivostokul, Tbilisi, Kievul, Leningradul, Minskul, Tașkentul. Din aparat ieșeau la poruncă cîntece și marșuri, ba se și vorbea, în cele mai felurite graiuri. Dar pînă la urmă, băieții, plictisiți, ieșiră „să se mai aeri-sească”, lăsînd pe Hottabîci uluit lîngă aparat !

Atunci a avut loc tainicul fenomen rămas pînă-n ziua de azi nedezlegat de bunica lui Volka. Curînd după plecarea băieților, bătrîna se pregăti să intre în odaie ca să închidă radioul. Numai că, apropiindu-se de ușa lui Volka, auzi dincolo o tuse de om bătrîn. Camera era însă cu desăvîrșire goală. Apoi, bunica văzu săgeata neagră a variometrului mișcîndu-se singură pe scala aparatului și, îngrozită, nu mai îndrăzni să facă altceva, decît să fugă după Volka. Îl prinse la stația de autobuz. Volka se alarmă, îi explică bunică-si cum că el își perfecționase aparatul, că-l automatizase și de aceea o ruga din inimă să nu sufle nici o vorbă părinților, pentru că voia să le facă o surpriză.

Cu toate că bunica nu l-a prea crezut, îi făgădui totuși că va păstra secretul.

Și pînă seara tîrziu ascultase, tremurînd, ciudatul mormăit bătrînesc ce se auzea din cînd în cînd în camera pustie a nepotului ei.

În ziua aceea, aparatul n-a avut o clipă de odihnă. Ce-i drept, pe la două din noapte, amuți. Dar numai pînă la două. După cum s-a dovedit mai tîrziu, aceasta pentru că bătrînul uitase cum se prinde Tașkentul și-l trezise pe Volka din somn ca să-l întrebe ce să facă. Imediat ce aflase, se apropiase din nou de aparat...

Se întîmplase ireparabilul : Hottabîci ajunsese radioamator pasionat.

LIV. VIZITA LUI HOTTABÎCI DE ANUL NOU

Jenea își petrecu vacanța de iarnă la niște rude, în Zvenigorod. În ziua de patru ianuarie primi o scrisoare deosebit de interesantă din cel puțin trei puncte de vedere : în primul rînd, pentru că era prima scrisoare adresată nu „lui Jenka” și nici „lui Evgheni”, ci lui „Evgheni Nikolaevici Bogorad” ; în al doilea rînd, pentru că era prima misivă pe care o trimitea Hottabîci tînărului său prieten și învățător ; iar în al treilea rînd, pentru că prezenta un interes din cale-afară de bogat prin însuși conținutul ei.

Îi redăm mai jos textul pîrescurtat :

«O, tu, cel mai iubit și mai scump prieten al meu, încîntătoare și unică podoabă a tuturor școlilor și terenurilor de sport, desfătătoare nădejde a științelor și a artelor patriei tale, mîndria și bucuria părinților și prietenilor tăi, ție, Evgheni ibn Nikolai, din nobilul și vestitul neam Bogorad, fie-ți calea

vieții presărată toată cu trandafiri fără spini și lungă, lungă precum ți-o dorește credinciosul tău prieten și elev Hassan Abdurrahman ibn Hottab.

Ții minte, o, Jenea, cât de mare mi-au fost bucuria și recunoștința când, în urmă cu o jumătate de an, tu, o, tânăr prieten al meu și prietenul salvatorului meu Volka, ai eliberat din vasul de aramă — înspăimântătoare temniță! — pe bietul meu frate Omar Iusuf ibn Hottab, de care am trăit despărțit, cu atita cruzime, timp de nesfârșite milenii.

Dar, vai! Scurtă mi-a fost bucuria revederii mult dorite, deoarece repede a venit și greaua dezamăgire! Căci fratele meu s-a dovedit a fi o ființă nerecunoscătoare, mărginită, gîlcevitoare și invidioasă. Și el, după cum prea bine îți aduci și dumneata aminte, el, al meu frate, și-a pus în gînd să facă un zbor în lună, ca să se încredințeze cu ochii lui dacă suprafața ei este într-adevăr acoperită de munți, după cum, pe baza științei numită „astronomie“, ne-a lămurit mult învățatul nostru prieten Volka ibn Aleoșa.

Dar, vai! Sus-pomenitul meu frate, mărginit la minte, nu era minat de neprecupețita sete a cunoașterii, nu era îndemnat de nobila, demna de laudă năzuință de a cunoaște universul, ci de dorința deșartă a unui om certat cu cartea de a rușina și de a înjosi pe acela care încerca să-l oprească de la o faptă nesăbuită și ireparabilă.

N-a vrut să țină seama nici de datele înaltei științe care se numește „mecanică“ și, prin aceasta, singur s-a osîndit la veșnică și inutilă rotire în jurul pămîntului, care, după cum mi-a fost dat să învăț de curînd (cine ar fi crezut-o!), se rotește la rîndul său în jurul soarelui!

Acum trei zile am primit de la tine, o, Jenea ibn Kolea, o epistolă pe care voi o numiți, cu un termen științific, „telegramă“ și în care tu, atît de mărinimos și atît de plăcut, mă feliciți de Anul Nou.

Cu acest prilej, mi-am adus aminte de nesuferitul, dar adinc nenorocitul meu frate, care zi și noapte umblă haihui pe cer și pe care n-are cine să-l felicite cu ocazia Anului Nou ! Și atunci m-am pregătit și am pornit la amiază în zbor, prin depărtatele întinderi cerești, ca să-l mai văd pe Omar Iusuf, să-l felicit și, de-mi va fi cu putință, să-l ajut ca să se reîntoarcă pe pământ.

Nu vreau să-ți răpesc prea mult din binevoitoarea-ți atenție, o, Jenea ibn Kolea, descriindu-ți felul în care am izbutit să înving legea atracției universale, fiindcă nu acesta este scopul misiunii mele ! De ajuns să-ți spun că, pentru început, am pornit și eu cu aproximativ aceeași viteză ca și Omar Iusuf și că, tot ca el, am devenit un satelit al pământului. Dar numai temporar și numai atât timp cât mi-a trebuit ca să mă întâlnesc cu al meu frate. Apoi, când am văzut că a venit timpul să mă înapoiez pe pământ, m-am întors cu fața spre planeta noastră și am comunicat trupului meu exact viteza necesară pentru învingerea puterii de atracție care mă-nvîrtea în jurul globului pământesc, așa cum o căldare plină cu apă se rotește în mîna unui băiețandru oarecare. Nu e locul să-ți dau aici viteza. Când ne vom revedea, îți voi arăta toate calculele pe care le-am făcut înainte de a porni la drum, datorită cunoștințelor mele de matematică, astronomie și mecanică, pentru care vă sînt îndatorat ție și lui Volka ibn Aleoșa, mărinimiei și neîntrecutei voastre răbdări. Dar nu despre asta e vorba. Cum vă spuneam, voiam să-l vizitez pe frățiorul meu...»

Ajuns aici, Hottabîci, se vede treaba, lăcrimase, pentru că cerneala era cam spălată. Așa că ne vedem nevoiți să omitem și noi cîteva rînduri.

«Lăsînd în urmă pământul scaldat de veselele raze ale soarelui de amiază, m-am trezit deodată

în beznă și în ger nespus. În bezna de gheață scînteiau luminile reci și moarte ale depărtatelor stele și discul gălbui al soarelui arzînd în flăcări orbitoare.

Și într-atît am rătăcit în zbor, prin frig, beznă și tăcere, de eram cît pe-aci să mă las păgubaș, cînd deodată, pe catifeaua neagră a cerului, se ivi, puternic luminat de soare, un corp deșirat și slab ce venea spre mine cu o viteză amețitoare și în care am recunoscut fără greutate pe fratele meu. L-am recunoscut după barba-i lungă, vînturată ca o coadă de cometă, și după veșnica și acra lui bodo-găneală.

„Selam-alecum, Omare dragă ! am strigat, ajun-gîndu-l din urmă. Ce mai faci ? Cum o duci cu sănătatea ?”

„Ce să mai fac ? îmi răspunse el, cu jumătate de gură. După cum vezi, mă învîrtesc încetișor în jurul pămîntului. După ce molfăi un timp din buze, adăugă cu răceală : Spune-mi, ce nevoie te-a adus, dar nu uita că sînt foarte ocupat ! Termină-ți repede treaba și du-te la ale tale !”

„Dar de ce ești atît de ocupat, o, iubite frate ?” l-am întrebat eu.

Zice :

„Cum vine asta «de ce» ? Ți-am spus doar că sînt de profesie satelit al pămîntului. Mă învîrtesc așa, ca nebunul, zi și noapte, fără o clipă de răgaz.. ”

„O, vai și amar ție ! exclamai eu, cuprins de o adîncă mîhnire. Cît de tristă și lipsită de interes îți este viața aici, în bezna și frigul veșnic, în care te rotești neîncetat și fără rost, departe de tot ce e viu !”

Și am izbucnit în lacrimi, căci mi-era nespusă milă de nenorocitul meu frate.

Dar ca răspuns la cuvintele mele, izvorite din inimă, Omar Iusuf n-a găsit altceva decît să-mi spună, rece și disprețuitor :

„Scutește-mă de mila ta, că n-am nevoie de ea ! Privește și te vei convinge că eu sînt cel mai mare dintre toate corpurile cerești. Ce-i drept, soarele și luna luminează, și încă destul de puternic, pe cîtă vreme eu nu. În schimb, sînt mult mai mare decît ei. Ca să nu mai vorbesc despre stele ! Puzderie mi-ar încăpea pe unghia degetului cel mare ! Dacă vrei — adăugă el și pe fața lui apăru un fel de zîmbet izvorît dintr-un gînd mai binevoitor — dacă vrei, alătură-te mie ! Țe fac satelitul meu și ne-om roti împreună ! Atunci vei fi și tu cel mai mare dintre corpurile cerești, în afara mea, bineînțeles !”

M-a bucurat puțin obișnuita dovadă a dragostei lui de frate. Dar repede m-am întristat la loc, auzind cum motivează Omar Iusuf propunerea sa :

„Toate corpurile cerești — zise — au sateliți. Numai eu nu ! Mă simt deci cam prost față de ele.”

M-a uluit mărginirea și înfumurarea bietului meu frate. Și am înțeles că nu voia să se mai înapoieze pe pămînt !

„Atunci, la revedere ! Rămii cu bine ! i-am spus, cu inimă grea. Sînt grăbit, căci vreau să mai felicit cîțiva tineri prieteni !”

Dar Omar, care ținea morțiș la ale lui, urlă ca din gură de șarpe :

„Dacă pleci, cine să-mi fie satelit ? Rămii, că de nu, te fac praf !”

Și m-a apucat de piciorul stîng ! Dar eu nu mi-am pierdut sîngele rece. Am virat brusc într-o parte și m-am smuls din mîinile lui lăsîndu-i ca amintire unul din papuci. Bineînțeles, Omar a încercat să mă ajungă din urmă, dar n-a putut, fiindcă era silit să-și urmeze infinitul drum pe curbă închisă, numită la voi „orbită”.

Deși așa stăteau lucrurile, după ce m-am depărtat o bucată bună, m-a cuprins iarăși mila de frațele meu, atît de nesuferit și încrezut, și i-am strigat :

„Dacă ai nevoie de sateliți, o, Omar Iusuf, stai că-ți dau eu !”

Mi-am smuls deci din barbă cinci fire, le-am rupt bucățele și le-am împrăștiat în toate părțile. Atunci, în jurul lui Omar Iusuf au început să se rotească o mulțime de baloane colorate, care mai mari, care mai mici, unele cît bobul de mazăre, altele cît un bostan mare. Sateliți foarte potriviți lui și ca dimensiuni, și ca frumusețe.

Se vede că fratelui meu, mărginită cum știți că-i este mintea, nu-i venise gîndul pînă atunci că ar putea și el să-și facă sateliți. Și, minat de nemăsurata lui vanitate, și-a dorit numaidecît unul mare cît muntele. Și-ntr-adevăr, un astfel de satelit apăru cît ai clipi ! Dar, pentru că masa substanței acestui munte întrecia de multe mii de mii de ori greutatea nechibzuitului și mofturosului meu frate, Omar Iusuf se izbi de noul corp ceresc creat de el, ricoșă ca o minge de fotbal și, în urlete de revoltă și de furie neputincioasă, începu să se rotească repede-repede în jurul lui !

Iată cum i-a fost dat lui Omar Iusuf să pătimească de pe urma nemăsuratei lui trufii, transformîndu-se în satelitul propriului său satelit !

Iar eu m-am înapoiat pe pămînt și m-am așezat să-ți scriu această scrisoare, o, tu, rezervorul tuturor calităților, ca nu cumva să nu afli toate cîte mi s-au întîmplat.

Totodată, mă grăbesc să-ți comunic că am avut fericirea să văd, la magazinul de aparate de radio de pe strada Gorki, un aparat minunat, cu nouă lămpi, ale cărui calități nu se pot enumera. Vederea lui desfată cel mai pretențios ochi, așa că, dacă la acest aparat aș putea adapta...»

Dar aici scrisoarea capătă caracterul tipic oricărei misive scrise de un amator de radio și n-are nici un haz s-o reproducem, pentru că pasionații după radiofonie n-ar găsi în ea nimic nou, iar cei pe care-i lasă rece această ramură a industriei — nimic demn de atenția lor.

f

LV. EPILOG

Dacă vreunul dintre cititorii acestei povestiri atît de pline de adevăr, umblînd prin Moscova, ni-merește pe strada Razin și se abate prin sala de primire a Direcției generale a căilor maritime din Nord, va vedea, printre zecile de cetățeni care visează să lucreze în Arctica, și un bătrînel cu pălărie de paie tare și papuci de marochin trandafirii, cusuți cu aur și argint. E bătrînul Hottabîci care, cu toate strădaniile lui, nu se poate angaja radiofonist la niciuna dintre stațiile noastre polare. De altfel, aspectul lui — o barbă lungă și căruntă care-i vine pînă la brîu — și deci vîrsta lui (indiscutabil, foarte respectabilă), sînt serioase piedici care stau în calea angajării lui la lucru, în condițiile aspre ale Arcticei. Dar situația lui devine într-adevăr desperată ori de cîte ori i se cere să-și completeze fișa.

La întrebarea : „profesia pînă în 1917”, răspunde sincer : „djinn”. La întrebarea : vîrsta, scrie : „trei mii șapte sute treizeci și doi de ani și cinci luni”. Despre situația familială, Hottabîci declara foarte naiv : „orfan de tată și mamă, necăsătorit, frate cu Omar ben Iusuf care, pînă în iulie anul trecut, locuia într-un vîs de aramă pe fundul Oceanului

Înghetăt de Nord, iar în prezent este satelit al pământului" etc., etc.

După ce îi studiază fișa, toată lumea cade de acord că Hottabîci e cam într-o ureche, deși cititorii povestirii noastre știu perfect că bătrînul scrie adevărul gol-goluț.

Bineînțeles, nu l-ar fi costat mare lucru să se transforme într-un om tinăr, să-și întocmească o biografie cumsecade sau, în cel mai rău caz, să recurgă la aceleași mijloace la care recursese cînd cu voiajul pe „Ladoga”. Dar vedeți că aici e buba, pentru că bătrînul e hotărît să se angajeze la lucru în Arctica pe cale cinstită. Adică, fără înșelăciune.

Între noi fie zis, în ultimul timp îl vedem din ce în ce mai rar în sala de primire a Direcției generale a căilor maritime din Nord. Și-a pus în gînd să mai studieze puțin teoria radiotehnică. Vrea să se apuce de construcția aparatelor de radio. Datorită capacităților și dragostei lui de muncă, are șanse să ajungă departe. Totul este să găsească profesori buni! Hottabîci ar dori să studieze cu cei doi tineri prieteni ai săi. Nu am aflat încă ce hotărîre au luat. Un singur lucru știm sigur: că sus-numiții i-au făgăduit să-l învețe totul, pe măsură ce învață și la școală. Hottabîci, după o matură chibzuință, a trebuit să recunoască totuși că nici așa nu-i rău.

Iată deci că Volka și Jenea învață acum cu mult, mult sîrg. Iau cinci pe toată linia, ca să nu se facă de rîs față de bătrînul lor elev. Și-au luat toți trei argajamentul ca Hottabîci, ajutat de ei, să termine odată cu amicii săi școala medie. După aceea, și lui și lor li se va deschide drumul spre învățămîntul superior. Dar aici, căile lor se vor despărți. Jenea, dacă mai țineți minte, de mult și-a pus în gînd să se facă medic. Iar Volka nutrește aceleași visuri ca și Hottabîci: vrea să devină constructor de aparate de radio și pot să vă asigur că va fi unul din fruntașii acestei profesiuni grele, dar frumoase...

Nu ne mai rămîne acum decît să ne luăm rămas bun de la eroii acestei întîmplări hazlii, dar și mult duioase, și să le urăm sănătate, succes la învățatură și în viață.

Și dacă vă veți întîlni cîndva cu vreunul din ei, vă rog să-i transmiteți salutări din partea autorului, care i-a născocit cu toată dragostea și căldura.

